35. szám. Nagy-Kanizsa, 1894. május 2-án. XXIII. évfolyam.

Szerkesztőség: Fő-utczza Ollop-féle ház.

Ide intézendő a lap szellemi-részére vonatkozó minden közlemény.

Bármentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövétkezet és a letenyei takarékpénztár, a „nagy-kanizsai malátagyár és serfőződe r. t.“ *hivatalos közlönye.*

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és szerdán.

Kiadóhivatal: Városház-épület: Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 12 korona (6 frt — kr.)
Félévre 6 korona (3 frt — kr.)
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.)

Hirdetések jutányosan számittatnak.

Nyilttér petitsora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozók Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

Mit érnek az emberi jogok.

(*A munkáskérdéshez*)

A francia forradalom 1789-ben az emberjogokát proklamálta. Kimondotta, hogy az ember szabad születésétől fogva és minden ember a szabadság jótéteményeiben egyenlően osztozkodik.

„Mit jelent a forradalom?“ kérdezte az ifju Déleclure atyjától a Bastille bevétele után.

„Halljad — felelé az atya — a forradalom az emberek közti külömbséget eltörli. Ha tehát kitünni akarsz, dolgozzál. Nincs többé más nemesség mint a munka.

Jogilag tehát a harmadik rend, mely akkor már a negyedik rendet, a munkást is magába foglalta szabaddá lett, de vajjon az lett-e gazdaságilag is?

Az előjogokkal eltünt-e egyszersmind a régi kifosztási rendszer?

A birtokos osztály nem halmozta e fel azután is ugy mint a régi rendszer alatt a munkások munkatermékeit?

Épugy foszlogatta a munkást, mint az előtt, mert jóllehet a munkás jogilag mindenféle foglalkozás után nézhetett, de hiányzott neki az, a mi az önálló üzemhez okvetetlen szükséges, a tőke.

Hogy mindennapi szükségletét a munkás megkereshesse, csak arra volt kényszeritve, a mit mindaddig külkényszerből cselekedett meg. Daczára a politikai szabadságnak a munkás most is ugy mint a régi rendszer alatt eladja életét az élet szükségleteiért.

A nagy forradalom gazdaságilag teljesen értéktelen volt.

Ép ugy értéktelenek voltak gazdasági tekintetben Magyarországon a munkás osztályra az 1847 8. országgyülés által hozott alaptörvények. Nem vonatkozik ez az állitás ama jobbágyokra, kik a robot és dézsma eltörlésével az urbéri földekhez tulajdonjogot nyertek, hanem igenis vonatkozik a tulajdonképeni negyedik rendre, a teljesen vagyontalanokra, kik ma is ugy mint akkor, mint bércsek és zsellérek a földesur kegyelméből tengetik életüket.

Magyarország szabad ország, mondja mindenki. E hazában a munkás fia hercegprimás is lehet. Ha valakinek erélye van, ha szorgalmas és előrelátó ha tehetséges, gazdag is lehet. Ha nincs tehetsége, akkor ne panaszkodjék a szegény ember, ne legyen irigye annak, aki ezen tulajdonokkal föl van ruházva.

Ha némelyek elvesznek munka nélkül, ennek az az oka, mert szülleik, vagy ők olyan tehetséggel birnak, hogy képesek vagyont szerezni. Ha mások nehéz munkát végeznek és keveset szereznek, ennek ismét az az oka, hogy vagy nem fődözték fel munkájuk mezejét, vagy tudatlanok, vagy pedig tékozlók.

A vagyonkülömbség az emberi természet külömbségein alapszik.

Ismerek városunkban egy embert, aki mint hivatalnok egy pár hold kukorica földet szerzett magának a város közelében, később, mikor a város terjeszkedett, megvették földjeit háztelkeknek és a hivatalnokból, anélkül, hogy csak egy félórával dolgozott volna többet, gazdag ur lett. Vajjon az ő érdeme volt-e ez?

A Rothschild-család nagy vagyona onnan származik, hogy a hessen-kasseli herceg alattvalóit eladta katonául III. György angol királynak. Sok földbérlő és bérecvérszipolyozó vagyonát a magyar földesurak könnyelmüségéből szerezte, mert a grófok és hercegek potom áron engedték át a föld jövedelmét csak azért, hogy ezen összegeket könnyelmü módon a turfon, vagy az európai fővárosokban elverhessék.

Most pedig vegyünk példát egy somogymegyei béres, vagy egy hódmezővásárhelyi zsellér fián, aki ép olyan jogokkal jött a a világra, mint Wenkheim vagy Esterházy gróf fia.

Ez a szegény embernek fia felnevelkedik, ne keressük hogyan.

Itt áll a világon, ember emberek közt egy oly világban, a melyen munkával kell megkeresnie mindennapi kenyerét. Vannak szükségletei és ha majdan családot alapit, szükségletei gyarapodnak, Tudja nagyon jól, hogyan kell szántani-vetni. Az ország törvényei értelmében szabad ember, de hol kezdje meg a munkát, ha egy talpalattnyi föld sem az övé?

Maró gúny!

Az ilyen ember szabad ember.

Az országuton csak nem lehet szántani. Hogy tehát valahol a mi szabad emberünk megélhessen, százötven napot kell dolgoznia

A „ZALA“ tárcája.

A hipnotizőr.

— A „ZALA“ eredeti tárcája. —

Csendhelyi Gyuláról azt tartották a jóbarátai, hogy mesés szerencséjü ember. Már magában az is nagy szerencséje volt, hogy véghetetlen kedves, aranyos teremtést kapott feleségül, abból a gyémántritkaságu fajtából, mely *nem készit örökké toalett-terveket* a férj bugyelárisának rovására és képes *egyedül* eltogyasztani az uzsona-kávéját.

De ez még semmi ahhoz az ütsökösritkaságu szerencséhez képest, hogy *anyósa*, ki állandó tartózkodásra hozzá költözött, pár hónap mulva beszüntette az invaziót s a leghékésebb hangulattal *visszavonult* valahova Erdély bércei közé.

Ez a szerencse olyan egyhangu bámulattal és csodálkozással találkozott a rétháti publikumnál, hogy mindenki csintalan, ravaszkás mosolylyal hivta négyszemközre Csendhelyit; ugyan ne rejtőzködjék a csodaszerével, mondja meg igazán: mivel büvölte el magától *anyósát*, mert ez közönséges emberi eszközökkel a lehetetlenségek sorá a tartozik.

— Elment tőlünk! Ölelések között hagyott itt bennünket! — *mondogatta ennek is*, — annak is Csendhelyi Gyula és ravaszkásan mosolygott.

Bánhegyi Kristót, akit már akkor a második anyós szaggatott, dühbe jött.

— Ugyan, kérlek, ne mókázz egy, kiméletet érdemlő, anyósviselt emberrel. Már magában azt is lehetetlenségnek tartom, hogy egy anyós a legerélyesebb módon is eltávolitható legyen: az pedig, hogy magától elmenjen, plánę ölelések között távozzék: egyszerüen olyan mesemondás, — ami halhatatlan Tatár Péterünk összes abszurdumaival győzelmesen konkurálhat. Valld be őszintén, hogy valami büvös erőnek vagy birtokosa! Valld be, hogy csodás erejü hipnotizőr vagy! Ha megesküszöl se hiszem el, hogy nem ugy hipnotizáltad el az anyósodat!

Csendhelyi Gyula vállát vonogatta és csak mosolygott csendes ravaszkásan, ami Bánhegyi Kristófban még jobban megerősitette a hitet, hogy benne kincseket érő hipnotizőr rejtőzik, akinek büvös ereje kiterjed az anyósokra is, a világ legmakacsabb mediumaira, akiken a családi szenáktól a válóperekig minden gyakorlatban levő delejes erő hatalma megtörött eddig.

És csakhamar bejárta a rétháti társadalom — minden anyósboldogitott rétegét, hogy Csendhelyi Gyula mesésszerencséjü arany-ember; csendes, békés eltávozást képes suggerálni az anyósoknak.

Ha a »Réthát és Vidéke« azt irta volna felőle, hogy megtalálta az Inkák kincsét, vagy hogy feltalálta a repülőgépet, — nem tette volna olyan irigyelt emberré, mint ez a szájról-szájra adott kis hirecske.

Micsoda hatalom, minő isteni adomány: *kormányozni az anyósokat*!

Mert föltalálni egy kormányozható léghajót, — Jókai-féle aerodromokkal csatázni a levegő-égben; föltalálni az örök-élet titkát: nagy és szép dolgok; megoldani — az örök-béke kérdését; szalvatori munka; de szelid, csendes, engedelmes mediumokká tenni az anyósokat: olyan büvös erő, — olyan halhatatlanságot biztositó hatalom, mely eredményeiben tulszárnyal minden elképzelhető dicsőséget.

A réthátiak bámuló tisztelettel tekintettek Csendhelyi Gyulára, erre a meséserejü hipnotizőrre, — akitől ölelések között vált meg anyósa. Egyszerre nagy emberré, fölkapott emberré lett. Keresték társaságát: vitték ölelő karokkal a kompaniákba; ugy hallgatták, mint ha az ő egyetlen szemöldök-mozdulatától függött volna a szőnyegen levő polgáriházasság sorsa vagy az európai békét biztositó hármas-szövetség fenmaradása. Brüdersaftot ivott vele az egész város. A törvényszéki elnök, ha megpillantotta az utcán, már messziről üdvözölte: „Szervusz Gyula pajtás!“

Cirogatta, dédelgette mindenki, hogy megnyerjék a maguk számára csodás hipnotizáló erejét. A házasemberek, ha megláttak, rögtön az anyósukra gondoltak és benne látták az egyetlen szalvatort. A házasulandó fiatalemberek iparkodtak kegyébe jutni, barátságát kiérdemelni: a jövő aggodalmaitól sarkalva. Az ó-testamentom szenvedői benne látták az igéret emberét, aki paradicsomot megrontó kigyó fejét össze fogja törni.

A temérdek bruderozásnak azután az lett a vége, hogy egyszer csak előállott Bánhegyi Kriesi és kirukkolt a farbával:

— Tudod mit kedves Gyula pajtás, eszem az Istenedet, mi már egy hónap óta téged jobban ünnepelünk, mint a római pápát. Most már itt az ideje, hogy munkába kezdj.

Sternthalnak vagy Wenkheimnek ingyen, hogy az évnek másik felében magáért tehessen valamit.

Hát ez mi?

Az, hogy munkája feleslegét elveszi tőle a földbirtokos és neki csak annyit hagy, hogy meztelen testét durva vászonnal bedhesse és éhen ne haljon.

Ennyit érnek tehát gazdasági szempontból a francia forradalom által proklamált emberjogok, ennyit é nek az 1847/8-iki országgyülés alaptörvényei.

Orsz. muzeum- és könyvtárértekezlet.

Budapesten apr. hó 27-én tartott értekezletén öltött pozitiv alakot az a nagyfontosságu kulturalis mozgalom, melyet a vidéki muzeumok és könyvtárak alapitása érdekében a Dunántuli közmüvelődési egyesület nemrég inditott. A mozgalomnak olyan biztató előzményei vannak s az érdeklődés országszerte oly állandó és tartós, hogy a megalakult muzeum- és könyvtárbizottság működésének a legszebb sikerre van kilátása.

Az értekezlet látogatottsága is e mellett bizonyit. Az uj városháza társalgó terme egészen megtelt a társulatok, intézetek küldötteivel.

Széll Kálmán nyitotta meg az értekezletet.

A megjelent testületek képviselőinek bejelentése után áttértek a napirendre, előbb azonban felolvasták Csáky Albin gróf miniszter meleg hangu levelét, melyben a bizottsági tagságot elfogadja s támogatásáról biztositja az orsz. bizottságot. Berzeviczy Albert államtitkár levélben mentette ki távolmaradását.

Porzsolt Kálmán titkár bemutatja az országos bizottság szervezeti szabályzatát, mely szerint a bizottság nem alakul alapszabályokhoz kötött egyesületté, hanem függetlenül, és mint az ország közmüvelődési testületeinek megbizott közege teljesiti kulturális feladatát.

A szervezeti szabályokat rövid vita után el fogadták s azok alápján a bizottság kimondta a megalakulást.

Ezután az elnökség megválasztása következett. Thaly Kálmán inditványára egyhangulag és lelkes éljenzéssel Széll Kálmánt választották meg vezető elnöknek. — Társelnökök lettek: Andrássy Tivadar gróf, Thaly Kálmán, Gerlóczy Károly, Pulszky Ferencz, Bethlen Gábor gróf, Károlyi István gr. és dr. Kunez Adolf. Titkároknak választattak meg: Porzsolt Kálmán, György Aladár, Kosztenszky Géza, Sándor József, Pulszky Károly és Szmrecsányi Miklós.

Ezután áttértek a munkaprogramm tárgyalására.

Elhatározták, hogy feliratot intéznek a törvényhozáshoz, hogy mindenekelőtt az ország területén talált régiségek megmentése érdekében első sorban a nemzeti muzeumnak, másodsorban pedig az illető törvényhatóság területén levő muzeumnak vagy gyüjteménynek törvényileg biztositsa a megszerzési jogot. Ugyane felirat intézkedést kér az egész országra nézve a köteles nyomtatványpéldányok beküldése tárgyában. A köteles példányok az illető megye területén létező nyilvános könyvtárba, ilyennek nem létében pedig egyelőre a megyei levéltárakba küldendők.

A bizottság élénk eszmecsere után a memorandumot némi változtatással elfogadta s elhatározta, hogy a vidéki képtárak es muzeumok ügyében külön memorandumban fordul a törvényhozáshoz és az összes megyei és városi törvényhatóságokhoz.

E memorandum megszövegezésére Andrássy Tivadar gróf elnöklete alatt egy művészekből és történetirókból álló bizottságot küldtek ki.

Ezután egyes vidéki muzeumok és könyvtárak szervezetének tárgyalásába bocsátkozott a bizottság. A mozgalom már eddig is oly eredményeket mutathat ugyanis fel, hogy egy-egy muzeum és könyvtár rövid idő multa megnyitandó lesz.

Széll Kálmán örömének ad kifejezést, hogy a vidéken oly melegen felkarolták a mozgalmat s a bizottság köszönetét fejezi ki a vidéki küldötteknek, hogy a fővárosba jöttek eredményes munkasságukról jelentést tenni.

A székesfővárosi muzeumra vonatkozólag mutatta be ezután Porzsolt Kálmán még 1880. évben készitett tervezetét, valamint Gerlóczy Károly polgármester s dr. Havass Rezső bizottsági tag ujabb inditványait. Ezek egy Gerlóczy Károly elnöklete alatt kiküldött albizottságnak adatlak ki.

Az iskolai könyvtárakra vonatkozólag Porzsolt Kálmán inditványára elhatározta a bizottság, hogy felir a közoktatásügyi kormányhoz egy 1887 ben kiadott rendeletének visszavonása érdekében, a melylyel elrendelte, hogy az iskolai könyvtárak gyarapitására beszedett beiratási illetékek más célokra fordittassanak.

A községi könyvtárak ügyében folyt ezután érdekes vita, melyen részt vettek az elnökön kivül György Aladár, Makfalvay Géza, Ilérus Márton, Szalay Imre stb.

Végül dr. Kiss Károlynak egy orszi tanszermuzeumra vonatkozó inditványát Szalay Imre min. tanácsos és György Aladár felszólalása után a közokt. miniszteriumhoz áttétetni határozták.

Széll Kálmán elnök meleg köszönetet mondott a nagyszámban megjelent érdeklődőknek, s ezzel az ülés Széll Kálmán élénk éltetésével véget ért.

A népbolonditók.

(=) Lapunk mult számának vezércikkében megemlékeztünk a nálunk immár előlépett munkáskérdésről az alföldi socialista zavargások alkalmából, de korántsem meritettük ki tárgyunkat. Szükségesnek tartjuk tehát, hogy erre még egyszer visszatérjünk, s az előttünk fekvő külső okokon kivül ennek a mozgalomnak belső titkait is keressük, s egy olyan mulasztására mutassunk a mi társadalmunknak, melynek kétségtelenül szintén van része azokban a megdöbbentő jelenségekben, melyek a figyelmes szemlélő elé tárulnak, ki beismerni kénytelen, minő hatalma van bizonyos jelszavaknak, s mikép lehet miveletlen tömegeken uralkodni. Mert a mit az Alföldön jelenleg folyó vizsgálat felszinre hoz, az már nem theoretikus socialismus többé, hanem egészen más valami, oly dolog, mely ha tovább is lappang, végre is imminens veszedelmévé válhatott volna népünknek, melyek okvetetlenül ki kell szabaditani a népámitók karmai közül, kik immáron belonták, behálózták azt hogy veszedelmes experimentátiókra eszközül használják fel.

Már most, ha ezek a gonosz jelszavak, ennyire képesek eszét venni ezernyi embernek ott az Alföldön, vajjon, mit tett a társadalom arra nézve, hogy a népet jogairól és kötelességeiről felvilágositsa, hogy józanabb, értelmesebb felfogásnak megnyerje? Majdnem semmit. Innen-onnan végére járunk e századnak, ujabb alkotmányos életünk negyedszázados örömnapját is megérrük már s tagadhatatlan, hogy ez óta sok jó eszme került felszinre, meg is valósult, gyökeret is vert a nemzet életében. De nem birt gyökeret verni éppen az, melyre legnagyobb szükség lett volna s melylyel a társadalom igazán bebizonyithatta volna életre-valóságát, a komoly munka iránt valo hajlamát; értjük az Eötvös József ajánlotta felnőttek oktatását népkönyvtárakkal és olvasókörökkel kapcsolatban.

E kiváló államférfiu köznépünk, munkásaink hátramaradottságát szemlélve, s minden téren megakarván inditani a tevékenységet, hogy a közmüvelt-ég mentül magasabb nivóra emeltessék, s a köznép is alkotmányos országban tudatával legyen jogainak és kötelességeinek, amazokkal élni ezeknek pedig megfelelni tudjon, az által vélte ezt leginkább elérheti, ha e tevékenységre az egész társadalmat szólitja sikra. Szép volt a terv, de a gyakorlati kivitel hajótörést szenvedett a társadalom közönyén. Vagy rosszul kezdték, a hol kezdték, s azért nem mehettek semmire, vagy azoknak a közönye buktatta meg az eszmét, a kik

---

Csendhelyi Gyula nagyot bámult.

— Miesoda munkába? Talán visszahozzam az anyósomat?

— Nem biz az, hanem inkább hipnotizáld el valamennyit!

— Én? elhipnotizáljam? Hogyan?

— Csak ugy, mint a magadét!

— Hát ti csakugyan azt hiszitek, hogy én ugy hipnotizáltam el anyósomat?

— Hogyne hinnök! Nem lehet az másképpen.

— Egyszerűen csalódás részetekről, ha azt hiszitek. Az én anyósom egészen a magajószántából ment el. Nem szólt annak senki egy szót sem.

Erre azután az egész társaság, mint egy hatalmas örkesztrum szólt bele:

— *Az lehetetlen!*

Csendhelyi Gyula pedig — mikor látta ezt az egyértelmü hihetetlenséget — megint csak elkezdett ravaszkásan mosolyogni.

— Nos hát, ha nem hiszitek, elmondom az egész dolgot!

— Halljuk! halljuk! dörögte az egész parlament és mindközelebb huzódtak hallgatni a csodát . . .

Csendhelyi cigarettát pödört és rágyujtva, igy kezdte az anyósválás történetét:

— Házasságom után, ugy négy hétre költözött hozzánk anyósom. Mondhatom nektek, hogy mintaszerü asszony. Tizenkét kálomista pap és huszonöt prókátor veszett el benne. — Azt hiszem, hogy nála a lélek fog meghalni és a nyelv marad halhatatlan. Mondhatom nektek, hogy mindjárt az első napokban kimondhatatlan nagy vala a gyönyörüségem. De mert feleségemért képes lettem volna a poklokon is keresztülmenni, azt gondoltam magamban, hogy mért ne szenvedjem meg érte magam mellett az ördögöt, amig lehet!

Amig lehetett szenvedtem is, hanem azután végre ugy éreztem magamat, valahányszor az ő kedves hangja fülembe csapódott, mintha a pokol minden ördöge kankant táncolt volna agyvelőmben. Egyszer éppen ilyen borzasztó állapotban talált házi orvosunk. Bámulta rajtam a változást és kérdezte, hogy mi történt velem. Megvallottam neki őszintén a dolgot. Egy kicsit *gondolkozott* azután térdére csapott, s igy szólt: ön most azonnal az ágyba fog feküdni, orvosságot és igen gyökeres kurát rendelek. Majd kedves nejének megadom az utasiást. — Mikor látta, hogy bámulok, komoly arccal ismételte rendeletét s tudtomra adta, hogy bajomat vegyem a lehető legkomolyabban, de biztosit, hogy az ő kurája használni fog. — Ott hagyott és felkereste nőmet, hogy az utasitásokat megadja neki. Néhány pillanat multva már mellettem voltak mindketten. Szegény nőm egészen belehalványult a dologba ugy telebeszélte fejét az én doktorkám. Ágyba kellett feküdnö n. Feleségem ágyam mellé ült és ott nem hagyott volna az isten világáért sem. — Adta be szorgalmasan az orvosságot. A házban lábhegyen járt mindenki. Ugy éreztem, mintha siralomházban volnék. Mi ménkü csinál velem ez a doktor? — gondoltam magamban; de szólni nem mertem ellene; mert olyan komolyan viselkedett a látogatások alkalmával, hogy végre magam is éreztem: milyen sulyos és nehéz beteg vagyok.

Körülbelül harmadnapra a siralomházi csendben csak bejön ám lábhegyen az anyósom a feleségem kiséretében és azt mondja, hogy *búcsuzni* jött. A városi levegő nagyon rossat tesz neki visszamegy Erdélybe, a hegyek közé. — Elképzelhetik *örömömet*, boldogságomat! Azaz dehogy lehet azt elképzelni! Hogy csak igen halvány vonásokban megpróbáljam bemutatni, képzeljetek a végitélet napján egy pokolra taszitott elkárhozottat, aki a pokol kapui előtt várja már, hogy megnyiljék számára az örök reménytelenség emésztő világa s abban a pillanatban megragadja karját egy angyal és tudtára adja, hogy csak tévedésből jutott az elkárhozottak közé; jöjjön vissza; várja őt a megérdemelt mennyeknek országa. Az a pokol tornácából váratlanul mennybe vitt lélek érezhet olyasvalamit a megüdvözülésből, aminőt én éreztem. — Megöleltem, megcsókoltam napamat, azután visszahanyatlottam a párnák közé; leroskadtam a boldogság terhe alatt. — Mikor a kocsi elrobogott, egyszerre felugrottam, mint egy őrült és elkezdtem járni a legeszeveszettebb tarantel a táncot. — Ilyen állapotban talált az orvosom. — Azt hittem, hogy kétségbe fog esni állo-

első sorban lettek volna hivatva élére állani, hogy azt megkedveltessék. Ebben a tekintetben pap és tanitó nem állott hivatása magaslatán, ép oly kevéssé a falu többi intelligentiájai Pedig egy kis buzgó akarattal sokat lehetett volna tenni. Egy negyedszázadnál többet mulasztott a társadalom, a mely idő alatt nemcsak a közmiveltség terjedése szempontjából tett volna fontos szolgálatot a nemzetnek, hanem az erkölcs szempontjából is, mert ha a hosszu téli estéken, mikor a mezei munka szünetel, a jó és hasznos olvamányokat kedveltették meg volna a népkönyvtárak és falusi olvasókörök révén a néppel, nem venné be azt a maszlagot, mely bűnbe, gonoszságba kergeti s agyát megteliti állam és társadalom felforgató tanokkal. S mivel az idősebbek ilyenek, az ifjabb nemzedék, ha most tanul is, nem kaphat ösztönt a továbbképzésre.

Politikai jog! Nagyon szép dolog ez. De hát ki ne tudná azt, hogy bizonyos politikai jogok gyakorlatához, hogy abból az államra és társadalomra kár ne háromoljék, a szellemi és erkölcsi erő bizonyos foka szükséges. Nem hiszük hogy ez meg legyen annál a zavargó alföldi munkás osztálynál. Meg nem értett és meg nem emésztett jelszavak, melyeket gonosz agitátorok vetnek közéje, megmérgezik éretlen, együgyü elméjét. El lehet mondani, hogy munkás osztályunk akár az alföldi, akár javarészben a városi is, miveltség tekintetében nagyon hátramaradott. S az elmult negyedszázadon keresztül mitsem tettünk, hogy ebben a tekintetben ez előre vitessék. A munkások mindenesetre megérdemlik, hogy ügyüket humanusan megbirálja az ember, de a kérdést, nemcsak ebből a szempontból, hanem a politikai józanság szempontjából is kell méregetni. A ki politikai jogokat akar gyakorolni, annak ahhoz megértnek is kell lennie; s — ismételjük — a népet oda kell emelni a miveltség ama fokára, elő kell készíteni arra, hogy azután, ha bizonyos jogokat nyer, ezekkel vissza ne élhessen! nehogy nagyobb baj származzék belőle.

Reméljük, hogy az alföldi vizsgálat mindenképen tájékoztatni fog a mozgalom intentióira, kezdeményezésére, kiterjedésére és czéljaira nézve; ugy hogy ezek alapján könnyü lesz eligazodni a javulásra vezető eszközök tekintetében, kik első sorban lesznek hivatva ez iránt intézkedni. A mi mulaszlás pedig történt, azt helyre kell hozni, hogy a ragály pusztitólag ne terjedjen tovább; s minden áron azon kell lenni, hogy különben józan magyar népünk megóvassék a külföldi socialismus révén ide importált maszlagtól.

Bizton bisszük, hogy a kormány meg fogja találni az erre szolgáló legjobb eszközöket.

A kisdedóvási ügy Zalavármegyében.

Zalavármegye közigazgatási bizottságának 1894. évi április hóban tartott ülésén dr. *Ruzicska* Kálmán kir. tanfelügyelő bemutatta a vármegye 3—6 éves gyermekeiről begyüjtött kimutatást s ennek alapján ezek felügyeletben részesüléséről vagy nemrészesüléséről szerkesztett munkálatot, melynek kapcsán, az 1891. évi XV. t.-cz. 15. és 16. §-aira való tekintettel, beterjesztette a zalavármegyei kisdedvédelem 1894. évi tervezetét.

Ezen ügyben a közigazgatási bizottság a következő határozatot hozta:

Kisdedóvodát állitanak fel, illetve ha már létező kisdedovodák mellett még legalább negyven állandó felügyelet nélküli gyermek találtatnék, kik a meglevő kisdedóvodákban el nem helyezhetők — uj kisdedóvodák felállitására köteleztetnek: Zala-Egerszeg, Nagy-Kanizsa, Alsó-Lendva, Csáktornya Keszthely, Perlak, Sümeg, Tapolcza.

Állandó gyermekmenedékházat állitanak fel: Csab-Rendek, Dráva-Vásárhely, Kotor, Légrád, Mura-Csány, Sójtör, Szepetnek.

Ideiglenes (nyári) gyermenedékházat állitanak fel:

I. A tapolcai járásban: Balaton-Füred, Badacsony-Tomaj, Csicsó, Kapolcs, Kővágó-Eörs, Monostor-Apáti, Talián-Dörögd.

II. A sümegi járásban: Bazsi, Hány, Káptalanfa, Nyirád, Ohid.

III. A szent gróti járásban: Polgárváros, Szent-Gróth, Türje, Zalabér.

IV. A keszthelyi járásban: Alsó Páhok, Karmacs, Keszthely-Polgárváros, Zala-Szántó, Zalavár.

V. A kanizsai járásban: Balaton-Magyaród, Galambok, Gelse, Gelsesziget, Karos, Komárváros, Kis-Komárom, Magyar-Szerdahely, Mura-Keresztur, Nagy-Récse, Sormás, Szent-Balázs, Ujudvar.

VI. A pacsai járásban: Nagy-Kapornak, Pacsa, Pölöske, Szabar, Szent-Péterur.

VII. A zala-egerszegi járásban: Szepetk, Zala-Lövő.

VIII. A novai járásban: Lenti, Nova.

IX. Alsó lendvai járásban: Baksa, Cserencsócz, Csesztreg, Dobronak, Felső-Bisztricze, Nagy-Palina, Turnischa, Szentgyörgyvölgy.

X. A letenyei járásban: Bánok-Szt.-György, Becsehely, Egyeduta, Letenye, Pöla, Tót-Szerdahely.

XI. A perlaki járásban: Alsó Domboru, Domasinecz, Draskovecz, Dráva Egyház, Mura-Vid, Szent-Mária, Szoboticza.

XII. A csáktornyai járásban: Belicza, Bottornya, Dráva-Csány, Mura-Király, Mura-Szerdahely, Zala-Ujvár.

A községek teendőit a gyermekvédelem, illetve ezen kisdedovodák és menházak felállitása körül az 1891. évi XV. t.-cz. végrehajtása tárgyában a polgári községek számára kiadott miniszter „Utasitás" tárgyazza.

Ezen „Utasitás" 53. oldaltól 72-ig magában foglalja a kisdedóvásról szóló 1891. évi XV. törv. cikkelyt is.

Ezen t.-cz. 6 14. §-aiban megvannak határozva a feltételek, melyek mellett kisdedóvodákat és menedékházakat felállithatnak az állam, a községek, a hitfelekezetek, jogi személyek, (egyesületek) és magán egyének.

Községi jelleg esetében a szervezkedés első teendőit az „Utasitás" 9. és következő §§-ai állapitják meg; a kisdedóvodák és menedékházak fentartásának módját az „Utasitás" 20. § a tárgyalja

Amennyiben a községi pótadó az egyenes állami adó 20% át meghaladja, a 3% pótadó kivethetése végett a közigazgatási bizottság utján a nmélt. belügyminister és a pénzügyminister urak hozzájárulása kérendő. Ha pedig az összes felsorolt források ugy sem fedeznek még a kisdedovodák és menedékházak fentartásának költségeit, az államsegély iránti teendők az „Utasitás" 21. §-ában foglaltak szerint eszközlendők.

Az állami segélyezés egyéb mozzanatai a t.-cz. 44. és 45. paragrafusaiban találhatók.

Az iskolaépületek felhasználásáról az „Utasitás" 15. paragrafusa, a kisdedóvók és dajkák fizetéséről a 18. paragrafus, a nyári menedékházak helyiségeiről az „Első melléklet" nyujt felvilágositást.

Az állam, a községek, a jogi személyek és magán egyének által fentartott kisdedovodákban a felvételi napló, a felvételi jegyek, a mulasztási naplók és az igazolatlanul elmaradó gyermekek havi jegyzékei a nméltóságu közoktatásügyi minister-ur által elrendelt minták szerint (készletben a m. kir. egyetemi nyomdában) állittatnak ki. Vagy ha a nyomtatványok máshonnan szereztetnek be, azokkal tökéletesen megegyezőknek kell lenniök. Egy-egy példány megtekintésül a városok polgármestereinél és valamennyi főszolgabirónál található.

A községi és állami kisdedóvodák a menedékházak felügyelő-bizottságai részére kiadott külön „Utasitás" a m. kir. tud egyetemi könyvnyomdában kapható.

Jelen végzés a fennebb érintett összes városoknak és községeknek, nemkülönben a járási főszolgabiráknak az érdekelteknek haladéktalan kihirdetés czéljából kiküldetik.

Az összes érdekelt városok és községek felhivatnak, hogy eljárásuk eredményéről május hó első felében jelentésüket megtegyék.

Az állandó és nyári menedékházakat vezető dajkák kiképzése illetve az egyes óvodákban rendezendő tanfolyamok ügyében a tanitók özvegyeinek, nejeinek és leányainak figyelembe vételével külön intézkedés történik.

Tolfuttában.

Semmi okom sincs kétségeskedni, hogy vármegyénk kir. tanfelügyelője: *dr. Ruzicska Kálmán* kir. tanácsos, már át ne esett volna a tanügyi apostolkodás különféle martiriumain; de aligha tévedek, ha azt állitom, hogy a tanügyi apostolkodás martiriumának *zenei* részén csak imént ment keresztül Nagy-Kanizsán, az állandó gyermekmenedékhelyek vezetőinek képesitő vizsgálatán . . .

Oh, önök, kedves, — állandó gyermekmenedékhelyek vezetésére képesitett hölgyeim! nem tudják, hogy kit feszitettek meg, mikor olyan naiv lelkiismeretességgel markoltak a hegedü hurjai közé! Nem a kir. tanfelügyelőt, nem a kir. tanácsost, hanem a *kitünő zenészt*, aki szeliden, szinte érthetetlen nagy szerénységgel rejtőzik dr. Ruzsicska Kálmán sokoldalu egyéniségében.

A kir. tanácsos, a kir. tanfelügyelő hallgatta emberfölötti nyugalommal azokat a bámulatos virtousitással kicsapott gixereket, de azután mégis homlokákoz kapott, mikor néha-néha a patkánykergető diszharmonia ellen demonstrált benne a szakértő zenész.

Igazán gratulálok idegzetéhez. Hatalmasan kiállta a próbát a dajkák próbatétén.

Mert hogy én nem követtem a zeneértő egereket és patkányokat s nem eredtem futásnak, — az végre is természetes dolog. Én, aki a kintornán kivül semmiféle klasszikus hangszert nem kezelek alaposan, — még bizonyos önző gyönyörüséggel láttam, hogy a „teremtésben nem csupán én vagyok vesztes s vannak még elegen árván, nem csupán az én füleim" önző gyönyörüséggel hallgattam, hogy hányan vannak még e hazában, akik sokkal jobban hegedülnek rosszul, mint én. Hanem, hogy a mi tanfelügyelőnk muzsikalis idegzetének valamennyi hurja szét nem szakadt: az őszintén bámulom.

Nem is tudom magamnak emberfölötti nyugalmát egyébbel megmagyarázni, mint azzal, hogy a hegedü hangjainak hatását nagy mértékben ellensulyozták az állandó dajka-hölgyek nótái, amiket egyik-másik érzelmesebb keblü jelölt olyan elragadó sentimentalizmussal adott elő, mintha csak az operai intendans hangpróbáján produkálta volna hangjának terjedelmét és

---

potom fölött; de ő ahelyett elkezdett rettenetesen kacagni. Megdöbbenten néztem rá. — Sietett megnyugtatni. — „Hát használt az orvosság kedves anyósának?" kérdezte a nevetéstől fuldokolva. — „Micsoda orvosság?" — „A mit preskribáltam." — „Hát annak is preskribált?" — „Persze, hogy preskribáltam. Csakhogy tulajdonképen nem neki, hanem önnek." — Azután elmondta, hogy mit rendelt meg számomra a házi népemnél. — És lássátok: a kurának; ez a része vitte el az én anyósomat, ez hipnotizálta el csókok, ölelések között. Mit gondoltok: mi volt ez a kura?

— Talán nem volt szabad kávét pörkölnie? — szólt Bánhegyi.

— Talán nem volt szabad csapkodni az ajtókat? — mondta egy másik szenvedő.

A kompánia többi tagjai feszült kiváncsisággal hallgatott. Csendhelyi ravaszkás mosolylyal ingatta fejét jobbra balra.

— Nos mi hát? — kérdezték többen.

— Hát barátim, az orvos azt mondta családomnak, hogy én veszedelmes idegbeteg vagyok. Ha azt akarják, hogy meg ne őrüljek, — legalább egy esztendőn át egyetlen *hangos szót* ki ne ejtsenek s folyton halotti csend legyen a házban Anyósom ezt csak *három* napig birta; harmad napon már bolondbetegedett a szó igaz értelmében és *a hallgatás elől* Erdély bércei közé menekült

szinezetét. Ezt a lendületet, — melyben az éneklönek a dajkászat iránt lelkesedése és privat érzelmei olyan megkapó harmoniával ölelkeztek, — látszólag nagy meghatottsággal is fogadta ugy a kir. tanfelügyelő, valamint a vizsgáló-bizottság is és hogy a jelenvolt hölgyek részéről az elmaradhatatlan könyárnak eleje vétessék: az elnöklő tanfelügyelő rögtön félbe szakitotta »A begytetőn zengedező furulyát« vagy a »Zöld bokorban csicsergő madárka«-t.

Két napig (vagy két esztendeig) tartott a dajkavizsgálat; mert hát »nagy művész a zenei martirium; minden órát századokra nyujt.«

És végül azután a sok diszharmonia után következett a »*jószirek*« zeneje, az élet legszebb harmoniája, mikor a kisdednevelő egyesület választmányának jelenvolt hölgyei véleményt mondtak a megvizsgáltak fölött. A mindenkit boldogitani vágyó „*jószirek*“ a vélemény-harmoniája — melynél a karmesteri pálcát Vidorné kezelte — ellenállhatatlan bűvös hatással rezgett be a mi tanfelügyelőnk szivébe is és az átélt zenei martirium felhőjét áttörte a kiengesztelődés napsugára s beivelte az a béke szivárványával.

E szivárvány szinei rezegnek örök emlékül azokon a bizonyitványokon miket a képesitett dajkák a zalavármegyei első ha havi dajka-tanfolyamról magukkal visznek a szürke élet virágos kertjeibe: az állandó gyermekmenedékhelyek napsugaras világába.

HIREK.

— **Májusi előléptetések.** A cs. és kir. 48-ik gyalogezredben: Kovács Antal százados őrnagygyá, Burián Lajos II. oszt. első osztályu századossá, Zimmert János és Pfendesack Béla hadnagyokká, Kruchina Károly (Nagy-Kanizsán), Faisti József és Petrovics hadapród tiszthelyettesek hadnagyokká léptettetek elő. A m. királyi honvédség 20-ik gyalogezredében előléptettettek: Grünfeld Gyula (Nagy-Kanizsán) főhadnagy századossá, Ozenik Ferenc II. oszt. százados első osztályu századossá. Fürdös Kálmán főhadnagy századossá és Svastics Elemér (Nagy-Kanizsán) hadnagy főhadnagygyá.

— **Kitérés.** *Weisz* Manó Emil a Weisz testvérek ügynöki cég tagja Nagy-Kanizsán e hó 2-án a nagykanizsai evang. templomban áttért a zsidó vallásról az ág. evang. vallásra. A kitért a keresztségnél szintén *Emil* nevet nyert. Keresztszülők voltak: Dr. Szekeres József és neje Boda Karolin és ifj. Fesselhofer József és nővére Sagerc Paula.

— **Május elseje Nagy-Kanizsán.** A gyári ipar fejlődésben van Nagy-Kanizsán és a munkások egész seregét foglalkoztatják ma már iparvállalataink, de azért május 1. városunkban igen csendesen folyt le. A Hirschel Ede és Bachrach-féle, valamint a Weiser-féle gyárakban a munkaadók beleegyezésével ugyan szünetelt a munka, de munkásaink dicséretére legyen mondva szabadságukat nem arra használták fel, hogy munkaadóik ellen tüntessenek, hanem, hogy együtt éreznek pályatársaikkal, kiknek mostohább a helyzetük, mint az övéké. Még csak közös-találkát sem adtak egymásnak a két szünetelő gyár munkásai, hanem külön-külön ünnepelték meg a munkások napját; a Weiser-féle gyár munkásai szétszórva különböző helyeken, a Hirschel és Bachrach-féle gyár emberei közösen a sánci mulatóhelyen, hová küldöttségileg meg is hivták a munkaadókat és midőn ezek ezen meghivásnak engedve nemcsak megjelentek, hanem meg is vendégelték ünneplő munkásaikat, igazi öröm sugárzott a munkások szemeiből. A munkások a szabadon adott nap helyett a csütörtöki ünnep napon egész estig dolgozni ajánlkoztak, mit azonban a munkaadók nem fogadtak el. Az ilyen bánásmód általános gyakorlatban, sok bajnak és zürzavarnak venné elejét és nagyban hozzájárulna a munkáskérdés megoldásához.

— **Névmagyarositás.** Ifj. *Blau* Károly nagykanizsai lakós kiskoru fia *Bezső* belügyminiszteri engedélyivel vezetéknevét *Bartára* magyarositotta.

— **Halálozás.** Fürst Alajos nagy-kanizsai lakós egy jólelkű öreg ur, ki évtizedeken át a Gutmann,ké-őbb pedig a Maschanzker és Wilheim cégnél volt alkalmazásban multpénteken éjjel 71 éves korában elhunyt. Az elhunyt afa kereskedésben kitünő szakember hirében állt.

— **Tanitói közgyülés.** A nagy-kanizsai járás tanitói körének elnöke a következő meghivót bocsátotta ki: „A zalamegyei általános tanitótestület nagykanizsai járási köre, f. é. május 10-én d. e. 9 órakor tartja *tavaszi rendes közgyülését* a következő tárgysorozattal: 1. *Magasi József* palini tagtárs ur egy órai tanitásának meghallgatása. 2. A gyakorlati előadáson tapasztaltak megvitatása, *zárt ülésben*. 3. *Kováts Miklós*, nagykanizsai tagtárs ur: „Az anyákhoz, a leánynevelés érdekében“ cimü munkájának felolvasása. 4. *Körmendy Pál*, langvizi tagtárs ur: „A mi viszonyainkban“ cimü munkájának felolvasása. 5. Folyó ügyek. 6. Esetleges inditványok. E közgyülésre a járáskör rendes- és pártoló tagjait, valamint az érdeklődő tanügybarátokat tisztelettel meghivja: *Szalay Sándor*, jköri elnök. A gyülekezés reggel 8—9 óra közt a palini vendéglőben lesz, honnan a járási kör tagjai testületileg vonulnak a palini iskola termébe, gyülésre. Gyülés után a vendéglőben társas ebéd lesz, egy-forintos terítékkel.

— **Dajka-képesitő vizsgálat.** A lapunk multszámában jelzett dajka-képesitő vizsgálat április 29-én és 30-án folyt le a nagykanizsai Kisdednevelő Egyesület Nádor- és Arany-János-utcai ovodáiban. A vizsgálaton *dr Ruzsicska Kálmán*, kir. tanácsos és tanfelügyelő elnökölt s *Vidor Samuné*, kisdednevelő-egyesületi elnök vezetése melleti jelen voltak az egyesület választmányi tagjai is. April. 29-én volt a vizsgálat elméleti, 30-án pedig a gyakorlati része. A jelölteket a kir. tanfelügyelő vizsgálta s kiváló sulyt fektetett a vizsgálat gyakorlati részére. A vizsgálat befejezte után a kir. tanfelügyelő meghallgatván a jelenvolt választmánynak s a tanfolyamot vezető tanerőknek véleményét, megállapitotta az osztályzatokat. Ezután a képesitettek előtt hangsulyozta a reájuk váró fontos kötelességeket s felkökre kötötte, hogy hivatásuknak éljenek, ne csupán tudásuknak, hanem szivük szeretetének egész erejével, odaadásával. — A jelöltek mindnyájan képesitve lettek állandó gyermekmenedékhelyek vezetésére és pedig a Nádor utcai ovodát látogatottak közül *jeles* általános osztályzattal: Bánotay Amália, Dobos Vilma, Farkas Szidónia; *jó* osztályzattal: Martinecz Teréz, özv. Unger Alajosné, Vörös Ignácné, Sáringer Róza; *elégséges* osztályzattal: özv. Agoston Jánosné, Turkovics Anna és Berdó Erzse; — az Arany János utcai ovodát látogatottak közül *jeles* osztályzattal: Sós Teréz, Lenkei Róza; — *jó* osztályzattal: Fuchs Mari, Pálfy Mari, Andri Mari, Feuchtenberger Károlin, Rosenberg Teréz, Ross Borbála. — A tanfolyamot a Nádor-utcai ovodában dr. Bereczkyné s az Arany-János-utcai ovodában Lenkei Málvin ovónők vezették; továbbá dr. Schreyer Lajos egyesületi orvos, — a tanfelügyelő kérésére 30 órán át előadást tartott az egészségtanból. — A tanfolyamot *dr. Ruzsicska Kálmán* kir. tanácsos tanfelügyelő bezártnak nyilvánitván, lelkes szavakban mondott köszönetet a Kisdednevelő-Egyesületnek, hogy ovodáit az ügy érdekében átengedni szives volt, mire *Győrffy* János, egyesületi ügyész válaszolt a tanfelügyelőnek szives felkarolásra ajánlván az egyesület ovodáinak ügyét. — Tanfelügyelőnk április 30-án délben utazott vissza székhelyére.

— **A szinészet köréből** Rákodczayt ezen mozgékony és a közönség igényeivel mindenkor számoló derék szinigazgatót nem hagyta nyugodni azon tudat, hogy olyan operette primadonnája, milyennek ő egy ilyent képzel nincsen. Mint valóságos tragédiának vette, hogy fáradozásai és áldozatkészége dacára nem talál a mit keres; ezen eredménytelenség teljesen leverte az igazgatót, de ma már mosolyogni látjuk. Megérkezett Liget i Mari operette-énekesnő, ki kitünő hirnévnek örvend és igen csinos alak. Valószinü, hogy szombaton fogja magát bemutatni és előzetesen is meg vagyunk győződve, hogy a közönség egyhangu itélete igen kedvező és ezzel a primadonna válság meg oldva lesz és Rakodczay az operette-primadonnáktól, innét visszatérhet Shakespere-drámáihoz.

— **Megjöttek a harangok.** Nem Rómából, hanem Stettenhuffer Frigyes fiai udvari harangöntödéjéből Sopronban. A két harangot Nagy-Kanizsa város rendelte a városi templom részére és kedden érkeztek meg. A nagyobbik harang igen gyönyörü darab, valódi ünnepi exemplaris és a gyár, melyből kikerült, ennek is tekintetteléven ez az 1000-ik szám, mi az öntésnél meg is örökitteteett a következő felirás által „Az ezredik harang emlékeül“. A harang egyik oldalon a következő zsoltár olvasható: »Dicséretet mondok én istenemnek valamig leszek.« (Zsolt. 145. 2. vers.) — A harang sulya 622 kilo. — A kisebb harang, mely mintegy 250 kiló, a következő feiratot tartalmazza: „Zengjen szózatod füleimben, mert a te szavad édes énekem“ (2. fej. 14-ik vers.) A uj harangok vasárnap fognak először megkondulni.

— **Kirándulás** A légrádiak tömeges kirándulása Nagy-Kanizsára, mely a folyó hó 1-én először beérkezett barcs-kanizsai vegyesvonattal terveztetett a kedvezőtlen időjárás folytán elmaradt, de a vonatot azért elég szépszámban vették az utazók igénybe.

— **Kanizsai sör.** Május elseje vörös betükkel lesz megirva Nagy-Kanizsa történetében, nem mintha ekkor vér folyt volna a különben csendes utcáinkban, hanem mert ezen napon folyt először a *Kanizsai* ászok, márciusi és Szent-István sör az emberek torkán végig. A sör kitünőnek bizonyult, és a Koróna szálloda étteremben hol a kanizsai sör első ör szolgáltatott ki nem local-patriotizmusból, hanem a jó iránti előszeretetből, valóságos harc folyt a kanizsai sörért. A sörgyár vörös betüs falragaszok utján tudatta, hogy minden versenyt kiálló gyártmánya már kapható és a közönség bizony kapott is rajta, noha a sör nem valami olcsó, de annál jobb. Egyelőre a sörgyárban csak hordószám vagy üvegekben rekeszszám kapható a sör, de ha a gyár restaurátiója elkészül kis mértékbeni eladás is létesittetik mindjárt a forrásnál.

— **Vizvezeték Sümegen.** Sümegen a vizvezeték berendezésére megkezdették az előmunkálatokat. A próbaszivattyuzáskor a források kitünő izü tiszta vizet szolgáltattak igen bőven. A munkálatokat folytonosan nagy érdeklődő közönség látogatja. A kutat a Rumpel és Niklas-czég készitteti. E cég, legutóbb Brassó városának 4 10,000 frt. Linznek pedig $^3/_4$ millió frt költséggel készitett vizvezetéket. A fiumei 120,000 frtos vizvezeték megépitésével a kereskedelmi miniszter szintén e céget bizta meg. Komáromban most készittetik a vizvezetéki kétakat. Székesfehérvár részéről pedig megbizást kaptak tervek készitésére.

Szinészet Nagy-Kanizsán.

— *Szombaton, április 28-án: „A cziterás“ 3 felvonásos operett adatott. — Szövegét Csiky Gergely után irta Murai Károly, zenéjét szerzette Konti József.*

Fokozódott érdeklődéssel nézett a közönség ezen előadás elé.

A fővárosban elért nagy siker, nemkülönben a vágy: végre valahára egy ujdonságot élvezhetni, — nagyszámu közönséget vonzott a szinházba.

A darab meséje elég mulatságos ugyan, de a melodikus zene abszolut műértéke mellett egészen háttérbe szorul. Konti zenéje ezuttal is dallamos, finom, tartózkodik a modern operettben annyira lábra kapott nehézkes hangszereléstől, s dacára, — hogy itt-ott lehetetlen volt a „Suhanc“-ra vagy a „Királyfogás“-ra rá nem gondolnunk, inventiója mégis nagyjában véve eredeti.

A partitura kiváló részei: az első felvonásbeli bujdosó dal, továbbá ugyanezen felvonás finaleját képező Pablo, Rozetta és Rikardo közti tercett karika-kiséret mellett, mely zeneszám különös gonddal van megkomponálva. A többször ismétlődő gyönyörü keringő, a darab vezető motivumát képezi. Félünk, hogy ezt is utoléri a fülbemászó melódiák végzete rövidesen el lesz csépelve. — Felemlitendő még a második felvonásbeli nagyobb szabásu szerelmi kettős, továbbá Kukurillo schneidig belépő indulója.

A szereplőket illetőleg Kövessynéről igazán érdemlegesen már minden dicséretes elmondtunk és most csak ismétlésekbe bocsátkozhatnánk. — Belépő indulóját a közönség zajosan megujráztatta. Mellette Rozetta szerepében, különösen Solti Paulina keltő fel az érdeklődést, s már ma prognostikálhatjuk: ha hangját gondos és szakavatott kezek

veszik kiképzés alá, belőle rövid idő múlva a vidék egyik legkedveltebb soubrettje lesz. — Hangja különösen magas regiszterekben bársonysima és erős, továbbá tekintetbe véve degazdált fellépését, a közczetlenséget, melylyel a pajzán Rozetta szerepét játszá, okadatolva látjuk ama rokonszenvet, mely a közönség körében mindinkább fokozódik. Zajongi, Rikardo szerepében diskrét játékával és izléses énekével általános tetszést aratott. — Pablot: Antal adá. Elvezettel hallgatták szép baritonját. Ajánljuk azonban a hanggal való takarékoskodást, mert fárasztóbb részek után mintha kissé veszítene érczességéből.

Kövessy, Kukurillo szerepében mókáival meg a „köztünk maradjon" kupléval jóizűen megkacagtatta a közönséget.

Fehérvári és Pesti, mint Gol és Pol jól adták epizod szerepeiket.

Ez alkalommal az ensemble is jobb volt, mint a megelőző operett előadásokon.

Hisszük, hogy a méltán kiérdemelt siker a reprise alkalmából sem fog kimaradni. (u. v. w.)

— Vasárnap: Nestroy énekes bohózata „Az óbudai kékfestő" adatott szinre, Kövessy Albert kedvenc színészünk által magyar szinre alkalmazva. A szép számban egybegyűlt közönség jót mutatott a bohózaton, mely Nestory irói egyéniségének bélyegét erősen láthatóan viselte magán. Ma némi tartózkodó idegenkedéssel vennők ugyan, ha az elmult kornak ugynevezett „komornyikjátékait" uj életre ébresztení óhajtaná, valamely korunkbeli szinműiró; azonban egyszer sajnosan elnézzük a letünt aerának liberális szolgáját, amint a szinpadon okvetlenkedik, reménytelenül szeretve urának nővérét. A szereplők közül kiemeljük Kövessyt (cimszerep) és Solti Paulát (Rozsi) kik többször tüntettettek ki élénk taps által. A többi közreműködők epizod szerepeikben jól megállták helyeiket.

— Hétfőn: „A Dolovai Nábob Leánya" Herczeg Ferencnek az ujabb szinműirodalomban feltünést keltett darabja került szinre, mely pedig oly előadásban, amelyről mindjárt bevezető-soraink-ban dicsérettel óhajtunk megemlékezni, meg lévén győződve, hogy vidéki szinpaton egészben jobb előadással nem mutattatott be Herczegnek ez a rendkivül hatásos darabja. Könyves a Tarján főhadnagyot oly alakitással adta, hogy méltán nevezhetjük eddig látott legjobb szereplésének. A közönség több izben adta elismerésének hangos kifejezését, és nem célünk tulzasba esni, ha Könyvesnek, komoly és czéltudatos továbbképzése esetére, a legelőkelőbb erők közé való emelkedését prognostikáljuk. Az est egy másik fénypontja Hahnel Aranka volt, aki a huszárszázados nejét azzal a bájjal játszta, mely hasonló szerepekben minden mozdulatán elömlik. Csak igen tehetséges szinésznő képes Jankát ugy játszani, mint Hahnel Aranka; a közönség nyitt szinen tapsolta meg kitünő alakitását.

Szolinszky Olimpia (Vilma) distinguált játékával érdemelte ki azt az elismerést, amely csak fokozódott oly jelenetekben, amelyekben erős drámai hatást idézett elő. A Tarjánba vetett bizalmában való csalatkozás, a Merlin (Rejérvány) által tett teleplezések momentuma, az elemi erővel duló szerelem kitörésének pillanata — mindezek pompásan érvényesültek Szolinszky magas értelmiségű játéka által. És ha egy megjegyzésünk lehetne elismerésünk mellett, vagy ennek daczára, ugy csak az volna, hogy a szavakat nyomatékosabban kellene taglalnia, mert helyenként — és ez természetesen a darab és a hatás rovására megy — nem érthető tisztán a kiejtése.

Szilassynak huszárszázadosa oly sikerült alakitás volt, hogy oroszlánrészt kell számára követelnünk az est sikeréből

Eltekintve Szilassy alakjától, melyet nem egy huszárszázados megirigyelhetne tőle — (a hölgyek véleménye szerint) — játéka jól felfogott, könnyed és természetű volt.

Hetényi is mint hadapród igen jelesen mutatta be azt a genret, amelyet személyesíteni hivatva volt Bilitzky Maróth herczeg kadetörmester szerepében, és tudott jó hatást kelteni eleven és természetes játékával.

Még csak Fehérvényt (Merlin) és Lászynét említjük, kik szintén dicséretesen működtek közre, mig Endrei (Lóránt) ez alkalommal nem volt kielegitő. Igaz, hogy pandurkosztümje is visszatetsző hatást keltett, valamint gyengeruha dolgában szörnyen snasznak bizonyult Szentirmay svadonnja, no de ez a kellékes dolga. Szivesen látnók még egyszer a dolovai nábobot, de nem lehetetlen kosztümmel! . . . (x. y. z.)

— Kedden „A madarász" operette középszámu közönséget vonzott a szinházba. A darabot mindenki olyannak ismeri, hogy ezzel a legkönnyebben lehet hatást elérni, mert zenéje rendkivül fülbemászó és az egyes szerepek is hálásan vannak megirva, amennyiben mindenkinek jut egy egy részlet, melylyel brillirozhat, hacsak némi tehetsége is van az illető szereplőnek. Ilyen körülmények közt szinten alig érthető, miképen történhetett meg, hogy „A madarász" ezen előadásáról vajmi kevés jót mondhatunk. Nem akarunk felségsértést elkövetni, de ki kell jelentenünk, hogy Solti Paula (választó fejedelemné) dicsára annak, hogy igen rokonszenves megjelenés s elég szép hanggal rendelkezik, az első felvonásban ugy mutatta be magát, mintha azon töprenkednék, miképen is jutott ő ezen kimagasló pozitióba és ezen töprenkedése elárulta, hogy nem tudja — szerepét Csak a harmadik felvonásban bájos kedvességgel énekelt driájával békitett ki bennünket némileg a fejedelemasszony, kit szivesebben láttunk volna Postás Milka szerepében. Valószinü, hogy a pályája kezdetén álló kisasszony ezen szereppel sem ért volna el nagyobb sikert, de legalább elértük volt azt, hogy a Postás Milka (Kövessiné) fejedelemasszonynyá avanzsirozott volna, mely szerep jobban illik Kövessynéhez, mint Milka szerepe. Milkának kedvességében több naivságot keresünk, mint a mennyit Kövessyné már teljesen kifejlett kedvességében találtunk. A cimszerepet Antal adta kellő ügyekezettel és énekével is teljesen megleletünk elégedve. Kitünő volt Kantay Teréz (Adelaide baronesse), kiről bár egy kicsit furcsán hanyzik, azt mondhatnók, hogy az operette előadásoknak ál, talában egyik oszlopa. Zajongi a testőrtiszt szerepében általános tetszést aratott szép énekével Hetényi és Fehérvári mint vizsgáló professorok kitünően mulattatták a különben lehangolt közönséget. Kitjünő volt — mint mindig — Kövessy Csörsz bíró szerepében. —d.

— —

Műsor:

Csütörtök Az Örmény.
Péntek Az Ember Tragédiája.
Szombat A Cziterás másodszor.
Vasárnap A Primadonna másodszor.

IRODALOM.

Lapunk e rovatában ismertetett művek, lapunk kiadójánál: Fischel Fülöp könyvkereskedésében megrendelhetők:

— **A „Regény Szalon"** lassankánt oly szépirodalmi lappá növi ki magát, mely a mellett, hogy nálunk páratlanul és versenytárs nélkül áll, igazán nagy hiányt pótló vállalat. A világirodalomnak igen sok, kiválo terméke, melyekkel a a magyarul olvasó közönség talán sohasem ismerkedhetett volna meg, mely szépen, gondosan összegyüjtve jelenik meg a „Regény Szalon" hasábjain és a lap szerkesztője, Zemplényi Gyula, kinek nevét egész könyvtárt kitevő forditásai után igen jól ismerik mindenütt, — a legjobb biztositék arra nézve, hogy dudva nem igen kerül a gyöngy közé. Az első negyedben négy ugy negy regény nyert befejezést: most már két uj regénynek olvasásába mélyedhetünk azzal az érdeklődéssel, melyet a Regény Szalon mindig megérdemel, — sőt mi több, a jövő füzet már harmadik uj regényt is igér, mely „A dozat" czim alatt fog megjelenni, — Szerzője George Sand, a hirtelen feltünt, de egyszerre megkedvelt francia iró, kit a sajtó nem győz eléggé magasztalni — A Regény Szalonnak előttünk fekvő, mostani tizedik füzete Ibsen és Hammerling remekszép költeményét mutatja be, mig Vojnovic Iván a legkiválóbb horvát poéta „A Szirén" czimü novellájával van képviselve, igaz gyönyörüségére mindazoknak, kik a lélekes, szivet nemesitő olvasmányoknak kedvelői. — A Regény Szalon előfizetése bármikor megkezdhető, mert az eddig megjelent füzetek folyton kaphatók. — A derék vállalat feltétlenül megérdemli, hogy gyönyörü kiállitásu füzetei minden müve-tő hölgy asztalán ott legyenek, annál is inkább, mert hisz egy negyedévi előfizetési dij csak 2 forint. A kiadóhivatal (Budapesten VIII, Népszinház-utca 26. sz.) szivesen küld bárkinek mutatványszámokat és bizvást elvárhatja, hogy a ki próbára hozatja, barátjává szegődik.

Felelős szerkesztő:
Dr. LŐKE EMIL.
Laptulajdonos és kiadó:
FISCHEL FÜLÖP.

HIRDETÉSEK.

Hirdetések felvétetnek Fischel Fülöp könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán.

Egyedül valódi angol
csodabalzsam
THIERRY A. gyógyszerésztől
PREGRADÁ-ban.

A legrégibb, legjobbnak bizonyult és valódi, mindamellett a legolcsóbb egyetemes, népszerü házi gyógyszer majdnem minden külső és belső betegség ellen.

Enyhíti a köhögést, gyógyitja meli- és tüdőbajt, minden belső és belső betegséget és csodaszerü gyógyhatással bir. Mint első segély használatára egyetlen egy családnál sem hiányozzon. Csak akkor valódi és hamisitatlan s balzsam, ha minden üveg egy ezüst kupakkal (Kapseli) van lezárva, s melyben czégem „Thierry Adolf gyógyszertára az Orangyalhoz Pregradában" belenyomva, s ha minden üvegen egy veres czimke, ehhez pedig egy használati utasitás is mellékelve van, mely ugyanszen védjegy és szöveggel, mint itt fenn látható, van ellátva. Minden más balzsamok, melyek nem az én kupakjaimmal vannak lezárva és más ként vannak kiállitva, hamisitványok és utánzatok és tiltott, káros hatásu s durva ihyagot mint „Aloe" és ehhez hasonlókat tartalmaznak. Minden ilynemü balzsam ige fogadtassék el. Balzsamom hamisitói és utánzói a szigoruan törvény szerint fogva lesznek elitélve, szigoruan üldöztetnek, ugyszintén e hamisitványok ismét árusitói is. A magas kormány 5782. B. 6108. sz. a. kelt tudományos szakértői bizonyitvány alapján igazolva van, hogy készitményem semminemü tiltott vagy az egészségre káros hatasu anyagot nem tartalmaz. Oly helyről, hol balzsamomból raktár nincs, tessék megrendelést közvetlenül hozzám: **Thierry A. Pregradában, Rohits-Sauerbrunn mellett** intézni. Austria-Magyarország bármely postaállomására bérmentve küldve 12 kis vagy 6 duplaüveg ára 4 korona, 60 kis vagy 30 duplaüveg ára 12 korona 60 fillér. Bosznia vagy Hercegoviniába bérmentve: 12 kis vagy 6 duplaüveg ára 5 korona, 60 kis vagy 30 duplaüveg 15 korona. Megrendelések czim a pénz előleges beküldése, vagy utánvétellel eszközöltetnek, **Thierry Adolf gyógyszerész Pregradában, Rohits-Sauerbrunn mellett.**

Thierry A. gyógyszertára az „Orangyal"-hoz Pregradban.

● A valódi angol

MINŐSÉG BALZSAM ROSA CENTIFOLIA GYÓGYSZERTÁRA

csodakenőcs

hatása és ereje.

Hatóság bejegyz. védjegy.

Az angol csodakenőcs, mely a **legjobb eredménynyel használt szer** a szemvedő emberiségnél a legsulyosabb és idült bajokban. A sebek gyógyitása, ugyszintén a fájdalom enyhitésében feltülmulhatlan fő alkatrészét a piros rózsa **„rosa centifolia"**-ban létező **csodaszerü hatásu gyógyerejü anyag, más kitünően elismert gyógyanyagok összetételei képezik.**

Az angol csodakenőcs használható:

A gyermekágyasnő mellbajánál, tejgyülemlésnél, melikeményedésnél, Orbáncz (Szt.-Antal tüze), mindennemü sérelmek, láb vagy czomb sebesülések, sebek, genyedtség, dagadt lábak, sőt czombszu ellen; fütés-, szurás-, lö-, vágás- és zuzódási sebek ellen. Használható minden idegen részek, u. m.: üveg-, faszálka-, homok-, szilánk- és tü-kék eltávolitására. Mindennemü daganat, kinövés, pokolver, ujjképződés, sőt rákbetegség ellen; szemölcs, körömdaganat, hólyag és feldörzsölt lábak gyógyitására. **Mindennemü égési sebek**, fagyott testrészek, betegeknél hosszas fekvés által támadt sebek, nyakdaganat, vértorlodás, fülzugás és a gyermekeknél előforduló kisebedések ellen, stb. stb.

Az angol csodakenőcs minél régibb, annál kitünőbb hatásában.

Igen ajánlatos ezen egyedül álló elővigyázati szerből minden családnál készletben tartani.

Két doboznál kevesebb nem küldetik; a szétküldés kizárólag az összeg előleges beküldése vagy pedig utánvétellel eszközöltetik. 1 tégely csomagolás, szállitólevél és bérmentes megküldéssel 3 korona 40 fillér.

Számos bizonyitványok rendelkezésre állnak.

Figyelmeztetek mindenkit hatástalan hamisitványok megvétele ellen, s kérem szigorúan arra ügyelni, hogy minden tégelyen a fenti **védjegy** és czégnek **„Thierry A. Orangyal gyógyszertára Pregradában** beleégetve kell lenni és minden tégelynek egy használati utasitásba ugyanolyan védjegygyel mint itt látható kell becsomagolva lenni.

Az egyedüli és valódi angol csodakenőcsöm hamisitói és utánzói a védjegytörvény alapján szigoruan üldöztetnek, ugyanugy e hamisitványok ismételárusitói.

Egyedüli közvetlen beszerzési forrás

THIERRY A. Orangyal gyógyszertára

● Pregradában, Rohits-Sauerbrunn mellett. ●

Egyedüli főraktár Budapest és környéke részére

TÖRÖK JÓSZEF-nél

Budapest, Király-utcza 12. szám

Oly helyről, hol raktár nincs, tessék a megrendelést közvetlenül: **„Thierry Adolf Orangyal gyógyszertárához"** Pregradban, Rohits-Sauerbrunn mellett czimezni.

Az Ausztria-Magyarországi védjegy lajstom száma 4324.

ELSŐ NAGY-KANIZSAI
GÉP- és KAZÁNGYÁR, VAS és ÉRCZÖNTŐDE
Nagy-Kanizsán.

Tisztelettel értesitjük a nagyérdemü közönséget, hogy **helyben**, a **Csengery-utczában** ujonnan épült **gépgyárunk** üzemét megkezdtük. — Bátorkodunk alább felsorolt gyártmányainkat, melyeknek szakszerü és pontos kiviteléről a teljes jótállást elvállaljuk, a t. c. közönség becses figyelmébe ajánlani:

Korszerü stabil gőzgépek,
Gőzmozgonyok, gazdasági és iparvállalatokhoz,
Szivattyuk és tecskendők,
Sűritő és sűritő berendezések,
Aspiratió készülék,
Előmelegitők,
Közlőművek (Transmissiók),
Gőzkazánok a legjobb szerkezetben,

Tüpeiztisztitó készülék,
Viztartányok,
Vaskémények,
Malomberendezések és malomrészek,
Gőzcséplőgépek,
Cséplőgépek kézi és járgányhajtásra,
Járgányok,
Szabadalmazott *„Tátra" sorvető-gépek* (legujabb szerkezetü),

Darálók, morzsolók,
Szecska- és répaédgő-gépek,
Ekék, Ertirpátorok,
Lókapák, halmozok,
Hengerek és Boronák, valamint **minden féle gazdasági gépek és eszközök.**

Minden e szakmába vágó, bármely javitások is a legrövidebb idő alatt a legjutányosabb áron elkészittetnek.

Kiváló tisztelettel

Hirschel Ede és Bachrach.

Grand Hotel National Bécsben.

Táborstrasse. Régi hirneves egyedüli nagy bécsi szálloda, hol sem a kiszolgálás-, sem a világitásért nem számittatik semmi. — 200 szoba 1 forinttól felfelé. — Fürdők, távirda és telefon. Pályaudvarok és hajó kikötő állomások közvetlen közelben. Jutányos árak. Huzamosabb tartózkodásnál külön egyesség. On parle toutes les langues modernes.

Harhammer A. igazgató. Mayer F. M. üzletvezető.

Összes gazdasági gépek
elsőrangu minőségben.

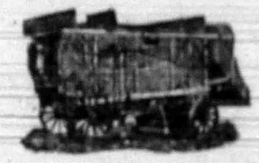

saját hazai gyártmány

Kedvező feltételek — **Gőzcséplőgépek** — Legjutányosabb árak — Garantált gépek jótállás mellett

Első magyar
Gazdasági gépgyár részvény-társulat
Gyártelep: Külső váczi-út 7.

Keil Alajos fele
Padlózat-fénymáz
(GLASUR) 53-8.

legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára. 1 nagy palaczk ára: 1 forint 35 krajczár. 1 kis palaczk ára 68 krajczár.

Viaszk-kenőcs
legjobb és legegyszerübb beeresztő-szer kemény padló számára. 1 kücsög ára 60 kr.

Arany-fénymáz
képkeretek stb. bearanyozására. — Egy kis palaczk ára 20 krajczár.

Mindenkor kapható:

Fesselhofer Józsefnél Nagy-Kanizsán.

KLYTHIA ZSIR HAJPOR

a bőr szépitésére és finomitására,

legelőkelőbb öltözéki, bál és társalgó hajpor,
— fehér, rózsaszin. és sárga. —

— vegyileg analyzált sé ajánlva **Dr. Pohl J. J.** cs. kir. tanár által **Bécsben.** —

325 **Elismerő levelek** következő urnőktől:
Wolter Sarolta, cs. kir. udv. szinésznő Bécs.
Beeth Lola, cs. kir. udv. opera énekesnő Bécs.
Schläger Antonia, cs. kir. opera énekesnő Bécs.
Pálmay Ilka, szinésznő a cs. kir. szab. szinháznál Bécsben.
Odilon Helena, szinésznő a német népszinháznál Bécsben.
van Dyck Ernő cs. kir. udv. opera énekes Bécsben, stb.

Egy doboz ára **1** *frt* **20** *kr.*,
— Utánvéttel vagy az összeg előleges beküldése után küldetik. —

Kapható a legtöbb illatszer-, gyógyszer kereskedésben és gyógyszertárban.

Taussig Gottlieb
finom öltözéki szappan és illatszer-gyáros.
Főraktár: **BÉCS**, I., Wollzeile 3.

!! A legujabb !!
férfiak részére,

kik *ifjukori bűnök* (önfertőztetés vagy kicsapongó életmód folytán *elcsesztett*, vagy *gyengült férfi erőben, magtolyásban* szenvednek az osztrák-magyar birodalomban és Franciaor-zágban szab. gyógykészülék (*a zsebben hordozható*) *önhasználatra* a leghiztosabb hatásu. Hirneves professzorok, s köszönetnyilvánitások ezrei érdek nélkül ajánják ennek haszpálatát.

Füzeteket 10 kr. bélyeg megküldése ellen bérmentve küld a feltaláló és szakorvos:

Dr. Altmann Károly
BÉCS, *VII—I. Mariahilferstrasse 70.*
78—26

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán, 1894.

36. szám. Nagy-Kanizsa, 1894. majus 6-án. XXIII. évfolyam.

Szerkesztőség: Fő-utca a Oliop-féle ház.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Sármentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára: 10 krajcár.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai megélyegylet-szövetkezet és a letenyei takarékpénztár, a „nagy-kanizsai malatagyár és serfőződe r. t." hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és szerdán.

Kiadóhivatal: Városház-épület: Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 12 korona (6 frt — kr.)
Félévre 6 korona (3 frt — kr.)
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.)

Hirdetések jutányosan számittatnak.

Nyiltér petitsora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozók Fischel Fülöp könyvkeresk. részébe intézendők.

Theoria és praxis.

(=) Ezt a két idegen nyelvü szót talán jobban megértik igy, mintha azt mondanám: elmélet és gyakorlat. Nem is olyan félelmetes, kedélyborzongató szavak ezek, mint azok, melyektől az az ismeretes losonczi kocsis annyira ijedezett, mikor véletlenül latinul hallott beszélni, ezektől ugyanis: portio, licitátio, executio. A theoria és praxis kevésbbé veszedelmesek, csakhogy fura viszony van közöttük. Sok dolog a theoriában nagyon szép, s mikor a praxisban megakarják valósitani, nagyon csúnya. S bizony sok dolgot, a mi elméletileg egész logikai pontossággal kifejthető, a gyakorlati életben megvalósitani egyáltalában nem lehet, s ha meg is valósitják, nem ugy üt be, a mint azt képzelték volna. Igy esik meg azután, hogy theoria és praxis sokszor homlokegyenest ellentmondanak egymásnak; a mi meg természetszerüleg onnan következik, hogy elméletileg megállapitani nagyon simán lehet valamit, de mikor a gyakorlati kivitelről van szó, akkor mutatkoznak az akadályok s jönnek sokszor onnan is, ahonnan azokat legkevésbbé várta volna az ember. De sehol annyi bajt nem okoz a kettőnek ellentéte, mint a tanügyi téren. És sajátságos: daczára annak, hogy a tanügyi theoriát legtöbbször a gyakorlati tapasztalás alapján állapitják meg, a megállapitott ideális czél igen ritkán érhető el, s az ilyen theoriákba nagy évedések csúsznak be. S ez nagyon természetes is. Theoretikus tervezgetések, megállapitások, bármennyire is támaszkodjanak gyakorlati tapasztalatokra, mindig általánosságokban mozoghatnak, s valami levegőben függő, ideális czélt tűzhetnek magok elé. Mikor azután ezeket a gondos megbeszélés folytán létrejött megállapodásokat gyakorlatilag érvényesiteni akarják, itt ott olyan akadályok merülhetnek s merülnek is fel, melyeket csak nagy nehezen lehet leküzdeni. Legközelebb foglalkoztak a középkereskedelmi iskolák tantervével. Megállapitották a tantárgyakat, az osztályok számát, az egyes tantárgyaknak terjedelmét, egymásba való viszonyát, az idegen nyelvek tanitását stb. Kétségtelen, hogy a munkálatnak paedagogiai belátásra vall, s ha középkereskedelmi iskoláink ennek alapján boldogulhatnak, a szép nagy anyagot feldolgozhatják anélkül, hogy az ifjuság jelentékenyen túl ne terheltessék, akkor igen érdemes munkát fognak végezni. De azt hisszük, hogy a túterhelés már tényleg most is megvan s azon szerény nézetünknek adunk kifejezést, hogy az uj rendszer beléptével ez a túterhelés nem fog megszünni, s felületességre fog vezetni. Mert régi dolog az s a tanügyben is áll: a ki sokat markol, keveset szorit. De különösen meggyül a baja a gyengébb szellemi tehetségü fiúknak, (mint most is már a középtanodaban). Hogy a jó tehetségü, élénk szellemü tanuló megbirkozik az anyaggal s kellő szorgalom kifejtése mellett legyőzi a nehézségeket, azt elhiszszük; de a növendékek nem nagyobb része ilyen, s azt hiszszük, nem a kivételeket kellene tekintetbe venni, hanem azt a középszerü szellemi tehetséget, mely legnagyobb részének sajátja. A követelmények túlcsigázása okvetetlenül mindig a felületességre vezet, de nemcsak erre, hanem a tantárgyak között fontosság tekintetében különbség nem levén, minden tanár a magáét tartja a legfontosabbnak, ambitiója pedig arra vezeti őt (habár a tantervek előirják ez anyag terjedelmét) hogy saját tantárgyából mentül többet és alaposan végezhessen. Ez a túlterhelés, mely a rendszeres, természetes, ugrás és erőszak nélküli szellemi fejlődésnek igen nagy kárára van. De még mas veszedelem is rejlik abban. Az anyag bősége, nagy terjedelme még azokban az osztályokban is verbalismusra, magolásra vezet, a hol ennek előfordulnia nem szabadna.

Egészen helyes dolognak tartjuk, hogy az irodalmi oktatásra kellő gond és figyelem lesz forditva; de kérdés, vajjon nem lesz-e ez a szaktárgyak rovására, a melyek szakiskolában mégis csak elsőrendüek. Hi-zen fölötte kivánatos, hogy a leendő kereskedőnek általános müveltsége is legyen, hogy jártassággal birjon a hazai irodalomban és történelemben, de a középkereskedelmi iskola heti óráinak száma oly nagy, hogy azokból az általános müveltség szempontjából szükségképen felvett tárgyakból néhány órát meg lehetett volna takaritani. Szakférfiaknak a szaktárgyak felosztása tekintetében is vannak kifogásai. De hát a gya-

A „ZALA" tárcája.

A legutolsó!

— Monolog. —

— A „ZALA" eredeti tárcája. —

Irta: *Pesty Kálmán.*

(*Garçon lakás. Jobbfelől iró-asztal, rajta nagy üveg másoló tinta, egy skatulya gyujtó, rézgyertya tartóban félig leégett gyertya, női fényképek, a falon törött tükör, régi képek, az asztalon szétszórva papirok, levelek, könyvek, egy csibuk, házisapka, kefe kulcsok stb. A többi bútorzat: az iróasztal, az iróasztal előtt egy fatszék, egy kanapé; hátul egy bőrönd, szekrény. Balfelől ablak, előtte szék; s hátul eltakart alkoven. Bejárás középen. A függöny felmentekor a szin sötét.*)

DERENGHY ALFRÉD diurnista: (*pepita nadrág, hosszu szalonkabát, vörös nyakkendő, fehér mellény, magas gallér. Markirozott arc ritkuló szőke haj, kisbajusz.*) *Kiválbeszél.* — Hohó! Ő a nem látok, vagy nem lakom itt? (*Kopog.*) Kérem itt lakik Derenghy ur? (*Kis szünet után.*) A hallgatólagos feleletet beleegyezésnek veszem, tehát csakugyan én lakom itt! — De ez az átkozott kulcs felmondja a szolgálatot...! Aha...! No most! Megálljunk csak, ez jó idea! Rácsavarom a zsebkendőmet. (*A kulcs megfordul a zárban, ajtónyikorgás. — Belépve.*) — Na! itthon vagyok! Tessék! A kulcsnak a nyaka letörött! (*Tapogatódzik, eljut az iróasztalhoz.*) Kellemetlen ez a garçon élet! — De hol a gyujtám? Emlékezem, ma egy hete vettem egy skatulyával! (*Tapogatózik az iróasztalon.*) Aha! — Nem, ez a suviksz. — Aha megvagy! — (*Kinyitja a gyujtaskatulyát, keresgél benne.*) Nincs ebben egy szálka sem! (*Keres tovább az asztalon.*) Hát ez mi? Igaz, a siffon kulcsa! Aha, megvan! Diadal! — (*Dörzsöli a gyujtót a skatulyához, mely nehezen meggyul.*) Te vagy az utolsó római! Na, ég már! Előbb meggyujtom e világot, aztán (*Ovatosan a gyertyához megy*) e világot! (*Körülnéz.*) Csakugyan itthon vagyok! (*Leteszi kapott, szürke cilinderét, felteszi a házi sapkát.*) Mégis csak jó ez a garçon élet! Az ember-ur! felteszi a házi sapkát, szájába a a csibukot, (*Szájába teszi.*) és nem cserél a — Hohó! Kifogyott a dohány! Ha kifogyott a dohány, akkor üres csibukkal dől le az ember a pamlagra s fütyörészve ábrándozik! (*Lefekszik a commodera, mely kicsi s azért előbb egy széket tol eléje.*) Igy, ni! Az ember ur! (*Fütyörész. Kis szünet után.*) Kellemetlen ez a garçon élet! Az ember szörnyen egyedül van! (*Tovább fütyörész, kis szünet után, miután a szekrény tetején egy fél szivart megpillantott.*) Hohó! (*Felugrik.*) Gyere csak te félbemaradt londres, szükségem van rád! (*A szivart a szájába veszi, a gyertyához megy s óvatosan meggyujtja, közben beszél.*) El ne aludj, te szolgaláng, mert től nem élesztheted! (*Ismét lefekszik, egy párszor szippant a szivarból, kezével szétkergeti a füstöt.*) Mégis csak jó ez a garçon élet! Az ember ur! Pedig ha akarnám, most már volna feleségem, meg három emele es házam a soroksári utcában. De hát az ember nem áldozza fel olyan könnyen a szabadságát, hiába igy az ember mégis csak ur! — Hej Lizi, Lizi! hentes szép leánya: Lizi! Hogy te engem nem értettél meg! (*Az iróasztalhoz megy, kezébe vesz fényképet s hosszasan nézi.*) Persze én mindig nagy idealista voltam! Szerelmi dalaim nem hatottak meg! Az a kárpitos elszéditette a kárpit mintáival a fejedet! Pedig háromemeletes házadból telt volna arra is! S milyen sonkákat árul az apja! — Szeretném leharapni a fejemet! — A fejemet? — Avval még csak jól sem laknám, olyan, mint a belőtől megfosztott tök! Hej Lizi, Lizi, tökkel ütött voltál, mikor rám nem hallgattál! He elvettelek volna, azóta már miniszter lehetnék! Milyen törvényjavaslatokkal álltam volna én elő a képviselőházban. (*Szónokol.*) — Tisztelt Uraim! Zóna-világot éljünk! A zóna röpit bennünket a világ egyik tájáról a másikra! De sőt zóna todrász is van már, — nem is emlitve a zóna-pörkőltet! Uraim! Azt hiszem a közóhajnak megfelelő éles nyilvánitását látják önök azon nyilatkozatomban, hogy hozzuk be a zóna-házasságot! Eláll! Halljuk! Éljen! Éééééljen! (*Rekedten.*) Ime, ezt vitte volna keresztül Derenghy Alfréd! Haj, de a sors és a nyomorult kárpitos másként határoztak! — (*Más fényképet vesz kezébe.*) Ilon! Oh Ilon! (*Sirva.*) Ihihihilon! Te voltál szivem csucska, gondolatim Csimborasszója! — Oh Ilon! Pedig én megosztottam volna veled a szegénységet! (*Eljegyzési kártyát vesz fel, olvassa:*) Jeles Ilon néptanitó — Kövér Ilon jegyesek. — Budapest. — Majsa! Oh Majsa! Sohse tudtam hol fekszik Majsa. Oh, hogy meg kellett tudnom,

korlati kivitel hamar meg fogja mutatni, mennyiben javítható még a megállapitott terv. Mi csak néhány általános megegyezésre kivántunk szorítkozni, melyek talán később némi figyelemben fognak részesülni. Gut Ding will Weile haben! — mondja a német közmondás, s a jónak az a sorsa, hogy a jobb mindig kiszorítja.

A tengeri kigyó.

Nyugodt lelkiismerettel irjuk czikkelyünk homlokára e czimet, mert meg vagyunk győződve, hogy semmit sem túlozunk vele akkor, mikor a közmivelődési egyesületről akarunk szólani

Annak fejtegetését, — hogy a kultur-egyesület megalakitása olyan kérdés, mely a nemzet szellemi hóditásának, megerősödésének utját egyengeti, — immár meghaladott álláspontnak tartjuk.

Aki különösen városunknak geografiai fekvését s e helyzetből folyó hatását ismeri, annak szükségtelen határozottabban körvonaloznunk, hogy mi itt a nemzeti geniusz hóditási utját egyengetni, simitgatni határozottan hivatva vagyunk! És aki a mi sajátos helyzetünket és társadalmi viszonyainkat méltányolja, az tisztában van azzal, hogy itt a nemzeti szellem fejlesztése, megszilárditása érdekében első sorban társadalmi tömörülés utján lehet hatni.

Gyönyörű, tölemelő munka vár itt e tekintetben a mi magyar társadalmunkra, mely lelke minden gondolatával, szive minden dobbanásával a magyar nemzeti egység gondolatába akarja adni jövőre munkáló erejét.

Ámde a társadalom a maga irányталanságában, hogy úgy mondjuk: zilálttságában nem képes olyan munkát kifejteni, mely eredményeiben erőteljesebb lendületet adhatna nemzeti kulturánknak. — A társadalmat minden magasztosabb munkára irányozni, buzditani, lelkesiteni kell a tömörülés magával ragadó lelkesedésével. A tömörülőknek pedig vezér kell, aki odaadásának, lelkesedésének hevével az egy eszme mellé sorakozókat ébren tartsa, tettre, munkára serkentse.

De miért mondjuk mi ezt el-gjra ismételten s talán már negyedszer vagy ötödszörre is, mikor azok a társadalmi tényezők, kik városunkban a közmivelődési egyesület megteremtésének *sürgetésére* éppen olyan hivatottak, mint mi, hallgatnak a sirok mélységes hallgatásival?!

Hisz mi már a rendelkezésünkre álló téren megtettünk mindent, hogy a megalakulásban lethargiába sülyedt közmivelődési egyesület végre a megalakulás stadiumába jusson; de hát régi dolog az, hogy Nagy Kanizsán a sajtó felszólalásai rendesen arra jók, hogy éppen az ne történjék, amit a közvélemény, a közérdek nevében a sajtó sürget.

Az a bizonyos »jószándék« rendszer megtestesülése ez, mely minket, a sajtó szerény munkásait éppenséggel nem boszant, mert hisz mi ehhez a város mostani kormányzati szellemének folyólag hozzászokfunk; hanem annál elszomoritóbban hathat azokra, kik a város haladása méreteinek irányzójaul az egyes sajtó organumok iránti rokon- vagy ellenszenvet nem örömest fogadják el.

És czeknek sok tekintetben igaunk van, mert végre is bármely sajtó-organumról sem lehet föltenni, hogy nat — miker czyik vagy másik ügyben felszólal, — nem a közérdek, a megvesztegethetetlen közvélemény nevében teszi. És ha igy teszi, akkor megmagyarázhatatlan az a majesztetikus magatartás, amivel éppen a tettre szólitott tényezők fogadják

Mert elismerjük azt, hogy akár a valódi, akár a képzelt emberi talentum és morális szinvonal magáról lehet kicsinylő szemhunyorgatással kisérni bizonyos dolgokat, mik talán inkább az óhajok világának idealis magasat érintik; de mikor ilyen dologról, ilyen szent ügy megvalósitásáról van szó, akkor sem a valódi, sem a képzelt szellemi fölény tudata nem okolhatja meg a passiv magatartást.

Mivel azonban nálunk az effele megokolás egyáltalán nem tartozik a ritka dolgok közé, mi egyszerűen kénytelenek vagyunk tudomásul venni, hogy nálunk attól a kéztől, melybe a közmüvelődési egyesület ügye letétetett, egyáltalán nem várhatunk semmit, de semmit. És mert ez ellen a mi hirlapiról hatáskörünkben nincs absolute semmi féle fölébbezés, kénytelenek vagyunk itt szomoru tény gyanánt elfogadni.

Ez azonban még nem zárja ki, hogy a dolgot a közönség, a nemesen, elfogulatlanul, eszményibb fölfogással gondolkozó közönség foruma elé ne terjesszük.

Önök tudjak legjobban kedves olvasóink, hogy a hivatott tényezőkkel szemben elvégeztük munkánkat; lelkünk egész erejével, szivünk teljes lelkesedésével ügyekeztünk hatni, hogy a közmüvelődési egyesület nálunk is megalakittassék s a magyar nemzeti geniusz szolgálatába álljon. — Azt is önök tudják legjobban, hogy lelkesitő szónk elhangzott abban a pusztában, melynek hosszu éveken át csak siváraságát látjuk, mannáját nem, soha.

Ebbe a pusztába immár nem is kiáltunk többé. Önökhöz fordulunk, lelkes magyar közönség, Nagy-Kanizsának hazafias polgársága, adják az ügyhöz felkük egész erejét, szivük minden dobbanását! Legyen az ige testté az önök kezében!

Megyei közgyülés.

Zalavármegye törvényhatósági bizottsága májusi közgyülését melt. Svastits Benó főispán ur elnöklete alatt nagy számu bizottsági tagok jelenléteben 1-én és 2-án tartotta meg; melyben a Sümegtől Keszthelyig tervezett h. é vasut létesitésére megajánlandó vármegyei hozzájárulás előtt felhivja a közgyülés a vasut érdekeltségnek képviseletében Eitner Sándor bizottsági tagot, hogy a vasutvonal hosszát, felmerülendő épitési költségeket és az érdekeltség hozzájárulásának mennyiségét pótlólag mutassa be, ugyanilyen határozat hozatott az Alsó-Lendvától Regedéig tervezett h. é. vasut ügyében is, hol Isoó Ferencz a lendvai ügyvéd s biz. tag hivatott fel a pótlandó okmányoknak bemutatására.

Előterjesztetett a vasuti bizottságnak véleménye ezen felül két vasut ügyön kivül a Tapolczától Keszthelyig tervezett h. é. vasutnak elvben való pártolása és a megye részéről történendő segélyeztelése iránt, mire az érdekeltség képviseletében Csigó Pál biz. tag ur a létesitendő vasut hosszának, költségvetésének pótlólagos bejelentésével megbizatott.

Inditványoztatott, hogy a kies Balaton vidék a phylloxera pusztitása által nagyon sujtva levő lakossága lettentartásának biztositása szempontjából intéztessék felirat a magas kormányhoz, hogy hazánk ezen vidékén munka, jó közlekedés és ezek következményekép szellemi haladasára anyagi viszonyainak jobbulására s e nagy fontosságu czél megvalósitasara egy balatonparti vasutvonalnak az állam költségén leendő kiépitése mely Tapolczáról indulna ki kimálkozna legczélszerűbbnek, helyeslessel ellogadtatott.

Krosetz Gyula okl. gyógyszerész folyamodványa, melyben Zala-Egerszegen harmadik gyógyszertár felállithatására engedetyt kér a szavazás eredménye után az eredmény volt, hogy 57 en mellette, és 14 en ellene szavaztak, tehát a közgyülés elutasitó határozatot hozott.

Előterjesztetett azon folyamodók folyamodványai, kik Keszthelyre egy második gyógyszertárnak felállitasát kérelmezték, erre a közgyülés azon határozatot hozta, hogy e őször az anyagi viszonyok Keszthelyen nem hogy javultak volna, de a phylloxera pusztitása folytán rosszabultak, másrészt a már fennálló gyógyszertár fennállhatását is komolyan veszélyeztetné, tehát a második gyógyszertár felállitása egyelőre szükségtelennek mondatott ki.

K. y.

HIREK.

— **Névmagyarositás.** *Honig* **Imre Henrik nagykani sai illetőségü mérnök vezetéknevét belügyminiszteri engedélylyel** *Hacasra* **magyarositotta.**

— **A nagy-kanizsai Kisdednevelő egyesület** X X. évi rendes közgyülését 1894. évi május hó 12 én, szombat délután 3 órakor tartandja az egyesület nádor-utczai saját helyiségében. Tárgysorozat: a) Elnöki jelentés a elmult évről. b) A lezárt évi számadásokról szóló számvizsgáló bizottság jelentése. c) A jövő évi költségvetés megállapitása. d) A sorrend szerint kilépett Bogenrieder Józsefné, Bogyay Ödönné, Fischl Pálné, Gelsei Gutmann Vilmosné, Hirschel Edéné, Plihál Ferenczné, Dr. Rothschild Samuné, Schmidt Frigyesné és Székely Lajosné választmányi tag urnőkkel egyetemben 10 választmányi tag választása. e) Netáni inditványok.

— **Jutalomjáték** Megkezdődnek szintársulatunknál a jutalomjátékok, Az első természetesen az *elsőt* illeti, ki nem más mint *Kövessy* A bert a társaság kitünő komikusa és oszlopos tagja. Kövessy oly sok élvezetben részes té már a szinházláto ató közönséget, hogy ez bizonyára szive-en fogja megragadni az alkalmat, hogy tömeges megjelenés által kifejezze elismerését a társulat ezen kimagasló tagja iránt. A jutalomjáték kedden lesz. Szinre kerül a már évek óta nem adott nagyhatásu életkép *Stern-Tesák*, mely Kövessy nek egyik legkiválóbb szerepe, melyben bő tere van a művészi geniálitását bemutatni.

---

hol fekszik Kis-Mim-Majsa! Micsoda gombócokat főzött, — már t. i. nem Majsa, sem Jeles Áron hanem Ilon! És micsoda poetikus név: Kövér Ilon Az embernek még ebéd után is megjön az étvágya, ha hallja: Kövér Ilon! S egy nyomorult néptanitóhoz! Én nem voltam neki elég csinos! Én! Hahaha! (*A tükör elé áll.*) Szép gyerek vagy Alfréd! Büszke vagyok rád! Hóditani fogsz! Ne félj! (*Megveregeti arcát*) Ilon megvetlek! (*Más arcképet vesz. — Melancholikusan.*) Szegény kis bogaram, édes kis Ibolykám! — A gyomorgörcs ásta meg sirodat. Szerelted a gyomrodat, szerettéd jobban, mint én! Ebben hasonlitottunk egymáshoz leginkább! Csakhogy te már nem szenvedsz, mig én... Ma még egy fel virstlire sem jutott! Oh a sors keserű! — (*Más fényképet vesz fel, arca kiderül.*) Legujabb hóditásom! Eudoxia! Milyen excentrikus név! Épen ezt az excentricitást imádom benne! A sárga dinnyét paprikával eszi, a sertéskarajt turós csuszával! Milyen izlés! Ma egy hete — sohse feledem ez ünnepnapot — kávéval kinált meg! Milyen édes volt! Nem a kávé, mert abba csak két darab cukrot tett, hanem ő! S a kávé mellé sós perecet adott! Oh te angyal! Kávé után a pattogatott kukoricánál vallottam meg neki szerelmemet! Oh, hogy nézett, mikor elolvadtam, már a mennyire csontok olvadni képesek! Édes, édes Eudoxia! — (*A tükörbe néz.*) És ő imád engem! És én nem látok ebben semi különöset! Mért ne imádhatna engem, mikor ő a sárga dinnyét paprikával, ellenben a görög dinnyét sardimával eszi! Ne félj édes, magamévá teszem az izlésedet, mit főzöl, megeszem! (*Felkapja ujját, mit a szivarral megégetett.*) Tessék! Elégett a szivarom! — Mégis kellene en ez a garçon élet! Megnősülsz Alfrédkám! Bőjt után jön nálam a farsang! Fankot fogunk enni ecettel, olajjal! (*Levelet lát meg az asztalon.*) Hát ez mi? Egy felbontatlan levél? (*A gyertyához tartja, mely már alig pislog.*) Nekem szól! helybeli! (*Tükörbe néz.*) És ezt nem is csodálom! (*Lázas izgatottsággal felbontja s olvassa.*) Tisztelt Derenghy Úr! Hallja maga! Ne járjon utánam, mert nekem van már vőlegényem: Nyári kéményseprő! — Szelid Eudoxia! Oh, te szelid kigyó! Kit egy suvickos arc meglágyithat! Ne többet, ne többet! — Ime, ő volt az egyedüli a kit szerettem! De most már hallani sem akarok róla! Egy kéményseprő! Ah! — S ha térdein látnám csuszni magam előtt, akkor sem bocsátanék meg neki! — Megis csak szép az a garçon élet! Az ember ur! — (*Befelé indul az alcoven felé, de megfordul, a tükörbe néz.*) Nem Alfréd, ezt meg nem bocsáthatod neki soha! — Pedig paprikával eszi a sárga dinnyét!

(*A fűzfaöny legördül.*)

— **Gyilkos szégyenérzetből.** Orosztonyi levelezőnk irja: *Domina* Anna orosztonyi hajadon, községünk egyik legcsinosabb leányzója, huzamosb idő óta tiltott viszonyt folytatott *Kőhordó* József orosztonyi polgárlegénynyel, melyről a szülők — dacára a komámasszonyok sutogásainak — mit sem tudtak. A leány, habár anyának is érezte magát, ugy a falubeliek, mint szülei előtt erősen titkolta a dolgot, ugyannyira, hogy a legutolsó pillanatig senki sem sejté a már szomorú valóságot. E hó 2-án reggel Domina Annának egy kis fia született s a szegény leány, hogy szülei és a falubeliek megvetésétől s az óriási szégyentől meneküljön, azon melegiben a kis magzatot apja trágya dombjába elásta. Pároa multán napfényre kerülvén a dolog — a szerencsétlen leányt csak erőnek erejével lehetett vissza tartóztatni a kutba ugrástól. Domina József az apa estve érkezett meg a szentlászlói vásárról — s a düh és szégyenérzet miatt — mely házát érte — majdnem megölte a szerencsétlen leányt. Halász körjegyző a netan bekövetkezhető katasztrófától tartva — községi esküttekkel őrizteti a boldogtalant.

— **Weiser-féle gyár győzelme.** A mezőhegyi gazdasági kiállitás egyik legérdekesebb részét a nemzetközi gépgyárak kiállitása és versenye képezte és ebből a *nagy-kanizsai Weiser*-féle gyár is nagy győzelemmel került ki. *„Perfecta"* elnevezésü sorvető gépével, melynek előnyét a kiválthető kapacsukkyok képezik, a gazdaközönség körében nagy feltünést keltett és a legelső díjat *az arany diszoklevelet* itélte oda neki a juri, mit regisztrálunk, mert ebben egy *nagy konizsai* gyár fényes győzelmét látjuk ama sok külföldi gyár felett, melyek legyőzhetetlennek hitték magukat. Perfecta diadalának nyomban tömeges megrendelés volt az eredménye igen előkelő és nagy uradalmak részéről.

— **A mama megengedte a táncot.** A nagykanizsai tüzoltó-egyesület mentőszakasza javára adott estélyen bemutatott előképnek *Uher* Ödön fényképész által készitett fényképi reproductiója iránt a közönség körében mindinkább nagyobb érdeklődés mutatkozik; a megrendelések a nemcsak szép, de igen kedves kép iránt sürün érkeznek a vidékről is Uherhez, ki most ezen kép nagy alakbani szinezett reproductiján dolgozik. Ezzel kapcsolatosan megemlitjük, hogy *Uher* legközelebb a városház udvarában levő Széná-féle műtermet is saját vezetése alá veszi és a bazár épületbeni fényirdáját telefonnal fogja uj műtermével összekötni.

— **A munkások köszönete.** Lapunk megelőző számában megemlitettük, miképen ünnepelték meg „az első nagykanizsai gép és kazángyár (Hirschel és Bachrach)" munkásai május elsejét. A munkások most nyilvánosan mondanak köszönetet munkaadóiknak az engedélyezett szabadságért, továbbá az ünnepélyen való részvétért.

— **Árviz.** A stayerországi gyakori esőzések folytán a Mura vize rohamason árad és csütörtökön délelőtt elhagyta medrét. *Murakeresztur*nál a vasuti tö tés egy átereszénél behatott a községbe és ennek egy nagy részét elönté. A község előljáróság távirati jelentésére a nagykanizsai főszolgabiróság rögtön intézkedett, hogy a csendőrség egy szakasza menjen a vészszinhelyén és a helyszéről személyes meggyőződést szerezvén magának haladéktalanul megtette a szükséges óvintézkedéseket. Töltések és áteresztek létesitése által a viz csütörtökön délben apadni kezdett, mi által sikerült nagyobb veszedelemnek elejét venni. A község néhány utcáiban csak ladion közöllhető a közlekedés. Pénteken a viz ismét áradt és még magasabb fokot ért el, mint csütörtökön. Ez idő szerint a vizállás ismét kedvezőbb, de az esőzés gyorsan megváltoztathatja a kedvezőbb helyzetet. Murakeresztur határában több száz hold kukoricza föld is áll viz alatt.

— **Jégeső.** Somogymegye több részén volt a lefolyt héten jégeső, ané kül, hogy ez lényeges kárt okozott volna. Csak *Marczaliból* vesszük a hirt, hogy ott szerdán erős jégverés volt, melynek terményekben jelentékeny kárt tett.

— **A „Zalai Közlöny" munkatársa** Rusz Antal ur a következő sorok felvételét kérte: „A Zalai Közlöny 17-iki számában egy közleményem jelent meg, mely a rá következő april 29-iki számban desavuáltatott; minthogy e desavuálás állitólagos indoka a személyes kultusz perhorreskálása volt, és pedig abban a személyes gyülölködés megnyilatkozását látom, s az utóbbit az előbbinél kár sabbnak tartva, az ebből folyó consequentiát reám nézve akképen vélem levonandónak, hogy a Zalai Közlöny munkatársai sorából a mai napon kilépek. Nagy Kanizsán, 1891. május 1-én. Ruesz Antal.

— **Itó májusban,** Nagy-Kanizsán ma szombaton délután esőzés közben perceken át havazott. A szép április után ilyen májust nem vártunk.

— **Tűz.** *Bakonak* községben e hó 2-án ismeretlen okból tüz ütött ki. Elégett egy zsuppledelü lakóház. Kár a hivatalos becslés szerint 199 frt. Az épület biztositva volt.

— **Nyár a Balatonon.** A balatoni gőzhajós részvénytársaság menetrendje május 1-től a Déli Vasut vonalaihoz való csatlakozással a következő: Siófok-Balaton-Füred és vissza: Vonat indul a budapesti keleti pályaudvarról 6 óra 4 perekor, budapesti déli vasutról 7 óra 5 perckor, kanizsai déli vasutról 5 óra 47 perekor. Erkezik Siófokra 7 óra 46 perekor, 10 óra 46 perekor délelőtt. Gőzhajó indul Siófokról 11 óra 10 perekor, érkezik Balaton-Füredre 12 óra 10 perekor, (csatlakozás van ugy a budapesti, valamint a kanizsai vonattal). Balaton Füredről a hajó indul délután 3 órakor, Siófokra érkezik délután 4 órakor. A vonat indul Siófokról Budapesti déli és keleti pályaudvarnak (személyvonat) délután 4 óra 45 perekor, budapesti déli vasut 8 óra 12 perekor este, keleti pályaudvar 8 óra 40 perekor este. Nagy Kanizsa felé Siófokról indul délután 5 óra 52 perekor, érkezik Nagy-Kanizsára 8 óra 44 perekor este. — Bogár Révfülöp-Badacsony és vissza. Indul vonat Budapestről keleti pályaudvarból reggel 6 óra 40 perekor, déli pályaudvarból 7 óra 5 perekor, érkezik Boglárra délelőtt 11 óra 46 perekor, Nagy Kanizsáról indul személyvonat délelőtt 10 órakor, érkezik Boglárra délelőtt 11 óra 53 perekor; gőzhajói csatlakozás: Boglárról indul déli 12 óra 15 perekor, érkezik 12 óra 50 perekor Rév-Fülöpre, 1 óra 40 perc Badacsonyba; vonat indul Boglár déli vasut 11 óra 53 perekor; 11 óra 46 perekor délelőtt és délután 3 óra 51 perekor, érkezik kanizsai déli vasut délután 1 óra 39 perekor, budapesti déli vasut délután 4 óra 31 perc, este 8 óra 12 perc, budapesti keleti pályaudvarból 8 óra 40 perc este. Gőzhajó-csatlakozás: indul Bogárról délután 4 óra 15 perekor, Rév-Fülöpről délután 4 óra 50 perekor, érkezik Badacsonyba 5 óra 40 perc. Indul Badacsonyból délelőtt 7 óra és délután 2 óra 15 perekor, érkezik Rév-Fülöpre 8 óra 15 perekor, 10 óra 45 perc délelőtt, Boglárra délelőtt 8 óra 45 perc, 11 óra 15 perc és délután 3 óra 15 perekor.

— **Gyászhir.** Megdöbbenéssel és igaz részvéttel vettük a gyászhirt, hogy *Szegő* Gyuláné szül. Hirschler Fánny e hó 5-én délben elhunyt. A lelki tulajdonokban oly gazdag urnő, kit a szerető hitvesen és egyetlen fián kivül kiterjedt tekintélyes rokonság gyászol, szombaton délelőtti vonattal fivére Hirschler Odön és dr. Szabó Zsigmond kiséretében műtét eszközlése végett Budapestre utazott; célját azonban nem érhette el, mert Székesfehérvár közelében hirtelen beállt a katasztrófa és Szegőné megremült kiséröi karjai közt néhány perc alatt kilehelte áldott jó lelkét. Az elhunyt már évek hosszu során át nőibajban szenvedett, melynek gyógyitására minden évben hosszabb időt töltött női fürdőhelyeken és a legtekintélyesebb szakorvosok tanácsai szerint gyógykezeltetett. Még csak néhány hét előtt tért vissza Taufer tanár budapesti sanatoriumából, hol 5 hetet töltött és most is oda készült operatióra, melyet azonban megelőzött a hirtelen halál. Tartós betegsége folytán nem vehetett tevékeny részt társadalmunk életében, de ezt mindig éber figyelemmel kisérte és alkalom adtán hathatósan mozditotta elő ennek ügyeit. Az „Izr. Nőegylet" választmánya egyik legönzetlenebb tagját vesziti az elhunytban, ki a szegényeknek csendes munkálkodásu, igaz jótevője volt. — A gyászoló család a következő gyászjelentést adta ki: *Szegő* Gyula a saját, valamint Hugó fia és az összes alulirt rokonság nevében fájdalomtelt szivvel jelenti a legjobb hitves, édes anya, meny, testvér és sógornő *Szegő* Gyuláné szül. *Hirschler* Fánnynak folyó hó 5-én élete 42-ik és boldog házassága 25-ik évében történt gyászos elhunytát. A drága halott hült testemei folyó hó 7-én délután 5 órakor a helybeli izr. temetőben helyeztetnek örök nyugalomra. Nagy-Kanizsa, 1894. május hó 5-én. Áldás és béke hamvaira! Csendes részvét kéretik! özv. Schlesinger Róza anyósa, Alsódomborui Zalán Lipót J., alsódomborui Hirschler Miksa Hirschler Henrik és Odön fivérei, Teréz férj. Löke, Regina férj. Baar, Mari férj. Pollák nővérei, alsódomborui Zalán Hermin szül. Königsberger, özv. Hirschler Adel szül. Pressburger, Hirschler Ilona született Freund, Hirschler Emma szül. Kunfi, Honig Jozefin szül. Schlesinger, Pollák Paulina szül. Schlesinger, Schlesinger Szidonia szül. Königsberger, Schlesinger Szidonia szül. Pollák sógornői. Löke Samu, Pollák Miksa mérnök. Honig Dávid, Schlesinger Izidor, Schlesinger Benö sógorai.

* **Világhirü különlegesség** Paprika-Marek-vitz Szeged.

Színészet Nagy-Kanizsán.

Május 2-án Váradi Antal „Rafael" czimü 4 felvonásos drámája került szinre. A darab azok közé a nagyobb mozgású darabok közé tartozik, melyeknek valódi szinpadi becsét a kisebb szabású vidéki szinpadon elért hatásból határozottan megitélni nem is lehet. Rakodcay megtett ugyan minden lehetőt úgy a dekoracio, valamint a technikai beosztás tekintetében, ezzel azonban még sem érhetett el többet, mint csak azt, hogy a mű klasszikus nyelvezetét, kiváló költői lendületét, magasabb szárnyalását legalább zavartalanul élvezni lehetett; a drámai hatás azonban a maga megrázó erejével mély a költő drámai inventiojának legkimagaslóbb pontján, mikor Barnabo szerzetes (Rakodcay) gyónás közben bünbocsánat helyett megátkozta a gyilkos Antoniot (Szolinszky) — sem érvényesülhetett olyan mértékben, ahogy más körülmények között elmaradhatatlanul érvényesülnie kellett volna. Egyébként az előadásban megvolt a kellő összhang, kerekdedség és gördülékenység. A cimszerepben Könyves sok ügyekezettel s itt-ott elég hévvel is játszott, de a néma szereplés nagy szerep tanulmányt és minden izében tudatos játékot igénylő mozzanatai közben szinté elmosódott kezében a költő művész alakja, kit imádattal, a csodálat áhitatával környezett az egész Vatikán. A drámai kitörés pillanataiban is sokat veszitett különben elég diszkrét alakitása azokkal a szokatlan szemöldökrángásokkal, amikkel szemjátékát kisérte. Szolinszky Olimpia (Antonio) szép plasztikai alakitással mozgott, arcjátéka egészen tudatos volt; kár, hogy erőtelejsebb deklamacióhoz kissé gyenge organumával játékát a hatás magasabb szinvonaláva nem emelhette. Hahnel Aranka (Stella) nagyon szép Madonna volt, ki teljesen beleélve magát nehéz szerepébe, sok hévvel játszott s ezzel meglehetősen pótolta alakitásának plasztikai hiányait, amik különösen a végső eltávozás mozzanata közben mutatkoztak erősebben. — Lászyné (Margherita) különösen arcjátékával és szépen moduláló organumával hatotta meg az érzékenyebb sziveket A közönség szép érdeklődést mutatott a költői szépségekben gazdag dráma iránt s a szereplőket — különösen a második felvonás után — többször kitapsolta A darab remélhetőleg legközelebb ismét előadásra kerül, mit annál inkább is óhajtunk, mert a vidéki szinészet vajmi ritkán nyujt olyan műélvezetet, mint Rakodcay társulata ezen előadásával nyujtott. (—y.)

Csütörtöki előadásról referensünk a következőkkel számol be:

Igen tisztelt szerkesztő ur!

Itt küldöm az „Örmény" szini birálatait; teljesen osztom „Z. K." nézetét, és igy nem látom át, hogy miért ne reprodukáljam az ő referádáját, mikor oly esetekben a melyekben viszont a „Z. K." osztja az én nézetemet, ő is reprodukálja (némi javitással) az én referádámat. Hogy pedig osztom nézetét, arval igazolom, hogy nem láttam „Az örményt". X. y. z.

Csütörtökön este nagyon csekély számu közönség előtt Törös Tivadarnak „Az örmény" czimü népszinműve került szinre. A mint czimből kitetszik, szamosujvári örmény polgártársainkkal ismertet meg bennünket, nevezetesen az örmény észjárást, szójárást mutatja be egy sorány drámai esemény kapcsán. A Bolond Istókbeli Afganistán Vártán a legjobb alakja a darabnak, a ki azt mondja, hogy ha valakinek Szamosujvárott ökör kell, hát itt van ő, (lévén ökörkereskedő) ha disznó kell, itt van a sógora (az pedig disznókereskedő) ha pedig tyuk vagy liba kell, itt van a felesége és leánya. Szilassy Imre igen jól személyesitette ezt a derék örményt. Kitünő szerepe volt Kövesynek Márkusz Márk alias Bis-Márk szatócs szerepében, Kövesyné Nasztázsia szerepében jeleskedett. Szabó Irma kis szerepben

szintén igen kedves volt. — A többiek közül meg emlitendő: Lászyné, Hetényi, Könyves és Endrei (»Z. K.«)

Pénteken: „Az ember tragédiája“ került szinre. Az eszmékben és érzésekben egyaránt gazdag fenséges költemény, mely nagyszerü koncepció és tragikai felfogás tekintetében nemcsak a magyar, de az egész világ-irodalomnak egyik legkiválóbb alkotása, mindenha a remekmü igaz varázsával hat reánk. Az örök emberi küzdést látjuk magunk előtt oly képekben, melyek emberi törekvéseket mintegy typusban tüntetik fel. Egymásután mutatja be a költő az ember örök küzdését, sorsát és egész rendeltetését. A befejezett teremtés után az angyalok dicsőséget zengenek az eszme, erő- és jóságnak, de megjelenik a tagadás ősi szelleme Lucifer, hogy részt kérjen magának a műből. Az Ur a tudás és az élet fáti jelöli ki részére. Kerés ugyan, de elég Lucifernek, hogy az embert megrontsa. El is csábitja Adámot és Évát, kik a második szinben lépnek fel mint képviselői az örök férfiui és női tulajdonságoknak. Isten tiltó szava kiüzi az embereket a paradicsomból és az ős ember a durva fakalibra körül czöveket ver, hogy megvédje magát és házát a kárttevő vadaktól, Éva pedig lugast alkot, hogy a vesztett paradicsomot visszavarázsolja. Majd megbánja az ember tettét és küzdelmeinek bérét óhajtja tudni, és látni nemének jövendőjét. Lucifer megálmodtatja vele jövőjét és bűvös álomban ött látja magát Adám Egyptomban mint Pharaót, kényuri hatalmával és e korlátlan hatalomtól megundorodik; érzi Miltiadesben a nagy hőst és magával szemben a hálátlan, ingatag tömeget. Majd mint Sergiolus jelenik meg Adám, a gyönyörükre váló erkölcstelen Rómában. A pogány kort a kereszt korszaka váltja fel, de a vakbuzgóság tulcsapongásaitól megundorodik Adám és megy tovább-tovább. De csalódás csalódást követ. A tudomány is képtelen az emberi nem boldogitására és az emberi szív betöltésére és a legszebb eszmékkel kapcsolatban jár a fordadalom vérszomja. Londonba viszi Luczifer Adámot, ott megmutatja neki korunk rideg szivtelenségét, a falanszter jelenetben a jövő kor emberének számozott géprészszé süllyedését, a nemes eszmék kivesztét. A végtelen űrben sem talál az ember semmit; mikor pedig Adám a jéggé vált földön megláttja az áttattá sülyedt eszkimót, elborzad és kétségbe esve meg akarja az emberiséget a szörnyü végzettől menteni. Öngyilkos akar lenni, de hozzá lép Éva, ki Adámot mint jó szelleme, mint őrangyala kisérte mindvégig és tudtára adja, hogy az emberiség nem fog vele kivesszni. Adám térdre borul Isten előtt, ki visszafogadja őt és e szókkal bocsátja nehéz utjára „Küzdj! és bizva bizzál“ . . . . Az elcsüggedt embert felemeli és megnyugtatja a hit . . .

Az előadást zsufolt ház nézte végig és lelkesedve hallgatta és sürü tapsokkal jutalmazta az előadókat.

Különös elismerésben részesültek a főszereplők: Rakodcay Pál mint Lucifer, Könyves mint Adám és Szolinszky Olimpia mint Eva személyesitői. Rakodcay az ősi tagadás személyesitőjét találó jellemzetességgel ábrázolta Könyves értelmes felfogással adta Adámot. Szolinszky Olimpiának Evája finom izlésre tanulmányra és tehetségre vallo alakitás volt. A diszletek megfelelők voltak és a kisebb szerepek vivői is tehetségükhöz képest buzgalommal iparkodtak az összjátékot emelni. Nem fejezhetjük be sorainkat a nélkül, hogy elismerésünket ki ne fejezzük az igazgatóság iránt, mely magyar remekművek előadásával jó szolgálatot tesz a nemzeti művelődésnek és az ifjuság szellemi fejlődésére és izlésének nemesitésére jótékony hatással van. (k.)

Szombaton: A cziterás operette ismételtetett középszámu közönség előtt.

Műsor:

Vasárnap: A primadonna, másodszor. (Ligeti Mari ujonnan szerződött tag első fellépteül).

Hétfőn: Otthon először.

Kedden: Köressy Albert jutalomjátékául: Stern Izsák.

Szerdán: Gazdag szegények először.

Csütörtökön: Gasparon (Operette).

Pénteken: Lemondás.

Szombaton: Teljes kiállitással először V. Henrik ifjusága. (Shakezpeare népszinmű).

Közgazdaság.

Vetések állása.

Sümeg: A napokban nálunk megeredt a várva várt eső s négy napig csekély kivétellel mindig esett. Minden vetés igen szép. A gyümölcsfák telve vannak virágokkal. Igen jó gyümölcstermésre számitanak.

Csáktornya: A mult heti jó eső után ismét négy napi zuhogó esőt kaptunk. Erre már szükségünk nem volt, mert a földet annyira átaztatta, hogy nehány napig a mezei munkának jóformán szünetelni kell. Vetéseink, ugy az ősziek, mint a tavasziak igen szépek; a kaszálók s legelők füve szemlátomást gyarapodik és igen sokat igér. Csak a repce silány. A kukorica vetése folyamatban van s eddig be is végződött volna, ha az utóbbi esőzés utját nem állja. A krumpli most kezd a mezőn kikelni, a kertekben már szépen bokrosodik. A szőlők örvendetesen gyarapodnak, a második kapálásban most kezdettek bele; a permetezés is mahonap megindul. Gyümülcsfáink nagy része, az alma és szilva kivételével mind elvirágzott s dacára a hernyóknak és az igen sok cserebogárnak, ha fele megmarad, akkor is nagy gyümölcstermésünk lesz. A gazdasági állatok jókarban vannak. A napszám elég drágá ugyan, de szükében a munkaerőnek nem vagyunk.

Zala Gógánfa: A közel hat hétig tartott száraz időjárásban nagyon elmaradt a növényzet, de a napokban hullott jó esőre ugy a gabona, mint a takarmány szépen feltüdültek. Az eső különösen jó hatással volt a legelőkre, rétekre, valamint a sárgulni kezdő gabonanemüekre is. (P. N.)

IRODALOM.

Lapunk e rovatában ismertetett művek, lapunk kiadójánál: Fischel Fülöp könyvkereskedésében megrendelhetők:

— A **király életrajza** jelent meg éppen most Kőrösi László dr. Kortársak czimü, népszerü és elterjedt uj vállalatának második füzetében. A pompásan megirt és Ő Felsége legutolsó arczképével diszitett füzet ára 30 kr. (Öt füzet: XIII. Leo, Ferencz József, Kossuth Lajos, Jókai Mór, Vaszary Kolos, előfizetése 1 forint). A király életrajzát őszintén ajánljuk olvasóink figyelmébe. Megrendelhető egyenesen a szerkesztő-kiadó czimén (Budapest, Andrássy-ut 25.) — A sajtó alatt levő s május elején megjelenő harmadik füzet Kossuth Lajos apotheosisát közli.

— **A Magyar Mese- és Mondavilág**-ból, Benedek Elek nagy mesevállalatából, megjelent a 6-ik füzet. Nem csoda, ha a szaklapok, nevezetesen a tanügyi és paedagógia lapok is osztatlan elismeréssel nyilatkoznak Benedek e nagy nemzeti művéről, mely a magyar nép eredeti meseköltését van hivatva bemutatni az ezer éves ünnep alkalmával. Az illusztrácziók is igen sikerültek. A szülők s általában a nagy közönség figyelmébe nem ajánlhatjuk eléggé e vállalatot. Egy füzet ára 25 kr, 10 füzet előfizetési ára 2 frt 50 kr. Az egész mű 50 füzetre van tervezve. Megrendelhető a kiadó Athenaeum-nál és minden könyvkereskedőnél.

Felelős szerkesztő:
Dr. LŐKE EMIL
Laptulajdonos és kiadó:
FISCHEL FÜLÖP.

NYILTTÉR*)

Egész selyem, mintázott Foulardokat (mintegy 450 különböző fajban) méterenként 85 krtól 3 ft 65 krig — valamint **fekete, fehér s színes** selyemszövetek 45 krtól 11 frt 65 krig szállit — sima, koczkás, csikos, virágos, damaszolt minőségben (mintegy 240 féle dispositió és 2000 különböző szin és árnyalatban) szállit postabér- és vámmentesen **Henneberg G.** (cs. kir. udvari szállitó) **selyemgyára Zürichben.** Minták póstafordulóval küldetnek. — Svájcba czimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. (2)

Első magyar
gyapjumosó- és bizományi részv.-társ.
Budapest, V., Kárpát-utca 9.
A gyapjunyiráshoz közeledtével, a t. cz.
gyapjutermelők és gyapjukereskedők
figyelmét **huszonhat** év óta fennálló és kitünő hirnévnek örvendő
gyapjumosódánkra
irányitjuk az idén is minél tömegesebb gyapju-küldemények beküldését kérve.
Szolgálatainkat igénybevételét annál is inkább ajánlhatjuk; mert a **legujabb rendszerü gépek** felállitása és **összes gépberendezésünk** teljes átalakitása és tökéletesitése folytán **munkaképességünket nagy mérvben emeltük**; és kitünőnek elismert mosásunk és osztályozásunk által **gyors- és legjobb értékesitésre** vagyunk képesitve.
Kimeritő felvilágositással és **programmal** kivánatra készséggel szolgálunk.
Az összes küldeményeket cégünkhöz **Budapest-Lipótvárosi** pályaudvarhoz kérjük czimeztetni.
Az igazgatóság.
Városi irodánkban **Neugebauer Gyula** urnál (Dohány-utca 1.) felvilágositások szintén szivesen nyujtatnak
(Utánnyomás nem díjaztatik.)

*) Az e rovatban közlöttekért nem vállal magára felelősséget a szerk.

HIRDETÉSEK:

Magyar, német, francziaés angol képekkel ékitett
Munkák.

Kő-, aczél- s réznyomatú
diszművek.

Magyar, német, francia és angol
remekirók művei

Ifjuságiratok, képeskönyvek
minden kor és nem számára,
minden nyelven, a legdúsabb választékban.

Szótárak.
Iskolai és oktatási könyvek minden nyelven

Népies naptárak, almanachok, zsebkönyvek.

Az irodalom bármely ágában s bármely nyelven megjelent kötött és kötetlen könyveknek legdúsabban felszerelt raktárat.

Alólirt könyvkereskedés bármely szerző által irott, bárhol megjelent és hirdetett könyveknek leggyorsabb és árfelemelés nélküli megszerzéséről gondoskodik.

Az irodalmi termékeket illetőleg a legszivesebb készséggel nyujtatik felvilágositás.

ALAPITTATOTT 1850. ÉVBEN.

FISCHEL FÜLÖP
KÖNYVKERESKEDÉSE, KÖNYVKIADÓ-HIVATALA, PAPIR- ÉS IRÓSZERRAKTÁRA
NAGY-KANIZSÁN

Az összes irodalom termékei a könyvkereskedés raktárában megtekintés végett készen állanak, s kivánatra gondosabb megvizsgálhatás végett legnagyobb készséggel küldetnek mind helybe, mind vidékre.

Vidékről érkező megbizások kellő készséggel és gyorsasággal teljesittetnek.

Irodalmi közlönyök és jelentések ingyen szolgáltatnak ki a könyvkereskedés által.

Utazási kézi könyvek, atlaszok, földabroszok, tervrajzok, föld- és éggömbök.

Ma- és ujdonsági könyvek egyszerüen és legékesebben kötve a legszebb és legjobb választékban.

Minta-könyvek s rajzok a női munkákhoz.

Szakács-könyvek.

Előfizetés elfogadtatik: minden bel- és külföldi **folyó-iratok**, napi s divatlapokra, a szállitás mind helyben, mind vidékre a leggyorsabban eszközöltetik.

A „ZALA“ politikai hetilap kiadóhivatala.

ELSÖ NAGY-KANIZSAI
GÉP- és KAZÁNGYÁR, VAS és ÉRCZÖNTÖDE
Nagy-Kanizsán.

Tisztelettel értesitjük a nagyérdemü közönséget, hogy **helyben**, a **Csengery-utczában** ujonnan épült **gépgyárunk** üzemét megkezd ük. — Bátorkodunk alább felsorolt gyártmányainkat, melyeknek szakszerü és pontos kiviteléről a teljes jótállást elvállaljuk, a t. c. közönség becses figyelmébe ajánlani:

Korszerü stábil gőzgépek,
Gőzmozgonyok, gazdasági és iparvállalatokhoz,
Szivattyuk és fecskendők,
Sürítő és ürítő berendezések,
Aspiratió készülék,
Előmelegitők,
Közlőműcek (Transmis-iók),
Gőzkazánok a legjobb szerkezetben,
Tüpeziztisztitó készülék,
Vizlevezetők,
Vaszkémények,
Malomberendezések és malomrészek,
Gőzcséplőgépek,
Cséplőgépek kézi és járgányhajtásra,
Járgányok,
Szaladalmazott *„Tüfra"* sorvető-gépek (legujabb szerkezetü),
Darálók, morzsolók,
Szecska- és répavágó gépek,
Ekék Extirpátorok,
Lókapák, halmozók,
Hengerek és Boronák, valamint **minden féle gazdasági gépek és eszközök.**

Minden e szakmába vágó, bármely javitások is a legrövidebb idő alatt a legjutányosabb áron elkészittetnek.

Kiváló tisztelettel

Hirschel Ede és Bachrach.

!! URAKNAK !!

Gyengült férfierőnél kiváló szolgálatot tesz a cs. kir. szabadalmazott *„galvan villam-készülék"* önhasználatra orvosok átlag egész Európában melegen ajánlva.

Volta tanár módszere.

Leirás boriték alatt 10 kr. levéljegy beküldése ellen. Kapható: **Augenfeld J.** elektrotechnikus és cs. kir. szab. tulajdonosánál

BÉCS, I.,
Schülerstrasse 18 sz. a.

---

2 arany 13 ezüst érem.

9 disz- és elismerő okmány

Kwizda-féle

Korneuburgi marha-táppor.

lovak, szarvasmarha és juhok számára.
Egész dobozzal 70 kr., — fél dobozzal 85 kr.

40 év óta a legtöbb istállóban használatban, étvágyhiánynál, rossz emésztésnél, valamint teheneknél a tej javitása s a tejelőképesség fokozása czéljából.

Tessék a fönnebbi védjegyre ügyelni s a vételnél határozottan kifejezni Kwizda féle Korneuburgi marha-táppor.

Fő lerlet: Kwizda Ferencz János osztrák cs. és kir. és román kir. udvári szállitó k-területi gyógyszertárában **Korneuburgban** Bécs mellett.

Valódi minőségben gyógyszertárakban és drogistáknál kapható.

A Richter-féle *Tinct. Capsici comp.*

Horgony-Pain-Expeller

elnevezés alatt igen jó hirnévnek örvend.

Ezen fájdalomcsillapitó bedörzsölés valamennyi köszvény, csúz és tagszaggatásban szenvedő egyeneknek ez utón legyen ajánlólag emlékezetbe hozva. Ezen tinktura már **25 év óta, mint legmegbizhatóbb** háziszer általánosan kedvelt és ennelfogva már további ajánlásra nem szorul.

Csekély ára, üvegenként 40 kr., 70 kr. vagy 1 f. 20 kr. vagyontalanoknak is lehetővé teszi, ezen kitünő háziszernek beszerzését. Bevásárlás alkalmával a „Horgony" védjegyre ügyelendő, nehogy utánzatot adjanak, mert csak a vörös Horgonynyal ellátott üvegek valódiak. Ha a valódi Pain-Expeller helyben nem volna kapható, akkor forduljunk a gyártók gyógyszertárához: Richter gyógyszertára „az arany oroszlánhoz" Prágában vagy Török József gyógyszerészhez Budapesten.

Világhirü

„LES DERNIÈRES CARTOUCHES ÉS LOHENGRIN"

féle szivarkapapir

Braunstein frères gyárából, Párizsban

65 Boulevard Exelmans 65.

A **Braunstein frères** czég csákis **Gassicourtban** (S. és O.) **franczaországban** létező saját **papirgyárának** készitményét hozza forgalomba.

Ezen nagyszerü a legjobb elveken alapuló berendezett telep készitményei a papiripar diadalának tekinthetők.

A szivarkapapir és szivarkahüvely elárusitására szánt gyáriraktár helysége

Bécsben, I. Schottenring 25. sz. a.

Az általunk a **„Les dernières Cartouches"** féle papirból készitett valódi francia **szivarkapapir**, valamint valódi francia **szivarkahüvely**, melynél minden papirtok a **„Braunstein Frères"** czéget viseli,

minden **norinbergi nagykereskedésben,** *valamint minden nagy. kir.* **dohány-tőzsdében kapható.**

---

*Gunkel Tivadar

Ferencz-József császár-fürdő Tüffer

Alsó Stájerország

Déli vasut-állomás: **Tüffer mezőváros,** nappali és éjjeli gyorsvonatok. Meleg fürdők 38½° Celsius; a római idők óta ismeretes izület csuz, köszvény, női-bajok, nehéz üdülés stb. gyógyitására. A hirneves, hideg, hatásos, homok fürdők részére külön fürdő épittetett. Erdős vidék, árnyékos park, villamos világitás. Jutányos árak, teljes ellátás is, május hóban 2—3 frt naponként és személyenként szobával együtt.

Fürdőorvos: schön perlashofi dr. Ritter M.

Siketség

minden hallási baj, főleg makacs és elavult esetek gyorsan és tartósan gyógyittatnak a szabadalmazott: **„Hallásti-gyógykezelő készülék"** által. Nagy S.ker és a legmagasabb elismerés tudományos körökben.

A tatálmányt mindenki saját bajának megfelelőleg maga alkalmazhatja. — Képviselőm:

BURMEISTER ur,

május hó 11. és 12-én az „Arany Szarvas" szállodában

minden hallási bajban szenvedővel délelőtt 9—1 óráig és délután 3—6 óráig ***ingyenesen*** értekezik.

Steinbrück M. *Berlin, IV. W. 52. Spenerstrasse 14.*

Kérjen csak „ZACHERLINT"

mert ez a leggyorsabban és legbiztosabban működő szer mindennemű férgek kipusztitására.

Semmi nem bizonyithatja jobban elérhetlen erejét és jóságát, mint órlási elterjedésének sikere mely szerint nem létezik egy második szer, melynek forgalmát, a ZACHERLIN legalább néhány tuczatszor felül nem multa.

Kérjen azonban mindenkor *lepecsételt üveget* és csakis „Zacherlin" névvel ellátottat mert minden más értéktelen hamisitvány!!

Kapható:

Nagy-Kanizsán:
Fesselhofer József
Strém és Klein
Schwarcz és Taubir
Armuth Náthán
ifj. Fischer Ferencz
Marton és Huber
Preslmayer Deutsch
ifj. Rosenberg Miksa
Rosenfeld A. és Fia

Berzence:
Kaufmann I. S.

Csáktornyán:
Strahl Testvérek
Graner Testvérek
Heinrich Miksa
özv. Gönez L.

Csurgón:
Fried Albert
Kreisler Géza
Schwarz Béla.

Keszthelyen:
Laskay Ernő
Wunsch Ferencz
Marton Mór
Agoston Zsigmond
Osmán Pál
Schleiffer A.

N.-Rése:
Nandrassi Gusztáv.

Perlakon:
Sosteries Pál.
Kremarics Viktor.

Zala-Egerszegen:
Kaszner Sándor
Rosenthal L.
Hubinszky Adolf
özv. dr. Unger
Gyarmaty Vilmos
Weiss Jónás utóda
és Rechnitzer M.
uraknál.

Az üvegek ára: 15 kr., 30 kr., 50 kr., 1 és 2 frt; a Zacherlin-porszóró készülék darabja 30 kr.

Világi czikk. — Minden országban fényesen meghonositva.

KASARG-féle KALODONT

Elismert nélkülözhetlen fogtisztitószere

(Az egészségügyi hatóság által megvizsgálva.)

Igen praktikus utazások alkalmával. — Aromatikusan üditő. — Mindenütt kapható.

Hogy egészségünkre és jólétünkre nézve a legfontosabb tényező a jó emésztés, azt mindenki tudja, de még kevesen veszik tekintetbe, hogy ehhez az elmaradhatlan élőfeltétel jó fogak birtoka. A régi német közmondás: *„Gut gekaut ist halb verdaut"* többször és többször ajánlható.

E. M. Thomas bécsi udvari fogorvos és cs. tanácsos, Dr. Koch tanár és egyéb tekintélyes tudósok és legutóbb Dr. W. D. Miller a berlini egyetem fogászati gyógyintézetének tanára: „Die Mikroorganismen der Mundhöhle" cz. Leipzig 1892 munkájában, meggyőzően bebizonyitották, hogy a nedves meleg szájüregben folyton és hihetetlen mértékben méreg-anyagok képződnek, és hogy az ezekből származó betegségeknek csakis a száj szabályos és lelkiismeretes tisztántartása veheti elejét. A benső összefüggés „elrontott száj" és „elrontott gyomor" közt csakis ezen uj, beható vizsgálat által lőn megállapitva.

A viz egyedül azonban nem távolitja el ezen méreg-anyagokat. Teljesen eléretik egy antispektikus módon ható, gondosan elkészitett és jónak elismert fogtisztitószernek — reggel és este — használata által, a mint a **Sarg-féle Kalodont** el van készitve, melynek értéket, a naponként növekedő keletdősége több millió fogyasztása fényesen bizonyitja.

Rousseau azt mondá: „Egy asszony szép fogakkal sohasem csuny". De nem csupán a szépség és a mosolygó ajk bája éretik el a fogak gondos ápolása által, hanem az állandó egészség és jólét a legkésőbb korig lesz biztositva.

Az itt elmondottak igazolása a legmagasabb körökből érkező elismerő és megrendelő levelek minden darabhoz van csatolva.

Óvakodjunk a csomagolásoknál hasonló csalásokra számitó, értéktelen utánzatoktól!

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán, 1894.

37. szám. Nagy-Kanizsa, 1894. május 10-én. XXIII. évfolyam.

Szerkesztőség:
Fő-utcza Ollop-féle ház.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bármentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára: **10** *krajcár.*

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letenyei takarékpénztár, a „nagy-kanizsai malátagyár és serfőződe r. t." *hivatalos közlönye.*

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön

Kiadóhivatal:
Városház-épület. Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 12 korona (6 frt — kr.)
Félévre 6 korona (3 frt — kr.)
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.)

Hirdetések jutányos számitással.

Nyilttér petitsora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozók Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

A mi lányaink

(=) Ne várjon e cimből valami különöst a nyájas olvasó. Nem gyöngyhazmatba mártom tollamat, s távol van tőlem, hogy abban, a mit elmondandó vagyok, a legkevésbbé is szépitsek. Sokat gondolkoztam én már e dolog felől, s ama meggyőződésre jutottam, hogy a socialis kérdés legnehezebb része meg lesz oldva, ha megoldatik egészen és teljesen a leánynevelés kérdése, mely korántsem befejezett rendszeren épült fel eddig, a mely még mindig az experimentátiók stádiumában van. Tagadhatatlan, hogy a leánynevelés kérdésének egy lényeges része meg van oldva a polgári-iskola és felső-leányiskola ál al, de ez még csak az alapja. Mert a leányok részére fenálló s bizonyos kenyérkeresetre qualifikáló szakiskolák oly kevés számuak, hogy ugy szólván nem is számithatnak s a gazdasági élet növekedő bajaivel szemben csak csekély percentje a serdülő leányoknak éri el azt a czélt, hogy minden eshetőségre elkészülve, szükség esetén önmaguk kereshelik meg kenyeröket. Nem szólunk azokról a szerencsés helyzetben levőkről, a gazdagokról, akiknek minden körülmények között nyitva áll a lehetőség, hogy leányaikat férjhez adhatják, nem szólunk ez alkalommal azokról sem, a kik igen szerény körben születve és felnőve, beletörődnek a fehér rabszolgaság nem igen kellemes helyzetébe, s eltöltik jól roszszul többnyire örömtelen életüket. De szólok a leányoknak zömérő l, arról a nagy tömegről, mely szerény középszerben születve, mégis megszerzi magának a külső és belső miveltséget, a meddig ugy a hogy a családban eltartásáról gondoskodtak, de kik azután, hacsak valamely szerencsés véletlen következtében még időnek előtte lőkötő alá nem jutnak, a családi kötelék lassankénti elszakításával oly problema eiött találják magukat, mely őket a legszerencsétlenebb teremtésekké teszi; s még örömtelenebb életnek néz eléje, mint az, a melyről előbb szóltunk, mert keserves sors az, mikor valaki a jobbhoz van szokva, egyszerre gyámol és támasz nélkül találja magát, kitaszitva a rideg világ könyörtelenségébe. Nagy kérdés az, nagy, még pedig a mi sajátságos viszonyainknál fogva, melyek oly természetellenesek, hogy a legnágyobb mértékben kihívják a birálatot, mert alapját képezik annak a sok családi bajnak és szerencsétlenségnek, mely társadalmunkat mai napság annyira jellemzi.

Középosztályunk leányai sem oly nevelésben, sem oly tanitásban nem részesülnek, mely jövendő élethivatásuknak megfelelne. A középosztály sokkal magasabb igénnyel neveli leány-gyermekeit, mint a mely vagyoni á lapotának megfelelne, s ez által kétségtelenül megvett későbbi szerencsétlenségének alapját, melyet feltartóztani misem képes s mely a legkegyetlenebbül boszulja meg magát a szegény teremtésen, a ki egyszerre a követelő élettel találja magát szemben, de nem találja meg azt a szilárd alapot, a melyen megállhatna. Bizonyos kényelemben, s ha nem is bőséghez de a szükségeshez szokva, kénytelen elátkozni sorsát, hogyha ezt a szükségest is oly fáradalmak árán kénytelen megszerezni, a mely fáradalmakat eddig nem ismert, s a melyeket a gondos szülők tőle távól tartani iparkodtak. Mert addig csak ugy a hogy, az élet szép oldalát ismerte, megszerezte a külső müveltség feltételeit, szivében lelkében a tavaszszal, csak enyelgett az élettel; mert ez nem is lépett még komolyan eléje. De egyszerre elborul a vidám láthatár, a derült sötét boró váltja fel, észrevétlenül eltünnek az ifjuság játszi enyelgésben eltünt évei, lejárt a tavasz kora, elvirulnak az arcz üde rózsái, s akinek most volna legnagyobb igénye arra hogy támogató gondolkodás vegye szárnyai alá, az legtöbbször oltó gúny tárgya, s oly feladat előtt találja magát, hogy lelke szárnyai kétségbeesve alá hullanak, mert érzi magában, hogy az élet követelése sulyos, nehéz, hogy neki megfelelni nem fog tudni. S mi az oka ennek? A helytelen eltévesztett nevelésen kivül a helytelen oktatás. — Kevesebb magolás, az értelem helyesebb képzése és kellő módon való fejlesztése mellett; az ezeményi szépnek eltévezetése nélkül a gyakorlatilag hasznos iránti érzék fejlesztése, ez az, a mi leányaink nevelésében azt a jótékony egyensulyt fogja helyreállitani, mely egyenlően távol áll a szív ürességétől, a pipere és cicóma iránti egyoldalu elöszeretettől, mint ama romantikus hajlamoktól, melyek az élet ferde felfogásában nyilvánulnak, s egyaránt

A „ZALA" tárcája.

Mundi házassága.

— A „ZALA" eredeti tárcája. —

Tiz évi távollét után éppen akkor találkoztam Mundi barátommal, mikor karán menyasszonyával kifordult a szentferencrendi barátok cintoriumából.

Majd hanyatt estem a bámulattól — Jó hogy nem látott meg s igy nem vette észre meglepetésemet.

Gyökeret vertek lábaim, ugy néztem utánuk.

Hogyan? hát lehetséges ez? Lehetséges, hogy valaki Schoppenhauertől tanulja ismerni a női erényeket és megházasodják?!

Talán sokáig eltöprengtem volna a dolgon, ha a házasságot magam is azok közé a problémák közé nem soroztam volna, amiknek megoldását legokosabb dolog másokra bizni. Arra azonban rendkivül kiváncsi voltam, hogy hogyan mozog a házaséletnek ugy nevezett rózsaláncai között az, ki mindig azt vallotta, hogy a házasélet láncai azért vannak csak rózsákból fűzve, — hogy mentül könnyebben szétszakithassák az *asszonyok?!*

Bevártam szépen azt a két hetet, — mely idő alatt az egybekeltek rendesen kivészik az egész szent frigy idejére szóló boldogságot, esendet és békét. Két hét mulva azután meglátogattam Mundi barátomat, hogy szemtől szembe álljak a hitehagyottal, aki megtagadta Schoppenhauert, az agglegények szentkönyvét.

Megjelenésem egészen váratlan volt s körülbelül olyan meglepő, mint mikor egy okos ember megházasodik.

Mundi barátom karjaba zárt s mikor az ölelésből kibontakoztunk, némán néztünk egymásra. Tekintetemtől megértette a néma kérdést.

— Tudom, hogy nem értesz. Megjegyzek magyarázni mindent. Jöjj csak velem, vonuljunk el kissé irodámba, hogy meg a feleségem se háborgasson bennünket!

Karon fogott és elvezetett irodájába, mely az *udvar egyik félreeső kisebb épületében* volt berendezve, oly bölcs férfihoz illően, aki respektálja a női hangok erejét.

Az irodát igen kellemes kis cellának találtam, hol egy Schoppenhauert fagadott emberének szépen végig lehet vezekleni egy emberöltőt az elkövetett házasságért.

Mundi barátom leültetett a pamlagra, azután bezárta az ajtót, maga is mellém ült és igy kezdte magyarázatát:

— Tudhatod, hogy már fiatalkorunkban imádtam Schoppenhauert és az *asszonyoknak* nem hittem.

— Tudom: azért bámullak most.

— Még jobban fogsz bámulni, ha kijelentem, hogy engém egyenesen a Schoppenhauer iránti rendithetellen hitem vitt bele a házasságba.

— Ugyan, ne beszélj!

— Ahány leánynyal vagy *asszonynyal* csak dolgom volt, egytől-egyig megerősitette az én mesterem elméletében való hitemet. Hámulatosan törékeny jószágok voltak mindannyian, gyöngén vértezett, siralmasan fegyverzett teremtések, akik a támadás első alkalmával már bizonynyal kapitulációra gondoltak és eleven fantaziájokban bizonyára elég tarkán kiszinezték annak részleteit. Nos hát talán mondanom sem kell, hogy ezeknek a rendkivül gyönge váraknak ostromától visszavonultam mindenütt kellő és alkalmas pillanatban. Hanem azután végre találkoztam egygyel, a ki éppenséggel semmi hajlandóságot nem mutatott a »Murányi Vénus« szerepére; — begombolózott nyakig mint egy chinai tudós és szembeszállott az ostrommal olyan hideg-nyugalmasan, mint a legelszántabb janicsár. Valóságos sakkpartit kezdtünk játszani. A viszony vele szemben megfordult; nem én, hanem ő lett a támadó s ő támadta meg hatalmas egyéniségével Schoppenhauer elméletének várát és nekem kellett tulajdonképen a védő szerepére vállalkoznom. Talán untatnálak a harc részleteinek elmondásával, — legyen elég annyi, hogy a sakkpartiban az én *királynőm* esett el, én pedig, hogy legalább némileg egyensulyozzam a veszteséget, elvet em a *győztes királynőt.*

Mundi barátom egy pillanatra elhallgatott és kémlelte arcomon a hatást. Minden esetre az lett volna a diszkrét eljárás, ha komolyan bólintgattam volna és nem szóltam volna semmit. Engem azonban poétikus hasonlatai mindenre inkább hangoltak csak komolyságra nem. Elkezdtem habóházni.

— Mondhatom pompás kozák vagy a sakkozásban! *Királynőt fogsz, hogy teljesen mattá légy.*

alkalmatlanná tesznek a boldogulás és boldogitásra.

Nemes egyszerüségre, a fölösleges élvezet- vagy távoltartásával s a lehető takarékossággal, kell leányainknak neveltetni. Az aesthetikai érzék helyes irányban való fejlesztése magatartásban, viseletben, erkölcsben és társalgásban egyaránt, ez kedveseb bekké fogja őket tenni s később boldogabbakká.

Nagyon hátra vagyunk mi még abban a tekintetben, hogy szegényebbsorsu leányainknak kiképzésük által biztos jövőt szerezzünk. Társadalmunk, s ebben nőegyleteink kimerítetnek tartják tevékenységüket abban a tekintetben, ha, egy pár szegény asszonyt tél idején néhány forinttal segitenek, vagy néhány szegény családot gyámolitanak. Ahhoz nincsen sem érzék sem fogékonyság hogy szerény eszközökkel biró technikai vagy cselédképző iskolákat állitsanak, a hol a szegényebb sorsu leány megtanulhasson szabni, varrni, fodrászatot, divatmunkát, főzést sütést, mosást stb efféléket, melyek jövendőjét biztositanák. A jótékonyság e neme nem nevel kolldusokat, de emberileg nemes cselekedet messze kiható erkölcsjavitó czéljainál és nemes hatásánál fogva. Ez őrizne meg sok szegény családot a végromlástól.

A városházából.

Nagy-Kanizsa város képviselőtestülete e hó 8 án délután közgyülést tartott, melyen rendkivül fontos ügyek is nyertek elintézést. A közgyülés lefolyásáról adjuk a következő tudósitást.

1. Olvastatott József főherceg leirata jubileuma alkalmából történt üdvözlésre. A leirat lelkes éljenzéssel fogadtatott.

2. Olvastatott Jókai Mór válasza diszpolgárrá történt választása tárgyában. A meleghangu választ a közgyülés osztatlan tetszéssel tudomásul vette.

3. A városi pénzügyi bizottság jelentése alapján *a közgyülés a kövezetvámot a határozat jogerőre emelkedés után következő hónap első napjától egy krajczárral leszállitotta*

4. A nagy-kanizsai malátagyár és serfőződe részvénytársaság abbeli kérvénye, hogy a gyár épitési anyagai után a kövezetvám elengedtessék, a pénzügyi-bizottság javaslata szerint kedvező elintézést nyert amennyiben határoztatott, hogy a vasuton hozott épitkezési anyagok után fizetett kövezeti vám visszafizettetik.

5. Özv. Szakonyi Józselné kegydija tárgyában felolvastatott az ebbeli kérvény és a pénzügyi bizottság erre vonatkozó javaslata, mely a kérvényt nem pártolja, minthogy az özvegy 390 frt nyugdijat kap az államtól. A közgyülés azonban tekintettel a volt főkapitány 22 éves szolgálati idejére az állami nyugdijat 110 frttal kiegészitette.

6. Özv. Csemi's Károlyné kegydij iránti kérvénye, tekintettel a volt v. tanácsos rövid szolgálati idejére, a pénzügyi bizottság javaslatát fogadta el és a kérvényt elutasitot a.

7. Özv. Pflancer Gáborné által kérelmezett ferje utáni halálozási negyed a pénzügyi bizottság és a tanács javaslata szerint folyósittatik.

8. Özv. Pflancer Gáborné nyugdij iránti kérvénye. A pénzügyi bizottság javasolja, hogy a 17 évi szolgálat folytán 240 frt évi nyugdij és gyermekneve-ési pótlék adassék. A tanacs más véleményen volt, mert szerződésileg erre nem kötelezhető. A közgyülés a pénzügyi bizottság javaslatát fogadta el, mely szerint ez évre 240 frtot utalványoz, de a nyugdij megadásáért minden évben ujból kell folyamodni

9. A nagykanizsai ev. ref. missió egyház kérvénye lelkészlak és imahelyiségül szolgáló épület vételára kifizetéséhez leendő hozzájárulás iránt. Megszavaztatott 100 frt segélyösszeg; a tanacs azonban korlátozni óhajtotta ennek hovafordithatóságát olykép, hogy csakis templom épitésre lenne fordithatóvá. A közgyülés azonban minden megszoritás nélkül szavazta meg az 500 frtot

10. A városi pénzügyi bizottság javaslata az ezredéves kiállitás Soprón kerületi bizottságnak segélyösszeg megadásában. A tanacs a helybeli iparosok segélyezésére a milleniumi kiállitás alkalmából 50—50 frt évi segélyösszeget hozott javaslatba. A közgyülés azonban 100, 10 frtot állapitott meg ezen czélra.

11. Seidl János kérvénye a Király-utcát a Zrinyi utczával összekötő sikátornak használatani leendő átengedése megadása iránt érdemleges intézkedés előtt véleményezés és javaslattétel végett az épitészeti bizottságnak adatik ki.

12. Özv. Morgenbesser Jánosné nyugdij ügyében határoztatott. A miniszter, mint III-ad fokú hatóság által megállapitott nyugdij hányad kifizettetik, egyuttal azonban elrendeli a közgyülés, hogy, a városi ügyész és tanács által adott véleményben foglalt indokok alapján a miniszteriumhoz ujabb felterjesztés intéztessék s amennyiben ennek kedvező eredménye nem lenne a rendelet és ennek érvénytelenitése iránt a rendes biróság előtt kerestessék jogorvoslás.

13. A bejelentett ház- és föld bérleti szerződések jóváhagyattak.

14 Több rendbeli ingatlan vétele tárgyalására közgyülési határnapul junius 11-ke tüzetett ki.

15. Mint pőttargy a villamos világitás került szóba, minthogy a szerződés 35. pontja értelmében egy ellenőrző-bizottság küldendő ki. Határoztatott, hogy az ellenőrző bizottság kiküldése előtt, az ugyanazon §-ban emlitett szabályrendelet elkészitésére egy bizottság választandó, — melynek tagjai lettek: Pilhál Ferencz, Ebenspanger Lipót, Weiser József, Hirschel Béla, Györffy János, Blau Lajos és a hatóság részéről Plosser főmérnök és Vecsey rendőrfőkapitány.

Tolfuttában

Hol itt, hol ott ragad ki egy-egy kűzdőt az életből az emberekben nem válogató halál. Elmegyünk a végtisztességadásra; elmondjuk ott egymás közöttiz elhunyt nekrologját; miképen élt, mit tett? mit nem tett? mi mindent tehetett volna? És a mult apró eseményeiből összerakott eme bámulatosan tarka mozaikot ugy hivjuk, hogy kegyeletes megemlékezés. Evyet-egyet sóhajtunk is melléje, még egy-két napig beszélünk a halottról aztán a rohamosan, lázasan váltakozó napi események szele eltünő, semmiségbe vesző porszemekké szórja szét a nagyok és kicsinyek emlékét egyaránt.

Ez még nem volna baj. Ez az emberek közös sorsa a halálban, mely az alig behantolt sirnál megkezdi már az élet nagy aránytalanságaival szemben kiegyenlitő, elsimitó, megnyugtató munkáját.

Csak mi, akik itt maradtunk tovább gombolyitani az élet fonalát, tanulnánk, okulnánk egy-egy behantolt sir felett! Csak mi legalább tanulnánk meg a halálról — élni!

De minket a halál munkája, melyben oly hatalmas nijmutatás van a mindenecket egyesitő szeretetre, nem emel föl a gondolatok, az eszmék magasabb, tisztultabb világába; nem szárnyozza meg szivünket a béke malasztjával.

Nem kölcsönösen boldogitó békés érzelmek dagasztják százak ezrek kebelét, hanem — az

---

Mundi barátomnak nem igen tetszett ez a *pro fán megjegyzés* s mintha nem is hallotta volna, igy folytatta szavait:

— Schoppenhauert nem hagyhattam legyőzni. Hogy tehát ezt a kiismerhetetlen *női jellemet* minden izében megismerhessem, a lenforgott körülmények között nem mutatkozott más lehetőség, mint hogy *nőül kellett vennem.* Két hét óta fürkészem, próbálom kikutatni feleségemet, — két hét óta kiserelgetem egyéniségére húzni bölcs mesterem elméletét, de nem lehet. Ez az *asszony*, az én *feleségem* egy rettenetes rejtély. Majd mindjárt meg fogom neked mutatni folytatott tanulmányomról a napló-jegyzetek s te szintén arra a meggyőződésre jutsz, — hogy ez az *asszony* egy megfejthetetlen *titok*.

Iróasztala fiókjából elővette naplóját és átadta nekem. Ott voltak szorgalmasan töljegyezve az esküvő utáni napok tapasztalatai, egy kis lélektan *az asszonyok belső világának beláthatatlan végtelenségéből*. Egészén belemerültem olvasásába.

Első nap.

Háborítatlan éjszaka után üde, ragyogó képpel ébred. Mosolyogva közeled hozzám és megcsókol. Arcán egyetlen vonása sincs a bizalmatlanságnak vagy a szemrehányásnak, amért én az egész éjszakát irásztalom mellett, irodámban töltöttem. Figyelmeztet, hogy talán jól volna kissé pihennem; mert idegeim megsinlik a virrasztást. Fekügyem le; ő majd addig kinn foglalatoskodik. Engedelmeskedem Lefekszem s a rejtély fölött töprengve elalszom. Csak delben ébredek föl, — mire felöltözöm, az asztal megteritve, feleségem az ebédlőben várakozik rám s mikor kissé morozus képpel belépek, elém siet olyan arccal, melynek derűjéhez képest Nizza verőfénye londoni szürkeség. Megölel, megcsókol. A kedvetlenségnek, a szemrehányásnak egyetlen árnyalatjelenése sem mutatkozik ezen a szép asszonyi arcon, melynek gyöngéd vonásai alatt a legerősebb férfi-jellem tisztasága látszik nyugodni.

Második nap.

Az éj-zakát nem töltöttem otthon. Elmentem barátaim körébe s ott vidáman mulattam, mintha most is csak legényember volnék. — Azok kissé gyanakvóan néztek rám, el is suttogták a *szokásos megjegyzéseket* egymásnak, de ez engem nem zökkentett ki a kerékvágásból: végigmulattam velők az éjszakát s csak reggel mentem haza, — mikor már a rövid-álmu pitypalattyok gúnyos üdvözlése szokta üdvözölni az éjszakát átdőzsölő korhelyeket. Mire hazaértem, feleségem már a kertben sétálgatott és a mint megpillantott, futott elém, mint a legbékésebb őzike, megtalált párjához. Megölelt, megcsókolt; aztán bevezetett az alkovenba, hol ágyam készen állott. Arra kért, hogy csak nyugodtan és sokáig aludjam, ujra megcsókolt és kiment a kertbe sétálni. Ott Schoppenhauer, ez az ártatlan asszonyka nehaciusokkal lövöldözi agyon nagy gondolatainak!

Még a harmadik és negyedik napról szóló jegyzeteket elolvastam, aztán barátomhoz fordultam:

— Te Mundi, aztán igy szólnak ezek a naplójegyzetek a többi tiz napról is, egész végig?

— Igy barátom végtől végig! — szólt Mundi ragyogó képpel — Olvasd el csak mit irtam oda záradékul a két heti mézetlen lélektani tanulmány végére!

Oda forditottam és olvastam.

Tanulság.

Szerencsétlen gondolat az bármelyik férfiutól, — hogy mielőtt megnősül *a nőket tanulmányozza*, — csak azért, hogy legyen mivel takargatni az agglegényi kilátások sivár Szibériáját. A férfiak legnagyobb része kivételekből akar szabályt alkotni a nőkre. Azok a nők, akik a férfiak tanulmánytárgyát képezik, mind kivételek, akik csak erősebben kidomboritják a szabályt, hogy a nőket *angyalokká* varázsolja a szerelem a házaséletben, — hősökké a vágyak és indulatok leküzdésében, — Madonnákká a hűségben és ragaszkodásban. Én is sokáig azt hittem, — hogy a nőt csupán *földi vágyak*, materialis érdekek csatolják ahhoz a férfiuhoz, ki véletlenül a szerelemben elment az oltárig; s hogy mihelyt érdekei a férj egyéniségében fedezetet nem találnak, megszállja a pillangó természet, mely nem a virágot, hanem csak a mézet válogatja. *Csalódtam*. Bűnbánattal hajlok

Magyar, német, francia és angol képekkel ékített

Munkák.

kő-, acél- s réznyomatú

díszművek.

Magyar, német, francia és angol

remekírók művei

Ifjusági iratok, képes könyvek minden kor és nem számára,

minden nyelven, a legdúsabb választékban.

Szótárak.

Iskolai és oktatási könyvek minden nyelven

Népies naptárak, almanachok, zsebkönyvek.

Az irodalom bármely ágában s bármely nyelven megjelent kötött és kötetlen könyveknek legdúsabban felszerelt raktárat.

Alólírt könyvkereskedés bármely szerző által irott, bárhol megjelent és hirdetett könyveknek leggyorsabb és árfelemelés nélkül megszerzéséről gondoskodik

Az irodalmi termékeket illetőleg a legszivesebb készséggel nyujtatik felvilágositás

ALAPITTATOTT 1850 ÉVBEN.

FISCHEL FÜLÖP

KÖNYVKERESKEDÉSE, KÖNYVKIADÓ

HIVATALA, PAPIR- ÉS IRÓSZERRAKTÁRA

NAGY-KANIZSÁN

Az összes irodalom termékei a könyvkereskedés raktárában megtekintés végett készen állanak s kivánatra gondosabb megvizsgálhatás végett legnagyobb készséggel küldetnek mind helybe mind vidékre

Vidékről érkező megbizások kellő készséggel és gyorsasággal teljesittetnek

Irodalmi közlönyök és jelentések ingyen szolgáltatnak ki a könyvkereskedés által.

Utazási kézi könyvek, atlaszok, földabroszok, tervrajzok, térkép- és éggömbök.

Iskolai és oktatási könyvek egyszerűen és legékesebben kötve a legszerzdagabb választékban.

Minta-könyvek s rajzok női munkákhoz.

Szakácskönyvek.

Előfizetés elfogadtatik minden bel- és külföldi folyó-iratok, napi s divatlapokra, a szállitás mind helyben, mind vidékre a leggyorsabban eszközöltetik.

A „ZALA" politikai hetilap kiadóhivatala

HIRDETÉSEK.

Főnyeremény esetleg 500,000 márka

Szerencse-hirdetmény.

A nyereményekért az állam kezeskedik

Meghivás!

az állam által garantirozott hamburgi nagy pénzsorsjáték *nyeremény-kilátásain* való részvételre, a melyen **10 millió 452,425 márkát** okvetlen nyereni kell.

Ezen előnyös pénzsorsjáteknak, mely rendszerint csak 100.000 sorsjegyet tartalmaz, nyeremények a következők:

A legnagyobb nyeremény esetleg 500,000 mka.

Jutalom	300,000 márka.	56 ny. á	5000 m.
1 nyer. á	200,000 m.	106 ny. á	3000 m.
1 nyer. á	100,000 m.	253 ny. á	2000 m.
2 nyer. á	75,000 m.	6 ny. á	1500 m.
1 nyer. á	70,000 m.	756 ny. á	1000 m.
1 nyer. á	65,000 m.	1237 ny. á	500 m.
1 nyer. á	60,000 m.	31 ny. á	300 m.
1 nyer. á	55,000 m.	120 ny. á	200. 150 m.
2 nyer. á	50,000 m.	33950 ny. á	148 m.
1 nyer. á	40,000 m.	7992 ny. á	127, 100, 94.
5 nyer. á	20,000 m.	10848 ny. á	67, 40, 20.
3 nyer. á	15,000 m.	egészben	55,400 nyer.
26 nyer. á	10,000 m.		

a melyek néhány hónap alatt 7 részben *biztosan* eldöntetnek.

Az 1 főnyeremény kitesz 50.000 márkát a 2. osztályban 55.000 m. emelkedik, a 3-ikban 60,000 m., a 4-dikben 65,000 m., az 5-ikben 70,000 m., a 6-ikban 75,000 m., a 7-ikben 200,000 márkára és a 300,000 márkás jutalommal esetleg 500,000 márkára.

Az első nyereményhuzásra hiv. megállapitott ára az egész eredeti sorsjegynek csak . 3 frt 70 kr.
a fél » » » 1 frt 85 kr.
a negyed » » » — frt 95 kr.
beleértve a német birodalmi bélyeget.

Minden résztvevőnek a huzás után felszólitás nélkül azonnal megküldöm a hiv. sorsol. jegyzéket.

Az állam czimerével ellátott sorsolási tervet, a melyből a 7 osztály nyereményeinek betéte és elosztása látható, előre ingyen szétküldöm.

A nyereménypénzek kifizetése és szétküldése az érdekeltek részére pontosan és szigoru elhallgatás mellett közvetlenül általam történik.

Megrendeléseket postautalvány vagy levél utján kérek.

E végből a megbizásokkal, a huzás közelsége miatt — lehetőleg azonnal, de **legkésőbb folyó évi május 23 ig** forduljon bárki bizalommal.

HECKSCHER JÓZSEF

bank- és váltó-irodájához **HAMBURG**

Keil Alajos fele

Padlózat-fénymáz

(GLASUR) 53-8—

legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára. 1 nagy palaczk ára: 1 forint 35 krajczár 1 kis palaczk ára 68 krajczár.

Viaszk-kenöcs

legjobb és legegyszerübb beeresztő-szer ke mény padlószámára, 1 kocsog ára 60 kr.

Arany-fénymáz

képkeretek stb. bearanyozására. — Egy kis palaczk ára 20 krajczár.

Mindenkor kapható;

Fesselhofer Józsefnél Nagy-Kanizsán.

KLYTHIA ZSIR HAJPOR

a bőr szépitésére és finomitására,

legelőkelőbb öltözéki, bál és társalgó hajpor,

— fehér, rózsaszin, és sárga —

— vegyileg analyzált sé ajánlva Dr. Pohl J. J. cs. kir. tanár által Bécsben. —

325 **Elismerő levelek** következő urnőktől:

Wolter Sarolta, cs. kir. udv. szinésznő Bécs.
Beeth Lola, cs. kir. udv. opera énekesnő Bécs.
Schläger Antonia, cs. kir. opera énekesnő Bécs.
Pálmay Ilka, szinésznő a cs. kir. szab. szinháznál Bécsben.
Odilon Helena, szinésznő a német népszinháznál Bécsben.
van Dyck Ernő cs. kir. udv. opera énekes Bécsben, stb.

Egy doboz ára **1** *frt* **20** *kr.*,

— Utánvéttel vagy az összeg előleges beküldése után küldetik. —

Kapható a legtöbb illatszer-, gyógyszer kereskedésben és gyógyszertárban.

Taussig Gottlieb

finom öltözéki szappan és illatszergyáros.

Főraktár: BÉCS, I., Wollzeile 3.

Siketség minden hallási baj, főleg makacs és elavult esetek gyorsan és tartósan gyógyittatnak a szabadalmazott: „Hallástgyógykezelő készülék" által. Nagy Siker és a legmagasabb elismerés tudományos körökben.

A tatálmányt mindenki saját bajának megfelelőleg maga alkalmazhatja. — Képviselőm:

BURMEISTER ur;

május hó 11. és 12-én az „Arany Szarvas" szállodában minden hallási bajban szenvedővel délelőtt 9-1 óráig és délután 3—6 óráig *ingyenesen* értekezik.

Steinbrück M. Berlin, IV. W. 52. Spenerstrasse 11.

ALAPITTATOTT 1841 ÉVBEN

A

Pesti Magyar Kereskedelmi Bank

váltó-üzlete

Budapest, V., Dorottya-utcza 1. szám saját házában

Részvénytőke 10.000,000 frt. — Tartalékalap 4.400,000 frt.

Vesz és elad mindennemü *értékpapirt a hivatalos* tőzdei *árfolyamok* alapján;
tőzsdei műveleteket a legjutányosabban eszközöl;
pénzügyi műveletekre nézve szivesen szolgál *szakszerü felvilágositással*;
igérvényeket minden huzásra bocsájt ki;
előleget nyujt értékpapirokra;
díjmentesen megvizsgálja a sorsjegyeknek és sorsolandó értékeknek *huzásait*;
kisorsolás által érhető árfolyamveszteség ellen biztosit, sorsjegyeket és sorsolandó értékeket.

ELSÖ NAGY-KANIZSAI
GÉP- és KAZÁNGYÁR, VAS és ÉRCZÖNTŐDE
Nagy-Kanizsán.

Tisztelettel értesitjük a nagyérdemü közönséget, hogy **helyben**, a **Csengery-utczában** ujonnan épült **gépgyárunk** üzemét megkezdtük. — Bátórkodunk alább felsorolt gyártmányainkat, melyeknek szakszerü és pontos kiviteléről a teljes jótállást elvállaljuk, a t. c. közönség becses figyelmébe ajánlani:

Korszerü stabil gőzgépek,
Gőzmozgonyok, gazdasági és iparvállalatokhoz,
Szivattyuk és fecskendők.
Sürítő és sürítő berendezések,
Aspiratió készülék,
Előmelegitők,
Közlőmüvek (Transmis-iók),
Gőzkazánok a legjobb szerkezetben.

Tápvíztisztitó készülék,
Viztartányok,
Vaskémények,
Malomberendezések és malomrészek,
Gőzcséplőgépek,
Cséplőgépek kézi és járgányhajtásra,
Járgányok,
Szabadalmazott *„Tátra"* sorvető-gépek (egy újabb szerkezetü).

Darálók, morzsolók,
Szecska- és répavágó-gépek,
Ekék, Extirpátorok,
Lókapák, halmozók,
Hengerek és *Boronák*, valamint **minden féle gazdasági gépek és eszközök.**

Minden e szakmába vágó, bármely javitások is a legrövidebb idő alatt a legjutányosabb áron elkészittetnek.

Kiváló tisztelettel

Hirschel Ede és Bachrach.

Grand Hotel National Bécsben.

Táborstrasse. Régi hirneves egyedüli nagy bécsi szálloda, hol sem a kiszolgálás-, sem a világitásért nem számittatik semmi. — 200 szoba 1 forinttól felfelé. — Fürdők, távirda és telefon. Pályaudvarok és hajó kikötő állomások közvetlen közelben. Jutányos árak. Huzamosabb tartózkodásnál külön egyesség. On parle toutes les langues modernes.

Harhammer A.
igazgató

Mayer F. M.
üzletvezető.

Hirdetések felvétetnek **Fischel Fülöp** könyvkereskedésében **Nagy-Kanizsán.**

Kérjen csak „ZACHERLINT"

mert ez a leggyorsabban és legbiztosabban működő szer mindennemü férgek kipusztitására.

Semmi nem bizonyithatja jobban elérhetlen erejét és jóságát, mint **óriási elterjedésének** sikere mely szerint nem létezik egy második szer, melynek forgalmát, a **ZACHERLIN** legalább néhány tuczatszor felül nem mulná. Kérjen azonban mindenkor *lepecsételt üveget* és csakis **„Zacherlin"** névvel ellátottat mert minden más értéktelen hamisitvány!!

Kapható:

Nagy Kanizsán:
Deutsch és Ehrenfeld
Fesselhofer József
Sirém és Klein
Schwarcz és Tauber
Armuth Nathan
ifj. Fischer Ferencz
Marton és Huber
ifj. Rosenberg Miksa
Fleischhacker József
Rosenfeld A. és Fia

Berzence:
Kauffmann I. S.

Csáktornyán:
Srabia Testvérek
Graner Testvérek
Heinrich Miksa
özv. Göncz L.

Csurgón:
Fried Albert
Kreisler Géza
Schwarz Béla.

Keszthelyen:
Laskay Ernő
Wunsch Ferencz
Marton Mór
Agoston Zigmond
Osmán Pál
Schleiffer A.

N.-Récse:
Nandrassi Gusztáv.

Perlakon:
Sosterics Pál,
Kramarics Viktor.

Zala-Egerszegen:
Kaszter Sándor
Rosenthal L.
Hubinszky Adolf
özv. dr. Unger
Gyarmaty Vilmos
Weiss Jónás utóda
és Rechnitzer M
uraknál.

Az üvegek ára: 15 kr., 30 kr., 50 kr., 1 és 2 frt; a Zacherlin-porszóró-készülék darabja 30 kr.

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán, 1894.

38. szám. 94. majus 13-án. XXIII. évfolyam.

LA

gyes tartalmu lap.

ztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereske-
yleti szövetkezet és a Ietenyei takarékpénztár,
s serfőződe r. t.“ *hivatalos közlönye.*

sán hetenkint kétszer:
és csütörtökön

Szerkesztőség:
F ő-u t c a a Oklop-féle ház.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára: **10** *krajcár.*

Kiadóhivatal:
Városház-épület: *Fischel Fülöp* könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 12 korona (6 frt — kr.)
Félévre 6 korona (3 frt — kr.)
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.)

Hirdetések jutányosan számittatnak.

Nyilttér petitsora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozók Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

Oláh hazafiak.

Kolozsvárott esküdtszéki tárgy
oláh Memorandum ügyében.
körülmények közöt ez a tárgys
napot venne igénybe, s a világ
térne fölötte. Ámde az oláh ha
adják ilyen olcsón, nekik mind
terés kell hozzá, s ezért már he
készü tek rá, s a legképzelhetet
gásokkal, melyekkel védők é
egyaránt élnek, akadályozzák m
lás rendes menetét. Fellármázta
mivelt világot. Bukarestben a
turlja gyülést tartott. A vidékr
az oláhokat, ugy annyira, hogy
hemzseg tőlük, ezek pedig tü
kisérik a vádlottakat, kik izgat
tartanak hozzájuk. Hogy e tüln
lyekben a magyarság iránti gy
szemtelenebb módon nyilvánu!,
teszik a kolozsvári magyarság
nagyon természetes, s csak a
tulajdonitható, hogy eddig öss
történt daczára az oláhok rés
történő provocátiónak. S a tárg
elnöknek is egész hideg vérére
a vádlottak és védők képtelen
szemben, melyek mind arra cz
a pör vezetését lehetetlenné
legalább is folyton megakas
azután ők telelármázhassák »sa
uljon a mivelt világot, han
Valóban az eszeveszettségnek
ságnak nagy foka kell ahhoz,

kik mindenáron már-
ukat oda állitani Európa
et elnyomnak, kiknek
nak, kiket a magyarok
nak, s kik nem az
int kormányoztatnak.
őrült cynismus nyilat-
irnak és beszélnek, s a
az az agitátio, a mit
ényei, a magyar állam-
k. E Memorandum pör
meg fogják nyitni sze-
isztán nem láttak ebben
a magyarországi oláhok
imentálisan fogták fel.
van a románságban
nem egy gyékényen
áruló túlzókkal, de a
száju agitátorok működ-
arapódzik, s amazok,
riadnak vissza, nem
fognak megállani ujjuk-
erős gátat nem fognak

ság különösen nem tud
Folytonos agitátiónak
soda, ha a józanabbak
fántorodnak, ha folyton
ogy a magyar állam el-
nán bánik velök, meg
nemzetiségőket stb.
ak nagy befolyása van
b, mentül butább.
melyen felülemelkedni
ogultá teszi, s hatalmas

eszközévé teszi annak az izgatásnak, mely folytonos elégedetlenségben tartja a népet, elvonja szükséges munkájától is s a magyar állameszme ellenségévé teszi.

Az »E—s« kolozsvári tudósitója azokról a nyomtatványokról tesz említést, melyet lelketlen izgatók az oláh parasztok körében terjesztenek. Az egyik lázitó nyomtatvány ezeket tartalmazza:

»Ha most nem fogják az oláhokat meghallgatni, az egész oláh nemzet álljon készen minden városban és minden faluban!

Adott jelre minden város- és minden faluból gyüljünk Balázsfalvára, a szabadság mezejére, hol Isten és az igazság nevében fogunk határozni a felett, hogy mit tegyünk felszabadulásunk érdekében.

Addig is minden oláh vésse jól szivébe és eszébe arany betükkel atyái és testvérei részére, hogy: »Inkább a csatában meghalunk dicsőséggel, semhogy továbbra is rabszolgák maradjunk ezen a földön!« (Értsd Magyarországon.)

Ez már csakugyan túlmegy a megengedett határon, s nem csoda, ha ilyen lázitástól a józanabbak is megtántorodnak, s az együgyü falusi nép bohan az ő belondi-tói után.

Általában példátlan az a terrorizmus, a mit vádlottak és védők kifejtenek, a helyett hogy helyt állanának azokért az otromba-ságokért, melyeket a Memorandumban össze-hordottak, s melyért példás büntetést érde-melnek.

A „ZALA“ tár

Gyula végzete

— A „Z A L A“ eredeti t

Egyik alföldi városban, szerény
zett anyagi viszonyok között élt
vatalnok családjával együtt. A szü
érzetével csüngtek két gyermekük
azokért fürtek és nélkülöztek. —
dott az élvezetek, szórakozások
ről s bo dognak csak a családi k
gát. — *Gyula* fia jó magaviselete
ségével kellemes perceket szerzett
Mariska pedig kedvességénél fog
órát alkotott számukra.

A fiu a gimnaziumot otthon el
egyetemre ment, hogy, mint jogá
folytassa. — A hivatalnoki cseké
nem jutott neki, mert a családná
de Gyulát ez legkevesebbé sem ag
külözést megtanulta ő már kicsin

Az első szigorlatot szép siker
nagy reménynyel kezdte a máso

Barátai közül többen voltak n
életet, különösen az ételben, i
séget illetőleg, — nagyon szép
előtte. — Miért ne próbálná me
eleget éhezett, szenvedett. — k
vidéket, embereket ismerhet, sö
takaríthat.

Ily gondolatokkal foglalkozva

lcészet-hallgató azon elő-
ült, melyek mellett vidékre

mintegy felbátoritva, elha-
s a nevelői állásra ajánl-
zorgalmas fiu tanárai előtt
dett, s igy kérelmét teljesi-

egy borus esős délutánján
. pusztára, a nemességére
noz. Érkezésekor a legszi-
. talált. — A nagysága ki-
zzá, bemutatta gyermekeit,
a tanuló-termet tekintették

oltak kényeztetve s dacara,
alkoztak a betükkel, azokkal
get nem kötöttek. Gyula ki-
n napról-napra fejlesztette a
— Az ételek felől táplált
gy a helyzet elég kellemes-
őbször beszélni Margitról,
lád leánytagjait képezték s
ltak, de e nevek kiváncsisá-
fel. — A karácsonyi ünne-
érkeztek ők is, s a család
tet estéjét, helyet engedve
is.
ivében volt.
zemei, szabályos arcvonásai,
es benyomást gyakoroltak.
tekintett a kék szemekbe s
ben, melyeknek valósulásá-

ról álmodozott. E pillanattól a Lugosy családhoz való ragaszkodása mind erősebbé vált, a fiukra kétszeres gondot forditott, sőt a gazdasági teendők körül is készséggel segitkezett; — örömmel vette tudomásul, hogy a szünidő elérkeztével a gráci zárdából hazatérő leányoknak is hazai történelmet és irodalmat tanitania kell.

Azt sejtette L . . . . né is, hogy Grácban a magyar történelmet valami alaposan nem tanitják s a haza iránti szeretetet aligha csepegtetnek a fogékony lelkekbe. — Gyula e dolgot örömmel vállalta magára, hiszen bő alkalmat nyujt annak közelebbi tanulmányozására, ki nyugalmát már is felzavarta.

A nyári szünet alatt a történelmi órák teljesen eltöltötték lelkét, lángoló szerelemmel. — Jogi és bölcsészeti könyvek tanulmányozását, regények, költemények olvasása váltotta fel. — Sőt szabad óráiban verseket irt, melyek érzelem világát megkapó szinekkel ecsetelék.

Érzésteljes költeményei a fővárosi lapoknál is elfogadtatásra találtak, mely körülmény szinfén hozzájárult reményeinek erősitéséhöz.

A Lugosy családnál eltöltött napok képezték életének legboldogabb szakát.

Teljesen megbóditotta, lebilincselte lelkét Margit, s mint egy földi angyal állt naponként előtte. — Szerelemittas lelke csak akkor komorult el, ha a vidék gentry tagjai látogatóba jöttek. Ilyenkor a szegény nevelő háttérbe szorult s legfelebb az asztal sarkán jutott hely számára.

A társalgásba ritkán vegyült bele, ült, némán, hallgatagon figyelte az arcokat s szomoruan ta-

ELSÖ NAGY-KANIZSAI
GÉP- és KAZÁNGYÁR, VAS és ÉRCZÖNTŐDE
Nagy-Kanizsán.

Tisztelettel értesitjük a nagyérdemü közönséget, hogy **helyben**, a **Csengery-utczában** ujonnan épült **gépgyárunk** üzemét megkezdtük. — Bátorkodunk alább felsorolt gyártmányainkat, melyeknek szakszerü és pontos kivitelérol a teljes jótállást elvállaljuk, a t. c. közönség becses fi yelmébe ajánlani:

Korszerü stabil gőzgépek,
Gőzmozgonyok, gazdasági és iparvállalatokhoz,
Szivattyuk és fecskendők,
Sűritő és sűritő berendezések,
Aspiratió készülék,
Előmelegitők,
Közlőművek (Transmis-iók),
Gőzkazánok a legjobb szerkezetben.

Tápviztisztitó készülék,
Viztartányok,
Vaskémények,
Malomberendezések és malomrészek,
Gőzcséplőgépek,
Cséplőgépek kézi és járgányhajtásra,
Járgányok,
Szabadalmazott *„Tátra" sorvető-gépek* (egujabb szerkezetü).

Darálók, morzsolók,
Szecska- és répavágó-gépek,
Ekék, Extirpátorok,
Lókapák, halmozók,
Hengerek és *Boronák*, valamint **minden féle gazdasági gépek és eszközök.**

Minden e szakmába vágó, bármely javitások is a legrövidebb idő alatt a legjutányosabb áron elkészittetnek.

Kiváló tisztelettel

Hirschel Ede és Bachrach.

Grand Hotel National Bécsben.

Táborstrasse. Régi hirneves egyedüli nagy bécsi szálloda, hol sem a kiszolgálás-, sem a világitásért nem számittatik semmi. — 200 szoba 1 forinttól felfelé. — Fürdők, távirda és telefon. Pályaudvarok és hajó kikötő állomások közvetlen közelben. Jutányos árak. Huzamosabb tartózkodásnál külön egyesség. On parle toutes les langues modernes.

Harhammer A. igazgató — Mayer F. M. üzletvezető.

Hirdetések felvétetnek **Fischel Fülöp** könyvkereskedésében **Nagy-Kanizsán.**

Kérjen csak „ZACHERLINT"

mert ez a leggyorsabban és legbiztosabban működő szer mindennemü férgek kipusztitására.

Semmi nem bizonyithatja jobban elérhetlen erejét és jóságát, mint **óriási elterjedésének** sikere mely szerint nem létezik egy második szer, melynek forgalmát, a **ZACHERLIN** legalább néhány tuczatszor felül nem mulná. Kérjen azonban mindenkor *lepecsételt üveget* és csakis **„Zacherlin"** névvel ellátottat mert minden más értéktelen hamisitvány!!

Kapható:

Nagy Kanizsán:
Deutsch és Ehrenfeld
Fesselhofer József
Sirém és Klein
Schwarcz és Tauber
Armuth Náthán
ifj. Fischer Ferencz
Marton és Huber
ifj. Rosenberg Miksa
Fleischhacker József
Rosenfeld A. és Fia

Berzence:
Kautmann I. S.

Csáktornyán:
Strahia Testvérek
Graner Testvérek
Heinrich Miksa
özv. Gönczi L.

Csurgón:
Fried Albert
Kreisler Géza
Schwarz Béla.

Keszthelyen:
Laskay Ernő
Wunsch Ferencz
Marton Mór
Agoston Zsigmond
Osmán Pál
Schleiffer A.

N.-Récse:
Nandrassi Gusztáv.

Perlakon:
Sosteric Pál,
Kramarics Viktor.

Zala-Egerszegen:
Kaszler Sándor
Rosenthal L.
Hubinszky Adolf
özv. dr. Unger
Gyarmaty Vilmos
Weiss Jónás utódai
és Rechnitzer M. uraknál.

Az üvegek ára: 15 kr., 30 kr., 50 kr., 1 és 2 frt; a Zacherlin-porszóró-készülék darabja 30 kr.

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán, 1894.

38. szám. Nagy-Kanizsa, 1894. majus 13-án. XXIII. évfolyam.

Szerkesztőség: F-utcza Okop-féle ház.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára: 10 krajcár.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet szövetkezet és a letenyei takarékpénztár, a „nagy-kanizsai malátagyár és serfőződe r. t." hivatalos közlönye.

Kiadóhivatal: Városház-épület Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 12 korona (6 frt — kr.)
Félévre 6 korona (3 frt — kr.)
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.)

Hirdetések jutányosan számittatnak.

Nyilttér petitsora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozók Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön

Oláh hazafiak.

Kolozsvárott esküdtszéki tárgyalás van az oláh Memorandum ügyében. Közönséges körülmények között ez a tárgyalás néhány napot vesne igénybe, s a világ napirendre térne fölötte. Ámde az oláh hazafiak nem adják ilyen olcsón, nekik mindenáron tüntetés kell hozzá, s ezért már hetekkel előbb készü tek rá, s a legképzelhetetlenebb kifogásokkal, melyekkel védők és vádlottak egyaránt élnek, akadályozzák meg a tárgyalás rendes menetét. Fellármázták az egész mivelt világot. Bukarestben a román kulturliga gyülést tartott. A vidékről becitálták az oláhokat, ugy annyira, hogy Kolozsvár hemzseg tőlük, ezek pedig tüntető zajjal kisérik a vádlottakat, kik izgató beszédeket tartanak hozzájuk. Hogy e tüntetések, melyekben a magyarság iránti gyülölet a legszemtelenebb módon nyilvánul, nagy próbára teszik a kolozsvári magyarság türelmét, az nagyon természetes, s csak a türelemnek tulajdonitható, hogy eddig összetüzés nem történt daczára az oláhok részéről folyton történő provocátiónak. S a tárgyalást vezető elnöknek is egész hideg vérére van szüksége, a vádlottak és védők képtelen kifogásaival szemben, melyek mind arra czéloznak, hogy a pör vezetését lehetetlenné tegyék, vagy legalább is folyton megakaszszák, hogy azután ők telelármázhassák »sajtó irodájuk« utján a mivelt világot, hamis hireikkel. Valóban az eszeveszettségnek és gonoszságnak nagy foka kell ahhoz, a mit ezek az emberek tesznek, kik mindenáron mártirokként akarják magukat oda állitani Európa szine elé mint kiket elnyomnak, kiknek szabadságot nem adnak, kiket a magyarok mindentől megfosztanak, s kik nem az állam törvényei szerint kormányoztatnak.

Megvetésre méltó örült cynismus nyilatkozik abban, a mit irnak és beszélnek, s a hazaárulással határos az az agitátio, a mit a magyar állam törvényei, a magyar állameszme ellen kifejtenek. E Memorandum-pör jelenségei sokaknak meg fogják nyitni szemét, kik eddig még tisztán nem láttak ebben a dologban, s talán a magyarországi oláhok ügyét egy kissé sentimentálisan fogták fel.

Kétségtelen, hogy van a románságban józan elem is, mely nem egy gyékényen árul ezekkel a hazaáruló túlzókkal, de a félrevezetők, a nagyszájú agilátorok működése mind tovább harapódzik, s amazok, kik semmitől sem riadnak vissza, nem állanak meg s nem fognak megállani utjukban, hogy komolyan erős gátat nem fognak vetni nekik.

Az az erdélyi oláhság különösen nem tud nyugalomra jönni. Folytonos agitátiónak van kitéve, s nem csoda, ha a józanabbak közül is sokan megfántorodnak, ha folyton a fülökbe fujják, hogy a magyar állam elnyomja őket, mostohán bánik velök, meg akarja semmisiteni nemzetiségöket stb. Popának és tanitónak nagy befolyása van ott, s annál nagyobb, mentül butább.

A szük látókör melyen felülemelkedni nem bir, teljesen elfogulttá teszi, s hatalmas eszközévé teszi annak az izgatásnak, mely folytonos elégedetlenségben tartja a népet, elvonja szükséges munkájától is s a magyar államesszme ellenségévé teszi.

Az »E—s« kolozsvári tudósitója azokról a nyomtatványokról tesz említést, melyet lelketlen izgatók az oláh parasztok körében terjesztenek. Az egyik lázitó nyomtatvány ezeket tartalmazza:

»Ha most nem fogják az oláhokat meghallgatni, az egész oláh nemzet álljon készen minden városban és minden faluban!

Adott jelre minden város- és minden faluból gyüljünk Balázsfalvára, a szabadság mezejére, hol Isten és az igazság nevében fogunk határozni a felett, hogy mit tegyünk felszabadulásunk érdekében.

Addig is minden oláh vésse jól szivébe és eszébe arany betükkel atyái és testvérei részére, hogy: »Inkább a csatában meghalunk dicsőséggel, semhogy továbbra is rabszolgák maradjunk ezen a földön!« (értsd Magyarországon.)

Ez már csakugyan túlmegy a megengedett határon, s nem csoda, ha ilyen lázitástól a józanabbak is megtántorodnak, s az együgyü falusi nép rohan az ő belondiltói után.

Általában példátlan az a terrorizmus, a mit vádlottak és védők kifejtenek, a helyett hogy helyt állanának azokért az otrombaságokért, melyeket a Memorandumban összehordottak, s melyért példás büntetést érdemelnek.

A „ZALA" tárcája.

Gyula végzete.

— A „ZALA" eredeti tárcája. —

Egyik alföldi városban, szerényen s igy rendezett anyagi viszonyok között élt egy kisebb hivatalnok családjával együtt. A szülői szeretet mély érzetével csüngtek két gyermekük jövőjén, — s azokért türtek és nélkülöztek. — Atyjuk lemondott az élvezetek, szórakozások többféle neméről s bo dognak csak a családi körben érezte magát. — *Gyula* fia jó magaviselete és szellemességével kellemes perceket szerzett atyai szivének. Mariska pedig kedvességénél fogva sok boldog órát alkotott számukra.

A fiu a gimnaziumot otthon elvégezve, a pesti egyetemre ment, hogy, mint jogász, tanulmányait folytassa. — A hivatalnoki csekély fizetésből sok nem jutott neki, mert a családnak is élni kellett, de Gyulát ez legkevesebbé sem aggasztotta; a nélkülözést megtanulta ő már kicsiny korában.

Az első szigorlatot szép sikerrel tette le s igy nagy reménynyel kezdte a másodévi munkát.

Barátai közül többen voltak nevelők, — kik ez életet, különösen az ételben, italban való bőséget illetőleg, — nagyon szép szinben festették előtte. — Miért ne próbálná meg ő is, — hiszen eleget éhezett, szenvedett. — Emellett tanulhat, vidéket, embereket ismerhet, sőt még pénzt is takaríthat.

Ily gondolatokkal foglalkozva lépett az olvasóterembe, hol egy bölcsészet-hallgató azon előnyös feltételekről beszélt, melyek mellett vidékre nevelők kerestetnek.

E beszélgetés által mintegy felbátoritva, elhatározását tett követte s a nevelői állásra ajánlkozott. — A szolid, szorgalmas fiu tanárai előtt is jó hirnévnek örvendett, s igy kérelmét teljesitették.

November havának egy borus esős délutánján érkezett Gyula, M . . . pusztára, a nemességére büszke Lugosy családhoz. Érkezésekor a legszivélyesebb fogadtatásra talált. — A nagysága kiválóan nyájas volt hozzá, bemutatta gyermekeit, majd a lakosztályt s a tanuló-termet tekintették meg.

A fiuk nagyon el voltak kényeztetve s dacára, hogy négy év óta foglalkoztak a betükkel, azokkal valami nagy ismeretséget nem kötöttek. Gyula kiváló szorgalma azonban napról-napra fejlesztette a gyermekek értelmét. — Az ételek felől táplált óhajok valósultak s igy a helyzet elég kellemesnek tetszett. Hallott többször beszélni Margitról, Katinkáról, kik a család leánytagjait képezték s a gráci zárdában tanultak, de e nevek kiváncsiságát sem ébresztették fel. — A karácsonyi ünnepekre azonban haza érkeztek ők is, s a család együtt töltötte a szeretet estéjét, helyet engedve a szegény nevelőnek is.

Margit már 16-ik évében volt.

A kifejezés teljes szemei, szabályos arcvonásai, élénk modora kellemes benyomást gyakoroltak.

Gyula kissé erősen tekintett a kék szemekbe s vágyak ébredtek lelkében, melyeknek valósulásáról álmodozott. E pillanattól a Lugosy családhoz való ragaszkodása mind erősebbé vált, a fiukra kétszeres gondot fordított, sőt a gazdasági teendők körül is készséggel segitkezett; — örömmel vette tudomásul, hogy a szünidő elérkeztével a gráci zárdából hazatérő leányoknak is hazai történelmet és irodalmat tanitania kell.

Azt sejtette L . . . . né is, hogy Grácban a magyar történelmet valami alaposan nem tanitják s a haza iránti szeretetet aligha csepegtetnek a fogékony lelkekbe. — Gyula e dolgot örömmel vállalta magára, hiszen bő alkalmat nyujt annak közelebbi tanulmányozására, ki nyugalmát már is felzavarta.

A nyári szünet alatt a történelmi órák teljesen eltöltötték lelkét, lángoló szerelemmel. — Jogi és bölcsészeti könyvek tanulmányozását, regények, költemények olvasása váltotta fel. — Sőt szabad óráiban verseket irt, melyek érzelem világát megkapó szinekkel ecsetelék.

Érzéseltjes költeményei a fővárosi lapoknál is elfogadtatásra találtak, mely körülmény szintén hozzájárult reményeinek erősitéséhöz.

A Lugosy családnál eltöltött napok képezték életének legboldogabb szakát.

Teljesen megháditotta, lebilincselte lelkét Margit, s mint egy földi angyal állt naponként előtte. — Szerelemittas lelke csak akkor komorult el, ha a vidék gentry tagjai látogatóba jöttek. Ilyenkor a szegény nevelő háttérbe szorult s legfelebb az asztal sarkán jutott hely számára.

A társalgásba ritkán vegyült bele, ült, néma, hallgatagon figyelte az arcokat s szomoruan ta-

Valóban kíváncsiak vagyunk e pör kimenetelére, s egyáltalán arra, hogy mikor válik lehetővé annak nyugodt letárgyalása. Mert a vádlottak és védőik legalább eddigelé semmi hajlandóságot sem mutatnak a maguk részéről arra, hogy azt lehetővé tegyék.

Politikai szemle.

Megtörtént tehát. A főrendiház ellene szegülve a magyar nemzet közvéleményének, leszavazta a házassági javaslatot, s megbukatta ezt 21 szónyi többséggel. Politikai lapjaink hasábjain ezer és ezer kombináció merült fel és merül fel mindennap, hogy ezzel szemben mit fog már most tenni a kormány. Ezek a kombinációk azonban mind a levegőben lógnak, bizonyossat senkisem mondhat. Azt hiszszük azonban, hogy minden kombináció mellőzésével hátrán bízhatunk, a jelenleg kormányon levő férfiak eszélyében és erélyében, melynek azóta, a mióta a reformjavaslatokat initiálták, annyi jelét adták, meg fogják találni azt az utat, melyen a házassági javaslatot és a többi reformjavaslatokat is és az elavult rend szerem felépült főrendiház ellensége dacára győzelemre fogják segíteni.

A szabadelvűség barátjainak semmi okuk sincsen a czúggedésre és kishitűségre.

Wekerle miniszterelnök féirb nem érjhető módon nyilatkozott a főrendiházban, és eddigelé a kormányelnök mindig megmutatta, hogy szavának áll. Nem lehet tehát kételkedni a reform barátjainak, hogy az egész miniszterium a javaslattal szemben ugyanazon az alapon áll, melyen állott akkor, mikor a reformjavaslatot beterjesztette, és semmi értelme nem volna annak, hogy oly óriási majoritás mellett, melylyel a házassági javaslatot a képviselőházban elfogadták, a főrendiház szavazásától vissza hagyná magát riasztatni. A legközelebbi napok bizonyára már világosságot fognak hozni a dologba.

* * *

Az a kis forrongó Szerbia csak nem tud nyugalomra térni. Azoknak a boldog szerbeknek csak ugyan nincs más dolguk, minthogy folytonosan a „császár szakálla" felett czivakodjanak. A kormány intézkedései nemhogy lisztitanák a politikai helyzetet, hanem inkább mindjobban zavarossá teszik. Hogy a csuhosan eltávolított radikális párt semmivel sincsen megelégedve, az nagyon természetes, s hogy a királynak s a kormányunk mentül több kellemetlenséget iparkodik szerezni, az nem kevésbbé. Nagy elégedetlenséget szült különösen a legutóbbi királyi ukáz, mely Milánt jogaiba visszahelyezi. A radikális párt bizottsága az egyes lapokban manifesztáció alakjában tiltakozik is a király hnavéti ukáza ellen, s ebben nj palota forradalom czéljeiét látja. Fel is hívja a vidéki pártbizottságokat, hogy népgyűléseket rendezzenek, s tiltakozzanak a királyi ukáz ellen. A semmitőszék határozatát várja most ez az ukáz: úgy mondják, hogy az esetre, ha amaz elvetve ezt, a király és a kormány indíttatva érzik magukat, hogy az alkotmányt felfüggesszék.

* * *

A Pol. Corr. jelenti: A pápa és Franczia ország közöti az utóbbi időben némi elhidegülés észlelhető és ennek oka, hogy Rampolla bibornok állam titkár *Perrand* autuni püspöknek előbb adta tudtára, hogy a legközelebbi konszisztoriumban megkapja a bibornoki kalapot, mint azt a Francia kormánynyal tudatta. Ennek következtében a francia kormány tudtára adta a szentszéknek, hogy nem fogja a kinevezést tudomásul venni, illetve óhajtja, hogy *Perrand* i mentse fel a püspöki állásról s nevezze ki a kurial bibornoki karába. A vatikán és a francia kormány tárgyalásokba bocsátkoztak, hogy az ellentéteket kiegyenlitsék, s azt hiszik, azok után a nyilatkozatok után, a melyeket Rampolla bibornok államtitkár a francia miniszterium előtt tett, az bele fog egyezni abba, hogy Perrand elfogadhassa a bibornoki kalapot, s megtarthassa az autuni püspöki széket is. A vatikán és Franczia ország közt beállott elhidegülés tagadhatatlan, s pápa nem is tagadja, hogy zokon veszi azokat az intézkedéseket, melyeket a francia kormány legutóbb az egyház ellen élethe lépítetett.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett a keszthely sümegi h. é. vasut létesitése érdekében működő nagybizottságnak f. é. april hó 28-án délelőtt Keszthelyen tartott üléséből.

Jelen voltak: Eitner Sándor elnök, Pap Sándor, Hertelendy József alelnökök, Bachár Antal, Csirke Iván, Bozzay Pál, Hencz Antal, Lénárd Ernő, Nagy István, Rejschl Venczel, Takáts Imre, Eitner Zsigmond, dr. Székely Albert, Epstein Vilmos, Kondor József, Pozsonyi József bizottsági tagok.

A mult ülés jegyzőkönyve felolvastatván, azzal hitelesitetett, miszerint pótlólag még bele veendő, miszerint Hertelendy József vindornyalaki földbirtokos ur azzal a feltétellel járul, öt ezer forinttal ezen vasut épitéséhez, ha a „rezi cserben" megállóhelyet kap.

Elnök indítványa egyhangulag elfogadtatott, hogy Takách Imre főszolgabiró urnak ezen vasut létesithetése érdekében kifejtett buzgó és faradhatatlan működéseért jegyzőkönyvileg köszönet szavaztassék.

Elnök jelenti, hogy a megyei vasutbizottság f. é. april hó 25-án tartott gyülésén ezen tervben levő vasut érdekelisége által a megyei hozzájárulás tárgyában beadott kérvényre vonatkozólag a legközelebb tartandó megyei törvényhatósági közgyülésnek azon véleményes jelentést adta, miszerint adja be ugy a keszthely sümegi, mint a tapolcza-keszthelyi tervezett vasut érdekeltsége a nyomjelzési, épitkezési és költségvetési részletes tervezeteket és munkalatokat, valamint mutassák ki az érdekeltség mily mérvben leendő hozzájarulását.

Erre vonatkozólag egyhangulag elfogadtatott Pap Sándor ur azon indítványa, miután a legközelebbi május hó 1-én tartandó megyei közgyülésre — melytől alig választ el bennünket 2—3 nap részletes, pontos és minden tekintetben kifogástalan költségvetés és épitési terveket ugy sem mutathatnánk be, ennél fogva legczélszerübb lesz ezen összes terveket ez évi május hó végéig elkészittetni s ezekkel együtt az egyes érdekeltek által történt törzsrészvények jegyzését egy esetleg összehivandó rendkivüli megyei közgyülésen dokumentaliter, minden kétséget kizáró módon kimutatni, Inditványozta továbbá, hogy Vértessy Xav. Fer. engedményes a bizottság által keressek fel, hogy az összes erre vonatkozó terveket a két alternativ tervre vonatkozó részletes munkalatokkal együtt, május hó végéig a bizottság rendelkezésére bocsássa, hogy ezek a legközelebbi nagybizottsági gyülés által megbiralhatók legyenek.

Vértessy Ferencz engedményes ur tudatja, hogy az ezen vasut épitésére vonatkozó részletes munkálati és költségvetési tervezeteket ez évi május hó közepéig a bizottság rendelkezésére bocsátja.

Elnök jelenti, hogy eddig törzsrészvények a következő összegekben jegyeztettek, és pedig:

Gróf Festetich Tassilo ő nagyméltósága, készpénz 10,000 frt., Földterület és anyagokban 10,000 frt. 20,000 frt. A községek mint erkölcsi testület részéről jegyeztetett: Zala Szántó község készpénzben 6000 frt., Földterületben 4000 frt., Rezi község készpénzben 2000 frt., Földterületben 1000 frt., Vállus 200 frt., Alsó-Zsid 400 frt., Felső-Zsid 400 frt., Keszthely polgárváros 300 frt., Csurgytomaj 300 frt., Vindornya-lak 300 frt., Karmacs 5000 frt., V.-Fok 500 frt., Egregy 1000 frt. Sümeg város érdekeltsége 10,000 frt., Balaton szt.-györgyi vasut 5000 frt., Hertelendy József 5000 frt., Keszthelyi takarékpénztár 1000 frt., Bozzay Pál 5000 frt., Veszprémi püspökség földterületben 2000 frt., Keszthely városa 5000 frt., vagyis összesen 74,400 forint.

A bizottság ezen jelentést örvendetes tudomásul veszi.

Elnök jelenti, hogy Keszthelynél két nyomjelzési irány van, melyek közül az egyik alternativ terv szerint a vasut Keszthelytől lefelé nyugati irányban kanyarodva a felső uton jönne ki az országutra egy kilometernyi rövidebb uttal a másik (eredeti) terv szerint pedig a Polgárváros és a vásártéri érintésével az izraelita temető mellett jönne ki a szőlők és vadaskert között.

Hencz Antal bizottsági tag ur egy 3-ik tervet is közöl, mely szerint a vasut vonal a városon át részben alagutban haladna, s szerinte ezen bevezetés egy kilometerrel rövidebb lenne az előbbieknél. Ezen 3 utirány tervezetre nézve végleges megállapodás nem történt.

---

pusztalta az előnyt, melylyel a születés egyesekat felruház. — Sötét rémként nyomult néha ábrándos lelkére az a gondolat, hogy reményei valósulni nem fognak.

Ismerve Lugosyné nagyravágyását, büszkeségét, hallva Katinka elrejtett gunyos szavait, — gyakran a keserűség érzete hatolta át egész valóját. — De Margit mosolya, kézszoritása, kételyeit eloszlatták s könnyenn hívő lelke tovább ábrándozott.

Ideális nézeteivel azt gondolta, hogy mind igaz, mind való, mit Margit csinos ajkai, rebegnek; s azt a kölcsönös érzelmet, melylyel egymás iránt viseltetnek, földi hatalom megváltoztatni nem birja.

Remény és kétely között teltek Gyula napjai, mig nem egyszer beborult a láthatár s elkövetkezett a válás órája. — Lugosyné látva, hogy Margit vonzalommal viseltetik Gyula iránt, társaságokba menni nem akar, sőt a gazdag Pista üres bókjait is gunynyal fogadja. — E helyzet változtatását gyorsan elhatározá, nehogy a család tekintélyén csorba ejtessék. Barátnői már figyelmeztették is, hogy a hol nagy leányok vannak, nem tanácsos idegen fiatal embert tartani; mert a nemes Lugosy család annyira nem feledkezhetik meg magáról, hogy egy skriblerrel rokonságba keveredjék.

Ősidőktől fogva mindig nemes származásu földbirtokosoknak nyujtották kezöket a Lugosy család leány tagjai s igy Margit önérzete is majd felébred, elfeledi a szegény nevelőt, megtagadja szive valódi vonzalmát és enged a felsőbb hatalmak óhajának.

Hiszen ma már nemcsak a gondolatok eltakarását, de az érzelmek meghamisitását is műrészi tökélyre viszik a kor bájos leányai.

Gyulának egy napon tudtul adták, hogy a fiuk fejlődésére a városi iskola előnyösebb mint a házi nevelés: — tehát a napokban már el is hagyják a szülői házat.

E kijelentésre szó nem jött a szegény nevelő ajkaira, felelet helyett merően tekintett Margit szemeibe. Tudta: mi oka e hirtelen határozásnak, ezért fájó szivvel ugyan, de egy szebb jövő reményében kezdett a csomagoláshoz.

Nehány nap mulva Pesten termett, de jogi tanulmányait tovább nem folytatatta, szerkesztőségeknél keresett alkalmazást. A másfél évi nevelőség leterelte az utról, melyen elindult. Érzelmeinek parancsolni nem birt; a szülei jó tanácsok hatástalanoknak bizonyultak. Ő feltétlenül bizott, szemei előtt a nemes czél lebegett, amelyért mindent áldozott.

Most is élénken szemem előtt van alakja, a mint egy este a szerkesztőségben megjelent. Neve, költeményei, kisebb tárcáiról már ismeretes volt, a főszerkesztő nagyon nyájasan fogadta s a hirrovatnál azonnal alkalmazást nyert. Idealisabb embert, rajongóbb szerelmest, mint ő volt, soha nem képzeltem. Lelke egész hevével, szive kristály tiszta érzetével szerette Margitot, oly boldogan élt a tudatban, hogy csalódni nem fog M . . . . . az ő neje leend. — E remény élesztéte szorgalmát, kétszerezte munkaerejét.

Dolgozott hiven, kitartóan, irt tárcákat, verseket, melyek érzelemdus lelkének oly hű kinyomatai. Sokszor hallgattam szivének megnyilatkozásait, láttam, a mint a zene hangjai mellett elérzékenyült s egy monogrammos fehér zsebkendővel törülgette könyező szemeit. — Sokat el lehetett vele beszélni, csak azt nem, hogy csalódni fog. — E tárgyról, ha előtte trélásan beszélgettünk, oly pillantásokat vetett reánk, melyek a beszéd folytatását nem javasolták.

Egy alkalommal vidéki laphoz kerestek szerkesztőt Gyula vállalkozott reá, elhagyott bennünket. — Mielőtt állását elfoglalta volna Lugosyékhoz utazott Margit ajkai még ekkor is vonzalmat, hű szerelmet suttogtak, de már említést tett az akadályról is, melyet egybekelésük elé a felsőbb hatalmak gördítenek. — Inkább a fővárosban maradjon, ott szerezzen jó állást, ekkor tán megszünnek az akadályok. Gyulának szavát be kellett váltani s a Z . . . . . lap szerkesztését át is vette.

De nem soká maradt vidéken, csakhamar visszatért a fővárosba s egyik napilapnál kapott szép fizetéssel alkalmazást. — Ezután sietett a pusztára azon elhatározással, hogy Margit kezét szüleitől is megkéri. Ragyogó arccal, dobogó szivvel indult utnak s még a „kosár" felöli tréla is bántotta.

Öröme azonban csökkent, midőn Lugosyék lakására érkezve, senki nem fogadta. A terémben vidám társaság közepett találta Margitot, jobb és bal oldalán gavallér, még pedig a gentry javából.

Lugosyné hidegen mutatott az asztalnál egy

Elnök jelenti, hogy a Csab-Rendek község és érdekeltsége Csab-Rendektől Sümegig épitendő vasútvonal költségeihez 20,000 frttal kész járulni. A nagy bizottság ezen eszmét örömmel fogadja és szivesen támogatja.

Takách Imre főszolgabiró ur inditványozza, hogy a legközelebbi bizottsági gyülésre az érdekelt községek jegyzői és birái is meghivassanak. Elnök tudatja, hogy ez je'enlegi gyülésre is megtörtént.

Elhatároztatott, hogy a jelen nagybizottsági gyülés jegyzőkönyve a „Keszthely" czimü hirlapban jelenjék meg), s a mai gyülés eredménye az érdekelt községek elöljáróival ezen hirlap megküldése által közöltessék.*

Egyéb tárgya ezen ülésnek nem lévén, az elnök megköszönve a jelenlevők szives megjelenését az ülést bezárja azzal a határozattal, hogy a legközelebbi gyülés Z.-Szántón fog megtartatni. Kmf.

Eitner Sándor s. k. *Dr. Luckonich Gábor s. k.*
v. b. elnök. *v. b. jegyző.*

HIREK.

— **A főrendek szavazata.** Hogy a főrendiház a polgári házasságra vonatkozó javaslatot leszavazni fogjá, azt. városunk közönsége majdnem bizonyosra vette, mégis nagy levertséget okozott a tényleg megtörtént leszavazás hire és még ma is mindenki csak erről és ennek következményeiről beszél. Mintegy 50 távirat érkezett városunkba, mely a leszavazás hirét hozta.

— **Knausz Boldizsár temetése.** A közrisztelet, melynek a korán elhunyt férfiu örvendett, élénken nyilvánult a f. hó 10-én délután végbement temetésen. A városi hatóság, a pénzintézetek tisztviselői, számos egylet választmánya, a községi iskolák növendékei teljes számban adták meg az utolsó tiszteletet azon férfiunak, ki oly sokat fáradozott a közjóért. A számos notabilitás közt ott volt Csertán Károly zalamegyei alispán is. — A diszes ravatalra koszorut helyeztek: Szeretett férjének — gyászoló özvegye. Édes apánknak — Margit és Károly. Felejthetetlen apánknak — Katinka és Károly. Forrón szeretett nagybátyánknak — Knausz László és neje. Drága jó nagybátyának — Zseni, Carisse. Szerete-t nagybátyanak — Viola Kalmán és Filipovics Ferencné. Szeretett nagybátyának — Tini és Kálman. Isten veled, viszontlátásig — Keresz fiad Pista. Szeretett sógornak — Klára. Szeretett Bódi bácsinak — Fü öp Kázmér és családja. A jó barátnak — Babochay és családja. A jó szomszédnak Venczel család. Emlékül — L. M. A népiskolai tanestület — tiszte'ete jeléül. Familie Waehsmann. Kartársi tiszteléthől — a nagykanizsai bankegyesület tisztikara. Ruhe sanft — Hans u. Leopoldine Perathoner. A délzalai takárskpénztár r. t. — Knausz Boldizsárnak, első tisztviselőjének. —

*) Onnét vették át.

---

helyre, melyet Gyula szomoruan foglalt el, némán hallgatva a további társalgást.

A délután hozott nehány pillanatot, melyben Margittal négyszemközt beszélhetett.

Margit őszintén elmondta a valóságot.

Szülei, rokonai, már évekkel előbb oda igérték az épen jelenlevő egyik földbirtokosnak és ő a napokban szintén beleegyezését adta. Gyulát e szavak teljesen lesujtották; Margit szemeiben is csillogott egy könyv, de ezt mintha szégyenlené, hamar letörölte s vigan tovább mulatott.

Gyula, szivében megsebezve, a csalódás iszonyu érzetével távozott onnan, hol a legnagyobb boldogságot vélte feltalálni. Visszatért a fővárosba, és dolgozott, ily módon követve szórakozást üdülést. Kerülte a társaságot, hideg, kimért volt az emberekkel szemben.

Lelki betegségéhez csakhamar testi is járult, lázak gyötörték s a toll is kiesett kezéből. Melegebb éghajlat alá sietett, hogy enyhülést találjon, de ott sem volt gyógyszer számára. A nemes érzésü, ideális nézetü ifju meghalt... A kettős betegség gyorsan megölte

A kerepesi temetőben emlékoszlop jelzi a sirhalmot, mely alatt pihen. Nem régen e szomoru helyre kellett nekem is mennem. Sirhalmán egy fekete ruhában öltözött nőt láttam térdepelni. — Nem akartam szemeimnek hinni, közelebb mentem. Margit volt és keservesen könyezett.

Szegény Gyula! nem vagy már boldogtalan, elhagyatott, hiszen van egy nő, ki sirhalmodra könyeket hullat. —*ö*

Szeretet jeléül — A délzalai takarékpénztár tisztikara. Gyásza jeléül — A kisdednevelő egyesület és még több feirat nélküli koszoru. A temetőben *Knortzer György* a délzalai takarékpénztárosa az elhunytnak barátja a következő bucsubeszédet tartotta: Mélyen tisztelt gyászoló közönség! Megtört szivvel és lélekkel kisértük e gyászos helyre kedves halottunk hamvait. Nagy keservünkben mélyen magunkba szálva áljuk körül e sötét sirt, melyben a gyengéden szerető férj, a gondos családapa és jó barát fogja aludni örök álmát. Páratlan jó lelke a menybe szál; emléke köztünk marad. Ki volt ő? Erre mindnyájan egyforma alakban tudnánk megadni a választ, — mert hisz ki lehetett volna más, mint a munka embere. Hivatalának élt és szabad idejét a közügynek szánta. Ezen jó tulajdonait kozoruzták ritka jelleme, — becsületessége és önzetlensége. Ezek tették őt széles körben ismeritté, szeretetté s juttatták neki a közbecsülést és tiszte'ést. Meghalt elköltözött egy jobb hazába, hova az élet vihara és zaja nem hatnak el. Most pedig kedves halott hozzád fordulok. Inkább sirni tudnék de szólnom kell; mert tisztttársaid nevében kell tőled bucsut vennem örökre. Tegye könnyüvé hamvaid fölött a hantot az a tudat, hogy emléked keblünkbe vésték, s az azokban é'ni fog mindaddig, mig a sors a te mostani utad kapuit nekünk is meg nem nyitja. Te pedig jó lé'ek menj fel az örökkévalóság fényes hajlékaiba s onnan a magasból tekints le gyászba boruit övéid és barátaidra. Kérd az emberek sorsát intéző hatalmas Istent, hogy árassza reánk a béke és szeretet áldásait. Amen.

— **Tanitói közgyülés.** A zalamegyei általános tanitótestület nagykanizsai járási kör, Pallinban tartotta tavaszi rendes közgyülését, máj. 10-én. A gyülést, — melyen a járási körnek körülbelül hatvan tagja vett részt. — *Szalay Sándor* j.-köri elnök vezette. — *Magasi József* rendes tag e'óadást tartott a földrajzból. A III-ik osztálybe i növendékekkel a szülőföldet ismertette meg, a IV. osztály beliekkel pedig a Nagy-alföldet. A zárt lésbe megbeszélt tanitási általánosabb vonásokban a gyülés dicséretre méltónak találta a érte elődonak a biráló-bizottság véleménye alapján jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. — *Kovács Miklós* rendes tag, »Az anyákhoz a leánynevelés érdekében« cimen terjedelmes és igen sikerült felolvasást tartott *Körmendy Pál*, rendes tag, „A mi viszonyaink" cimen irt egy szellemes elmefuttatást a tanitók mostani helyzetéről s a tanügyi állapotok mizeriáiról A gyülés mindkét felolvasát nagy tetszéssel fogadta és a szerzőnek köszönetet mondott. Az inditványok során a többek között *Hajgató Sándor* tag is terjesztett elő egy inditványt, azt, hogy a megyei általános tanitótestület központi választmánya keresessék meg a végett, hogy a Csáktornyán tartandó megyei közgyülésre warasdi tanitótestületet hivja meg vendégül. A közgyülés ezt egyhangu lelkesedéssel magáévá tette. A déli 12 órakor végződött ülés után Wolf Károly pallini vendéglősnél igen kedélyes és minden tekintben sikerült társas ebéd volt.

— **Birtokvétel.** *Deutsch S.* és fia Lajos nagykanizsai élelkelő kereskedőcég örökáron megvette a palini uradalomhoz tartozó 1200 hold kiterjedésü *bocskai* birtokot.

— **Színészet.** Rakodczay szintársulata még csak egy hétig marad Nagy-Kanizsán és azután elmegy O-Budára nyári állomására. Nem akarunk e uttal már bucsuzlatót mondani, hisz erre még ráérünk, de elismerésünket nyilvánitjuk az igazgatónak, hogy derék társulata által eddig nyujtott é vezetet tetézni akarja azzal, hogy megnyerte *K. Hegyesi* Marit a nemzeti szinház elsőrangu igazán bájos müvésznőjét 4 vendégelőadásra, melyek kedden veszik kezdetüket. A vendégmüvésznő felléptével a következő darabok adatnak: „A kameliás hölgy", „Lowodi árva" „Fedora" es „Rafael". Nem kételkedünk, hogy az előadások mindegyike zsuloit ház előtt fog megtartatni, meltón a vendégmüvésznőhöz és méltón városunk intelligentiájához.

— **Ovódai közgyülés.** A nagykanizsai „Kisdednevelő egyesület" e hó 12-én délután *Vidor* Samuné elnök elnöklete alatt tartotta évi rendes közgyülését. Az elnöki évi jelentést *Bátorfi* Lajos titkár távollétében *Rosenfeld* Lajos m. titkár olvasta fel és ezzel kapcsolatban az egyesület nevében melegen emlékezett meg *Knausz* Boldizsár az egyesület tb. tagja és gondnoka elhunytáról és érdeméről melyek jegyzőkönyve igtatiatnak. *Vidor* Samuné elnök inditványára a közgyülés általános lelkesedéssel dr. *Ruzsicska* Kálmán kir. tanácsost és tanfelügyelőt a kisdedóvás terén kifejtett tevékenysége és az egyesület iránt mindenkor tanusitott pártfogó jóakaratáért tiszteletbeli tagjává választotta. A közgyülés egyéb részleteire még visszatérünk.

— **A keszthelyi** csónakázó-egylet — irja tudósitónk — a csónakázás szezonját f. hó 5 én nyitotta meg ünnepélyesen. Az ünnepély programmjában jelzett diszcsónakázás a kedvezőtlen idő miatt elmaradt, de annál jobban sikerültek a programm többi pontjai: a bankett és táncmulatság, mely a „Hullám" szálloda termeiben rendeztetett. A banketten 120 tagból álló diszes társaság volt jelen, me'y Strausz szállodás konyháját és pincéjét a legnagyobb elismerésben részesité, fogytak a pecsenyék, halászlé, sütemények és egyéb harapni és innivalók, oly nyilatkozat mellett, hogy azok a legkényesebb gyomrokat is kielégitették volna. A poharak csengése közben felállt *dr. Csanády* Gusztáv a csónakázó-egylet nagyérdemü elnöke és örömtől sugárzó arczczal kijelenté, hogy a csónakázó-egylet ez alkalommal 15 éves jubileummal és egy szebb éra jövőjét ünnepli. Örömmel konstatálja, hogy az egylet mulotságán mindenkor szép társaság gyült egybe, a mi fényesen bizonyitja az egylet iránt való érdeklődést; poharát emeli a szép társaságra és az egylet iránti érdeklődésre. A szép tósztot követte a poharak csengése, mely Bizi zenéje mellett éjféjutánig is folytatást nyert volna, ha a tánczkedvelő ifjuság nem emeli fel tiltakozó szavát. Volt is székbomlás és csakhamar a tánez vette kezdetét, mely alkalommal tudósitónk a következők iktatta naplójába: Takács Imréné, Dunasz Mariska, Tantossy Sándorné, Oltay Guidóné, (Szt.-Györgyvár), Balás Arpádné Mariska leányával (M.-Óvár) Csesznák Klementia, Csanády Gusztávné Elza leányával és neve'önöjével, Nagl Józsefné, Götz Ferencné, Hoffmann Sománé Jolán leányával, Brodczki Róza, Forster Elvira, Hohcreiter Jolán, Erdődy Lajosné, Sarolta, Irma és Margit leányaival, Förster Elvira, Kiss József-é, Schlesinger Sándorné, dr. Lovassy Sándorné, Bendekovits Pistáné, Franze Lenárdné, Lendvay Józsefné, Zsigmond Agostonné, Buchberger Katinka, özv. Vargáné Sarolta leányával, özv. Novákné Erzsike unokájával, Surjánszky Imréné (Somor), Grohmann Károlyné Terka leányával, Part Jánosné (Z.-Egerszeg), özv. Mihálovicsné.

— **Zalavármegye** gazdasági egyesülete felterjesztést intézett a földmivelésügyi miniszteriumhoz, kérve, hogy Zalamegyét a különleges intézkedést igénylő vármegyék közül, melyeknek területén csak szállitási igazolványnyal lehet szőlővesszőt szállitani, sorolják ki, mivel ezen megszoritás következtében a szőlőmivelés terén nagy visszaesés mutatkozik. A rendelet értelmében ugyanis csak azon községekbe szabad idegenfaju vesszőket bevinni, melyekben e betűleg szőlőmivelés nem volt, vagy a melyekben a filloxera jelenléte hivatalosan megállapittatván, azok zárolva vétettek. Az utóbbi években azonban a peronospora és gyökérpenész számos olyan község szőlőit tartotta ki, melyeknél a kivételes esetek egyike sem forog fönn, hova tehát csakis külön miniszteri engedélyivel lehetne idegen vesszőt bevinni; hazai szőlőlajoknak te'emes költséggel való ültetését pedig a gazdák a várható filoxerapusztitás miatt nem merik megkisérteni, mert csaknem biztosra vehető, hogy pénzüket kidobják. A kérvényt a mini-zterium a megyéhez küldte le véleményezés végett. A megye törvényhatósági bizottsága most, május havi közgyülésén foglalkozott ezzel a kérdéssel s mivel már 1891-ben hozott határozatában is a mellett foglalt állást, hogy a szőlővesszőt az egész megye terü ién szabadon lehessen szállitani, éppen a fenti okok miatt, ennélfogva a gazdasági egyesület kérvényét támogatja; mivel a filoxerapusztitás már közvetlenül fenyeget s igy annál kevésbbé fogja a megye gazdaközönsége érezni a csapást, minél inkább előkészül arra az által, hogy idejében létesit amerikai szőlőtelepeket s megismerkedik annak okszerü kezelé-ével. Esetleges ujabb zavarok elkerülé-e végett oly értelmü rendelet kiadását javasolja a közgyülés, mely szerint a bevitel csakis oly községekbe legyen korlátolva, a melyek az ellen magok tiltakoznak, nehogy ismét az egész megye érezze egy esetleg korlátozó rendeletnek káros következményeit.

— **Értesités.** A nagy-kanizsai önkéntes tüzoltó testület parancsnoksága tudtára adja a nagyérdemü közönségnek, hogy saját zenekara a nagykanizsai dalárdával egyetemben f. hó 13-án d. e.

fél 11 órakor a Szent Ferencz-rendiek plebánia templomában — f. hó 14-én d. e. 9 órakor pedig a városi templomban zenés misét rendez. Kelt N.-Kanizsán 1894. május 1-én a parancsnokság.

— **Kinevezés.** Az igazságügyiminiszter *Lénárd Ernő Keszthelyi* ügyvédet ugyanoltani kir. körjegyzővé nevezte ki.

— **A nagykanizsai középkereskedelmi** iskola felső osztálya e hó 10-én pénteken *Somosi* Vilmos, az áruisme tanára vezetése alatt meglátogatta a nagykanizsai malátagyár és serfőződé, hol is *Ehrlich* serfőző vezetése mellett az ilyak ugy a gy r berendezését, mint a malátá és sörgyártást alaposan megtekintették, s a sör kiünő minőségről, a gyári vezetőség szivessége folytán, behatóan meggyőződést szerezték magulnak.

— **Polgári-Egylet.** Lapunk egyik előbbi számában volt alkalmunk reá utalni azokra a czélszerű és a közönségnek kellemes nyári szórakozásra tág tért nyitó ujitásokra, melyeket a „Polgári Egylet" tagoknak osztott, és ma már jelenthetjük hogy pünkösd vasárnapján megnyitották a kert, valamint a „kutakombákból" alakitott kávéház, melyben hűsitő italokról, fagyaltból sat. gondoskodva van. Az egyleti tagok a számukra fenntartott kertrészben valamint kávéházban előre átholtolag a legfeszetelenebbül és kedélyesen fogják magukat érezni, mit már az a körülmény is garantál, hogy bizottság van alakulóban, amely egy *lawn tennis*, és két női *tekepálya* felállitásán fáradozik. Meg vagyunk győződve, hogy városunk ezen egyedüli gondozott nyári helyisége a legczélszerbb frequenciának fog örvendeni, és közönségünk hálával fog adózni a „Polgari egyletnek" azért a buzgalomért, melylyel pótolni igyekszik azt a hiányt, mely e'ég érzékenyen vo't észlelhető Nagy-Kanizsa városában.

— **Majális.** Az eszteregnyei önkéntes tűzoltó egyesület folyó évi május 14-én az eszteregnyei község,i erdőben az egylet javára saját zenekara mellett majálist rendez. Be'épti-dij: személyenként 20 kr., családjegy 80 kr. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak. Jó ételek és italokról, ugy tisztességes czigányzenéről gondoskodva lesz.

— **A balatontavi** gőzhajózási részvénytársaság a pünkösdi ünnepeken a Balatonon külön hajójáratokat létesit, Almádi, Balatonfüred, Siófok és vissza, továbbá Boglár, Révfülöp, Badacsony, Keszthely és vissza — a rendes hajójáratok betartásával. Ezen járatokon kivül a gőzhajó május 15-én reggel Keszthelyről Badacsonyba megy.

— **Czigarettapapir.** A legjobb minőségű eredeti francia „*Cartonhez-Exquitites*" czigaretta hüvely kapható Fischel Fülöp könyv- és papirkereskedésében Nagy-Kanizsán.

Színészet Nagy-Kanizsán.

Szerdán: Jókai idilli életképe „A gazdag szegények" adatott tátongóan üres ház előtt. Az előadás elég sima, sőt bizonyos tekintetben kedélyes volt. A szereplők és a kevés néző között a léleknek rapportja fejlődött ki, mely szempárttól szempárhoz, ajkról ajkra látszott vinni azt a kérdést: hát ti nem unjátok ezt végignézni? „és ti érdemesnek találjátok ezt és nekünk végigjátszani? No, de végre is eljött a tiz óra, és a közönség azzal az ujabb erősbödést nyert meggyőződéssel tért haza, hogy Jókai phänomenális — regényiró.

A szereplők közül Kövessy tünt ki, — mint Szüköl Makár, és Hetényi a Kapor Ádám szerepében. Tarafás Spiridiont aránytalanul jobban lehetett volna játszani, mint azt Endrei tette.

Csütörtökön: Milöcker operettej „Gasparone" került szinre igen jó előadásban, ami első sorban annak köszönhető, hogy Carlotta és Szora szerepeit Ligeti és Kövessyné adták. A legtöbb vidéki szinpadon tulajdonképeni primadonna egy sincs; ritka eset, hogy egy van; nekünk kettő jutott, még pedig a javából. A közönség keresztényi pártatlansággal osztogatta is tapsait a két énekesnőnek és zajosan követelte egy-egy énekrész ismétlését Ligetitől is meg Kövessynétől is. — Zajonghy, az ő igen kellemes, szép tenorjával, — valamint élénk játékával méltán sorakozott a két primmadonnához, és részes volt abban a nem közönséges sikerben a melyet „Gasparone" ez alkalommal elért. Kövessy mint podeszta kitünő alak volt. Enekével Antal is a közonség elismerésére tett szert — de csupán énekével; baritonja „Erminio" szerepében jelesül érvényesült. azonban játékról Antalnál szó sem lehet. Személyével, szájával, egész lényével a karmester dirigáló pálcáján csüng és azt a benyomást kelti, mintha mit sem törődve a közönséggel, partiturájából próbát tartana. Pesti igen sikerült Sindulfo volt; de ha Irányi Dániel őt látta volna — sohasem bocsájtotta volna meg tricotját . . .

Pénteken: félhelyárak mellett adatott Karczag Vilmos eredeti szinműve: a „Lemondás" zsufolt ház előtt. Az előadás határozottan nivón álló volt. Gördülékeny, összevágó és gyors menetű és a szerepek valóban jeles kézekben. De ha még annyira is juttatott érvényre a „Lemondás", és ha még annyira őszintén ismerjük el, hogy hasonló előadást alig remélhetni vidéken, el nem hallgathatjuk azt az egy megjegyzésünket, hogy a szinműnek leghatásosabb jelenete, a mikor gróf tékozhatlen szerelemmel közelit atyja fiatal nejéhez, ki viszont a soha nem sejtett érzelem ébredésével és szemben állva a minden korlátot ledöntő hatalmas szenvedélyben megnyilatkozó férfival megfeledkezik szent kötelmeiről és karjaira omlik — elmosódott. Ennélfogva az, aki nem ösmerte már a darabot, nem értette, és lélektanilag nem találhatta igazolinak Korolan gróf szörnyű felindulását, amely őt csaknem a gyermekgyilkosságba vitte, és amely magára Korolan grófra oly rettenetessé vált. Az az égig nyuló, mindent emésztő láng, amely két oly jellemben pusztit, mint Géza és Irén, martaléadéa téve a' finnak apja iránti, — a kit vesnek férje iránt táplált érzelmeit, nem hasonlithat mécsnek pislogásához, hanem inkább vil lámhoz, amely hirtelen metszi az aethert és tüzével egy pillanatra drasztja a sötét éjt. A kulmináló pontját elért szenvedély ily villámszerű hatása gyakorló mozzanatában pedig tehetetlen oly korlátok között maradni amilyenekközött maradtak Szolinszky Olimpia (Irén) és Könyves (Géza gróf.)

De ettől eltekintve, a legnagyobb elismerésnek adózunk Szolinszky Olymyia plasztikai, érzéstelje, virtuóz alakitásának, valamint Könyves — mély átgondoltságra valló és fokozott igényeknek megfelelő játékának.

Korolan grófot Rakodczay személyisitette némi tanyarsággal bár, de azzal a potraitszerű élethűséggel, mely a routinirozott és magas értelmiségű szinészt jellemzi.

Szabó Irma Theklája a legkisebb részletekig gondosan kidolgozott és igen sok tehetséggel érvényesitett szerep volt.

Hetényi (Pártos titkár.) Lászyné (báróné) és Hahnel Aranka legteljesebb dicséretre méltón játszták szerepeiket.

(x. y. z.)

Szombaton: IV. Henrik ifjusága. Schakespeare drámája volt a műsoron.

Műsor:

Vasárnap: „Házasság szokásból." Rakodczay által irt fődrosi életkép adatik először.

Hétfőn: a „Citerás" operette ismételtetik.

Kedden: Hegyesi Mari vendégjátéka vesszi kezdetét: A Kamélias hölgyegyel.

Szerdán: „Lovodi árva."

Csütörtök: „Földőra."

Péntek: „Rafael"

Szombat. „A kis alamuszi." (Uj operette)

Jegyek levelező-lapon is megrendelhető.

NYILTTÉR*)

Henneberg G. (cs. kir. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben, privátmegrendelőknek közvetlenül szállít: fekete, fehér és szines** selyemszövetket méterenként **45 krtól 11 frt 65 krig** postabér és vámmentesen, sima, csikos, kockázott és mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szin s árnyalatban.) Minták pósta fordulóval küldetnek. Svajczba czimzett levelekre 10 kros s levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. (1)

Ép most jelent meg!!

és igen előnyös feltételek mellett kapható:

Fischel Fülöp *könyvkereskedésében*

— *Nagy-Kanizsán* —

Dárday Sándor

Közigazgatási törvénytár.

Hat nagy 8-rétű kötetben, **ára 30 forint.**

E munka teljesen nélkülözhetővé teszi a „Törvények és Rendeletek-Tára" beszerzését, melynek bolti ára a 200 forintot felül haladja és annak daczára szoknak használata a megfelelő segédkönyvek igénybevétele nélkül alig lehetséges.

*) Az a rovatban közöltekért nem vállal magára felelősséget a szerk.

!! A legujabb !!

férfiak részére,

kik ifjukori bűnök (önfertőztetés vagy kicsapongó életmód folytán elvesztett, vagy gyengült férfi erőben, magfolyásban szenvednek az osztrák-magyar birodalomban és Franciaországban szab. gyógykészülék (a zsebben hordozható) használatra a legbiztosabb hatásu. Hiruevos professzorok, a köszönetnyilvánitások ezrei érdek nélkül ajánlják ennek használatát.

Füzeteket 10 kr. bélyeg megküldése ellen bármentve küld a feltaláló és szakorvos:

Dr. Altmann Károly

BÉCS, *VII—I. Mariahilferstrasse 70.*

78—26

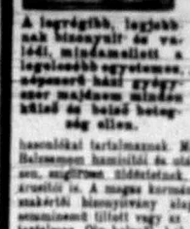

A legrégibb, legjobbnak bizonyult és valódi, mindamellett a legolcsóbb egyetemes, népszerű házi gyógyszer majdnem minden kiféle és belső betegség ellen.

● Egyedül valódi angol

csodabalzsam

THIERRY A. gyógyszertől

PREGRADA-ban.

Kapható a kőhöget, gyógyitja a mell- és tüdőbajt, minden kiféle és belső betegséget és csodaszerű gyógyhatása van. Ezt első ízben egy kanalnál se hanyomom. Csak akkor vettem be ezen szerfelett a balsamot, ha minden más eszközt kipróbáltam. Kapott van ismerőseimnek is, melyben szegény „Thierry Adolf gyógyszertára az Orangyalhoz Pregradában" beszerzem, s ha minden kisgyermek egy csöpp czukorral itatva is mindig van, mely ugyanezen czélnak és sikerrel, mint itt van látható, van ellátva. Minden más balsamnak mellyek nem az az kapaszkodjanak tanuek leszünk és mikor kéné vannak kiállítva, kombináczionok, utánzatok és tüllett, kérem kellően vigyázva ugyanot mint „Aloe" és ehhez hasonlókat tartalmaznak. Minden ilyenféle balsamon az figyelmesek el! Balsamom hamisitói és utánzói a védjegytörvény alapján törvényesen, szigorúan büntetteinek, ugyanúgy a hamisitványok ismert árusitói is. A magas kormány 5182. B. 6106. sz. a. kelt vegyészeti szakértői bizonyitvány alapján igazolva van, hogy készítményem semmisemű tiltott vagy az egészségre káros hatású anyagot nem tartalmaz. Oly helyről, hol balsamomhoz raktár nincs, levegő meg rendelést közvetlenül hozzám: **Thierry A. Pregrádban, Rohitz-Sauerbrunn mellett** intézni. Az osztrák-Magyarország harmadik postaállomására bérmentve küldve 12 kis vagy 6 duplaüveg ára 4 korona, 30 kis vagy 16 duplaüveg ára 10 korona. Ötödik Bosniába vagy Herczegovinába bérmentve: 12 kis vagy 6 duplaüveg ára 5 korona, 60 kis vagy 30 duplaüveg 15 korona. Megrendelések csak a pénz előleges beküldése, vagy utánvétellel eszközöltetnek. **Thierry Adolf gyógyszertára Pregrádban, Rohitz-Sauerbrunn mellett.**

Thierry A. gyógyszertára az „Orangyal"-hoz Pregradban.

● A valódi angol

csodakenőcs

hatása és ereje.

Az angol csodakenőcs, mely a legjobb eredménnyel használtatik szer a szenvedő emberiségnek a legnehezebb és utóbb hajokban. A sebek gyógyitása, ugyanúgy a fájdalom enyhitésének feltétlenül fölalkalmazott, a piros szem „szem szemfolta"-ban leírt **csodaszerű hatása gyógyerő ereje, más kitűnően elismert gyógyszerek beszerzésénél kerülendő.**

Az angol csodakenőcs használtatik:

A gyermekágyasnő melljbajnál, tejgyülemlésnél, melleskenyérnél, Orbánczi (Szt. Antal tüzi), minden nemű sérülnek, lób vagy recsat sebeiknek, sebek, genyedőség, ágadó lábak, sót csontszú ellen; tüze-, szurás-, lö-, vágás- és csonttörő sebek ellen. Bőrszenvedő minden idegen részek, a. m.: üveg-, fazetka-, homok-, szilánk- és tűnek eltávolitására. Minden nemű dagonat, kindvés, pokolvar, sókiképződés, sót rákbetegség ellen; szemölcs, kürtőnőgyanat, bélyeg és feldérülő lábak gyógyitására. **Minden nemű égési sebek,** begyott testrészek, betegeknél hosszú fekvés által támadt sebek, nyakfagyanat, vértorlódás, fázugás és a gyermekeknél előforduló kisebbedések ellen, stb. stb.

Az angol csodakenőcs minél régibb, annál kitűnőbb hatásában.

Igen ajánlatos **szen egyedül álló csiövigyázati szerből** minden családnál készletben tartani.

Két dobozzal kevesebb nem küldetik; a szétküldés kizárólag az összeg előleges beküldése vagy pedig utánvétellel eszközöltetik. 1 tégely csomagolás, szállitóleve és bérmentes megküldésével 2 korona ex stip.

Számos bizonyitványok rendelkezésre állnak.

Figyelmeztetek mindenkit hatástalan hamisitványok megvétele ellen, s kérem szigorúan arra figyelni, hogy minden tégelyen a fehér **védjegy** és czégnek **„Thierry A. Órangyal gyógyszertára Pregrádban** belegetve fell legyen és minden tégelynek egy használati utasitásba ugyanolyan **védjegyével** mint itt látható kell bezsomagolva lenni.

Az egyedüli és valódi angol csodakenőcsöm hamisitói és utánzói a védjegytörvény alapján szigorúan büntetnek, ugyanúgy a hamisitványok ismételőrnuói.

Egyedüli közvetlen beszerzési forrás

THIERRY A. Órangyal gyógyszertára

● **Pregrádban,** Rohitz-Sauerbrunn mellett.

Egyedüli Raktár Budapest és környéke részére

TÖRÖK JÓSZEF-nél

Budapest, Király-utcza 12. szám.

Oly helyről, hol raktár nincs, levegő a megrendelést közvetlenül **„Thierry Adolf Órangyal gyógyszertárához"** Pregrádban, Rohitz-Sauerbrunn mellett czimezni.

Az Osztrák Magyarországi védjegy-lajstom száma 4524.

ELSŐ NAGY-KANIZSAI
GÉP- és KAZÁNGYÁR, VAS és ÉRCZÖNTŐDE
Nagy-Kanizsán.

Tisztelettel értesiljük a nagyérdemü közönséget, hogy **helyben**, a **Csengery-utczában** ujonnan épült **gépgyárunk** üzemét megkezdtük — Bátorkodunk alább felsorolt gyártmányainkat, melyeknek szakszerü és pontos kiviteléről a teljes jótállást elvállaljuk, a t. c. közönség becses figyelmébe ajánlani:

Korszerü stabil gőzgépek,
Gőzmozgonyok, gazdasági és iparvállalatokhoz,
Szivattyuk és fecskendők,
Sűritő és sűritő berendezések,
Aspiratió készülék,
Előmelegitők,
Közlőművek (Transmissiók),
Gőzkazánok a legjobb szerkezetben.

Tápviztisztitó készülék,
Viztartányok,
Vaskémények,
Malomberendezések és malomrészek,
Gőzcséplőgépek,
Cséplőgépek kézi és *járgányhajtásra,*
Járgányok,
Szabadalmazott *„Tátra" sorvető-gépek* (legujabb szerkezetü),

Darálók, morzsolók,
Szecska- és répavágó-gépek,
Ekék, Extirpátorok,
Lókapák, halmozók,
Hengerek és *Borondák,* valamint **minden féle gazdasági gépek és eszközök.**

Minden e szakmába vágó, bármely javitások is a legrövidebb idő alatt a legjutányosabb áron elkészittetnek.

Kiváló tisztelettel

Hirschel Ede és Bachrach.

Összes gazdasági gépek
elsőrangu minőségben.

saját hazai gyártmány

Kedvező feltételek! **Gőzsajtógépek** Legjutányosabb árak!

Rövidített levélcim: Gazdasági gépgyár, Budap.

Első magyar
Gazdasági gépgyár részvény-társulat
Gyártelep: Külső váczi-út 7.

Eisele József
RÉZ-, ÉRCZMŰ- ÉS GŐZKAZÁNGYÁR
BUDAPEST, V., Külső váczi-út 138.

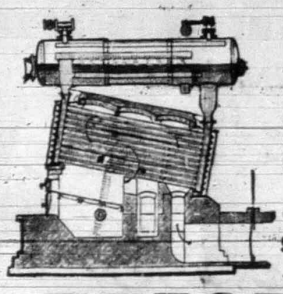

Ajánlja modern és a mai követelményeknek megfelelő szerszámok, készülékek, valamint

hydraulikus szögecselő gépekkel

kitünően berendezett gyárát, bármely szerkezetü és nagyságú gőzkazánok szállitására, szintugy minden másnemü kazánkovács-munkák, mint tartályok, vasszerkezetek, kémények stb. készitésére.

Különlegességek:
Steinmüller-féle szab. vizcsöves gőzkazánok 20 légköri használati fesznyomásig.

FELSZERELÉSEK

gőzkazántelepek, gépek, gőz- és vizvezetékek számára pontosan készittetnek s azokból nagy raktár tartatik. Teljes szesz-, czukor- és vegyészeti gyárberendezések elvállaltatnak s legszakszerübben készittetnek.

Első magyar
gyapjumosó- és bizományi részv.-társ.
Budapest, V., Kárpát-utca 9.

A gyapjunyirás közeledtével, a t. cz.
gyapjutermelők és gyapjukereskedők
figyelmét **huszonhat** év óta fennálló és kitünő hirnevnek örvendő

gyapjumosódánkra

irányitjuk; az idén is minél fömegesebb gyapju-küldemények beküldését kérve.

Szolgálataink igénybevételét annál is inkább ajánlhatjuk; mert a **legujabb rendszerü gépek** felállitása és **összes gépberendezésünk** teljes átalakitása és tökéletesitése folytán **munkaképességünket nagy mérvben emeltük**; és kitünőnek elismert mosásunk és osztályozásunk által **gyors- és legjobb értékesitésre** vagyunk képesitve.

Kimerítő felvilágositással és **programmal** kivánatra készséggel szolgálunk.

Az összes küldeményeket cégünkhöz **Budapest-Lipótváros** pályaudvarhoz kérjük czimeztetni.

Az igazgatóság.

Városi irodánkban **Neugebauer Gyula** urnál (Dpl. ány-utca 1.) felvilágositások szintén szivesen nyujtatnak.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

BRÜCK MÁRKUS és Társa
szállitó cég

[Főtér.] NAGY-KANIZSÁN. [Főtér.]

Ajánlja a közelgő **májusi átköltözködési idényre** helyben való átköltözködésekre nyitott

butorkocsijait,

vidékre való átköltözködéseket pedig szab. zárt butorszállitó kocsikkal vállal el.

Lakásról-lakásra való átköltözködéseket

jutányos árak mellett.

Fürdőidény-megnyitás!!

pünkösd napján,
folyó évi május hó 13-án.

— Lápfürdők — acélforrások —

„BUZIÁS"

gyógyfürdő

hasonló a Spaa, Pyrmont Schwalbach és Pyrawarthi acélforrásokkal kitünő meleg és hideg vasacélfürdőivel, moor és dsrányfürdőkkel, tükörfürdőivel és uszodával. Hidegvizgyógyintézet és Massage.

IVÓ-KÚRA

kitünő eredménynyel vérszegénység, idült gyomor- és bélhurut, homok-, kő- és vesebaj, méh- és hüvelyhurut, vérzési rendetlenségeknél, magtalanság, idegbetegség, bujakor, csúz köszvény és fejfájásoknál stb.

Fürdőidény: Majus—Oktober. — **Buziás gyógyfürdő** vasuti állomás Temesvár, vagy Lugos. — Társaskocsik az állomásnál. Ismertetések kivánatra ingyen.

Fürdőigazgatóság Buziáson.

Fényeremény esetleg 500,000 márka | **Szerencse-hirdetmény.** | A nyereményekért az állam kezeskedik

Meghivás!

az állam által garantirozott hamburgi nagy pénzsorsjáték *nyeremény-kiláttásain* való részvételre, a melyen **10 millió 452,425 márkát** okvetlen nyerni kell.

Ezen előnyös pénzsorsjáteknak, mely rendszerint csak 100 000 sorsjegyet tartalmaz, nyeremények a következők:

A legnagyobb nyeremény esetleg 500,000 mka.

Jutalom 300.000 márka.		56 ny. á	5000 m.
1 nyer. á	200,000 m.	106 ny. á	3000 m.
1 nyer. á	100,000 m.	253 ny. á	2000 m.
2 nyer. á	75,000 m.	6 ny. á	1500 m.
1 nyer. á	70,000 m.	756 ny á	1000 m.
1 nyer. á	65.000 m.	1237 ny. á	500 m.
1 nyer. á	60,000 m.	31 ny. á	300 m.
1 nyer. á	55,000 m.	120 ny. á 200.	150 m.
2 nyer. á	50,000 m.	33950 ny. á	148 m.
1 nyer. á	40,000 m.	7992 ny á 127, 100, 94.	
5 nyer. á	20, 00 m.	10848 ny. á 67, 40, 20.	
3 nyer. á	15,000 m.	egészben 55,400 nyer.	
26 nyer. á	10,000 m.		

a melyek néhány hónap alatt 7 részben *biztosan* eldöntetnek.

Az 1 főnyeremény kitesz 50.000 márkát a 2. osztályban 55 000 m. emelkedik, a 3-ikban 60.000 m., a 4-dikben 65,000 m., az 5-ikben 70,000 m., a 6 ikban 75,000 m., a 7-ikben 200,000 márkára és a 300,000 márkás jutalommal esetleg 5 0,000 márkára.

Az első nyereményhuzásra hiv. megállapitott ára az egész eredeti sorsjegynek csak . 3 frt 70 kr.
a fél » » » . 1 frt 85 kr.
a negyed » » » . — frt 95 kr.
beleértve a német birodalmi bélyeget.

Minden résztvevőnek a huzás után felszólitás nélkül azonnal megküldöm a hiv. sorsol. jegyzéket.

Az állam czimerével ellátott sorsolási tervet, a melyből a 7 osztály nyereményeinek betéte és elosztása látható, előre ingyen szétküldöm.

A nyereménypénzek kifizetése és szétküldése az érdekeltek részére pontosan és szigoru elhallgatás mellett közvetlenül általam történik.

Megrendeléseket postautalvány vagy levél utján kérek.

E végből a megbizásokkal, a huzás közelsége miatt — lehetőleg azonnal, de **legkésőbb folyó évi május 23 ig** forduljon bárki bizalommal.

HECKSCHER JÓZSEF

bank- és váltó-irodájához **HAMBURG.**

834. sz./ik. 1894.

Arverési hirdetmény.

A nagy-kanizsai kir. törvényszék IIkvi osztálya részéről közhirré tétetik, hogy Cser Anna férj. Kovács Györgyné pótrétei lakos végrehajtatónak Szép Anna férj. Szücs Mihályné végrehajtást szenvedő pótrétei lakós elleni 24 frt tőke, ennek 1893. augustus 19 től járó 6 százalék kamatai, 7 frt 80 kr. végrehajtás kérelmi, 6 frt 35 kr. jelenlegi s a még felmerülendő költségek iránti végrehajtási ügyében a fent nevezett királyi törvényszék területéhez tartozó a szent-balázsi 104. sz. tkben + 1662. hrsz. alatt felvett ingatlannak Szücs Mihályné szül. Szép Anna végrehajtást szenvedőt illető és 132 frtra becsült fele része, továbbá a szt.-balázsi 373. sz. tkben + 1663. hrsz. a. felvett ingatlannak Szücs Mihályné szül. Szép Anna végrehajtást szenvedőt illető s 526 frtra becsült fele része, — ez utóbbi azonban az özv. Damm Hugóné szül. — Spamann Anna javára bekebelezett özvegyi haszonélvezeti szolgalmi jog érintetlenül hagyásával

1894. évi május hó 30-ik napján d. e. 10 órakor

Szt.-Balázs község házánál *dr. Schwarcz Adolf* telperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fennebb kitett becsár.

Arverezni kivánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy ovadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt N.-Kanizsán. a kir. tvszék mint telekkönyvi hatóságnál 1894. évi március hó 6 ik napján.

MIKOS,
114. 1—1. eladó.

A Richter-féle *Tinct. Capsici comp.*

Horgony-Pain-Expeller

elnevezés alatt igen jó hirnévnek örvend.

Ezen fájdalomcsillapitó bedörzsölés valamennyi köszvény, csúz és tagszaggatásban szenvedő egyéneknek ez uton legyen ajánlólag emlékezetbe hozva. Ezen tinktura már **25 év óta, mint legmegbizhatóbb** háziszer általánosan kedvelt és ennélfogva már további ajánlásra nem szorul.

Csekély ára, üvegenként 40 kr., 70 kr. vagy 1 f. 20 kr. vagyontalanoknak is lehetővé teszi, ezen kitünő háziszernek beszerzését. Bevásárlás alkalmával a „Horgony" védjegyre ügyelendő, nehogy utánzatot adjanak, mert csak a vörös Horgonynyal ellátott üvegek valódiak. Ha a valódi Pain-Expeller helyben nem volna kapható, akkor forduljunk a gyártók gyógyszertárához: Richter gyógyszertára „az arany oroszlánhoz" Prágában vagy Török József gyógyszerészhez Budapesten.

Építők és vállalkozók figyelmébe.

Hazánkban a legjobb és legjobb hirnévnek örvendő

— „Első Sümegi Mész- és Téglagyár" — ajánlja legkitünőbb minőségü zsirdús kő- és *pormentes* **legkiadósabb**

fehér, darabos meszét

bármely mennyiségben: teljes vasuti kocsirakományokban vagy barhova is tengelyen szállitva.

Bővebb felvilágositással és árjegyzékkel kézséggel szolgál

82 Első Sümegi Mész- és Tégla-Gyár

— SÜMEGEN. —

Fontos minden háziasszony és anya részére!

Elismert legjobb VEGYITÉK BABKÁVÉHOZ!

KATHREINER Kneipp-malátakávéja az egyedüli, a mely a valódi kávéhoz igen közel és aromájával bir. Ez utóbbihoz kezdetben egy harmad később a felé keverendő.

KATHREINER **Kneipp maláta-kávéja** használatban a legolcsóbb vegyület a babkávéhoz, melynek az egészségre káros alkatrészeit egyszer-mind elenyészti.

KATHREINER **Kneipp-maláta-kávéja** jelenleg oly kitünően készitetik, hogy a babkávéval egyszerre őrölhető és minden szokott módon elkészithető.

Kathreiner *Kneipp maláta kávéja* orvosi kitünőségek által nyomatékosan ajánltatik *soha el nem érhetnek," „mert olyan tulajdonságokkal bir, melyeket az eddigelé használt pótkávék*

KATHREINER *Kneipp-malátakávéja* tisztán élvezve, különösen nőknél, gyermekeknél vérszegényeknél, gyomor- és idegbetegeknél bir kitünő hatással.

KATHREINER Kneipp-maláta-kávéja mint hazai gyártmány kitünő családi és egészséges kávé, — mely mindenütt kapható — ½ kiló **25** kr.

KATHREINER **Kneipp maláta-kávéja** közkedveltsége miatt sokszorosan utánoztatik. Nyitva kiméri áru vagy csalárdságra számitott csomagokban levő határozottan visszautasitandó

Csak az eredeti, fehér csomagok kérendők, melyeken világosan kivehető e név: KATREINER!

*)Gunkel Tivadar **Ferencz-József császár-fürdő Tüffer** Alsó-Stájerország

Déli vasut-állomás: **Tüffer mezőváros**, nappali és éjjeli **gyorsvonatok. Meleg fürdők 38¾° Celsius**; a római idők óta ismeretes izület csuz, köszvény, női bajok, nehéz ülülés stb. gyógyitására. A hirneves, hideg, hatásos, homok fürdők részére külön fürdő épittetett. Erdős vidék, árnyékos park, villámos világitás. Jutányos árak, teljes ellátás is, május hóban 2—3 frt naponként és személyenként szobával együtt.

— **Fürdőorvos: schön-perlsbach dr. Ritter M.** — *Ásványvizek szétküldése.* —

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán, 1894.

39. szám. Nagy-Kanizsa, 1894. május 17-én. XXIII. évfolyam.

Szerkesztőség:
Fő-utczai Öttop-féle ház.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bármentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára: **10** *krajczár.*

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letenyei takarékpénztár, a „nagy-kanizsai malátagyár és sörfőződe r. t." *hivatalos közlönye.*

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön

Kiadóhivatal:
Városház-épület Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 12 korona (6 frt — kr.)
Félévre 6 korona (3 frt — kr.)
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.)

Hirdetések jutányosan számittatnak.

Nyilttér petitsora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozók Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

Kilátások.

Május 15-én.

(—) Lapunk előbbi számában egy rövid közleményben emlékeztünk meg a házasssági javaslatnak a főrendiházban történt leszavazásáról, s egyszersmind azon reményünknek adtunk kifejezést, hogy a körülmény egy cseppet sem fog változtatni a kormány intentióin, hogy a házassági javaslat másodizben is vissza fog kerülni a főrendekhez. Tényleg ugy is lesz.

Wekerle kormányelnök, a ki nemcsak páratlan erélylyel, hanem kellő tapintattal is végzi nehéz hivatását, nem riasztathatja vissza magát azzal a 21 szótöbbségtől, — melylyel a főrendek a házassági javaslatot visszavetették; nem adhatja fel a küzdelmet, melyet a liberalizmushak a szövetkezett ultramonizmussal és nemzetiségekkel megkell vivnia, nem hagyhatja ott a liberális zászlót, melyet méltóbb kezek nem hordhatnának, — mint ő azokkal a kiváló férfiakkal, kikkel jelenleg a kormányt alkotja. — Csak el kell olvasni figyelmesen azokat a beszédeket, melyeket a főrendiházi tárgyalás alkalmával pro és contra tartottak, hogy megitélhessük mily csodás erő van az elvhű liberalizmusban, mely kifoghatatlan érvek alaposságában és gazdagságában, s mily sovány az a sophistikus okoskodás, melyet a főrendek a házassági javaslat ellen felhoztak. Valóban ebből is lehetett látni, hogy nem elv harcol elv ellen, hanem az elfogultság, melyet a legtisztább, legvilágosabb érvek sem képesek kapacitálni.

Mert ki állhat ellent Szilágyi megdönthetetlen érveinek, melyekben mély tudás és alaposság oly csodás harmoniában olvadnak össze, s ki nem látná be, Wekerle felszólalásainak megragadó igazságát, mely elől csak az zárkózhatik el, kinek a nemzet érdekeivel szemben speciális érdekei vannak; ki nem tud az általános szükséglet magaslatára emelkedni, s rémképeket lát ott, a hol azok éppen ennek következtében eltünnének, mert megszüntetnék azokat az állapotokat, melyeknek demoralizáló hatása — amugy is rontja a nemzet lelkületét.

Többször adtunk kifejezést annak, hogy ez az egyszerű házasságjogot meg kellene teremteni, ha még nem volna, parancsoló szükség most már; nem pusztán a liberalizmus követelménye, hanem a nemzet oly szükségletének megfelelő intézmény, melyet a közvélemény követel.

Ezen pedig nem változtat a főrendek szavazata, kik agitatiójukkal olyanokat is megfélemlitettek és visszariasztottak, kiket a nemzet a szabadelvűek táborában szeret látni, s kik tényleg ide is tartoznak.

Szeretjük hinni, hogy a főrendiház egy remélhető második tárgyalás alkalmával nem fogja ellentétbe helyezni az ország közvéleményével s a haza érdekét a speciális érdek fölé fogja helyezni, s különösen nem fog alkalmat szolgáltatni a nemzetiségnek, kik nem is titkolják, hogy a haza ellenségei. Ezek nem szeretik az oly intézkedéseket, melyek a magyar államesmét erősiteni hivatvák: ezek ellene vannak a kormány minden olyan ténykedésének, mely a magyar nemzet belső megszilárdulását emelni hivatva van. — Azért oly nagy az öröm közöttük a miatt, hogy a főrendiház visszavetette a házassági javaslatot. Pedig ugy hiszszük, hogy ez az öröm, korai volt, mert a főrendiház nem az utolsó szót mondotta ebben a dologban.

A kormányelnök bécsi utja tisztázta a helyzetet, s nem minden jelentőség nélkül levőnek tartjuk, hogy a kormány elvi álláspontja mellett másodszor is a képviselőház elé viszi az ügyet, mely másodszor is, — remélhetőleg még nagyobb szótöbbséggel — fogja visszaküldeni a javaslatot a főrendiházhoz. Ez pedig remélhetőleg nem fog másodszor is ellentétbe helyezkedni a képviselőház — mint a nemzet igazi képviseletének — többségével, s a nemzet nagy többségének akaratával, — hanem e javaslat diadalmasan fog kikerülni onnan is, és törvénynyé fog válni.

Sziven hordó honfiu belátja, hogy az ország nem bizhatja ügyeinek eldöntését olyan elemekre is, kiket e hazához semmi érdek sem köt, kik e haza dolgaival soha semmit sem törődnek, s kik sehol sem találhatók, mikor a nemzet anyagi és szellemi, morális és culturális érdekeinek előmozditásáról van szó.

Hogyan érezhetnének ezek a hazáért ugy, a mint érez az, kinek minden gondolata,

A „ZALA" tárcája.

A Balaton áldozatai.

— A „ZALA" eredeti tárcája. —

Az emberi természet ugy van alkotva, hogy szereti a változatosságot. Egy szép vidék szemlélése, hegyek, völgyek, vizek látása, eddig nem ismert egyénekkel való érintkezés, kellemes szórakozást szokott nyujtani. Különösen az ünnep-napok azok, a melyeken elhagyható a rendes munka kör s üdülést találhatunk oly körben a hova a rokonszenv kötelékei kapcsolnak.

Pünkösd első napján városunkból Tagányi Barna honvédszázados és Volák Gyula honvéd önkéntes is Keszthelyre utaztak. — E város a természettől pazarul meg van áldva, és valóban sir a lélek, mikor látja, hogy e dicső adomány kellőleg kultiválva nincs. Az utóbbi idő sok tekintetben mutat haladást, az emberek nemesebb öntudatra ébrednek, az épi észet, művészet iránti érzék is erősödik; de ez még csak kezdet, minden téren temérdek a végezni való.

Keszthelyen közvetlenül a Balaton partján huszezer forint költséggel, a modern kor igényeinek megfelelő vendéglő épült, melyet „Hullám" névvel ruháztak fel.

A termek elég tágasak, a terrasz azonban kissé szűk, de erről oly gyönyörü kilátás nyilik a hullámzó Balatonra, hogy ez sokat kárpótol. Pünkösd első napján táncmulatság is volt a „Hullám"-ban, gazdászok, kik ezelőtt tiz évvel hagyták el az intézetet, e helyen találkoztak.

Szólt a zene, csengtek a poharak, csevegtek az ajkak szerelemről, boldogságról, a vidámság zaja, mely közé az északi szél süvöltése s a hullámok locscsanása is vegyült, messzire elhallatszott.

A nap már eltünt a láthatárról, az égen fekete felhők uszkáltak, melyek a hold s a csillagok fényét gyengitették. Az óra nyolcat mutatott, mikor Tagányi Barna honvédszázados, Hégel Viktor keszthelyi adótiszt és Volák Gyula önkéntes csónakra szálltak. — Egy szólga látván a nagy hullámzást figyelmeztette a veszélyre, de katona nem szokott megijedni, visszariadni.

Elindult tehát a csónak a végzetes utra, haladt Szt.-Mihály-hegy felé, dacolt a szélvészszel, hullámmal. A hegy aljától vissza felé indultak s hogy az evezés könnyebb legyen, Hégel és Volák helyet akartak cserélni. Felállt mindkettő s e pillanatban iszonyu hullám vágódott a csónakhoz és felborította. Egyszerre mindhárman a hullámok között voltak. Volák lélekjelenlétét nem veszitette el, sikerült a csónak szélét megkapnia a ahhoz görcsösen ragaszkodott, hogy életét megmentse. — Hallotta társai segély kiáltását, de önmagát kellett mentenie, azok megszabaditására nem is gondolhatott.

Tagányi és Hégel feje fölött összecsapott a hullám, Volák pedig minden pillanatban szemközt a halállal vivta az irtózatos harcot. Felkapaszkodott a csónak tetejére, feje felett a magas ég, lábai alatt a rettenetés mélység, mely elnyeléssel fenyegeti. Látta a vendéglőből kilövellő világosságot, néha emberi hangok is elhatottak füleibe-, de az éj sötétségében istenen kivül más segitőt hiába várt. Kétségbeesve ült a csónak tetején, a vihar, a hullám háromszor sodorta le róla, s mindannyiszor megujult az irtózatos küzdelem, hogy a csónakot ismét megfoghassa.

Isten ugy akarta, sikerült neki. Alig kezdett kissé lélekzeni, jött ujabb hullám, ez azonban oly erős volt, hogy a csónakot is visszafordította. — Volák ereje megfeszitésével a vizzel telt csónakba is bejutott. De ekkor már nagyon ki volt merülve, idegei megdermedtek egész valója reszketni kezdett; a csónak közepébe ült s két kezével oldalait erősen megmarkolta. Zsibbadást érzett minden tagjában s e rettenetes helyzetben a bágyadtság álmot varázsolt szemeire. Mikor magához tért, már világosodni kezdett s Fenék őrházon tul a nád között

!! Fürdőidény-megnyitás !!

pünkösd napján.

folyó évi május hó 13-án.

— Lápfürdők — aczélforrások —

„BUZIÁS"

gyógyfürdő

hasonló a Spa, Pyrmont Schwalbach és Pozsarthi acsi forrásokkal kitűnő meleg és hideg szénsavfürdőivel, moor és dárányfürdőkkel, tűzdefürdőkel és iszadokkal. Hidegvizgyógyintézet és Massage.

IVÓ-KÚRA

kitűnő eredményeivel vérszegénység, idült gyomor- és bélhurut, hörgő-, lő- és vesebaj, mik- és húgyhurut, vérzési rendetlenségeknél, magtalanság, idegbetegség, hujakor, csúz köszvény és fejfájásoknál s. b.

Fürdőidény: Majus—Oktober. — Buziás gyógyfürdő vasuti állomás Temesvár, vagy Lugos. — Társaskocsik az állomásnál. Ismertetések kívánatra ingyen.

Fürdőigazgatóság Buziáson.

Fényeremény esetleg 500,000 márka **Szerencse-hirdetmény.** A nyereményekért az állam kezeskedik

Meghivás!

az állam által garantirozott hamburgi nagy pénzsorsjáték *nyereménykiküldésein* való részvételre, a melyen **10 millió 452,425 márkát** okvetlen nyerni kell.

Ezen előnyös pénzsorsjátéknak, mely rendszerint csak 100 000 sorsjegyet tartalmaz, nyeremények a következők:

A legnagyobb nyeremény esetleg 500,000 mká.

Jutalom 300.000 márka.		56 ny. á	5000 m.
1 nyer. á	200,000 m.	106 ny. á	3000 m.
1 nyer. á	100,000 m.	253 ny. á	2000 m.
2 nyer. á	75,000 m.	6 ny. á	1500 m.
1 nyer. á	70,000 m.	756 ny. á	1000 m.
1 nyer. á	65 000 m.	1237 ny. á	500 m.
1 nyer. á	60,000 m.	31 ny. á	300 m.
1 nyer. á	55,000 m.	120 ny. á 200,	150 m.
2 nyer. á	50,000 m.	33950 ny. á	148 m.
1 nyer. á	40,000 m.	7992 ny. á 127,	100, 94.
5 nyer. á	20, 00 m.	10848 ny. á 67,	40, 20.
3 nyer. á	15,000 m.	egészben 55,400 nyer.	
26 nyer. á	10,000 m.		

a melyek néhány hónap alatt 7 részben *biztosan* eldöntetnek.

Az 1-ső főnyeremény kitesz 50.000 márkát a 2. osztályban 55 000 m. emelkedik, a 3-ikban 60.000 m., a 4-dikben 65,000 m., az 5-ikben 70,000 m., a 6 ikban 75,000 m, a 7-ikben 200,000 márkára és a 300,000 márkás jutalommal esetleg 500,000 márkára.

Az első nyereményhuzásra hiv. megállapitott ára az egész eredeti sorsjegynek csak . 3 frt 70 kr.
a fél » » » . 1 frt 85 kr.
a negyed » » » . — frt 95 kr.
beleértve a német birodalmi bélyeget.

Minden résztvevőnek a huzás után felszólitás nélkül azonnal megküldöm a hiv. sorsol. jegyzéket.

Az állam czimerével ellátott sorsolási tervet, a melyből a 7 osztály nyereményeinek betéte és elosztása látható, előre ingyen szétküldöm.

A nyereménypénzek kifizetése és szétküldése

az érdekeltek részére pontosan és szigoru elhallgatás mellett közvetlenül általam történik.

Megrendeléseket postautalvány vagy levél utján kérek.

E végből a megbizásokkal, a huzás közelsége miatt — lehetőleg azonnal, de **legkésőbb folyó évi május 23 ig** forduljon bárki bizalommal.

HECKSCHER JÓZSEF

bank- és váltó-irodájához **HAMBURG.**

854. sz. ik. 1894.

Arverési hirdetmény.

A nagy-kanizsai kir. törvényszék tkvi osztálya részéről közhirré tétetik, hogy C-er Anna férj. Kovács Györgyné potrécsi lakos végrehajtatónak S ép Anna férj. Szücs Mihálynné végrehajtást szenvedő pótrécsi lakós elleni 24 frt tőke, ennek 1893. augustus 19-től járó 6 százalék kamatai, 7 frt 80 kr. végrehajtás kérelmi, 6 frt 35 kr. jelenlegi s a még felmerülendő költségek iránti végrehajtási ügyében a lent nevezett királyi törvényszék területéhez tartozó a szent-balázsi 104 sz. tkben + 1662. hrsz. alatt felvett ingatlannak Szücs Mihálynné szül. Szép Anna végrehajtást szenvedőt illető és 13+ frtra becsült fele része, továbbá a szt.-balázsi 373. sz. tkben + 1663. hrsz. a. felvett ingatlannak Szücs Mihálynné szül. Szép Anna végrehajtást szenvedőt illető a 526 frtra becsült fele része, — ez utóbbi azonban az özv. Damm Hugóné szül. — Spamann Anna javára bekebelezett özvegyi haszonélvezeti szolgalmi jog érintetlenül hagyásával

1894. évi május hó 30-ik napján d. e. 10 órakor

Szt.-Balázs község házánál *dr. Schwarcz Adolf* felperesi ügyvéd vagy helyettese közbeeöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár.

Arverezni kivánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy ovadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt N.-Kanizsán a kir. tvszék mint telekkönyvi hatóságnál 1894. évi március hó 6-ik napján.

MIKOS, elnök.

114 1-1.

A Richter-féle Tinct. Capsici comp.

Horgony-Pain-Expeller

elnevezés alatt igen jó hírnévnek örvendő.

Ezen fájdalomcsillapitó bedörzsölés valamennyi izomrévy, csúz és tagszaggatásban szenvedő egyeneknek ez úton legyen ajánlva emlékezetbe hozva. Ezen tinktura már **25 év óta, mint legmegbizhatóbb** házszer általánosan kedvelt és ennélfogva már további ajánlásra nem szorul.

Csekély ára, üvegenként 40 kr., 70 kr. vagy 1 f. 20 kr. vagyontalanoknak is lehetővé teszi, ezen kitűnő házszernek beszerzését. Beviszárlás alkalmával a „Horgony" véjjegyre ügyelendő, nehogy utánzatot adjanak, mert csak a vörös Horgonnyal ellátott üvegek valódiak. Ha a valódi Pain-Expeller helyben nem volna kapható, akkor forduljunk a gyártók gyógyszertárához: Richter gyógyszertára „az arany oroszlánhoz" Prágában vagy Török József gyógyszerészhez Budapesten.

Építők és vállalkozók figyelmébe.

Hazánkban a legrégibb és legjobb hirnévnek örvendő

— *„Első Sümegi Mész- és Téglagyár"* —

ajánlja legkitűnőbb minőségű zsirdús kő- és *porszerű* **legkiadósabb**

fehér, darabos meszét

bármely mennyiségben: teljes vasuti kocsirakományokban vagy bárhova is jengelyen szállitva.

Bővebb felvilágositással és árjegyzékkel 82 készséggel szolgál

Első Sümegi Mész- és Tégla-Gyár — SÜMEGEN. —

Fontos minden háziasszony és anya részére!

Elismert legjobb VEGYITÉK BABKÁVÉHOZ!

KATHREINER Kneipp-malátakávéja az egyedüli, a mely a valódi kávéhoz izével és aromájával bir. Ez utóbbihoz kezdetben egy harmad később a fele keverendő.

KATHREINER **Kneipp maláta-kávéja** használatban a legolcsóbb vegyület a babkávéhoz, melynek az egész-évre káros ható alkatrészeit egyszer-mind elenyészti.

KATHREINER **Kneipp-maláta-kávéja** jelenleg oly kitűnően készitetik, hogy a babkávéval egyszerre őrölhető és minden szokott módon elkészithető.

Kathreiner *Kneipp maláta kávéja* orvosi kitűnőségek által nyomatékosan ajánlatik „*mert olyan tulajdonságokkal bir, melyeket az eddigelé használt pótkávék soha el nem érhetnek.*"

KATHREINER *Kneipp-malátakávéja* tisztán élvezve, különösen nőknél, gyermekeknél vérszegénységeknél, gyomor- és idegbetegeknél bir kitűnő hatással.

KATHREINER Kneipp-maláta-kávéja mint házi gyártmány kitűnő családi és egészséges kávé, — mely mindenütt kapható — ½ kiló **25** kr.

KATHREINER Kneipp maláta-kávéja közkedveltsége miatt sokszorosan utánoztatik. Nyilva kimért áru vagy csalárdságra számitott csomagokban levő hatásoktan visszautasitandó.

Csak az eredeti, fehér csomagok kérendők, melyeken világosan kivehető e név: KATREINER!

*Gunkel Tivadar **Ferencz-József császár-fürdő Tüffer** Alsó-Stájerország

Déli vasut-állomás: **Tüffer mezőváros**, nappali és éjjeli gyorsvonatok. Meleg fürdők 38¾° Celsius; a római idők óta ismeretes izület csuz, köszvény, női bajok, nehéz ujulás stb. gyógyitására. A hirneves, hideg, hatásos, homok fürdők részére külön fürdő épittetett. Erdős vidék, árnyékos park, villamos világitás. Jutányos árak, teljes ellátás is, május hóban 2—3 frt naponként és személyenként szobával együtt.

— **Fürdőorvos: schön perlashof dr. Ritter M.** — *Ásványvizek szétküldése.* —

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán, 1894.

minden érzése a haza szent földjéből nyer tápot; kinek szive feldobban, — mikor a haza nagyságáról, dicsőségéről van szó, s ki nem ijedez rémképektől, mikor a nemzet kegyeletének ad kifejezést valamely nemzeti ügyben.

Jóságos királyunk, kinek alkotmányos felfogásában egy józan magyar ember sem kételkedik, megbizhatik e nemzet loyalis hűségében, annál inkább, — mennél inkább nyilkatozik meg e nemzet őszinte, magyar érzelme, melynek példás dynastikus hűsége páratlanul áll a continensen.

Azért hiszünk az igazság diadalában, mely minden ármány és fondorlat dacára utat fog törni magának, s melyet ideig óráig vissza lehet tartóztatni, utjában meglehet akasztani, de végre is széttiporja azokat, kik kerekeibe kapaszkodnak.

A IX. izr. községkerület közgyülése.

A IX. izr. község kerület képviselete f évi május hó 14-én Kaposvárott gyülésezett. Jelen voltak gelsei Gutmann Vilmos kerül. elnök elnöklete alatt: Bakonyi Ferenc, dr. Herzog Manó, Svarc Samu, Kunfi Adolf kaposvári; Rapoch Gyula, Rothschild Samu nagy-kanizsai, Pollák Lázár al.-lendvai, dr. Hoffmann Soma, Mandl Pál keszthelyi, Löb Ignác, Kohn Ignác csabrendeki, Simon Adolf kapolcsi, dr. Wollak Rezső csáktornyai, Epstein Vilmos sümegi, Korein Lipót pacsai, Jünker G., Kaufmann Samu csurgói, dr. Kohn Armin, Kainer Adolf szigetvári, Dorner Samu, Stern Adolf barcsi, Hirsch Adolf, Rotter Dávid nagyatádi, Weisz S., Braun Ede somogyszilli, dr. Fischer Gyula, dr. Hoffmann László tapolcai, dr. Miesner Antal zalaszt.-gróti, Lamm Miksa ádándi, Münz Simon, Steiner Ignác marcali képviselők és Somogyi Henrik kerületi titkár (Távol maradását 6 képviselő igazolta.)

A gyülés megnyitása előtt Bakonyi Ferenc mint a kaposvári hitközseg elnöke, gyülekezete nevében örömének adott kifejezést a fölött, hogy alkalma nyilt a kerületbeli zsidóság annyi kiváló alakját kebelében üdvözölhetni. Erre gelsei Gutmann Vilmos kerül. elnök, miután a kaposvári hitközségnek e szivességéért az egybegyültek hálás elismerését nyilvánitotta, a gyülést megnyitván, üdvözölte a megjelent képviselőket és a jegyzőkönyv hitelesitésére Rapoch Gyula és Rothschild Samu képviselőket kérte föl.

Somogyi titkár fölolvassa ezután a kerül. elnökség jelentését, annak az utolsó ülés óta folytatott működéséről, mely többek hozzászólása után tudomásul vétetik.

A gyülés tárgysorozatának érdemleges megbeszélése előtt olvasásra került a kerül. elöljáróság üléséről fölvett jegyzőkönyve, melynek a képviselőség elé terjesztett több javaslata a napi rend tárgyalása során élénk tanácskozás tárgyát képezte. Az egyetemes gyülés egybehivására vonatkozólag a képviselőség magává tette a kerül. elnökök gyülésének azon határozatát, mely szerint mind addig, mig az egyházpolitikai javaslatok a törvényhozás által le nem tárgyaltattak, a congressus egybe ne hivassék.

Határozateröre emelte továbbá az elöljáróság azon javaslatát, mely szerint a közép és népiskolák egyöntetü hitoktatás tanterv kidolgozása céljából egy többtagu bizottság kiküldessék. E bizottság tagjai Dr. Neuman Ede, dr. Herzog Manó, dr. Kohn Armin, dr. Venecinaer N. lelkészek, Hoffmann Mór hittanár és Svarz Samu ügyvéd.

A hitközségi hivatalnokok számára létesitendő országos nyugdij-intézet tárgyában hosszabb és élénk eszmecsere után abban állapodott meg a gyülés, hogy egyelőre a hitközségek alkamalzott-jairól és ezek évi fizetéseiről hiteles statisztikai adatok gyüjtendők, és ezek alapján megkeréstessék a kerületi elnökök gyülése, hogy oly országos nyugdij-alap létesitése érdekében a kellő intézkedéseket mielőbb megtegye. Ez alapra gelsei Gutmann Vilmos kerül. elnök már is 500 frtot adakozott, mi lelkes éljenzéssel tudomásul vétetett.

Az iskolai látogatók utazási általánya fejében 200 frt évi járulék szavaztatott, meg a gyülés által.

Kunfi Adolf inditványara határozatképen kimondta a képviselőség, hogy a IX. kerületben *egy kerületi iskola alapot* létesit a következő rendelkezéssel. Ugyanis az alap kamatai és jövedelme forditandó:

1. A kerület állami és felekezeti középiskolákat látogató zsidó tanulók, továbbá

2, a budapesti zsidó seminariumot végző zalavagy somogymegyei illetőségü rabbi növendékek ösztöndijazására, végre

3. E két megyében segélyre szorult izr. felekezeti iskolák és az arra érdemes zsidó tanitók gyámolitására.

Ez alap létesitésének módját illetőleg elfogadtatott Rapoch Gyula azon javaslata, mely szerint e célra alapitó, pártoló és évenként egy forintnyi járulékot fizető rendes tagokból álló egyletet léptetnek életbe, mely egylet a kerül. elnökség felügyelete és ellenőrzése alatt folytatja működését.

Ez eszme oly élénk helyesléssel és lelkes pártolással találkozott, hogy az üdvös célra többen önként nem lényegtelen összegeket adakoztak; és pedig gelsei Gutmann Vilmos, Kunfi Adolf, Hirsch Adolf, Bakonyi Ferenc 100—100 frtot, Braun E., Hoffmann Soma, dr. Hoffmann László, dr. Wolláb Rezső, Jünker Gusztáv, dr, Fischer Gyula, Epstein Vilmos, Rapoch Gyula, Lamm Miksa, Dorner S. és Kohn Ignác 50—50 frttal járultak a nagylelkü vállalathoz.

Értesülésünk szerint a gyülést követő diszlakomán szintén többen adakoztak a mondott célra, ugy hogy összesen mintegy 1200 forint gyült egybe.

Az egyleti alapszabályzat kidolgozására Jünker Gusztáv Kunfi Adolf és Rapoch Gyula képviselőkből álló 3 tagu bizottság küldetett ki.

Végre több apró ügy elintézése után elnöklő a kaposvári hitközségnek, valamint annak elnökének a szives fogadtatásért hálás köszönetet mondva gyülést berekesztette.

Hogy a kaposvári hitközség által rendezett fényes diszlakomán lelkes, szellemes fölköszöntők nem hiányoztak, fölösleges kiemelnünk.

0 0 0

volt ... A nagy vihar ide sodorta a csónakot. — Minden erejét összeszedve kilépett a csónakból és esti 8 órától reggeli 4 óráig tartó küzdelem után száraz földet érintve lábával a hullám sirtól mentve érezte magát. A b.-szent-györgyi vasut-állomásra ment, hol oldallegyverét leoldták s száraz ruhába öltöztetve, a gyorvonattal Keszthelyre utazott.

A szülők, barátok, kik az éjjelt aggodalom közt töltötték, örömmel szoritották keblökre a megmenekült ifjut. Hégel hozzátartozói pedig reménytelenül siránkoztak.

A városban gyorsan terjedt el a hir, s az emberek csoportokban állva beszéltek ez eseményről. Folyó hó 14-én délután Horváth őrnagy és Fleischaker százados is Keszthelyre érkeztek. — Busan szemlélték a csónakot, mely tisztársuknak koporsóul szolgált. Kérdően tekintettek a Balaton habjaiba, de azok az eltüntekről felvilágositást még nem adtak. — Valószinü néhány nap mulva feljönnek a viz szinére . . . . Csak hogy néman mozdulatlanul. A megmenekült önkéntest Keszthelyen szülői ápolják. Szatirája lenne a sorsnak, ha a hullámokból kiszabadultat a nagy láz döntené sirba.

Seregély Dezső.

Ünnepélyes misék.

Pünkösd ünnepei az idén Nagy-Kanizsán a kath. templomokban különös ünnepélyességekkel egybekapcsolva multak el. Kedves emlékezetü Groszmann Ignác kegyes r. tanárnak 1883. évben történt elhunyta, öt épen azon nemes buzgalmu törekvésben szakitotta meg, melylyel Nagy Kanizsán évtizedeken keresztül elhagyva volt zenés miséket, nemcsak egyéni tevékenységével, hanem saját költségét sem kimélő ügyszeretettel meghonositani akarta. Elhaltával ezen a kath. isteni tiszteletek magasztosságának emelését érintő kérdés, ismét hosszu időre elpihent; miglen Knortzer György a nagykanizsai tüzoltó-egylet derék főparancsnoka kinek városunk több társadalmi és jótékony intézetének létesitése és felvirágoztatása körül már is nem csekély érdemei vannak, legutóbb a zenés misék behozatalát tüzte ki feladatául s az ő buzditó befolyása folytán történt, hogy a Knobloch karmester vezetése alatt az általa betanitott tüzoltói zenekar tagjaiból összeállitott zenészek s működvelőkből álló épnekkar pünkösd első napján a helybeli Szt. Ferencrendiek templomában első izben működött közre Veber vikarius celebrálása és két Szt. Ferencrendi szerzetes segédlete mellett tartott ünnepélyes isteni tiszteleten.

A második bemutató pünkösd másodünnepén a városi templomban d. e. 9 órakor egy ritka ünnepélyes ceremoniás mise alkalmával történt, melyet mint celebrans Ubelcz; mint diaconus Ernyey, aldiaconuskép Kalcsok és ceremoniariuskép Vitkó főt. kegyes r. tanárok végeztek. Egy üdvös eszme kezdetleges erőkkeli kiviteléről lévén szó, ezen körülmény, és a cél — az isteni tisztelet emelése kizárja ugyan a szigoru birálatot ezen első kisérletek felett és ezért csak annyit jegyzünk meg, miszerint elismerés illeti a kezdeményezőt, mint a közreműködőket is a kezdet nehézségeinél fogva nem várt eredmény felett, mert ugy az ének, mint a zenekar teljes összhanggal s a jelenvolt hallgatóság általános kielégitésére működött s ez szolgáljon buzditásul megkezdett müvük tovább fejlesztésére a közreműködőknek. Mint halljuk: a zenekarbol hiányzó s a templomi zenéhez nélkülözhetlen üstdobok s egyes fuvóhangszerek beszerzésére is történt már intézkedés.

Ezuttal meg kell emlékeznünk még pünkösd ünnepén a városi templomban d. e. 10 órakor tartott ünnepélyes isteni tiszteletről is, melyen Babóchay György v. polgármesterrel élén a városi hatóság tagjai is jelenvoltak. A Nith Norbert Szt.-Ferencrendi zárdafőnök által segédlettel celebrálo énekes mise alatt a „Sanctus"-kor szólaltak meg először a templom részére a megrepedtek helyett beszerzett uj harangok, melyek a régieknél nagyobb terjedelmüek s sulyuak, azok kellemes csengését azonban nem pótolják, mi annak is lehet eredménye, hogy járatlan kezek bánnak velük.

Tollfuttában.

Nem tudom én azt leirni: mit éreztem abban a pillanatban, mikor meghallottam, — hogy a fő rendiház megbuktatta a polgári házasságot.

El voltam pedig rá készülve, még is megnémitott teljesen egy félórára a leverő hir. — Valami kinos, fojtogató nyomást éreztem szivemen. Talán a könyek rejtett forrása feszegette falait!

Nem az fájt nekem, hogy a polgári házasság megbukott, (mert nekem és bizonyára tenger sok felebarátomnak egészen mindegy — ilyen vagy amolyan házasság) a polgári házasságot sohasem tekintettem célnak, hanem csak eszköznek a magyar államiság konszolidálásához. És ép az fájt nagyon, az kesztitett el, hogy mikor az állami egység eszméjét diadalra juttatni ez kinálkozott egyetlen eszközül egyetlen módul: akkor a nemzet millióinak semmi mellék érdektől nem befolyásolt közakarata elé oda áll a reakcio, — hogy megállapitsa hazát boldogitó szárnyalásában a nemzet géniuszát.

Am nyujtott volna valaki a nemzetszilárdi tásra törekvő milliók közakaratának egy más módot, egy más eszközt, amely a magyar állam konszolidációját biztositotta volna, amely biztositott volna bennünket arról, hogy mindazok a bajok, mik eddig közöttünk az egyenetlenkedés, a széthúzás magvait hintették szét, — elsimulnak, — elenyésznek: mi bizony szivesen lemondtunk volna a polgári házasságról s épenséggel nem feküdt volna lelkünkön a gond, hogy egyik, másik felebarátunk mi módon, — egyházi vagy polgári utonkövetiére el a házasságot? De mivel az állami egység megteremtésére, államiságunk megszilárditására csak ez, egyes-egyedül csak ez mutatkozott célravezető eszközül, — ne csodálkozzék senki, ha minden hazája és nemzete sorsán igaz szivveréssel csüngő, semmi mellékérdek által nem befolyásolt és meg nem vesztegetett hazafi lelke elborult, mikor látta hogy a nemzet aspirációitól teljesen idegen vagy mereven, a magyarok is-

tenét megtagadó módon elzárkózott elemek reakciója jut diadalra a nemzet közakaratával szemben. Ez első benyomás oly keserü hatását azonban azóta már nagyban enyhitette Wekerlének bécsi diadalutja.

A minden izében őszintén *magyar* miniszterelnök tiszta bort öntött a felség poharába; leplezetlenül megmutatta a szegény magyar nemzetnek immár csordultig telt poharát is és azt mondta, hogy: »fölséges urunk, ha lehet, muljék el tőlünk e pohár!«

A király megrendült bizalma tért-e, vissza teljesen vagy Wekerlének ecsetvonásai voltak elég markansak a helyzet föstésénél? — biztosan nem tudhatni; de tény, hogy a nemzet nagy aspirációja érdekében erős kézzel reformáló miniszterium helyzete hatalmasan megszilárdult s a reformok hajnalára verődött fellegek oszladoznak az előtt az ellenállhatatlan *világosság* előtt, melynek Wekerle mindig munkása, erős mestere volt — az egyesülés királyi müvészete előtt.

Most már visszatérhet belénk is a bizalom, hogy a veszedelmes förendiházi *huszonegyes* játék nem fog *negyvennyolcat* eredményezni. Bizhatunk, hogy a legközelebbi jövő eseményei kiveszik a magyar nemzet kezéből azt a csordultig telt poharat, — melyet végső esetben, sok meddőn maradt békés küzdelem után még is csak ki kellett volna üritenie.

Most már hittel bizunk, hogy ez a keserü pohár el fog multni tőlünk.

HIREK.

— **Eljegyzés.** Häyden József vadéi (somogymegye) gazdatiszt f. hó 11-én jegyezte el Weissenböck Irma urhölgyet lapunk kedves és szellemes munkatársát. — Az eljegyzéshez szivből gratulálunk

— **»A Balaton áldozatai.«** Ily cimü tárcánkban emlékezünk meg — tüzetesebben pünkösd első napján Keszthelyen történt balatoni szerencsétlenségről, melynek két emberélet esett áldozatul. *Tagányi* Barna nagykanizsai honvédszázados, *Hegel* Victor keszthelyi adóhivatalnok és *Volák* Gyula önkéntes esti 8 órakor csónakba ültek és elindultak végzetes utjukra, honnét nagy küzdelmek után csak Volák tért élve vissza. A szerencsétlenség hire hétfőn reggel jutott el városunkba és itt nagy izgalottságot keltett, mert a szerencsétlenség egyik áldozata *Tagányi* százados közszeretetnek örvendő tiszt volt, *Hegel* pedig rokonságban áll több nagykanizsai elökelő családdal.

— **A nagykanizsai** kath. főgymnasium ifjusága 1894. évi május hó 26-án, szombaton délután 5 órakor, a főgymnasium nagytermében a müének-, zene- és szavalatból záróünnepélyt tart, melyre a t. szülőket és tanügy barátait tisztelettel meghivja az igazgatóság. Mü-orozat: 1. Tavaszi dal. Előadja a főgymn. énekkar. 2. Mondsee. Wenzel R.-tól. Előadja a főgymn, zenekar. 3. Szavalat. Előadja Kopácsy Gy. 8. oszt. tanuló. 4. Fantaisie Hongroise. Vlasits Károlynétól. Előadja zongorán Sallér Aladár 5 oszt. tan. 5. Magyar népdalok. Előadja a főgymn. énekkar. 6. Concerto. En la mineur. J. B. Anolay-tól. Hegedün zongora kiséretel előadják Kripácz L. 8. és Sallér Aladár 5. oszt. tanulók. 7. Szavalat. Előadja Steinberger Győző 6. oszt. tanuló. 8. Tirolerlied, vá tozatokkal. Kummer G.-tól. Fuvolán zongora kiséretel előadják Major Gyula 8., és Fuchs Károly 5. oszt. tanulók. 9. A pályázatok kihirdetése. 10. Wekerle Induló, Balogh K.-tól.

— **Gyászlap.** Mint utólag értesülünk *Knausz* Bodizsár elhunytáról a család és a már emlitett testületeken kivül a *kiskanizsai polgári olvasókör* is adott ki gyászjelentést. Ezen körnek az elhunyt szintén tevékeny tagja volt.

— **A ker. jót. nőegylet köréből.** A ker. jót. nőegylet f. hó 15-én tartott választmányi ülésén elhatározta, hogy junius 16-án a polgári egylet kerti helyiségében táncczal egybekötött nyári mulatságot rendez. A kertben sátrak állittatnak fel, melyben hideg sültek, tésztapemlék, italok lesznek kaphatók. Belépti dij személyenként egy korona. — Egy szelvény 20 kr. Kitünő ételek és italokról a nőegylet tagjai gondoskodnak. Önkéntes adakozások, pénz, valamint étel és ital nemüeket illetőleg, bárkitől szivesen fogadtatnak — Az adományok junius hó 16-án délután három óráig a polgári egyletbe küldendők.

— **A sörgyár parkja.** Még ott van a bejáratnál a táblácska: „*idegeneknek tilos a bemenet*" de azért a sörgyár parki vendéglője pünkösd vasárnapján mégis már megnyilt a nagyközönségnek. Dacára a vasárnapi kedvezőtlen időnek ezeren meg ezeren sétáltak ki a »sörgyári parkba, hogy ott élvezzék a szabad levegőt és a hatalmas gyár főzetét. A sörben sokkal nagyobb élvezetet találtak az ott levők, mint az időjárásban, de azért sok emberre egyforma hatással volt mindkettő, amennyiben nem birtak haza menni. A látogatottság pünkösd másodnapján még fokozottabb mérvben nyilvánult. A tüzoltó-zenekar szórakoztatta az óriási közönséget, mely ugy találta, hogy a zenekar még soha oly kitünően nem játszott, mint a sörgyári helyiségben. A zenekar tagjai itt igazán emükben voltak. A helyiség még teljesen felszerelve nem lévén, olyan képet mutatott, mint egy fömeges kirándulás a szabadba. Improvizált ülőhelyeken és asztalok mellett a köznép az uri néppel egyetemben tüntetett a kanizsai sör mellett, melyből nem kevesebb mint 20 hectoliter fogyott el ezen két napon a kerti helyiségben, mely este villanyos fényben uszott. Most már bizonyosra vehető, hogy a sörgyári park teljesen berendezve, kedvenc kirándulási helye lesz a közönségnek. A sör kitünő volta már a vidéken is ismeretes és ennek köszönhető, hogy rendkivüli nagy megrendeléseket kap a gyár.

— **A zalamegyei agghárcosok** testületébe ujabban 3 forint évi tagsági dijjal a következő pártoló tagok léptek be: Perger János, ifj. Fesselhofer József, Sommer József, Rosenfeld Adolf, Prager Béla, Bogenrieder József, Weiser József, Grünhut Fülöp és fia, Kripác Ignátz, Dauscha Otró, Neu és Klein, Belus Lajos, Fialovits Lajos, Hlatkó János, Irmler József, Reichenfeld József, Remete G., Unger Ulmann E., Betlheim és Guth, Strem és Klein, Janda Károly. Adományoztak a testület alapja javára: Krainer Gyula 2 frtot és Fabián Zsigmond 50 krajcárt. A testület szives pártolóinak köszönetet mond az elnökség.

— **Juniális.** A csáktornyai jót. nőegylet junius hó 2-án segélyalapja javára a magy. kir. állami tanitóképző-intézet kertihelyiségeihen tavaszi tánczmulatságot rendez. Rendező bizottság: Bernyák Károlyné, elnök Czvetkovics Antalné, Dittrich Jánosné, Hackl Károlyné, Dr. Krassovecz Margitai Józsefné, Pethő Jenőné, Tóth Lajosné Wollák Rezsőné, Ziegler Kálmánné, Fink Antal, Dr. Hajós Ferenc, Kovács Emil, Mayer József, Mesterics Aladár Molnai Ferencz, Nagy Elemér Neumann Salamon, Szilágyi György, Thordai János, Timár Mihály, Vancsini József, Vázsony József, Wettendorfer Bartalan, Zakál Vilmos, Vrancsics Jenő. — Kezdete d. u. fél 6 órakor. Belépti dij.: személyenként 1 frt. Családjegy 3 frt. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak. A mulatság kedvezőtlen idő esetén is megtartatik. A hölgyek kéretnek lehető egyszerü ruházatban megjelenni.

— **A „D. K. E."** be ujabban a következő tagok léptek be: Barsch Henrik szállodás Perlak, rendes tag fizetett 2 forintot, Kele György kotori jegyző rendes tag; Rabenstein Samu takarékpénztári igazgató rendes tag, Kollay Rókus fő dbirtokos Kotor rendes tag Spiegel József gyámolitó tag Kotor (fizetett 1 forintot.) Pollák Ignácz gyámolitó tag Kotor, (fizetett 2 frt 50 kr.) Pollák Lipót gyámolitó tag Kotor, fizetett 1 frt. Pollák Henrik gyámolitó tag Kotor, fizetett 1 forintot. Vlasics Remus gyámolitó tag Kotor fizetett 1 forintot. Ehrenvald Béla gyámolitó tag Kotor, fizetett 1 frtot. B. U. gyámolitó-tag Kotor fizetett 50 krt. Sáfrán János gyámolitó-tag Kotor (fizetett 1 frtot Rózsai Mór gyámolitótag Kotor, fizetett 1 frtot Szalai Géza gyámolitó tag Kotor fizetett 1 frtot, Kele István gyámolitó tag Kotor fizetett 1 forintot, Kotori takarékpénztár Kotor, rendes tag. Engl Odön Kotor rendes tag. Dominics Mihály Kotor rendes tag. Pataki V. gyámolitó tag (fizetett 50 krt)

— **Jutalomjáték.** *Hahnel* Aranka szintársulatunk közkedveltségü szendéjének szombaton lesz jutalomjátéka, szinre kerül „Romeo és Julia." E szép tehetségü kedvelt szinésznő a szinházlátogató közönség kedvencei közé tartozik, miről a jutalomjáték, melyre olvasóink szives figyelmébe felhivjuk, bizonyára fényesen fog tanuskodni. Igen csodáljuk, hogy *Könyvesnek* a társulat ezen kimagasló alakjának nem lesz Nagy-Kanizsán jutalomjátéka. Közönségünk szivesen ragadná meg az alkalmat, hogy Könyvesnek kiváló előadásaival nyujtot müélyezetőrt elismerését lerójja, *megadva az érdemnek jutalmát.*

— **Hymen** *Berger Manó* az alsódomborui Hirschler cég kotori göztürészének igazgatója jegyet váltott *Hoffmann Zsófia* kisasszonynyal Urbovskon. *Breier Ignácz* nagykanizsai fiatal bőrkereskedő, ki több mint 10 éven át az Ebenspanger fiai czégnél volt alkalmazásban, e hó 13-án jegyet váltott *Neufeld* Henrik alsó domborui kereskedő és birtokos leányával *Tinka* kisas-zonynyal.

— **Dr. Blau Simon** orvos eddig a délzalai takarékpénztár épületében birt lakásából a városház épület 2-ik emeletére költözött.

— **Majális Gelsén.** A gelsei iskolás gyermekeknek örömnapjuk volt e hó 9-e, mikor is tanitóik vezetése alatt zeneszóval kivonultak a közeli erdőbe, hogy ott élvezzék az arany szabadságot. Mintegy 250-en voltak az apró honpolgárok, kiket a nap folyamában meglátogattak a szülők számos tanügybarát, kik örömüket lelték a gyermek örömében, melyet főleg *Selmeczy* Imre főtanitó akadályokat nem ismerő fáradhatlan tevékenységének köszönhettek. A költségek fedezéséhez járultak: Gravina Károly 3 frttal, Sebestyén József 2 frt, Gelse községe mint testület 2 frttal, Kugler Sándor 1 frt 35., Tánczenberger János 1 frt, Gattermayerné, Böröndi József, Horváth János, Simon Jónás, Mesteri Lajos, Pirhel Ferencz 50—50 krajcárral. A gyermekek mulatsága esti 6 óráig tartott, a felnőtteké 1—2 órával tovább.

— **Czigarettapapir.** A legjobb minőségü eredeti francia „*Cartouche-Expai ites*" cigaretta hüvely kapható Fischel Fülöp könyv- és papirkereskedésében Nagy-Kanizsán.

— **Turistáknak.** Hozzánk érkezett teljesen megbizható értesitések szerint a Kwizda-féle köszvényfolyadék jeles turisták és sporttérfiak által hosszabb utak előtt és után jó eredménynyel használtatik. A Kwizda-féle köszvényfolyadéknak — ezen értesités szerint — azon tulajdonsága van, hogy az izmokat ellentállóvá és a legnagyobb fáradalmak mellett is kitartóvá teszi. Másrészt e szer az elfáusult izmokat felfrisiti és a fáradtság vagy kimerüléstől okozott fájdalmat megszünteti. — Gyalogolók és sportegyéneknek, a szakférfiak által tett ezen utmutatás igen jó szolgálatot tehet.

X Lélekemelő ünepély folyt le a budapesti első leánykiházasító egylet uj palotájában a folyó hó első napjaiban. A zárkövet tették le azon épülethez, melyet az egylet a Teréz-körtuon, három utcára néző homlokzattal emeltetett. Az egylet elökelő állását és kipróbált kösbasznu voltát eléggé bizonyitja az a körülmény, hogy az ünnepélyen a székes fő-város vezérférfiai: Gerlóczy Károly és Márkus József polgármesterek, a Lipót- és Erzsébet-város országgyülési képviselői: Mezei Mór és dr. Morsányi Károly számos más kitünősséggel együtt megjelentek. Az ünnapélyt dr. Reich József igazgató nyitotta meg, kinek bevezető szavai után küldöttség hozta a terembe Schwartz Ármin elnököt s dr. Wittmann Mór tartott az egyesület 31 évi. folyton erősödő működéséről feletto érdekes beszédet. Az embergeretet nemes érzelme a legerősebb védbástya a század végének fenyegető rémei, a socialismus és anarchizmus ellen. Az első budapesti leánykiházasító egylet e nemes cél szolgalatában, a boldogság terjesztésében fatotat meg eddigi pályáját s gazdag multja kezeskedni fog egy még szebb jövőért. Az ünnepi beszéd után beilleszteték a Róna József szobrász által készitett müvészi zárkövet az épületbe a ekkor általános nagy érdeklődés közt a székes főváros polgármestere Gerlóczy Károly kir. tanácsos emelt szót A polgármester köszönetet mondott az egyesületnek a főváros nevében ezen kiváló köshasznu intézet létesitéséért, a melynek párját nem leljük a hazában. A köszszolgálatban eltöltött hosszas és sokoldalu tevékenységének emlékei közt örömmel öriz meg egy emléket, azt t. i., hogy ő volt, a ki 30 évvel ezelőtt, mint Pest város hatóságának egyik jegyzője, ez első budapesti leánykiházasító egylet alapszabálytervezetét felülvizsgálta és a város hatóságának jóváhagyás végett előterjesztette Örömmel emlékszik erre, mert az akkor elvetett mag kikelt, az ő szemei előtt nőtt a fa nagygyá, s árasztotta jótékony gyümölcsét szerekre és szerekre. Az egylet saját ereje, saját munkássága által évtizedről évtizedre nagyobb sikereket ért s ma jól esik szólónak konstatálni, hogy megelégedéssel tekinthetnek vissza az egylet vezetői a megtutott pályára s ama nagy közgazdasági missióra, a melyet az egylet betöltött s betölteni a jövőben is hivatva van. A polgármester szavai általános lelkesedést keltettek. Reich József köszönetet mondván ugy Gerlóczy polgármester urnak, mint a többi jelen volt elökelőségnek a szives megjelenésért, a minden tekintetben sikerült szép ünnepély véget ért. Az egyesület, mely első volt a magyar hazában, mely a kölcsönösség elvén alapult, igen szilárd helyzetnek örvend s midőn az elnökség és igazgatóság köszönetet érdemel működéséért, az egyesület a nagy közönség figyelmét is a legnagyobb mértékben megérdemli.

!! Fürdőidény-megnyitás !!

pünkösd napján.

folyó évi május hó 13-án.

— Lápfürdők — aczélforrások —

„BUZIÁS"

gyógyfürdő

hasonló a Spaa, Pyrmont Schwalbach és Pyrawarthi aczélforrásokkal kitünő meleg és hideg *casaczélfürdőivel, moor- és ásványfürdőkkel, tükörfürdőivel és uszodával. Hidegvízgyógyintézet és Massage.*

IVÓ-KÚRA

kitünő eredményeket *vérszegénység, idült gyomor- és bélhurut, homok-, kő- és vesebaj, méh- és hüvelyhurut, vérzési rendetlenségeknél, magtalanság, idegbetegség, bujakor, czúz köszvény és fejéjdoknál stb.*

Fürdőidény: Május—Oktober. — **Buziás gyógyfürdő** vasuti állomás Temesvár, vagy Lugos. — Társaskocsik az állomásnál. Ismertetések kívánatra ingyen.

Fürdőigazgatóság Buziáson.

Főnyeremény esetleg 500,000 márka | **Szerencse-hirdetmény.** | A nyereményekért az állam kezeskedik

Meghivás!

az állam által garantirozott hamburgi nagy pénzsorsjáték *nyeremény-kilátásain* való részvételre, a melyen **10 millió 452,425 márkát** okvetlen nyereni kell.

Ezen előnyös pénzsorsjáteknak, mely rendszerint csak 100.000 sorsjegyet tartalmaz, nyereményi a következők:

A legnagyobb nyeremény esetleg 500,000 mka.

Jutalom	300.000 márka.	56 ny. á	5000 m.
1 nyer. á	200,000 m.	105 ny. á	3000 m.
1 nyer. á	100,000 m.	253 ny. á	2000 m.
2 nyer. á	75,000 m.	6 ny. á	1500 m.
1 nyer. á	70,000 m.	756 ny á	1000 m.
1 nyer. á	65 000 m.	1237 ny. á	500 m.
1 nyer. á	60,000 m.	31 ny. á	300 m.
1 nyer. á	55,000 m.	120 ny. á 200.	150 m.
2 nyer. á	50,000 m.	33950 ny. á	148 m.
1 nyer. á	40,000 m.	7992 ny á 127, 100,	94.
5 nyer. á	20, 00 m.	10848 ny. á 67, 40,	20.
3 nyer. á	15,000 m.	egészben 55,400 nyer.	
26 nyer. á	10,000 m.		

a melyek néhány hónap alatt 7 részben *biztosan* eldöntetnek.

Az 1 főnyeremény kitesz 50.000 márkát a 2. osztályban 55.000 m emelkedik, a 3-ikban 60.000 m., a 4-dikben 65,000 m., az 5-ikben 70,000 m., a 6-ikban 75,000 m, a 7-ikben 200,000 márkára és a 300,000 márkás jutalommal esetleg 5 0,000 márkára.

Az első nyereményhuzásra hiv. megállapitott ára az egész eredeti sorsjegynek csak . 3 frt 70 kr.
a fél „ „ „ „ . 1 frt 85 kr.
a negyed „ „ „ „ . — frt 95 kr.
beleérive a német birodalmi bélyeget.

Minden résztvevőnek a huzás után felszólitás nélkül azonnal megküldöm a hiv. sorsol. jegyzéket.

Az állam czimerével ellátott sorsolási tervet, a melyből a 7 osztály nyereményeinek betéte és eloszlása látható, előre ingyen szétküldöm.

A nyereménypénzek kifizetése és szétküldése

az érdekeltek részére pontosan és szigoru elhallgatás mellett közvetlenül általam történik.

Megrendeléseket postautalvány vagy levél ujján kérek.

E végből a megbizásokkal, a huzás közelsége miatt — lehetőleg azonnal, de **legkésőbb folyó évi május 23 ig** forduljon bárki bizalommal.

HECKSCHER JÓZSEF

bank- és váltó-irodájához HAMBURG.

884. sz./tk. 1894.

Arverési hirdetmény.

A nagy-kanizsai kir. törvényszék tkvi osztálya részéről közhirré tétetik, hogy Cser Anna férj. Kovács Györgyné pótrészei lakos végrehajtatónak S ép Anna férj. Szücs Mihályné végrehajtást szenvedő pótrészei lakos elleni 24 frt tőke, ennek 1893. augustus 19 től járó 6 százalék kamatai, 7 frt 80 kr. végrehajtás kérelmi, 6 frt 35 kr. jelenlegi s a még felmerülendő költségek iránti végrehajtási ügyében a fent nevezett királyi törvényszék területéhez tartozó a szent-balázsi 104. sz. tkben + 1662. hrsz. alatt fel vett ingatlannak Szücs Mihályné szül. Szép Anna végrehajtást szenvedőt illető és 132 frtra becsült fele része, továbbá a szt.-balázsi 373. sz. tkben + 1663. hrsz. a. felvett ingatlannak Szücs Mihályné szül. Szép Anna vhajtást szenvedőt illető s 526 frtra becsült fele része, — ez utóbbi azonban az özv. Damm Hugóné szül. — Spamann Anna javára bekebelezett özvegyi haszonélvezeti szolgalmi jog érintetlenül hagyásával

1894. évi május hó 30-ik napján d. e. 10 órakor

Szt.-Balázs község házánál *dr. Schwarcz Adolf* felperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár.

Arverezni kivánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy ovadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt N.-Kanizsán. a kir. tvszék mint telekkönyvi hatóságnál 1894. évi március hó 6 ik napján.

MIKOS,
114 1—1. e'adó.

A Richter-féle *Tinct. Capsici comp.*

Horgony-Pain-Expeller

elnevezés alatt igen jó hirnévnek örvend.

Ezen fájdalomcsillapitó bedörzsölés valamennyi köszvény, czúz és tagszaggatásban szenvedő egyéneknek ez uton legyen ajánlólag emlékezetbe hozva. Ezen tinktura már **25 év óta, mint legmegbizhatóbb** háziszer általánosan kedvelt és ennélfogva már további ajánlásra nem szorul.

Csekély ára, üvegenként 40 kr., 70 kr. vagy 1 f. 20 kr. vagyontalanoknak is lehetővé teszi, ezen kitünő háziszernek beszerzését. Bevásárlás alkalmával a „Horgony" védjegyre ügyelendő, nehogy utánzatot adjanak, mert csak a vörös Horgonynyal ellátott üvegek valódiak. Ha a valódi Pain-Expeller helyben nem volna kapható, akkor forduljunk a gyártók gyógyszertárához: Richter gyógyszertára „az arany oroszlánhoz" Prágában vagy Török József gyógyszerészhez Budapesten.

Építők és vállalkozók figyelmébe.

Hazánkban a legrégibb és legjobb hirnévnek örvendő

— „*Első Sümegi Mész- és Téglagyár*" —

ajánlja legkitünőbb minőségü zsirdús kő- és *porment*es **legkifogásolhatóbb**

fehér, darabos meszét

bármely mennyiségben: teljes vasuti kocsirakományokban vagy bárhova is tengelyen szállitva.

Bővebb felvilágositással és árjegyzékkel 82 kés-zséggel szolgál

Első Sümegi Mész- és Tégla-Gyár

— SÜMEGEN. —

Fontos minden háziasszony és anya részére!

Sch. Kneipp

Elismert legjobb VEGYITÉK BABKÁVÉHOZ!

KATHREINER **Kneipp-malátakávéja** az egyedüli, a mely a valódi kávéhab izével és aromájával bir. Ez utóbbihoz kezdetben egy harmad később a fele keverendő.

KATHREINER **Kneipp-maláta-kávéja** használatban a legolcsóbb vegyület a babkávéhoz, melynek az egészségre káros hatóanyagrészeit egyszer-mind elenyészti.

KATHREINER **Kneipp-maláta-kávéja** jelenleg oly kitünően készitteti, hogy a babkávéval egyszerre őrölhető és minden szokott módon elkészithető.

Kathreiner *Kneipp maláta kávéja* orvosi kitünőségek által nyomatékosan ajánltatik *mert olyan tulajdonságokkal bir, melyeket az eddigelé használt pótkávék soha el nem érhetnek.*"

KATHREINER *Kneipp-malátakávéja* tisztán élvezve, különösen nőknél, gyermekeknél vérszegényeknél, gyomor- és idegbetegeknél bir kitünő **hatással.**

KATHREINER Kneipp-maláta-kávéja mint hazai gyártmány kitünő családi és egészséges kávé, — mely mindenütt kapható — ½ kiló **25** kr.

KATHREINER Kneipp maláta-kávéja közkedveltsége miatt sokszorosan utánoztatik. Nyitva kiméri áru vagy csalárdságra számitott csomagokban levő határozottan visszautasitandó.

Csak az eredeti, fehér csomagok kérendők, melyeken világosan kivehető e név: KATREINER!

*)Gunkel Tivadar **Ferencz-József császár-fürdő Tüffer** Alsó-Stájerország

Déli vasut-állomás: **Tüffer mezőváros,** nappali és éjjeli gyorsvonatok. Meleg fürdők 38° Celsius; a római idők óta ismeretes izület csuz, köszvény, női bajok, nehéz tüdőlés stb. gyógyitására. A hirneves, hideg, hatásos, homok fürdők részére külön fürdő épittetett. Erdős vidék árnyékos park, villamos világitás. Jutányos árak, teljes ellátás is, május hóban 2—3 frt naponkénti és személyenként szobával együtt.

— **Fürdőorvos: schön-perlashoff dr. Ritter M.** — *Asvednyrizek szétküldése.* —

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán, 1894.

CSARNOK

Miért nem lettem szinész

Hetényi Elemértől.

A Petőfi és Jókai hirneves iskolájában, a pápai fögymnásiumban ernyedetlen szorgalommal faragtam a padokat, gyakran hallva, egyik öreg, szeretetreméltó tanárunk ilyféle nyilatkozatait: „Amice! ha az ön apjának 24 ökre volna odahaza, az sem lenne képes kihúzni önt a secundák dagványos posványából!" Egyik tanulótársamat négy egymásutáni napon szólította fel, ki egyszer sem volt elkészülve, de ezt csak három napon vallotta meg csendes lemondással, de a negyediken már azt mondta: »Tanár úr mindennap felszólít, es oly igazottá tesz. Hisz minden nap csak nem készülhet el az ember.«

De nem sokáig jegyezhettem ezen történelmi mondásokat, mert a Tömösváry és Langh Lajos között lezajlott képviselő-választás után, az abban történt résztvevés és apróbb csinyek miatt, — a Petőfi által megénekelt módon — az iskolából »brevüer« eltávolódva, bucsut kellett vennem a »szabadon tenyésző csemetéktől!«.

Fájó szivvel távoztam a kedves helyről, a hol még akkor Fenyvessy Ferencz csak a toasztjairól volt hires. Azért említem őt, mert vele együtt voltam szerencsés megkezdhetni pályafutásomat. Őt megválasztották az ugodi kerületben képviselőnek, engem meg kicsaptak az iskolából, s neki indultunk mindketten a nagyvilágnak, és azóta sokra vitték: ő, a mellényeiről és szegfűiről hires; én pedig szinész lettem . . . de . . . nem hires.

De simondom, hogy lettem szinész. Pápai deák koromban vendégszerepelt ott Tamássy. Rajongó lelkesüléssel csüngtem a szinészélet minden egyes kimagasló alakján, s boldog voltam, ha valamelyiket csak láthattam is. — Az ő közelébe másként nem férhetve, statisztának ajánlkoztam, s az igazgató — tekintettel tagjai csekély számára — rám osztotta a piros bugyellárisban a czigányt. — Boldog voltam, mert épen Tamássyval volt dolgom, s e két szavas szerepet, egy vagyonért sem adtam volna át másnak. Hát még másnap, mily nagy volt örömöm, midőn a Rokkant huszárban a kántorra nem jutott szinész, Tamássy azt mondta a tépelődő directornak: »Adja oda annak a tegnap esti czigánynak, ügyes fiunak látszik, majd elcsinálja az!«

Ez határozott jövőm felett, s megérlelődött bennem a terv: szinészszé lenni! Iskolai tanulmányaimnak máshol történt be nem fejezése és a sors különböző hányattatásai után nyakamba vettem az országutat és megindultam czélom felé.

Nem nagyon rövid bolyongás után X. városba vetődtem, a hol az egyik utczasarkon nyomtatott szinlapot pillantottam meg; szivem lázasan dobogott s mohón olvastam azt, melyből megtudám, hogy ma, az igazgató jutalmul adatik: „Egy krajczár története, vagy az X-i örökösök *Helybeli szerzőtől*!" Ezen örökösök a világ legirigyelésreméltóbb emberei mert Szirtfoki Zalán igazgató ur kegyelméből végigörökölték Komáromot, Tiszafüredet, Kecskemétet, Récsét, Nagy-Kanizsát, Modost, Versőczet, Mucsát, szóval az egész országot; s épp annyi közük volt X vagy Y. városhoz, mint a helybeli szerzőnek a darabhoz, s mint nekünk az előadásokon befolyt összeghez, melyet igazgatónk, az ő szeretetreméltó modorával arczunk elől mindig elköltött.

De ne vágjunk az események elé. — A szinlap alapos áttanulmányozása után a szinházhoz mentem, mely a magas udvar közepén rekeszlette a levegőt, állván egy viz — de nem lyukmentes ponyvával beoldalazott állásból, a hol is, egy nagyobb lyuknál — pardon — a bejáratnál ült egy mosolygó képü s Wahrmann-féle ös magyar koponyájú uriember, körülvéve egy csomó — nem oly mosolygó képü — borotvált arczú egyéniségtől. — Közeledésemre, azonnal utat nyitottak, s midőn rövid köszöntés után tárczámat kivettem, az igazgató úr — mert ő volt — túludvarias hangon tudtomra adá, hogy még csak egy, igen pompás hely kapható. — De mindjárt átcsapott más hangnembe, midőn tárczámból bizonyitványaimat kivéve bevallottam, hogy nem jegyet akarok venni, henem szinész óhajtok lenni.

»Hjah! barátom, az ugyan nehéz dolog. — Tanult e stilisztikát, rethorikát, poézist, aesthetikát? Tud-e declamálni, sugni, szinpadot épiteni«? stb. stb!

E záporként hulló kérdésekre különféleképen megfelelvén, szavaltatott, énekeltetett és olvastatott az egybehivott tagok előtt. — A jury állt: az énekesnő-, hősnő-, bárítonista-, szerelmes szinész-, komikus- és a heut lélek — akarom mondani — a sugóból. A szerelmes szinész, nemes megvetéssel nézett végig, s kijelenté, hogy nincs tehetségem, az alakom azonban komikusnak is megjárná. — A primadonna és baritonista constatálták, hogy egy csepp énekhangom sincs, de sugó talán valhatik belőlem. — A sugó megmagyarázta, hogy — habár jól olvasok — kár lenne organumomat a sugólyukban tönkre tenni, az Isten is szinésznek teremtett. — A — nem fiatal — *„fiatal hősnő"* szerelmes szinésznek hozott javaslatba s az igazgató szerződtetett.

Irásbeli szerződést kötöttünk, melynek — az egyesület által nyomatott értelmében, köteles vagyok, mint szinész és énekes működni, mindenféle szerepet eljátszani, a néma személyzetben, tánczok-, allegóriák és pantomimkban karban némajátékokban résztvenni, esetleg sugni, esetleg szinpadot épiteni s azt esetleg lebontani, esetleg szeget egyenesiteni és szükség esetén ügyelni jelenkori polgári és salonöltözeteket tartani, ugyszintén nyakfodrokat, fehér, fekete, és testszin tricót, sárga és fekete csizmákat, czipőket, tőfalkat, kesztyüket, arczfestéket, stb. stb.

Mindezekért kapok 15 forint havi gaget egyenlő felhavi részletekben 1-én és 16-án, *utólag*. — Ha az 1-én utólag esedékessé vált gaget 16-án sem kapnám meg, jogom van 14 napra felmondani, mely ideig még köteles vagyok működni, s ha az igazgató még ekkor sem fizetné ki: jogom van — — beperelni. — De jóelkű igazgatóm kijelenté, hogy gond nélkül élhessek ad melléjövedelmet is. — Köteles leszek mindennemű irásbeli munkát végezni, szerepezni és másolni, melyért is tisztességes honoráriumot ad, egy nagy iv diósgyőriért papirosnak együtt 8 krajczárt.

Ezen — reám nézve — oly előnyös szerződést caesari büszkeséggel irtam alá. — Az igazgató nevemet felolvasva, tudtomra adá, hogy ilyen névvel a szinészeinél nem existálhatok. — Hogy is hivhatnak valakit Göbölösnek s még hozzá Jánosnak? Hanem valami — az övéhez hasonló szép hangrázú nevet kell felvennem. — Legyek — például — Hadaczonyi Árpád! Nem nagyon volt ugyan inyemre, megváltani becsületes megszokott nevemtől, de léltem, hogy széttépi a szerződést és beleegyeztem a névcserébe, s nem kevesebb büszkeséggel tekintettem szét uj otthonomon, mint egykor honalapitó kollegám, az általa elfoglalt földön.

Ezután bemutatott tagjainak s azzal otthagyott a faképnél, a mint ő azt tagjaival máskor is megszokta tenni.

Este zsufolásig megtelt a »szinkör«. — A szinészek kedvtelenek voltak, a közönség ásitozott és az igazgató elégedetten dörzsölte kezeit, a pénztáros bezárta a cassát.

A közönség az első felvonás végén váltotta fel az ásitozást pisszegéssel, de a második után már dühös volt, tombolt és fülsiketitő zajjal hivta a „helybeli szerzőt". Irigyeltem a boldog szerzőt és szerettem volna helyén lenni, de nézetem csakhamar megváltozott, midőn a hivatalos lyukon kinézve, a közönség kezében a növényvilág különböző termékeit s néhány tojást pillantottam meg. — Az igazgató dühösen szaladgál a szinfalak között s a rendezővel ki akar valamit jelentni, de az azzal háritotta el magáról a nem éppen kellemes feladatot, hogy nincs test-e lehete kabátja. — (A kérdésre rohadársb valószinüleg kiváló gondozásban részesült).

A director, meglátva rajtam fekete kabátomat, karon fog s utasit, hogy jelentsem ki a n. é. közönségnek, miszerint a megjelenésben akadályozott szerző helyett az igazgatóság mond köszönetet. — Előre sejtettem, hogy nem lesz benne köszönet. — A függönyt felhuzzák, a világot jelentő deszkákra lépek. — A sugó rám mered, mintha mondani akarná: „Beszélj hát nélkülem, ha tudsz!" Elkezdem mondókámat:

„Van szerencsém a legmélyebb tisztelettel tudomására hozni a n. é. közönségnek, hogy — ekkor megpillantom a sugó átkozottul vigyorgó ábrázatát, elvesztem hidegvéremet s nem tudok tovább menni, mint:

„a szerző — — a szerző — — az igazgató!" A director leereszteti a függönyt, a közönség egyrésze pisszeg, abczugolja a directort, másik része megrohanja a kasszát a pénzéért, a director engem a kijelentésért, ott künn elkezdik döngetni a bezárt casszaajtót, bennt engemet. — A director a foghuzást és hajnyirást nálam feleslegessé téve, izgatottan futkos és tarkoponyáján kezét végighuzva orditja: „Szeretném a hajamat kitépni!" A mit mindenki elhitt neki. — Végre felhuzatja a függönyt és kijelenti, hogy a darabot nem ő irta, hanem az a szinész sült bele a kijelentésbe, a kit ő a közönség iránti tekintetből elcsap. — Nekem is megmondta, hogy én, egy kezdő szamár vagyok, a ki ha százszor születik, sem nőhet o'y nagyra, mint ő. — Ezen igazságban megnyugodva, megváltam e szép pályától, hol akkor is boldogabb lettem volna, ha 15 forint havi gagemat egyenlő felhavi részletekben nem kaptam volna meg, mint most, a midőn egy szövetkezetnél vagyok cautiót tett pénztárnok, a hol semmi dolgom sincs ugyan, de van 60 forint fizetésem, a melyből — mások fajdalmára — soha egyetlen filler sem látható. — De e másokat vigasztalom a cautióval, a mivel magamat nem vigasztalhatom, mert az mindenhol van, csak ott nincs a hol lenni kellene. Pedig ha első igazgatóm el nem csap, most már Nagy Imre helyén lehetnék, ha nem volna valaki, a ki arra több joggal aspirál.

Szinészet Nagy-Kanizsán

Szombaton: „V. Henrik ifjusága" czimü 5 felvonásos történeti szinmű adatott, mely a szinlap magyarázata szerint Rakodczay Pál által eszközölt összevonás a két részből álló „IV. Henrik királynak", Sakespeare azon drámájának, mely Falstaff örökké kacagó és kacagtató alakját adta a világnak: — a legkedvesebb pirosnyár szürke hajjal, nagy pattanásokkal és borvirágos arczczal, aki ugy tüllent mint akár: de Manz bárd, és kinek »pillanatnyi pinczararo« csaknem oly bőkezü, mint szomja. Ha Rakodczay az a sokadik szörnyetet, Falstaff, — ezt a legrendesebb humorral megtermett külső tipust, dacsem szemünk elé szszetni, nap csak dicsérni érdemei szerint a köszönetünk, a melyet ezt a literária bizfurbászik nyújtott, mert a két részből álló „IV. Henrikot" illadni, a második résznek kedvét kalkon volta miatt, épenséggel lehetetlen lett volna.

Hogy mennyiben van Rakodczynak önálló munkásági része az összevonásban, nem tudjuk, mint hogy egy Schröder nevü hamburgi szinész és igazgató már körülbelül 100 éve adott hasza ezt a drámát összevont alakban szinre, és Rakodczay az általa irt kommentárjában nem ad ily irányban bővebb felvilágositást. De bármint legyen is, egy érdemet nem vitatunk el Rakodczayétól, t. i. azt, hogy mint Falstaff személyesitője, kitünő alakitást mutatott be. Sőt azt állitanák, hogy ünnep Sakespearalakjai közül kétségtelen a Falstaff jeszik leginkább tehetségében, tudósnak és birodalmak körében.

A gyérem egybegyüllt közönség lelkesedése addig „V. Henrik ifjuságát" és ösznte elismerésnek adózott Rakodczay után Könyvesnek is, — ki Henrik walesi herczegét, a későbbi V. Henrik királyt azzal a művészi felfogással játszta, amelyet már több izben ismertünk ki, midőn Könyves alakitását birdtuk. A lelkes tanuló-ifjuság ez alkalommal különös kitüntetésben részesitette, babérkoszorut nyujtott át Könyvesnek.

Szilassy természetesen adta IV. Henrik királyt, és Balká volt ugy a feleségének, mint az apai gyöngéd szeretetnek pillanatban.

A többiek jók voltak episodszerepeikben.

Vasárnap: Rakodczay Pálnak eredeti szerzeményét a „Házasság szokásait" czimü öneles életképet volt alkalmunk látni. Hogy ösztönt tapsunk, az „önkéz életkép" alig szerzőnek ellátottuk, és abban bizonyosan utóbbszor olvasunk mindenkor azt az élvezetet, mintha az illető szerző olyan valamit locsolt volna el, amit a szinpadirodalom egyik kathegoriájába nem képes beleilleszteni — sem a vigjátékok, sem az önkéz vigjátékok, sem a bohózatok közé, és mintha ezzel a deklarációval dicsérni csupán a kritika rém sorompójén rosz irodalmi árujét!

Nem mintha nem önálló műnélfajt képezhe az életkép is; de nem elegendő qualifikáció ahhoz, — hogy valamit „életképnek" neczczünk, az, hogy rosz vigjátéknak és rosz bohózatnak.

Sajnáljuk, hogy Rakódczay „önkéz életkép" is csak igazolta sejtelmünket és szerzőnket. De egy vigasza lehet Rakodczynak; az a vigasza, — amelyet ez esetben az üres ház nyujthat. Kevesen voltunk; és mi is megfogadtuk, hogy nem mondjuk tovább . . . .

Hétfőn: félhelyárakkal ment harmadszor „A cziterás" Murai Károlynak Kosti József által zenésitett operettje sűrűn telt ház előtt és aránytalanul jobb előadásban, mint az előző két alkalommal. Szereplők és közönség kölcsönösen villanyozták egymást. Izzadság és tapsi volt elég. Rakodczay igazgató urat arra kérnők, ha netalán negyedszer is óhajtand szinre hozni „a cziterást", helyette inkább „LILJT" előadatni, ezt a maga nemében páratlan vaudevillet, amely utóbb a kiába áhitozunk már évek óta.

Kedden nagyobb műélvezetre nemcsak sóvárunk, de a ritkán intelligenczája is gyült egybe szinházunkban. A nemzeti szinház tagja K. Hegyes,

Mari első vendégszereplését jelezte a szinlap „Fedorában" Sardou nagyhatású szinműveben. Nem akarunk banálissá válni, különben az mondanók, hogy soha szebb Fedorát nem láttunk; de Hegyesi Mari művészi egyénisége jogosan követelheti meg, hogy nagy figyelmet szenteljünk lelke szépségének is, mely bűvös erővel magával ragad és elvisz abba az országba, melyet a költő megteremt, és alakjaival benépesít. Ez egyszer Szt. Pétervár és Párizs magas köreiben nyerünk betekintést, mindenütt ott látva a fenséges öntudattal biró Romazoff Fedorát, amint mindent, sőt a keblében mindinkább érezhetőbben, sebzőbben duló szerelmet is, alárendeli nagy és egyedüli céljának, a boszunak. A fájdalom gyötrő lelki kinjait a boszutorralá és mégis nemes szivű nőt Hegyesi Mari ritka, és a kedély mélyig ható plasztikával tudta adni, de fényes tehetsége kulmináló pontját érte el azokban a jelenetekben midőn Fedora borzasztó tévedéséről nyer tudomást és a méltóságos, parancsoló alak mely csak szinleléséll volt képes hajlékonyságot mutatni, végzetes tettének érzetében összetörik. A lelki szenvedések egész skáláján játszik végig Hegyesi Mari a Fedora szerepében, és minden hang amelyet megpendít, minden húrja az érzelemnek amelyet megrezegtet művészetének egy egy ujabb tanubizonyságát adja.

A közönség lekötött feszült figyelemmel csüngött Fedorán, és a művésznő sokszoros sorompó elé hi eldaval óhajtá jövő tenni azt a szerény virágadományt amelyiyet a belépő művésznőnek kedveskedett. A társulat tagjai közül legelső sorban kell Könyvest dicséröleg kiemelnünk, ki Iranaff Loriszt igen jelesül alakitotta; de teljes dicséretet érdemelnek: Hahnel Aranka (Szokareff grófnő) és Hetényi (De Sirieux) is kik szinlén feladatuk magasságán álltak.

(x. y. z.)

Felelős szerkesztő:
Dr. LŐKE EMIL
Laptulajdonos és kiadó:
FISCHEL FÜLÖP.

NYILTTÉR*)

Sürgöny.

A RICHTER-féle
60 művész és 28 lóból álló
óriási
amerkai lovardája

a jövő héten **Bécsből-Budapestre** való átutaztában, városunkban néhány

előadást

fog tartani.

Csupán elsőrangu különleges művészetek bemutatása, valamint a legjobb idomitott lovak elővezetése.

*) Az e rovatban közöltekért nem vállal magára felelősséget a szerk.

HIRDETÉSEK.

Eladó zongora.

Átköltözködés miatt egy zongora **igen olcsón** eladó!

Bővebbet Szentgyörgyvári-utcza 553-ik számu házban. (A közkórház mellett.)

1614. sz. tk. 1894.

Arverési hirdetmény.

A nagy-kanizsai kir. törvényszék tkvi osztálya részéről közhirré tétetik, hogy Gáspár István és neje Kovács Anna legrádi lakós végrehajtatónak Kovács Ferencz végrehajtást szenvedő légrádi lakós elleni végrehajtási ügyében a fent nevezett kir. törvényszék területéhez tartozó a légrádi 2330 sz. tkvben + 415. hrsz. s. felvett és 434 forintra becsült ingatlan a közösség megszüntetése czéljából

1894. évi junius hó 16-ik napján d. e. 10 órakor

Légrád község házánál dr. Tripammer Rezső telperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fennebb kitett becsár.

Arverezni kivánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt N.-Kanizsán, a kir. tvszék mint telekkönyvi hatóságnál 1894. évi március hó 20-ik napján.

MIKOS,
114. 1—1. előadó.

ALAPITTATOTT 1841 ÉVBEN

A

Pesti Magyar Kereskedelmi Bank

váltó-üzlete

Budapest, V., Dorottya-utcza 1. szám saját házában

Részvénytőke 10,000,000 frt. — Tartalékalap 4,400,000 frt.

Vesz és ad mindennemü *értékpapirt* a *hivatalos* tőzsdei *árfolyamok* alapján;
tőzsdei műveleteket a lejjutányosabban eszközöl;
pénzügyi műveletekre nézve szivesen szolgál szakszerü *felvilágositással*;
igérvényeket minden huzásra bocsájt ki;
előleget nyujt értékpapirokra:
díjmentesen megvizsgálja a sorsjegyeknek és sorsolandó értékeknek *huzásait*;
kisorsolás által érhető árfolyamveszteség ellen **biztosit**, sorsjegyeket és sorsolandó értékeket.

2 arany, 13 czikkérem, 9 diszérem és oklevél.

Kwizda Ferenc János

Kwizda-féle

Védjegy.

RESTITUTIONSFLUID

cs. és k. kir. szab. mesévtv levoznak.

Egy palaczkkal frt **1.40** *o. é.*

3) év óta udv. intézetekben valamint katonai és polgári nagyobb intézetekben is, használtatnak nagyobb erőfeszítések előtt és után erősitőül; továbbá fáradozások, rándulások, az izak merevsége s más ily alkalmakkor, képesíti a testet kivülő teljesitményekre ismétlésre.

Osztrak-magyar cs. és k. udvari szállitók.

Tessék a finomabb védjegyű gyártmányt a vételnél határozottan kérni: *Kwizda-féle* **Restitutionsfluid**

Fő-lerakat: kér. gyógyszertár Korneuburgban.

Kapható a gyógyszertárakban és szerszámkban.

Fő nyeremény esetleg 500,000 márka

Szerencse-hirdetmény.

A nyereményekért az állam kezeskedik

Meghivás!

az állam által garantirozott hamburgi nagy pénzsorsjáték *nyeremény-kiildtésein* való részvételre, a melyen **10 millió 452,425 márkát** okvetlen nyerni kell.

Ezen előnyös pénzsorsjátéknak, mely rendszerint csak 100.000 sorsjegyet tartalmaz, nyeremények a következők:

A legnagyobb nyeremény esetleg 500,000 mka.

Jutalom	300.000 márka.	56 ny. á	5000 m.
1 nyer. á	200,000 m.	106 ny. á	3000 m.
1 nyer. á	100,000 m.	253 ny. á	2000 m.
2 nyer. á	75,000 m.	6 ny. á	1500 m.
1 nyer. á	70,000 m.	756 ny. á	1000 m.
1 nyer. á	65,000 m.	1237 ny. á	500 m.
1 nyer. á	60,000 m.	31 ny. á	300 m.
1 nyer. á	55,000 m.	120 ny. á 200.	150 m.
2 nyer. á	50,000 m.	33950 ny. á	148 m.
1 nyer. á	40,000 m.	7992 ny. á 127,	100, 94.
5 nyer. á	20,000 m.	10848 ny. á 67,	40, 20.
3 nyer. á	15,000 m.	egészben 55,400	nyer.
26 nyer. á	10,000 m.		

a melyek néhány hónap alatt 7 részben *biztosan* eldöntetnek.

Az I. fünyeremény kitesz 50.000 márkát a 2. osztályban 55.000 m. emelkedik, a 3-ikban 60.000 m., a 4-dikben 65,000 m., az 5-ikben 70,000 m., a 6 ikban 75,000 m., a 7-ikben 200,000 márkára és a 300,000 márkás jutalommal esetleg 500,000 márkára.

Az első nyereményhuzásra hiv. megállapitott ára az egész eredeti sorsjegyek csak . 3 frt 70 kr.
a fél » » » 1 frt 85 kr.
a negyed » » » — frt 95 kr
beleértve a német birodalmi bélyeget.

Minden résztvevőnek a huzás után felszólitás nélkül azonnal megküldöm a hiv. sorsol. jegyzéket.

Az állam czimerével ellátott sorsolási tervet, a melyből a 7 osztály nyereményeinek betéte és elosztása látható, előre ingyen szétküldöm.

A nyereménypénzek kifizetése és szétküldése az érdekeltek részére pontosan és szigoru elhallgatás mellett közvetlenül általam történik.

Megrendelésnél postatalvány vagy levél díjta csatol.

E végből a megbizásokkal, a huzás közelsége miatt — lehetőleg azonnal, de **legkésőbb folyó évi május 23 ig** forduljon bárki bizalommal.

HECKSCHER JÓZSEF
bank- és váltó-irodájához **HAMBURG**

SARG F. A. FIA és TARSA. Első és legrégibb Stearin-gyertya-gyár Austria-Magyarországban. **Alapittatott Ad. de Milly által 1837.**

Cs. és kir. udvari szállitók. 117

Sarg-féle **Milly** GYERTYÁK.

Bevezetése a Glycerin-gyártmánynak Austria-Magyarországban.

Feltalálása a glycerin-szappannak SARG F. A. által 1858.

Feltalálása és bevezetése a KALODONT-nak 1887-ben.

Harmincz első érem és oklevél 1894-ig.

Iroda: BÉCS, IV. Schwindg. 7.

Milly-, asztal-, templom-, barock-, renaissance-, conus- és ürgyertyák, milly-éjjeli gyertyák és viasz karácsonyi-gyertyácskák.

Mindenütt kapható! Határozottan SARG-féle milly-gyertya kérendő! Mindenütt kapható!

ELSŐ NAGY-KANIZSAI
GÉP- és KAZÁNGYÁR, VAS és ÉRCZÖNTŐDE
Nagy-Kanizsán.

Tisztelettel értesitjük a nagyérdemü közönséget, hogy **helyben**, a **Csengery-utczában** ujonnan épült **gépgyárunk** üzemét megkezdtük. — Bátorkodunk alább felsorolt gyártmányainkat, melyeknek szakszerü és pontos kiviteléről a teljes jótállást elvállaljuk, a t. c. közönség becses figyelmébe ajánlani:

Korszerü stabil gőzgépek,
Gőzmozgonyok, gazdasági és iparvállalatokhoz,
Szivattyuk és fecskendők,
Sűritő és sűritő berendezések,
Aspiratió készülék,
Előmelegitők,
Közlőművek (Transmissiók),
Gőzkazánok a legjobb szerkezetben,
Tápviztisztitó készülék,
Viztartányok,
Vaskémények,
Malomberendezések és malomrészek,
Gőzcséplőgépek,
Cséplőgépek kézi és járgányhajtásra,
Járgányok,
Szabadalmazott *„Tátra“ sorvető-gépek* (legujabb szerkezetü),
Darálók, morzsolók,
Szecska- és répavágó-gépek,
Ekék, Extirpátorok,
Lókapák, halmozok,
Hengerek és *Boronák*, valamint **minden féle gazdasági gépek és eszközök.**

Minden e szakmába vágó, bármely javitások is a legrövidebb idő alatt a legjutányosabb áron elkészittetnek.

Kiváló tisztelettel

Hirschel Ede és Bachrach.

!! URAKNAK !!

Gyengült férfierőnél kiváló szolgálatot tesz a cs. kir. szabadalmazott *„galvanvillam-készülék“* önhasználatra orvosok által egész Európában melegen ajánlva.

Volta tanár módszere.

Leirás boriték alatt 10 kr. levéljegy beküldése ellen. Kapható: **Augenfeld J.** elektrotechnikus és cs. kir. szab. tulajdonosánál

BÉCS, I.,
Schulerstrasse 18 sz. a

Grand Hotel National Bécsben.

Táborstrasse. Régi hirneves egyedüli nagy bécsi szálloda, hol sem a kiszolgálás, sem a világitásért nem számittatik semmi. — 200 szoba 1 forinttól felfelé. — Fürdők, távirda és telefon. Pályaudvarok és hajó kikötő állomások közvetlen közelben. Jutányos árak. Huzamosabb tartózkodásnál külön egyesség. On parle toutes les langues modernes.

Harhammer A.
igazgató.

Mayer F. M.
üzletvezető.

Kérjen csak „ZACHERLINT“

mert ez a leggyorsabban és legbiztosabban működő szer mindennemü férgek kipusztitására.

Semmi nem bizonyithatja jobban elérhetlen erejét és jóságát, mint **óriási elterjedésének** sikere mely szerint nem létezik egy második szer, melynek forgalmát, a **ZACHERLIN** legalább néhány tuczat szor felül nem mulná. Kérjen azonban mindenkor *lepecsételt üveget* és csakis **„Zacherlin“** névvel ellátottat mert minden más értéktelen hamisitvány!!

Kapható:

Nagy-Kanizsán:
Deutsch és Ehrenfeld
Fesselhofer József
Strém és Klein
Schwarcz és Tauber
Armuth Náthán
ifj. Fischer Ferencz
Marton és Huber
ifj. Rosenberg Miksa
Fleischhacker József
Rosenfeld A. és Fia.

Berzence:
Kautmann I. S.

Csáktornyán:
Strahia Testvérek
Graner Testvérek
Heinrich Miksa
özv. Göncz L.

Csurgón:
Fried Albert
Kreisler Géza
Schwarz Béla.

Keszthelyen:
Laskay Ernő
Wunsch Ferencz
Márton Mór
Agoston Zsigmond
Oszmán Pál
Schleiffer A.

N.-Récse:
Nandrassi Gusztáv.

Perlakon:
Sosterics Pál,
Kramarics Viktor.

Zala-Egerszegen:
Kaszter Sándor
Rosenthal L.
Hubinszky Adolf
özv. dr. Unger
Gyarmaty Vilmos
Weiss Jónás utódai
és Rechnitzer M.
uraknál.

Az üvegek ára: 15 kr., 30 kr., 50 kr., 1 és 2 frt; a Zacherlin-porszóró-készülék darabja 30 kr.

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán, 1894.

40. szám. Nagy-Kanizsa, 1894. május 20-án. XXIII. évfolyam.

Szerkesztőség:
Fő-utcza Ollop-féle ház.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára: **10** *krajcár.*

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letenyei takarékpénztár, a „nagy-kanizsai malátagyár és serfőződe r. t." *hivatalos közlönye.*

Kiadóhivatal:
Városház-épület: *Fischel Fülöp* könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 12 korona (6 frt — kr.)
Félévre 6 korona (3 frt — kr.)
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.)

Hirdetések jutányosan számittatnak.

Nyilttér petitsora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozók Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön

A sajtó morálja.

(—) A politikai és társadalmi élet iszapos habjai némelykor furcsa virágokat hordanak magukkal. Mert igen gyakran megtörténik, hogy az elvek harcza átcsap a személyes harcz terére, s elveszti maga alól azt a biztos alapot, a melyen értéke van, a melyen érdekes követni, s a melyen jogosultsággal bir. Mert ezerszer mondották már meg, hogy a személyes harcznak nem hogy semmi értelme és haszna nincsen, hanem egyenesen demoralizáló hatása van arra a közvéleményre, arra a közszellemre, melyet fejleszteni és nemesiteni hivatva van. A sajtónak igen szép a feladata, oly szép és magasztos, hogy vele és mellette kevés nyilvános tényező vetekedhetik befolyás és hatás tekintetében. Már a sajtónak ebből a feladatából is világosan kitünik, hogy csak oly eszközökkel szabadna élnie, a melyekre a tisztesség legszigorubb mértékét lehet alkalmazni. Mert a sajtó uralkodó hatalom, ennek mindegyik közege a közönség széles rétegeiben elterjedve, a mily nemes hivatást teljesithet, hogy ha feladata magaslatán állva, megtudja őrizni objektivitását — még a párt felfogáson belül is — valóban és mindig az igazságnak hódol s nem iparkodik azon, hogy a közönség nagy rétegeinek lelkületét megmérgezze. Mert a mily kétségen kivül álló hasznos szolgálatokat tehet az igazságos sajtó, ha a közérdeket valóban ugy szolgálja, a mint ez megköveteli s távol áll az alacsony érdekhajhászattól, ép oly káros befolyással lehet a közszellemre, mikor ezt tévutra vezetni igyekszik, s bizonyos dolgok tendentiosus kiszinezésével oly dolgokat hitet el, melyek később nem igazaknak bizonyulnak. Az auctoritás teljes lerombolására nincs biztosabb ut, mint ez; nem értjük az auctoritás tisztelete előtt a személyek vakon követését, de a hol minden auctoritás megszünik, ott megszünik maga a szabadság is.

A sajtó ott sérti meg leginkább a szabadságot, bármennyire is hivatkozzék és esküdözzék erre, a hol a pártszenvedélytől elvakitva, a maga számára igényli a csalatkozhatlanságot és anathemával sujt minden ellenvéleményt; ez nem a szabadságnak és a közmorálnak a szolgálata, hanem éppen ellenkezőleg, mert minden tulzás árt s az erőszak az első pillanatban imponálhat, de azután elveszti erejét.

A pártérdek soha sem lehet oly szent, hogy azt a közérdek fölé lehetne helyezni, s mert szolgálatot tesz az a köznek, a ki pártérdekből bárminő eszközökkel gátat vet a közérdek érvényesülésének.

Tapasztaljuk azt a külföldön, tapasztaljuk részben hazánkban is. A sajtónak, ebben az esetben az ellenzéket értem, meg van a hatalma hozzá, de tovább megyek, joga is, há mely kormánynak kellemetlenségeket okozni, de ezeknek a felszóllalásoknak kell, hogy valami alapja legyen, mert az alapnélküli gyanusitások, még azt is feltéve, hogy azok jóhiszemüek, a kormányt soha sem képesek diskreditálni, legalább a józan felfogásu hirlapolvasó előt nem, annál károsabb visszahatással van a közönségre és közvéleményre, de különösen a közönségnek azon részére, melynek saját itélete nincs, s a dolgok megitélésében egyenesen az ujságjára bizza magát; már az itélet megtévesztésében meg van a demoralizáló hatás, melyet igen bajos ellensulyozni. Azért nem kellene a magyar sajtónak soha sem letérni az elvek harcteréről, s az igazságot az ellentáborban is szivesen elismerni, mert az ellenkező nem válik dicséretére a magyar hirlapirodalomnak, mely nagyobb részt régi hagyományos szellemét eddig megőrizte.

Ha a nemzetiségi sajtó törekvéseiben és célzataiban immorális, mert hazug, annak még van értelme, hiszen ennek alapja a gyülölet, mely transactiót nem ismer s célja nem az, hogy az igazságról meggyőzesse magát, hanem inkább az a törekvése, hogy ezt elhomályositsa, s igy a törvényes állapotokkal való kibékülést általában lehetetlenné tegye. De a nemzeti lapok között is vannak józanabbak, melyek elég belátassal birnak arra, hogy elismerjék a jelenlegi törvényes rend jogosultságát. Hogy nem birják megakadályozni a tulzók terrorizmusát, arról nem tehetnek. De ez a terrorizmus mindig jogosulatlan, bár ki követi el, s annál jogosulatlanabb, mennél nagyobb, mennél egyetértőbb erőre van éppen jelenleg szüksége a kormánynak, hogy erélylyel és sikerrel visszautasithassa azt a csapást, mely-

A „ZALA" tárcája.

A sivói malom

— A „ZALA" eredeti tárcája. —

Ha valaki nekem beszélte volna el a sivói malom történetét, azt mondtam volna, hogy az egész egy kiszakitott lap a betyár-romantikából, aminek megaranyozott meséit szegény kóborló poeta-lelkek álmodták szertelen fantáziává'. De mivel magam is végig éltem, végignéztem, kénytelen vagyok azt mondani, hogy sokszor egészen alaptalanul csóváljuk tejünket a legképtelenebb mesére is.

A sivói malom ott állott a sivói erdőszélben.

Mikor a kikelet teljesen lombokba öltöztette az erdőt, nem is igen lehetett meglátni, csak sejteni lehetett már távolból az erdei visszhangtól erőben tizszeresen nőtt kelepelésről, hogy ott a lombok sürüjében a sivói malom zúgja egyhangu nótáját, mint egy világtól elvonult remete mindennapi zsolozsmáját.

El eljártam oda csendes alkonyattal hallgatni a malom zugását és átadni lelkemet a csendes merengésnek.

Meg azután (most már mért ne valljam meg?) a merengésen kivül egyéb is vonzott engem a malom tájára.

Egyik sétám alkalmával a simán futó patak vizében gyönyörü lányteremtést pillantottam meg. Felkötött ruhával állott a vizben, rózsás térdei körül csintalanul játszott, gyöngyöket vetett a patak vize. Gömbölyü áttetsző karjaival teljes erővel csapkodta a ruhát a patakon keresztbe feketelett deszkán. Ruhát fehéritett.

Néha-néha megállott egy pillanatra; sötéten árnyalt fekete szemeivel abrándosan nézett az erdő sürüjébe. Mintha vágyó sóhaj is szállt volna föl kebléből. Azután megint csak tovább pacskolta a feherrühát; a rosszat nem ismerő lelkek ártatlanságával ráutva magasabbra felkötött ruháját, mikor az erősebb mozgás közben véletlenül az a vizszint érte.

Egy jámbor földmives haladt arra és megállt bámulni engem, hogy mit tudok nézni olyan oda veszett szemekkel?

Mikor észrevettem, odamentem hozzá és megkérdeztem, hogy ki az a szép teremtés?

A parasztt hamiskásan csiptetett a szemével, azután előbb leemelte a válláról a kaszát, megtörülgette sima, fényes pengéjét bő ingujjával, e közben mélyen a szemem közé nézett.

— Talán tetszik az urnak ez a fehérnép?

Tetszik, persze hogy tetszik. Nagyon formás teremtés.

— No hát ha tetszik, akkor én azt mondom az urnak, felejtse el, hogy látta; aztán kerülje el ennek a malomnak a táját jó messzire.

Kérdő szemeket vetettem a parasztra; az pedig vállára tette a kaszáját és csendes köszöntéssel indult, hogy ott hagyjon. De engem nem hagyott pihenni a kiváncsiság.

Egy szép leány, akiről azt mondják, hogy legjobb elfeledni s aztán még a közelségét is kerülni: olyan érdekes tárgy, ami fölizgatja e leglomhább fantaziát is.

Oda léptem a parasztthoz, megfogtam a karját és megállitottam.

— Kié ez a lány?

— A molnáré.

— Aztán miért kell ezt ugy elkerülni?

— Nagyon szeretné tudni az ur?

— Szeretném.

— Na hát akkor megmondom, hogy ez egy rettenetes boszorkány. Mióta ide jöttek határunkba, hat uj sir domborul a sivói temetőben, mind a legszebb, a leggyönyörübb sivói legények nyugosznak azokban.

— Megölte őket?

— Meg bizony uram, sorban mind a hatot. Mikor az első elpusztult, a második azt hitte, hogy ő szerencsésebb lesz, ellátogatott a lányhoz; de csakhamar az első után pusztult ez is. Igy járt mind a hat. Egyik se okult a többi sorsán. Hanem most már — hálá Isten! — a falu legénysége messze elkerüli a malomnak még tájékát is. Meg is szünt a pusztulás.

— És ez a lány annyi gyilkosság után még is szabadon jár? Nem lépett közbe a törvény?

— Hát iszen, kérem alázatosan, nem a saját kezével ölte ám meg szegényeket ez a boszorkány.

— Kiével hát?

— Éppen azt nem tudja senki. Mi csak azt tudjuk, hogy amint egyik-egyik járni kezdett a lány után, alig beszélt vele egyszer, kétszer: egyiket a mezőn, másikat a réten, harmadikat a szőlőhegyen, a negyediket az utszélen találták meg vérében, holtan, agyonlőve.

— És nem tudták meg: ki volt a tettes?

lyet fundálások és nemzetiségek a magyar államesszme ellen intéznek.

A magyar sajtó igen könnyen megóvhatja magát az olyan túlkapásoktól, melyekkel a legnagyobb csapást saját reputátiója ellen méri, s nem kell irigyelnie azoknak a né met (külföldi) lapocskáknak a dicső-éget, melyek lusta elvtelenségben, és sensatióhajhászatban tengetik napjaikat s rontják a közönség izlését és erkölcseit.

A jótékonyságügy rendezése.

Mint minden városban, a szegények nálunk is felütötték tanyájukat.

Hogy hányan vannak, azt mindenki észleheti ha közöttünk híre jár, hogy lesz kiosztás.

Százával tódulnak be a jótékony intézetek ajtain, az izr. hitközség állandóan 150 szegényt támogat, a keresztény és zsidó nőegylet osztogat és osztogat — azoknak, akik jelentkeznek, míg a szegénységüket takargalókat — és kendőzőket csak néha éri a jótékonyság sugara.

A jótékonyságnak ilyetén való gyakorlásával czélt érnek-e? Megszünt-e csak egyetlen-egyszer szegénysége, nyomora a támogatásban részesülőknek?

Erre határozottan nemmel kell felelnünk.

És miért nem? Azért, mert a jótékonyság szervezve nincs.

Ott hol némi szervezettséget mutat, mint a népkonyhai intézményben, az ételosztogatás tényleg száz meg száz gyermeket óv meg a lassu éhenhalástól. De a pénzosztogatásnak hatása nincs.

Ha a szegény egyszer megizlelte: mily könnyű egy forintot egy pár sóhajjal szerezni, akkor belőle valóságos részvétüzér lesz. Egy rongyos kabát vagy szoknya, szende tekintet, kézcsók, sóhajtozás mindig hat és czélt nem téveszt.

Alig nyomta, a szegénynek markát az a pár garas, elmegy a korcsmába, jóllakik és ha esetleg férfi, még egy pár kapuczinert is megiszik valamelyik kávéházban, aztán olyan szegény mint volt.

És ez folytatódik évtizedeken át, ezek az emberek ugynevezett hivatásos snorerek. És a rendszertelen adományozásnak, még az a hátránya is van, hogy biztatja a környékbeli falusi szegényeket is, hogy eljöjjenek ide a városba, hol több alkalom nyílik a koldulásra s hol könnyen becsempészhetik magukat a benfentes szegények közé, kiknek listájában aztán állandóan szerepelnek.

A rendszert igy folytatni tovább nem lehet.

Angliában a szegény-ügy a községek és állam által van szervezve. Ott minden községnek van menháza, hol a valóban szegények ellátást kapnak. Olyanok, kik testben lélekben megvannak törve. De ha ezreket kidobunk minden változatosság nélkül, ezzel a szegénységet csak neveljük.

A szegényügyet rendszeresiteni csak két irányban lehet. A betegek és munkaképtelenek számára menházat kell szervezni. Azokat pedig kik munkabirók, de szerencsétlen körülményekkövetkeztében pillanatnyi zavarban vannak, nem egy forinttal, hanem hathatós segélylyel az elszegényedéstől meg kell menteni. Ha azonban a segélyre méltatatlanoknak bizonyulnának, akkor támogatásra számitanjok többé nem lehet.

Az ilyenek fölött a felügyeletet természetesen nem gyakorolhatják oly egyének, kiknek elfoglaltsága nagy, hanem hivatásos szegény-atyák, kik a jótékony egyleteknek minden apró körülményekről leszámolnak.

A renyhéket, a munkakerülőket pédig irgalom nélkül irtani kell. Azoktól meg kell vonni a reményt, hogy alkalmatlankodó tolakodással és koldulással mások zsirján tengethessék életüket.

A biztositás Messiása.

Dacára annak az általánosan elismert fontos és üdvös nemzetgazdasági missiónak, melyet a biztositás intézménye betölt midőn az esetleges kár anyagi sulyát csekély díj ellenében a közönség vállairól levéve, ugyszólván a jótékony gondviselés szerepét viszi, még is megszámlálhatlan milliókat tesznek ki az ingó és ingatlan vagyonok, amelyek közöny és könnyelmüség folytán biztosittatlanul maradnak. Közöny és könnyelmüség folytán mondjuk, — mert a józan ész hiába keresné indokolását annak, — hogy azzal az esélylyel szemben, amelyet minden emberi számitás alól kivonja magát, a véletlen szeszélyeivel szemben, a melyek minden nap és minden órában ugy szedik áldozatukat a föld lakói köréből, mint akár a halál fojtó angyala, védtelenül maradjon az ember akkor, midőn — a kockázat arányában elenyésző csekély áldozat árán, a sorsnak csapásait anyagi tekintetben magára nézve megerőtelenitheti, mint ahogy lepattan jót vértezett harcosról az ellenséges löveg.

Sajnos hogy igen sok esetben csak akkor ébred az ember ennek tudatára, mikor érzékenyen sujtatott már, és *késő bánat* fogja el a változhatatlan felett. — De ilyenkor a lelkiismeret, ez a mindig kebleknek mély alvója, szólal meg, és ki volna képes menteleni szemrehányó kérdésének, — mely mintha vesztett remények sötét sirjából zokogna fel: „Miért gondatlanságod által oly fa jón, miért bántottad meg?“ Mert igenis *kötelesség* a biztositás utján való gondoskodás, kötelesség önmaga iránt, mert minden ember — a legfüggetlenebbtől a fizetett szolgáig — egy nagy erkölcsi tartozás terheltje övéivel szemben, — és ha minden rokoni kötelektől mentárva volna is, ugy számontartottja az államnak, melynek minden gyermeke sorsa drága és nemzetgazdászatilag fontos.

De nem akarunk egy vonalnyira sem letérni a tiszta tárgyilagosság ösvényéről, és ezért elismerjük, hogy a közönség egy részének idegenkedése a biztositás elől, ha nem is okadatolást, de enyhitő magyarázatot talál abban a kétségtelen és nem egy izben beigazolt körülményben, hogy szédelgő vagy gyöngén fundált, rosszul vezetett vállalatoknak *áldozatairól* váltak. — Hogy ezért első sorban az illető biztositó társaságokat, — illetve azok vezetőit terhelő felelősség az felül áll minden kételyen és mindazon esetben, ahol ez helyén való volt, meg is tette a magáét az igazságszolgáltatás.

De valamint az ideális kormányzás az előrelátás ügy a jogosult igényeknek megfelelő törvényhozás a *megóvás*, az *elhárítás* nem pedig a teljj bünlajstrom utjáni fenyités. Az államalkotó közönségnek joga van kérni, joga van követelni, hogy a biztositásitási intézmény rohamos fejlődése folytán, mint a külföldön, ugy nálunk is tevékenység fejtessék ki, nem csak tudományos de, sőt főleg a *törvényhozási körökben*.

Ez utóbbihoz pedig legelőbben az szükségeltetnék, hogy az igazságügyi miniszteriumban a biztositási jog szervezessék és meg ne türessék, hogy e téren a vezetés a kereskelmi- és pénzügyminiszterium — ahol azonban szintén nincsen organizálva a biztositási ügy — hatáskörébe essék. Az ipar- és kereskedelmi ügyek szakosztályaba osztva igen mostoha sorsra jutott a biztositás intézménye, melynek specia is, nagy érdekeit a külföld mintajára kellene megfigyelni Magyarországon is.

Ha ily irányban kötelességet teljesitené a törvényhozás, mint a hogy ezt számos sürgetés után sem teszi, akkor a kölcsönös viszony: közönség és biztositó-társaság között is lényegesen megváltoznék, még pedig oly örvendetes módon, hogy a biztositó, valamint a biztositott, ez a két szerződő fél, akik közül a fentorgó viszonyok között rendszerint csak az egyik a megeléged-t egyaránt éreznék át üdvös voltát a biztositás intézményének. Legutóbb *dr. Ráth Pál* budapesti ügyvéd mutatta ki a Magyar Jogászegylet teljes ülése előtt tartott nagyszabásu felolvasása alkalmával, hogy mennyire tarthatatlan a biztositási törvény által inaugurált helyzet, és reámutatt arra, hogy mily fogyatékos az 1875-iki kereskedelmi törvény által meghonositott „nyilvánossági rendszer“, mely a biztositási vállalatok ellenőrzésére szolgálni volna hivatva, de ennek megfelelni képtelen. És épen ez az oka annak, hogy hiányzik a nagyközönségben az a megnyugvás, — melyet más állam törvényhozásai megadnak, beleoltanak a népbe, azzal, hogy a biztositó intézetek

---

— Nem azt uram, soha. Azért mondom telebaráti jószándékkal, hogy ha tetszik ez a lány, akkor csak hagyja itt ismeretlenül, telejtse el és ne jöjjön közelébe se a malomnak, mert szent egy igaz, hogy ez a szép teremtés az ördögé cimborál.

Valami különös érzés borzongott végig idegeimen. Gondolatokba merültem, mialatt a jámbor paraszt vissza sem tekintve, ment tovább az erdőszéli lóherés felé.

Mi rejtőzhetik e mögött a mesék világába való történet mögött? Csakugyan lehet összefüggés a megöltek szerelme és elpusztulásuk között? És ha van, ki pusztithatta el azokat a szerencsétleneket? A lánynak végre is semmi oka sem volt őket megöletni. Hol lehet hát az a titkos kéz, mely oly kegyetlenül játszott bele a szegény meggyilkoltak sorsába? Valaki bizonyára titokban szereti ezt a lányt, olyan legényféle, aki nem kérheti meg kezét.

A sok gondolat közül a legutolsónál megállapodtam. Igen, ennek a lánynak sorsába okvetlenül valami ilyen körülménynek kell fatalis módon belejátszani. Föltettem magamban, hogy nem nyugszom, mig a titoknak nyomába nem jutok.

És ettől fogva minden nap rendesen a sivói malom felé sétáltam ki. Most már nem csupán a merengésbe ringató malomzugás, nem csupán a madarak csattogása, a lombsuttogás és virágillat: az erdő ragyogó költészete vonzott. Sőt mondhatom, hogy a poétai érzelmek és gondolatok teljesen háttérbe szorultak a titok kifürkészésével szemben. A legtelkiismeretesebb vizsgálóbiró odaadásával és lankadatlan türelmével lestem a jeleket, miknek segitségével bejuthatnék a hat szerencsétlen, megölt szerelmes legény halálának rejtelmébe.

Eszembe jutott az is, hogy mikor a szép molnárleány olyan minden szenteket megejtő pongyolában mosott a simán futó patak vizében: egy-egy pillanatra igéző szemeivel az erdő sürüjébe révedt. Mért nézett oda?

Kit várt onnan? Nem onnan várta-e azt a titokban szeretett legényt, aki a szerencsétlen áldozatok tragikus sorsában a mozgató erő volt?

Egyik napon a megszokott időn tul merengtem az erdőszélen.

Már este 9 órára járt az idő. A téli hold emelkedett ki a távoli hegyek mögül s amint kissé magasabbra jutott az égboltozat pereme fölé, ezüstlénynyel vonta be az egész vidéket.

Egyike volt ez ama holdsugaras estéknek, miket a sentimentalis novellairók 150 gármond-sorban szoktak méltatni részint a maguk, részint a holdvilág iránt fogékony költői asszonyok kedvéért.

Amint az én közvetlen tapasztalatom mutatta, a sivói szép molnárleány sem volt éppen fogékonytalan a holdsugaras este iránt, mert egyszer csak megpillantottam, amint valami ábrándos nótát dudorászva, a patak mentében csendesen ballagott az erdő mélye felé.

Tőlem mindenesetre az volt volna a legliszkrétebb dolog, ha szép csendesen megindulok haza felé és magára hagyom a szép molnárleányt, aki talán valahol a patak ezüstös vizében játszani akart a fürdő nimfákkal.

De hát a magamfajta jámbor halandó nem azért tartozik „Magyar Figaró“ szorgalmas olvasói közé, hogy vatikáni lemondással ott hagyjon egy szép leányt a holdvilág kizárólagos gyönyörüségének. Különösen, mikor még valami regényes titok bogának bontószálát is meg szeretné találni.

Az erdőszéli ciheres bokrok mögött csendesen rejtőzve, egyiktől a másikig surranva követtem a szép leányt.

Egyszer csak azt látom, hogy megáll; körülnéz, azután gyors iramlással eltünik az erdő fái között.

Most én is meggyorsitottam lépteimet s észrevétlenül oda surrantam, hol ő a patak másik partján olyan gyors iramlással eltünt. Kémlelve néztem a tulsó partra s ügyekeztem szemeimmel behatolni az erdő sürüjébe, melynek sötétjét meglehetősen áttörte a lombokon átszürődött holdsugár.

Egyik fa mellett idill jelenet játszódott le előttem.

A szép molnárleány sudár, barna férfi karjaiban pihent önfeledten, megittasultan, mint a havasok szerelmes madárkirálya: a sükettajd.

megalakulását, müködését, fejlődését rendszeres felügyelet, ellenőrzés tárgyává teszik, és nem bizzák a nagyközönségre, hogy magának alkosson itéletet oly vállalatok tevékenységéről, prosperitásáról, melyeket üzlettechnikai ismeretek hiján el nem is birálhat. Hisszük azonban, hogy a kereskedelmi miniszternek az utolsó költségvetési vita alkalmával tett kijelentése; hogy a biztositási-törvény reviziója sürgős voltától áthatva már a közel jövőben megfelelő törvényjavaslatot fog a képviselőház elé terjeszteni, ténynyé fog válni, és ekkor világosság fog költözni kereskedelmi törvényünknek a biztositást tárgyaló részeibe, melyeket eddig még sürü homály borit, és melyekbe a jogász elme legfényesebb világu lángjával is csak tapogatódzva merészkedhetett az ember, — akár egy búvár az ismeretlen veszélyek ezreivel fenyegető föld fekete gyomrába.

Hogy mily égető szükségnek felelne meg a biztositási törvény reviziója, eklatánsul bizonyitja egy ujabb vállalatnak kiburjánzása, mely *szövetségi alapon* állva, szinte provokálja az államot, hogy teljesitse eminens feladatát, mely polgárai jólétének biztositása érdekében gyakorlandó főelügyeleti jogában áll. A „kölcsönösségnek" annyi halottja fedi már azt a tért, mely küzdtere a részvénytársaságoknak és vesztőhelye a szövetségeknek, hogy a most alakult *„Országos magyar kölcsönös biztositó szövetkezet"* öntudatos, sőt harczias felhivása a zászlaja alá való tömörülésre, csaknem ugy hangzik, mint a halála tudatában porondra lépő gladiator harsány üdvözlete: *„morituri te salutant!"* Hiába prognostikálják a leg tekintélyesebb szaklapok rövid lét utáni kimulását, hiába utalnak mérvadó szaktekintélyek a magyar korona országaiban tett szomoru tapasztalatokra, az *„Országos magyar kölcsönös biztositó szövetkezet"* kinyujtja csápjait és ebben megnem akadályoztatik senki által. A „kölcsönös jégbiztositási szövetkezet" mely 1857-ben, az „Erdélyi kölcsönös tüz és jégbiztositó egylet mely 1860-ban, a „Kármentő kölcsönös életbiztositó" mely 1875 ben, és a „Magyar tisztviselők hitel- és biztositó intézete" mely ugyancsak 1875 ben szünt meg kinos vergődés után, nem elégge eloquensen szól amellett, hogy a szövetségi alapon létesitett biztositó társaságok számára nincsen hely e hazában, melyet józan nép lakik?! Vagy kérdjük: van-e sejtelme is az ily szövetkezetnél biztositást kérő félnek arról, hogy a kereskedelmi törvény 1875: XXXVII. t.-cz. 231. paragrafusa alapján a *szövetkezet kötelezettségeiért vagyonilag felelni tartozik,* ami azt jelenti más szóval, hogy veszteséggel záródó üzletévek után a mitsem sejtő biztositott fél *utánfizetésre* fog szólittatni. És miért nem emliti egy szóval sem a legfényesebb igéretekkel telt körlevél ezt a körülményt? Mert tetszeleg az *„Országos magyar kölcsönös biztositó szövetkezet"* a *Messiás* szerepében, melyben nem átalja a részvénytársaságok hatalmas intézményét megtámadni és *megváltást* igérni az emberiségnek. Nevetséges ügyekezet, amely emlékeztet a gyerkőczre, aki csigahéjjal akarta romba dönteni a tengerből kiemelkedő világitótornyot.

X. Y. Z.

HIREK.

— **K. Hegyesi Mari** urnő csütörtökön befejezvén Nagy-Kanizsán 3 estére terjedő vendégszereplését még ugyanazon éjjel Budapesten át Nyiregyházára utazott, hol 5 estén át fogja a közönséget gyönyörködtetni. A kiváló müvésznő itlléte alatt gyengélkedése miatt jobbára az ágyat őrizte, melyet csak este hagyott el, hogy kötelezettségének eleget tegyen. — A bájos müvésznő, ki játékával lelkiitassá tette a közönséget, a szinpadon kivül kedves egyszerüségével hóditotta meg mindazokat, kik társaságot élvezhették. Mindezek után őszintén kijelenthetjük, — hogy a közönség Hegyesivel sokkal inkább meglehetett elégedve, — mint Hegyesi a közönséggel. De ez már nálunk — sajnos — igy a szokás, mit *Jászai, Hilgermann* Laura, *Ardnyiné Wein* Margit és még többen igazolhatnak.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter dr. Sárffy Elek nagykanizsai kir. törvényszéki aljegyzőt jegyzővé nevezte ki.

— **Véglegesités.** A földmivelésügyi miniszter Kopeczny Károly keszthelyi gazdasági tanintézeti ideiglenes minőségü irodatisztet és pénztárost állásában véglegesitette.

— **A Balaton áldozatainak** egyikét: *Hegel* Victor adóhivatalnok tetemét tegnap, szombaton a csendőrség Berény-balatoni partján fetalálta, de Tagány Barna honvédszázados teteme még mindeddig nem találtatott meg. A Balaton vize, mely elnyelte a szerencsétleneket még mindig sirját képezi az utóbbinak, pedig minden irányban hálók rakattak le a tetem kifogására, de eddig eredménytelenül.

— **A kis alamuszi.** Bokor J. kitünő operetteje, mely a népszinház igazi cassa darabja, lesz az utolsó slager, melyek Rakodczay szinigazgató közönségünk szórakoztatására a szinházi idény végén kiüt. Vasárnap lesz az operette bemutató előadása, mely bizonyára a közönségnél és igazgatónál is be fog ütni. Hétfőn adatik „Rafael", kedden pedig meglesz a bucsu-előadás és azután — a függöny legördül.

— **Közgyülés.** A magyar szent korona országai Vörös-Kereszt egyletének nagykanizsai városi választmánya 1894. évi május hó 20 án délután 3 órakor a „Kisdednevelő-Egyesület" nádor utczai helyiségében tartandja évi rendes közgyülését. — A közgyülés tárgyai: 1. Elnöki megnyitás. 2. Jelentés a lefolyt évi müködésről. 3. A számvizsgáló-bizottság jelentése. 4. A sorrend szerint kilépő választmányi tagok helyett ujak, esetleg azok ismételi megválasztása. 5. Netáni inditványok. — Kisorsolt tagok: Ebenspanger Lipótné, Hoffmann Mórné, Kürschner Ignáczné, Sommer Sándorné, Dr. Schreyer Lajosné, Weisz Henrikné urhölgyek, Ebenspanger Lipót, Grünhut Henrik, Györffy János, Lengyel Lajos, Tripammer Gyula Vágner Károly urak.

= **Kossuth Lajos szobrára** a *pacsai* izr. hitközség tagjai körében 7 frt 70 krt. gyüjtött melyhez járultak: Schütz Zs. 1 frt, Schleifer M. G. 1.50 kr., Duneitz 40 kr., N. N. 20 kr., Hirschler Samu 30 kr., Fischer Miksa 20 kr., Berger Laura 50 kr., Sternberg Vilmos 50 kr., Pollák Sándor, 20 kr., Glásner 30 krajcár Grosz 10 krajcár. Grosz Ödön 40 kr., Pollák Izidor 30 kr., Pollák Vilmos 50 kr., Goldschmied József 30 kr., Berger Mór 20 kr., Somlyó Ignácz 30 kr., Korein 50 kr., A gyüjtött összeg a szobor bizottság cimén a »Pesti Hazai Első Takarékpénztárhoz« lett beküldve

— **Tüz.** A csapii szőlőben e hó 15-én tüz volt. Leégett Mattos József ottani tanitó présháza a benlevő felszerelésekkel együtt. A kár 250 forint, mely azonban biztositás utján megkerül.

— **A „Chevra Cadisa"** (Szent-Egylet) Nagy-Kanizsán e hó 20 án délután 5 órakor a hitközség tanácstermében rendkivüli közgyülést tart. Tárgy az alapszabályok módositása.

— A **„Kisdednevelő-Egyesület"** közgyüléséről lapunk 38-ik számában már megemlekeztünk, pótlólag közöljük az elnöki jelentés alapján a következőket. Az egyesület Nádor-utcai és Arany-János utcai ovódáiban a mult év folyamában nyári menhelyi dajkák és késöbben állandó gyermekmenhelyi dajkák kiképzésére tanfolyam létesittetett. Mindkét tanfolyam szép sikerrel járt, amennyiben nyári menhelyek vezetésére 12, állandó menhelyek vezetésére pediglen 18 nőszemély nyert képesitést. Az egyesület által fentartott 4 ovódában a lefolyt évben volt összesen 158 dijfizető gyermek, dijmentes pedig 174. — Az egyesületnek jelenleg 9 tiszteletbeli, 20 alapitó 72 rendes és 37 pártoló tagja van. A kisorsolás folytán uj választás alá eső választmányi tagok ismét megválasztattak, uj választmányi tag *Blumenschein* Vilmosné lett. A gondnoki tisztség, mely *Knausz* Boldizsár elhunytával megüresedett csak a jövő évi közgyülésen, melyen az egész tisztikar választás alá esik fog betöltetni, addig pedig *Knortzer* György kéretik meg ezen teendők intézésére.

— **Majális.** A városi községi iskolák növendékei mintegy 600-an szombaton délután tanitóik vezetése alatt zászlósan és a tüzoltó zenekar kiséretében kirándultak a sánci kertbe, hogy a szabadban üzve gyermeki játékukat, élvezzék mind azon kellemességeket, melyeket egy majális nyujthat. A szülők és ismerősök egész serege vonult ki a délutani órákban a sánci kertbe, hogy részese lehessen a gyermekek örömének.

— **Himlő-járvány.** Kiskanizsai polgártársaink, kik nem igen szeretik a hatósági intézkedéseket betartani, most ezen makacsságuknak köszönhetik, hogy a himlő járványosan fellépett. — Az orvosi rendeletek figyelmen kivül hagyása eredményezte, hogy Kis-Kanizsán jelenleg több gyermek és felnőtt himlőben fekszik. A megbetegedésről legtöbb esetben nem tétetik jelentés, már csak azért sem, mert megparancsolva van és ezen titkolódzás folytán a járvány mindinkább terjed.

— **Czigarettapapir.** A legjobb minőségü eredeti franczia *„Cartouche-Erquiites"* cigarettahüvely kapható Fischel Fülöp könyv- és papirkereskedésében Nagy-Kanizsán.

A fához támasztott puskacső fénye megcsillámlott a holdvilágnál.

Minden idegszálam feszült, reszketett. Végig vonultak előttem azok a bizonyosan nem tudott, de sejtett események, — miket a meggyilkolt hat legényről hallottam.

A cihereshen át siettem vissza bokortól bokorhoz surranva, ahogy jöttem.

A paraszt még ott kaszált az erdőszéli lóberésben.

Lihegve szaladtam hozzá, megragadtam karját és vonszoltam magammal.

Szegény ember eleinte azt hitte, hogy megtébolyodtam s csak akkor gyorsitotta önként lépteit, mikor utközben szakgatott magyarázatomból megértette, — hogy valószinüleg megtudtam: kinek kezétől pusztult el az a hat sivói legény?

Mikor a turbékoló pár közelébe értünk, a parasztnak elég volt egy pillantás át az erdő sürüjébe; rögtön megismerte a legényt.

— Csanta Pali ez, akit két esztendő előtt vittek Illavára; de 1 esztendő előtt megszökött. Ez ölte hát meg azt a szegény hat legényt egymásután. Szegény molnárt megöli ez a dolog, ha megtudja. Ezt suttogta halkan a paraszt; aztán szép csendesen visszavonultunk.

Utközben láttuk, hogy a molnár komor képpel, jobbra, balra tekintgetve, puskásan halad a patak tulsó partján, amerre lánya ment. Meg-megállt és kémlelt.

— Talán csak észrevette a molnár, hogy lánya eljött hazulról? — szóltam izgatottan.

— Rettenetes itéletnap lesz itt, ha megtalálja őket — mormogta fogai közt a paraszt.

Aztán ballagtunk szótlanul, gondolatokba merülten a falu felé.

Már az alvégen haladtunk, mikor az éjszaka csendjén át két tompa durranás hullámzott el hozzánk a távolból.

Mindketten megrázkodtunk. Mi történhetett ott?

— — — — — — — — — — — — — — —

Másnap reggelre a sivói malom teljesen elhamvadt, porig égett. Megtalálták benne a molnár rülten a falu felé.

Kivüle sem élőt, sem holtat nem lehetett találni a malom üszkei között.

Hova lett a sivói szép molnárleány? Mindenki azt kereste

Elmentünk a patak mentén, behatoltunk az erdő sürüjébe.

Ott feküdt akkor is Csanta Pali karjaiban.

Mindkettőnek homlokából szivárgott még a vér, ahol a golyó átfutott, tán éppen a szerelem legönfeledtebb pillanatában.

Szinészet Nagy-Kanizsán.

Szerdán Birchpfeifer Sarolta 5 felvonásos drámája adatott, a nemzeti szinház előkelő tagja K. Hegyesi Mari második vendégjátékául, sürün telt ház előtt, mely Hegyesi Mari müvészi játékának bilincselő hatása alatt mindvégig mély meghatottságot tanusitott. A szerzőnő képzeletében nem jelenhetett meg Eyre Jane más alakban mint a melyet K. Hegyesi Mari mutatott be. Az elnyomatása ellen fellázadó árva, ki benső értékének és becsének öntudatára érzetében elhagyja Reed asszony kinzókamaráját és a tudvágy emésztő tüzével lelkében örömmel követi Dr. Blakhorstot az árvaintézetbe, de nem a nélkül, hogy a bucsu pillanatában egész lávaját a keserü szemrehányásnak zuditsa Reed asszony fejére; a késöbben lelkileg és testileg fényesen kiképzett, magas müveltségü és bóditó szépségü nevelőnő Lord Rochester házában, ki nagy és nemes lelkének sugallatára kész átengedni a tért Clarens Georginának, a legrutabb önzés fegyverével küzdő eme kreaturának; a legnagyobb, mert önmagát legyőző erővel rendelkező nő, ki vérezve végigfutva az élet veszőutain, végre a remegve sejtett boldogság révpartjára lép — mindezt a valódi müvészet játszi könnyedségével és mély ismeretével a lélek világának tudta Hegyesi Mari alakitani. És ha a lelkes taps és zajos

lyet fundálások és nemzetiségek a magyar államesze ellen intéznek.

A magyar sajtó igen könnyen megóvhatja magát az olyan fúlkapásoktól, melyekkel a legnagyobb csapást saját reputátiója ellen méri, s nem kell irigyelnie azoknak a né met (külföldi) lapocskáknak a dicső-éget, melyek lust- elvtelenségben, és sensatióhajhászatban tengetik napjaikat s rontják a közönség izlését és erkölcseit.

A jótékonyságügy rendezése.

Mint minden városban, a szegények nálunk is felütötték tanyájukat.

Hogy hányan vannak, azt mindenki észlelheti ha közöttünk hire jár, hogy lesz kiosztás.

Százával tódulnak be a jótékony intézetek ajtain, az izr. hitközség állandóan 150 szegényt támogat, a keresztény és zsidó nőegylet osztogat és osztogat — azoknak, akik jelentkeznek, míg a szegénységüket takargatókat — és kendőzőket csak néha éri a jótékonyság sugara.

A jótékonyságnak ilyetén való gyakorlásával czélt érnek-e? Megszünt-é csak egyetlen-egyszer szegénysége, nyomora a támogatásban részesülőknek?

Erre határozottan nemmel kell felelnünk.

És miért nem? Azért, mert a jótékonyság szervezve nincs.

Ott hol némi szervezettséget mutat, mint a népkonyhai intézményben, az ételosztogatás tényleg száz meg száz gyermeket óv meg a lassu éhenhalástól. De a pénzosztogatásnak hatása nincs.

Ha a szegény egyszer megizlelte: mily könnyü egy forintot egy pár sóhajjal szerezni, akkor belőle valóságos részvétüzér lesz. Egy rongyos kabát vagy szoknya, szende tekintet, kézcsók, sóhajtozás mindig hat és czélt nem téveszt.

Alig nyomta, a szegénynek markát az a pár garas, elmegy a korcsmába, jóllakik és ha esetleg férfi, még egy pár kapuczinert is megiszik valamelyik kávéházban, aztán olyan szegény mint volt.

És ez folytatódik évtizedeken át, ezek az emberek ugynevezett hivatásos snorerek. És a rendszertelen adományozásnak, még az a hátránya is van, hogy biztatja a környékbeli falusi szegényeket is, hogy eljöjjenek ide a városba, hol több alkalom nyilik a koldulásra s hol könnyen becsempészhetik magukat a benfentes szegények közé, kiknek listájában aztán állandóan szerepelnek.

A rendszert igy folytatni tovább nem lehet.

Angliában a szegény-ügy a községek és állam által van szervezve. Ott minden községnek van menháza, hol a valóban szegények ellátást kapnak. Olyanok, kik testben lélekben megvannak törve. De ha ezreket kidobunk minden változatosság nélkül, ezzel a szegénységet csak neveljük.

A szegényügyet rendszeresiteni csak két irányban lehet. A betegek és munkaképtelenek számára menházat kell szervezni. Azokat pedig kik munkabirók, de szerencsétlen körülményekkövetkeztében pillanatnyi zavarban vannak, nem egy forinttal, hanem hathatós segélylyel az elszegényedéstől meg kell menteni. Ha azonban a segélyre méltatatlanoknak bizonyulnának, akkor támogatásra számitaniok többé nem lehet.

Az ilyenek fölött a felügyeletet természetesen nem gyakorolhatják oly egyének, kiknek elfoglaltsága nagy, hanem hivatásos szegény-atyák, kik a jótékony egyleteknek minden apró körülményekről leszámolnak.

A renyhéket, a munkakerülőket pedig irgalom nélkül irtani kell. Azoktól meg kell vonni a reményt, hogy alkalmatlankodó tolakodással és koldulással mások zsirján tengethessék életüket.

A biztositás Messiása.

Dacára annak az általánosan elösmert fontos és üdvös nemzetgazdasági missiónak, melyet a biztositás intézménye betölt midőn az esetleges kár anyagi sulyát csekély dij ellenében a közönség vállairól levéve, ugyszólván a jótékony gondviselés szerepét viszi, még is, megszámlálhatlan milliókat tesznek ki az ingó és ingatlan vagyonok, amelyek közöny és könnyelmüség folytán biztosittatlanul maradnak. Közöny és könnyelmüség folytán mondjuk, — mert a józan ész hiába keresné indokolását annak, — hogy azzal az esélylyel szemben, amely minden emberi számitás alól kivonja magát, a véletlen szeszélyeivel szemben, a melyek minden nap és minden órában ugy szedik áldozatukat a föld lakói köréből, mint akár a halál fojtó angyala, *véletlenül* maradjon az ember akkor, midőn — a kockázat arányában elenyésző csekély áldozat áran, a sorsnak csapásait anyagi tekintetben magára nézve megerőtelenitheti, mint ahogy lepattan jól vértezett harcosról az ellenséges löveg.

Sajnos hogy igen sok esetben csak akkor ébred az ember ennek tudatára, mikor érzékenyen sujtatott már, és *késő bánat* fogja el a változhatatlan felett. — De ilyenkor a lelkiismeret, ez a millió kebleknek mély alvója, szólal meg, és ki volna képes megfelelni szemrehányó kérdésének, — mely mintha vesztett remények sötéi sirjából zokogna fel: „Tiéidet gondatlanságod által oly fá jón, miért bántottad még?" Mert igenis *kötelesség* a biztositás utján való gondoskodás, kötelesség önmaga iránt, mert minden ember — a legfüggetlenebbtől a fizetett szolgáig — egy nagy erkölcsi tartozás terheltje övéivel szemben, — és ha minden rokoni köteléktől ment árva volna is, ugy számontartottja az államnak, melynek minden gyermeke sorsa drága és nemzetgazdászatilag fontos.

De nem akarunk egy vonalnyira sem letérni a tiszta tárgyilagosság ösvényéről, és ezért elismerjük, hogy a közönség egy részének idegenkedése a biztositás elől, ha nem is okadatolást, de enyhitő mágyarázatot talál abban a kétségtelen és nem egy izben beigazolt körülményben, hogy szédelgő vagy gyöngén fundált, rosszul vezetett vállalatoknak *áldozataivá* váltak. — Hogy ezért első sorban az illető biztositó társaságokat, — illetve azok vezetőit terheli a felelősség az felül áll minden kételyen és mindazon esetben, ahol ez helyén való volt, meg is tette a magáét az igazságszolgáltatás.

De valamint az ideális kormányzás az előrelátás ügy a jogosult igényeknek megfelelő törvényhozás a *megóvás*, az *elhárítás* nem pedig a beteltt bünlajstrom utjáni fenyités. Az államalkotó közönségnek joga van kérni, joga van követelni, hogy a biztositásitási intézmény rohamos fejlődése folytán, mint a külföldön, ugy nálunk is tevékenység lejtessék ki, nem csak tudományos de, sőt főleg a *törvényhozási körökben*.

Ez utóbbihoz pedig legelsőben az szükségeltetnék, hogy az igazságügyi miniszteriumban a biztositási jog szervezttessék és meg ne türessék, hogy e téren a vezetés a kereskelmi- és pénzügyminiszterium — ahol azonban szintén ninesen organizálva a biztositási ügy — hatáskörébe essék. Az ipar- és kereskedelmi ügyek szakosztályába osztva igen mostoha sorsra jutott a biztositás intézménye, melynek speciá is, nagy érdekeit a külföld mintájára kellene megfigyelni Magyarországon is.

Ha ily irányban kötelességét teljesitené a törvényhozás, mint a hogy ezt számos sürgetés után sem teszi, akkor a kölesönös viszony: közönség és biztositó-társaság között is lényegesen megváltoznék, még pedig oly örvendetes módon, hogy a biztositó, valamint a biztositott, ez a két szerződő fél, akik közül a fentorgó viszonyok között rendszerint csak az egyik a megelégedett: egyaránt éreznék át üdvös voltát a biztositás intézményének. Legutóbb *dr. Róth Pál* budapesti ügyvéd mutatta ki a Magyar Jogászegylet teljes ülése előtt tartott nagyszabásu felolvasása alkalmával, hogy mennyire tarthatatlan a biztositási törvény által inaugurált helyzet, és reáutalt arra, hogy mily fogyatékos az 1875-iki kereskedelmi törvény által meghonositott „nyilvánossági rendszer", mely a biztositási vállalatok ellenőrzésére szolgálni volna hivatva, de ennek megfelelni képtelen. És épen ez az oka annak, hogy hiányzik a nagyközönségben az a megnyugvás, — melyet más állam törvényhozásai megadnak, beleoltanak a népbe, azzal, hogy a biztositó-intézetek

---

— Nem azt uram, soha. Azért mondom telebaráti jószándékkal, hogy ha tetszik ez a lány, akkor csak hagyja itt ismeretlenül, felejtse el és ne jöjjön közelébe se a malomnak, mert szent egy igaz, hogy ez a szép teremtés az ördögge cimborál.

Valami különös érzés borzongott végig idegeimen. Gondolatokba merültem, mialatt a jámbor paraszt vissza sem tekintve, ment tovább az erdőszéli lóherés felé.

Mi rejtőzhetik e mögött a mesék világába való történet mögött? Csakugyan lehet összefüggés a megöltek szerelme és elpusztulásuk között? És ha van, ki pusztithatta el azokat a szerencsétleneket? A lánynak végre is semmi oka sem volt őket megöletni. Hol lehet hát az a titkos kéz, mely oly kegyetlenül játszott bele a szegény meggyilkoltak sorsába? Valaki bizonyára titokban szereti ezt a lányt, olyan legényféle, aki nem kérheti meg kezét.

A sok gondolat közül a legutolsónál megállapodtam. Igen, ennek a lánynak sorsába okvetlenül valami ilyen körülménynek kell fatalis módon belejátszani. Föltettem magamban, hogy nem nyugszom, míg a titoknak nyomába nem jutok.

És ettől fogva minden nap rendesen a sivói malom felé sétáltam ki. Most már nem csupán a merengésbe ringató malomzugás, hem csupán a madarak csattogása, a lombsuttogás és virágillat: az erdő ragyogó költészete vonzott. Sőt mondhatom, hogy a poetai érzelmek és gondolatok teljesen háttérbe szorultak a titok kifürkeszésével szemben. A leglelkiismeretesebb vizsgálóbiró odaadásával és lankadatlan türelmével lestem a jeleket, miknek segitségével bejuthatnék a hat szerencsétlen, megölt szerelmes legény halálának rejtelmébe.

Eszembe jutott az is, hogy mikor a szép molnárleány olyan minden szenteket megejtő pongyolában mosott a simán futó patak vizében: egy-egy pillanatra igéző szemeivel az erdő sürüjébe révedt. Mért nézett oda?

Kit várt onnan? Nem onnan várta-e azt a titokban szeretett legényt, aki a szerencsétlen áldozatok tragikus sorsában a mozgató erő volt?

Egyik napon a megszokott időn tul merengtem az erdőszélen.

Már este 9 órára járt az idő. A teli hold emelkedett ki a távoli hegyek mögül s amint kissé magasabbra jutott az égboltozat pereme fölé, ezüstfénynyel vonta be az egész vidéket.

Egyike volt ez ama holdsugaras estéknek, miket a sentimentalis novellairók 150 garmond-sorban szoktak méltatni részint a maguk, részint a holdvilág iránt fogékony költői asszonyok kedvéért.

Amint az én közvetlen tapasztalatom mutatta, a sivói szép molnárleány sem volt éppen fogékonytalan a holdsugaras estè iránt, mert egyszer csak megpillantottam, amint valami ábrándos nótát dudorászva, a patak mentében csendesen ballagott az erdő mélye felé.

Tölem mindenesetre az volt volna a legdiszkrétebb dolog, ha szép csendesen megindulok haza felé és magára hagyom a szép molnárleányt, aki talán valahol a patak ezüstös vizében játszani akart a fürdő nimfákkal.

De hát a magamfajta jámbor halandó nem azért tartozik „Magyar Figaró" szorgalmas olvasói közé, hogy vatikáni lemondással ott hagyjon egy szép leányt a holdvilág kizárólagos gyönyörüségének. Különösen, mikor még valami regényes titok bogának bontószálát is meg szeretné találni.

Az erdőszéli cihères bokrok mögött csendesen rejtőzve, egyiktől a másikig surranva követtem a szép leányt.

Egyszer csak azt látom, hogy megáll; körülnéz, azután gyors iramlással eltünik az erdő tái között.

Most én is meggyorsitottam lépteimet s észrevétlenül oda surrantam, hol ő a patak másik partján olyan gyors iramlással eltünt. Kémlelve néztem a tulsó partra s ügyekeztem szemeimmel behatolni az erdő sürüjébe, melynek sötétjét meglehetősen áttörte a lombokon átszürüdött holdsugár.

Egyik fa mellett idill jelenet játszódott le előttem.

A szép molnárleány sudár, barna férfi karjaiban pihent önfeledten, megittasultan, mint a hav..sok szerelmes madárkirálya: a sükettajd.

megalakulását, müködését, fejlődését rendszeres felügyelet, ellenőrzés tárgyává teszik, és nem bizzák a nagyközönségre, hogy magának alkosson itéletet oly vállalatok tevékenységéről, prosperitásáról, melyeket üzlettechnikai ismeretek hiján el nem is birálhat. Hisszük azonban, hogy a kereskedelmi miniszternek az utolsó költségvetési vita alkalmával tett kijelentése; hogy a biztositási-törvény reviziója sürgős voltától áthatva már a közel jövőben megfelelő törvényjavaslatot fog a képviselőház elé terjeszteni, ténynyé fog válni, és ekkor világosság fog költözni kereskedelmi törvényünknek a biztositást tárgyaló részeibe, melyeket eddig még sürü homály borit, és melyekbe a jogász elme legfényesebb világu lángjával is csak tapogatódzva merészkedhetett az ember, — akár egy búvár az ismeretlen veszélyek ezreivel fenyegető föld fekete gyomrába.

Hogy mily égető szükségnek felelne meg a biztositási törvény reviziója, eklatánsul bizonyitja egy ujabb vállalatnak kiburjánzása, mely *szövetségi alapon* állva, szinte provokálja az államot, hogy teljesitse eminens feladatát, mely polgárai jólétének biztositása érdekében gyakorlandó főfelügyeleti jogában áll. A „kölcsönösségnek" annyi halottja fedi már azt a tért, mely küzdtere a részvénytársaságoknak és vesztőhelye a szövetségeknek, hogy a most alakult „*Országos magyar kölcsönös biztositó szövetkezet*" öntudatos, sőt harczias felhivása a zászlaja alá való tömörülésre, csaknem ugy hangzik, mint a halála tudatában porondra lépő gladiator harsány üdvözlete : „*morituri te salutant!*" Hiába prognostikálják a legtekintélyesebb szaklapok rövid lét utáni kimulását, hiába utalnak mérvadó szaktekintélyek a magyar korona országaiban tett szomoru tapasztalatokra, az „*Országos magyar kölcsönös biztositó szövetkezet*" kinyujtja csápjait és ebben megnem akadályoztatik senki által A „kölcsönös jégbiztositási szövetkezet" mely 1857-ben, az „Erdélyi kölcsönös tüz és jégbiztositó egylet mely 1860-ban, a „Kármentő kölcsönös életbiztositó" mely 1875-ben, és a „Magyar tisztviselők hitel- és biztositó intézete" mely ugyancsak 1875 ben szünt meg kinos vergődés után, nem eléggé eloquensen szól amellett, hogy a szövetségi alapon létesitett biztositó társaságok számára nincsen hely e hazában, melyet józan nép lakik?! Vagy kérdjük: van-e sejtelme is az ily szövetkezetnél biztositást kérő félnek arról, hogy a kereskedelmi törvény 1875: XXXVII. t.-cz. 231. paragrafusa alapján a *szövetkezet kötelezettségeiért vagyonilag felelni tartozik*, ami azt jelenti más szóval, hogy veszteséggel záródó üzletévek után a mitsem sejtő biztositott fél *utánfizetésre* fog szólittatni. És miért nem emliti egy szóval sem a legfényesebb igéretekkel telt körlevél ezt a körülményt? Mert tetszeleg az „*Országos magyar kölcsönös biztositó szövetkezet*" a *Messiás* szerepében, melyben nem átalja a részvénytársaságok hatalmas intézményét megtámadni és *megváltást* igérni az emberiségnek. Nevetséges ügyekezet, amely emlékeztet a gyerkőczre, aki csigahéjjal akarta romba dönteni a tengerből kiemelkedő világitótornyot.

X. Y. Z.

HIREK.

— **K. Hegyesi Mari** urnő csütörtökön befejezvén Nagy-Kanizsán 3 estére terjedő vendégszereplését még ugyanazon éjjel Budapesten át Nyiregyházára utazott, hol 5 estén át fogja a közönséget gyönyörködtetni. A kiváló művésznő ittléte alatt gyengélkedése miatt jobbára az ágyat őrizte, melyet csak este hagyott el, hogy kötelezettségének eleget tegyen. — A bájos művésznő, ki játékával lelkiitassá tette a közönséget, a szinpadon kivül kedves egyszerüségével hóditotta meg mindazokat, kik társaságot élvezhették. Mindezek után őszintén kijelenthetjük, — hogy a közönség Hegyesivel sokkal inkább meglehetett elégedve, — mint Hegyesi a közönséggel. De ez már nálunk — sajnos — igy a szokás, mit *Jászai*, *Hilgermann* Laura! *Arányiné Wein* Margit és még többen igazolhatnak.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter dr. Sárffy Elek nagykanizsai kir. törvényszéki aljegyzőt jegyzővé nevezte ki.

— **Véglegesités.** A földmivelésügyi miniszter Kopeczny Károly keszthelyi gazdasági tanintézeti ideiglenes minőségü irodatisztet és pénztárost állásában véglegesitette.

— **A Balaton áldozatainak** egyikét: *Hegel* Victor adóhivatalnok tetemét tegnap, szombaton a csendőrség Berény-balatoni partján letalálta, de Tagány Barna honvédszázados teteme még mindeddig nem találtatott meg. A Balaton vize, mely elnyelte a szerencsétleneket még mindig sirját képezi az utóbbinak, pedig minden irányban hálók rakattak le, a tetem kifogására, de eddig eredménytelenül.

— **A kis alamuszi.** Bokor J kitünő operetteje, mely a népszinház igazi cassa darabja, lesz az utolsó slager, melyek Rakodczay szinigazgató közönségünk szórakoztatására a szinházi idény végén kiüt. Vasárnap lesz az operette bemutató előadása, mely bizonyára a közönségnél és igazgatónál is be fog ütni. Hétfőn adatik „Rafael", kedden pedig meglesz a bucsu-előadás és azután — a függöny legördül.

— **Közgyülés.** A magyar szent korona országai Vörös-Kereszt egyletének nagykanizsai választmánya 1894. évi május hó 20 án délután 3 órakor a „Kisdednevelő-Egyesület" nádor utczai helyiségében tartandja évi rendes közgyülését. — A közgyülés tárgyai: 1. Elnöki megnyitás. 2. Jelentés a lefolyt évi működésről. 3. A számvizsgáló-bizottság jelentése. 4. A sorrend szerint kilépő választmányi tagok helyett ujak, esetleg azok ismétí megválasztása. 5. Netáni inditványok. — Kisorsolt tagok: Ebenspanger Lipótné, Hoffmann Mórné, Kürschner Ignáczné, Sommer Sándorné, Dr. Schreyer Lajosné, Weisz Henrikné urhölgyek, Ebenspanger Lipót, Grünhut Henrik, Győrffy János, Lengyel Lajos, Tripammer Gyula Vágner Károly urak.

= **Kossuth Lajos szobrára** a *pacsai* izr. hitközség tagjai körében 7 frt 70 krt. gyüjtött melyhez járultak; Schütz Zs. 1 frt, Schleifer M. G. 1.50 kr., Dunejtz 40 kr., N. N. 20 kr., Hirschler Samu 30 kr., Fischer Miksa 20 kr., Berger Laura 50 kr., Sternberg Vilmos 50 kr., Pollák Sándor, 20 kr., Glasner 30 krajcár Grosz 10 krajcár. Grosz Ödön 40 kr., Pollák Izidor 30 kr., Pollák Vilmos 50 kr., Goldschmied József 30 kr., Berger Mór 20 kr., Somlyó Ignácz 30 kr., Körein 50 kr., A gyüjtött összeg a szobor bizottság cimén a „Pesti Hazai Első Takarékpénztárhoz" lett beküldve

— **Tüz.** A csapii szőlőben e hó 15-én tüz volt. Leégett Mattos József ottani tanitó présháza a benlevő felszerelésekkel együtt. A kár 250 forint, mely azonban biztositás utján megkerül.

— **A „Chevra Cadisa"** (Szent-Egylet) Nagy-Kanizsán e hó 20 án délután 5 órakor a hitközség tanácstermében rendkivüli közgyülést tart. Tárgy az alapszabályok módositása.

— **A „Kisdednevelő-Egyesület" közgyüléséről** lapunk 38-ik számában már megemlékeztünk, pótlólag közöljük az elnöki jelentés alapján a következőket. Az egyesület Nádor-utcai és Arany-János utcai ovódáiban a mult év folyamában nyári menhelyi dajkák és későbben állandó gyermekmenhelyi dajkák kiképzésére tanfolyam létesittetett. Mindkét tanfolyam szép sikerrel járt, amennyiben nyári menhelyek vezetésére 12, állandó menhelyek vezetésére pediglen 18 nő személy nyert képesitést. Az egyesület által fentartott 4 ovódában a lefolyt évben volt összesen 158 dijfizető gyermek, dijmentes pedig 174. — Az egyesületnek jelenleg 9 tiszteletbeli, 20 alapitó 72 rendes és 37 pártoló tagja van. A kisorsolás folytán uj választás alá eső választmányi tagok ismét megválasztattak, uj választmányi tag *Blumenschein* Vilmosné lett. A gondnoki tisztség, mely *Knáusz* Boldizsár elhunytával megüresedett csak a jövő évi közgyülésen, melyen az egész tisztikar választás alá esik fog betöltetni, addig pedig *Knortzer* György kéretik meg ezen teendők intézésére.

— **Majális.** A városi községi iskolák növendékei mintegy 600-an szombaton délután tanitóik vezetése alatt zászlósan és a tüzoltó zenekar kiséretében kirándultak a sánci kertbe, hogy a szabadban üzve gyermeki játékukat, élvezzék mind azon kellemességeket, melyeket egy majális nyujthat. A szülők és ismerősök egész serege vonult ki a délutani órákban a sánci kertbe, hogy részese lehessen a gyermekek örömének.

— **Himlő-járvány.** Kiskanizsai polgártársaink, kik nem igen szeretik a hatósági intézkedéseket betartani, most ezen makacsságuknak köszönhetik, hogy a himlő járványosan fellépett. — Az orvosi rendeletek figyelmen kivül hagyása eredményezte, hogy Kis-Kanizsán jelenleg több gyermek és felnőtt himlőben fekszik. A megbetegedésről legtöbb esetben nem tétetik jelentés, már csak azért sem, mert megparancsolva van és ezen titkolódzás folytán a járvány mindinkább terjed.

— **Czigarettapapir.** A legjobb minőségü eredeti francia „*Cartouche-Exquiites*" cigarettahüvely kapható Fischel Fülöp könyv- és papirkereskedésében Nagy-Kanizsán.

A fához támasztott puskacső fénye megcsillámlott a holdvilágnál.

Minden idegszálam feszült, reszketett Végig vonultak előttem azok a bizonyosan nem tudott, de sejtett események, — miket a meggyilkolt hat legényről hallottam.

A ciheresen át siettem vissza bokortól bokorhoz surranva, ahogy jöttem.

A paraszt még ott kaszált az erdőszéli lóberésben.

Lihegve szaladtam hozzá, megragadtam karját és vonszoltam magammal.

Szegény ember eleinte azt hitte, hogy megtébolyodtam s csak akkor gyoritotta önként lépteit, mikor utközben szakgatott magyarázatomból megértette, — hogy valószinüleg megtudtam: kinek kezétől pusztult el az a hat sivói legény?

Mikor a turbékoló pár közelébe értünk, a parasztnak elég volt egy pillantás át az erdő sürüjébe; rögtön megismerte a legényt.

— Csanta Pali ez, akit két esztendő előtt vittek Illavára; de 1 esztendő előtt megszökött. Ez ölte hát meg azt a szegény hat legényt egymásután. Szegény molnárt megöli ez a dolog, ha megtudja. Ezt suttogta halkan a paraszt; aztán szép csendesen visszavonultunk.

Utközben láttuk, hogy a molnár komor képpel, jobbra, balra tekintgetve, puskásan halad a patak tulsó partján, amerre lánya ment. Meg-megállt és kémlelt.

— Talán csak észrevette a molnár, hogy lánya eljött hazulról? — szóltam izgatottan.

— Rettenetes itéletnap lesz itt, ha megtalálja őket — mormogta fogai közt a paraszt.

Aztán ballagtunk szótlanul, gondolatokba merülten a falu felé.

Már az alvégen haladtunk, mikor az éjszaka csendjén át két tompa durranás hullámzott el hozzánk a távolból.

Mindketten megrázkodtunk. Mi történhetett ott?

— — — — — — — — — — — — —

Másnap reggelre a sivói malom teljesen elhamvadt, porig égett. Megtalálták benne a molnár megszenesedett hulláját.

Kivüle sem élőt, sem holtat nem lehetett találni a malom üszkei között.

Hova lett a sivói szép molnárleány? Mindenki azt kereste.

Elmentünk a patak mentén, behatoltunk az erdő sürüjébe.

Ott feküdt akkor is Csanta Pali karjaiban.

Mindkettőnek homlokából szivárgott még a vér, ahol a golyó áthatolt, tán éppen a szerelem legönfeledtebb pillanatában.

Színészet Nagy-Kanizsán.

Szerdán Birchpfeifer Sarolta 5 felvonásos drámája adatott, a nemzeti szinház előkelő tagja K. Hegyesi Mari második vendégjátékául, sürün telt ház előtt, mely Hegyesi Mari művészi játékának bilincselő hatása alatt mindvégig mély meghatottságot tanusitott. A szerzőnő képzeletében nem jelenhetett meg Eyre Jane más alakban mint a melyet K. Hegyesi Mari mutatott be. Az elnyomatása ellen feltüzadó árva, ki benső értékének és becsének ösztökélő érzetében elhagyja Reed asszony kinzókamaráját és a tudvágy emésztő tüzével lelkében örömmel követi Dr. Blakhorstot az árvaintézetbe, de nem a nélkül, hogy a bucsu pillanatában egész láváját a keserü szemrehányásnak zuditsa Reed asszony fejére; a későbben lelkileg és testileg fényesen kiképzett, magas müveltségü és bóditó szépségü nevelőnő Lord Rochester házában, ki nagy és nemes lelkének sugallatára kész átengedni a tért Clarens Georginának, a legrutabb önzés fegyverével küzdő eme kreaturának; a legnagyobb, mert önmagát legyőző erővel rendelkező nő, ki véresre végigtutra az élet vesztőutain, végre a remegve sejtett boldogság révpartjára lép — mindezt a valódi művészet játszi könnyedségével és mély ismeretével a lélek világának tudta Hegyesi Mari alakitani. És ha a lelkes taps és zajos

ünjenzésen kívül még egyéb erkölcsi jutalomra érdemesült volna Hegyesi Mari, úgy megtalálhatta volna azt azokban a meg-megcsillanó gyöngyökben, melyeket ő emelt a kedélyek tengerből a rezgő pillákra — — —

A közreműködők közül Könyves mint Rochester lord adta újabb jelét szép tehetségének, és kitűnő alakítása osztatlan dicséretben részesült a közönség részéről. Szolinszky Olimpia (Clarens Georgina) kis szerepét annyira tudta művészi felfogásával érvényre juttatni, a mennyire ez épen lehető volt. Igen jó volt Reed asszony szerepében Lászyné, és dicsérettel kell megemlékeznünk Szabó Irmáról is, a ki epizódszerepét hivatottságra valló ügyességgel játszta.

Csütörtökön „A czigány" czimű Szigligeti féle eredeti népszinműben buczuzott tőlünk K. Hegyesi Mari még egy utóljára is könyüket facsarva szemeinkből; mert hiába, az ember szive megesik tengerbajon annak a szikrákat szóró tüzes szemű Rózsinak, kinek termete lenge nád, és barnitott arcza olyan, mint az őszi baraczk. És Hegyesi Mari ebben a parasztdrámában csak olyan otthonos volt, mint akár Fedorában; a czigányviyjlló küszöbön puszta földön gugsolva oly igaz és természetes volt, mint Párizs legelőkelőbb salonjában, és az a kéz, mely oly igézően tudott tegnap a legyezővel játszani, ma marokra fogott kalapácscsal döngette az izzó vasat, mintha örök idők óta Pharaó nemzetségét szolgálta volna. — Pompásan érvényesültek Hegyesi játékában a „Czigány" drámai momentumai, és királyképen az, a melyben Rózsi megtébolyodik. Rózsi egész lénye különben művészi alkotás volt, mely alkotás igen jól volt környezve Fekvédri Zsuja czigánya, Könyves Pétije, és Antal Gyurija által.

A közönség pompás virágkosarat nyujtott át a művésznőnek, nagy elismerésének csekély jele gyanánt, és szünni nem akaró tapssal rótta le háláját.

Pénteken „A dolozai nábob leánya" adatott itt másodszor, jeles előadásban, melyre ujabban részletesen nem térünk vissza; csupán azt az egy megjegyzést koczkáztatjuk, hogy szinte kínosan érinti a közönséget, hogy egy oly általánosan ismert szólás, mint az a „cherchez la femme" vaskonzekvenczióval hibásan ejtetik ki, és szinte csodálatos, hogy oly képzettségü egyének közül egyik sem bír a franczia nyelv annyi felületes ismeretével sem, hogy ez a hibás kiejtés, mely egy nábob magasműveltségű leánynak szájából igen különösen hangzik feltünnék — Szolinszky Olimpiát tisztelői gyönyörü virágcsokorral lepték meg ez estén, mely figyelmet ő különben már régen kiérdemelte.

(x. y. z.)

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

Felsőbb biróságoktól leérkeztek.

Horváth József felperesnek — Szalai Juli férj. Kulcsár Józsefné és Szalai Kati férj. Horváth Jánosné alperesek elleni zálogjog kitörlés s jár. iránti pere a kir. Curiától helybenhagyó itélettel.

Tóth Teréz st. végrehajtatóknak — Tóth József és Lakatos Agnes végrehajtatást szenvedők elleni 500 frt s jár iránti ügye a kir. táblától részben megváltoztató végzéssel.

Zmarek Fülöp st. felpereseknek — Makovecz Ferenc alperes ingatlan birtoka s jár iránti pere a kir. táblától helybenhagyó itélettel.

Spitzkopf Jakab és Weinberger Mór felpereseknek — Pollák Lipót alperes elleni végrehajtás megszüntetési ügye a kir táblától megsemmisitő végzéssel.

Ifju. Kósa János felperesnek — Kósa Péter elleni rendes pere a kir. táblától helybenhagyó itélettel.

Lukácsi Mihály felperesnek — Lukácsi Károly st. alperesek elleni pere a kir. Curiától részben helybenhagyó itélettel.

Személyes szabadság megsértése és testi sértés miatt vádolt Andri Csertók György elleni bünügy a kir. Curiától helybenhagyó itélettel

Sulyos testisértés büntettével vádolt Filiszár Ferenc elleni bünügy a kir. táblától helybenhagyó itélettel.

Sikkasztással vádolt Pukai Antal elleni bünügy a kir táblától helybenhagyó itélettel.

Sulyos testi sértés büntette miatt vádolt Bróz Imre elleni bünügy a kir. táblától helybenhagyó itélettel.

Gyujtogatás büntettével vádolt Szabó Antal elleni zárlati ügy a Curiától helybenhagyó végzéssel.

Viósz Béla st. felpereseknek — Dervarics Ákos alperes elleni felhivási pere a táblától pótlás végett.

Győrffy Jánosnak — Molnár Ferencz elleni 8259 frt s jár iránti pere a táblától helybenhagyó itélettel.

Mirics Antal st. felpereseknek — Horváth Antal s neje alperesek elleni tulajdonjog korlátozás s jár. iránti pere a kir. táblától helybenhagyó itélettel.

Mischag Ferencznek — néhai Mischag György örökösei s ts. elleni 3030 frt s j. iránti pere a kir. táblától helybenhagyó itélettel.

Sulyos testi sértés büntettei miatt vádolt Sóth Péter elleni bünügy a táblától helybenhagyó itélettel.

Mischag Ferencznek — Mischag Antal st. elleni 3000 frt s jár. iránti pere a táblától helybenhagyó itélettel.

Magárnokiratham isitás és csalás büntettei miatt vádolt Hofbauer Bódog és Lövenfeld Lájos elleni bünügy a kir. táblától helybenhagyó végzéssel.

Sulyos testisértés büntettével vádolt ifj. Herczeg István s ts. elleni bünügy a táblától helybenhagyó itélettel,

Halált okozott sulyos testi sértés büntettével vádolt Farkas Miklós elleni bünügy a táblától részben megváltoztató itélettel.

Többek bántalmazásából származott sulyos testi sértés büntettével vádolt Glavács Iván, Czigány Iván, Godine Márton, Györek István, Kovács István st. elleni bünügy a táblától helybenhagyó itélettel.

Lopás büntettével vádolt Deli Ferenc és Sifter István elleni bünügy a táblától helybenhagyó itélettel.

Közgazdaság.

— **Kimutatás** a kanizsai járás állatállományának közös legelőre való kihajtás előtt eszközölt megvizsgálásáról 1894. évre.

A község neve	a megvizsgált összes szarvasmarha	ló	juh	kecske
	állomány			
Légrád	1205	182		17
Mura-Keresztur	305	182		2
Fityeház	200	41		—
Szepetnek	524	379	2187	—
Bajcsa	171	36	—	—
Sormás	295	48	1120	—
Eszteregnye	178	26	—	—
Rigyácz	79	15	—	—
Langviz	100	61	—	—
Palin	225	48	200	—
Korpavár	102	30	—	—
Kis-Komárom	45	4	650	—
Német-Szent-Miklós	130	45	—	—
Füzvölgy	130	48	—	—
Öbrönok	63	26	—	—
Szt. Ba'ázs	20	80	—	—
M. Szerdahely	167	73	—	—
Kaczorlak	101	—	—	—
Bocska	42	26	—	—
Börzöncze	47	86	—	—
Pölöskefő	135	56	—	—
Gelse	128	43	—	—
Gelsesziget	68	—	—	-
Ujhidas	231	29	—	—
Kilimán	47	—	—	—
Galambok	551	248	3450	—
Raics	530	101	—	—
Garabonez	444	124	1960	—
Kis-Komárom	648	165	—	—
Komárváros	415	145	—	—
B.-Magyar'd	451	112	—	—
Sárszeg	45	19	—	—
N.-Récse	286	47	—	—
Kis Récse	60	6	—	—
Csapi	84	32	—	—
Szt.-Jakab	135	44	—	—
Bakónak	305	117	207	—
Merenye	250	104	70	—
Ujlak	190	36	—	—

Mely fenti állomány egészségesnek találtatott.
Nagy Kanizsa, 1894. máj 19.

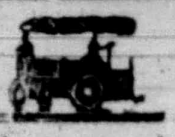

Vasuti menetrend

Kanizsa állomás.

Irány	Indulás Kanizsáról				Érkezés Kanizsára			
	vonat	ó	p	n	vonat	ó	p	n
Pragerhof	sz. v.	4	42	regg.	gy. v.	5	33	regg.
	sz. v.	2	35	d. u.	sz. v.	12	59	d. u.
	gy. v.	12	20	éjjel	sz. v.	11	22	éjjel
	v. v.	6	50	este	v. v.	7	59	reg.
Bécs	sz. v.	6	05	regg.	sz. v.	3	42	regg.
	sz. v.	2	05	d. u.	sz. v.	1	34	d. u.
Szt-Iván	v. v.	5	15	d. u.	v. v.	8	04	regg.
Bécs	sz. v.	12	45	éjjel	sz. v.	10	15	este
Budapest	gy. v.	5	47	regg.	sz. v.	3	50	regg.
	v. v.	10	—	regg.	sz. v.	1	39	d. u.
	sz. v.	2	—	d. u.	v. v.	8	44	este
	sz. v.	12	15	éjjel	gy. v.	12	10	éjjel
Barcs	sz. v.	4	57	regg.	v. v.	9	40	regg.
					sz. v.	1	26	d. u.
	sz. v.	2	25	d. u.	sz. v.	11	34	éjjel

Felelős szerkesztő:
Dr. LŐKE EMIL.
Laptulajdonos és kiadó:
FISCHEL FÜLÖP.

NYILTTÉR*)

Nyerselyem Hastruhákra alkalmas kelmiket ötlönlegeket **10 frt 50 krért** és jobb fajtájukat is valamint fekete fehér és szines selyemkelmiket méterenként 45 krtól 11 frt 65 krig — sima, koczkázott, csíkozott, mintázott és damasszolt stb. minőségben (mintegy 240 fajtában és 2000 különböző szín s árnyalatban) szállít: posta-bér és vámmentesen **Henneberg G.** (cs. és kir. udv. szállító) **selyemgyára Zürichben**. Minták pósta-fordulóval küldetnek. *Svájczba czimzett levelekre 10 kros* és levelezőlapokra 5 kros *bélyeg ragasztandó.* (3)

Fényképészeti műterem.

Van szerencsém Nagy-Kanizsa város és vidéke n. é. közönségét értesiteni, hogy „a **városház-utczában levő** Szénássy-féle **fényirdát** átvettem és azt a mai kornak megfelelőleg berendezve, épügy mint a **délzalai takarékpénztár** (bazár) épületében levő

fényképészeti műtermemet

saját vezetésem alatt fogom folytatni.

Az eddigi megtisztelő bizalomért köszönetemet nyilvánitva, kérem ezt a jövőre is.

Uher Ödön, **fényképész** *Nagy Kanizsán.*

Ép most jelent meg!!

és igen előnyös feltételek mellett kapható:

Fischel Fülöp *könyvkereskedésben*

— Nagy-Kanizsán —

Dárday Sándor

Közigazgatási törvénytár.

Hat nagy 8-rétü kötetben, **ára 30 forint.**

E munka teljesen nélkülözhetővé teszi a „Törvények és Rendeletek-Tára" beszerzését, melynek bolti ára a 200 forintot felül haladja és ennek daczára szokatlan használata a megfelelő segédkönyvek igénybevétele nélkül alig lehetséges.

*) Az e rovatban közlöttekért nem vállal magára felelősséget a szerk.

Sürgöny.

A RICHTER-féle

60 művész és 28 lóból álló

óriási

amerikai lovardája

a jövő hélen **Bécsből-Budapestre** való áltutaztában, városunkban a zárda-utcában levő téren **néhány** **előadást** fog tartani.

Csupán elsőrangu különleges művészetek bemutatása, s valamint a legjobb idomitott torák elővezetése.

HIRDETÉSEK.

Épitési telek eladás.

A helybeli **ujvilág utczában, egy 520 négyszögöl terjedelmü** üres épitési telek eladó.

Tudakozódhatni: Eötvös-tér: 524. szám földszint. 123. —

A Richter-féle *Tinct. Capsici comp.*

Horgony-Pain-Expeller

ejnevezés alatt igen jó hirnévnek örvend.

Ezen fájdalomcsillapitó belörzsölés valamennyi köszvény, csúz és tagszaggatásban szenvedő egyeneknek ez uton legyen ajánlolag emlékezetbe hozva. Ezen tinktura már **25 év óta, mint legmegbizhatóbb** háziszer általánosan kedvelt és ennélfogva már további ajánlásra nem szorul.

Csekély ára, üvegenként 40 kr., 70 kr. vagy 1 f. 20 kr. vagyontalanoknak is lehetővé teszi, ezen kitünő háziszernek beszerzését. Bevásárlás alkalmával a „Horgony" véljegyre ügyelendő, nehogy utánzatot adjanak, mert csak a vörös Horgonnyal ellátott üvegek valódiak. Ha a valódi Pain-Expeller helyben nem volna kapható, akkor forduljunk a gyártók gyógyszertárához: Richter gyógyszertára „az arany oroszlánhoz" Prágában vagy Török József gyógyszerészhez Budapesten.

!! A legujabb !!

férfiak részére,

kik *ifjukori bűnök* (önfertőztetés vagy kicsapongó életmód folytán *elvesztett*, vagy *gyengült férfi erőben, magfolyásban* szenvednek az osztrák-magyar birodalomban és Francziaországban szab. gyógykészülék (*a zsebben hordozható*) *önhasználatra* a legbiztosabb hatásu. Hirneves professzorok, s köszönetnyilvánitások ezrei érdek nélkül ajánlják ennek használatát.

Füzeteket 10 kr. bélyeg megküldése ellen bérmentve küld a feltaláló és szakorvos:

Dr. Altmann Károly

BÉCS, *VII—I. Mariahilferstrasse 70.*

78.—26

KLYTHIA ZSIR HAJPOR

a bőr szépitésére és finomitására,

legelőkelőbb öltözéki, bál és társalgó hajpor,

— fehér, rózsaszin. és sárga —

— vegyileg analyzált sé ajánlva **Dr. Pohl J. J.** cs. kir. tanár által **Bécsben.** —

325

Elismerő levelek következő urnőktől:

Wolter Sarolta, cs. kir. udv. szinésznő Bécs.
Beeth Lola, cs. kir. udv. opera énekesnő Bécs.
Schläger Antonia, cs. kir. opera énekesnő Bécs.
Pálmay Ilka, szinésznő a cs. kir. szab. szinháznál Bécsben.
Odilon Helena, szinésznő a német népszinháznál Bécsben.
van Dyck Ernő cs. kir. udv. opera énekes Bécsben, stb.

Egy doboz ára **1** *frt* **20** *kr.*,

— Utánvéttel vagy az összeg előleges beküldése után küldetik. —

Taussig Gottlieb

finom öltözéki szappan- és illatszer- gyáros.

Főraktár: **BÉCS,** I., Wollzeile 3.

Kapható a legtöbb illatszer-, gyógyszer kereskedésben és gyógyszertárban.

KOTZÓ PÁL

GÉPÉSZMÉRNÖK

Budapest, Üllöi-út 18 sz alatt.

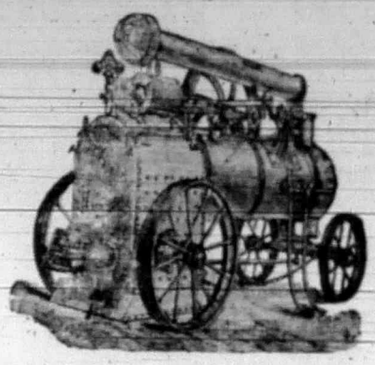

Ajánl $2\frac{1}{2}$, 3 $3\frac{1}{2}$, és 4 lóerejü

SZÖGECS CSÉPLŐKÉSZLETEKET

(339) továbbá 4, 5, 6, 8, 10 és 12 lóerejü

sines gőzcséplőkészleteket,

hosszu szalmarázókkal, alsó szelelővel és rendkivül nagy felületü rostákkal, árpahéjázóval és választóhengerrel.

Fa- és szénfütésü és eredeti szalmafütő gőzmozgonyokat

Továbbá **R. GARRETT & SONS** feltünnthatatlan 40 % tüzelőanyag megtakarité

COMPOUND gőzmozgonyokat.

legjobbnak elismert **brandfordi önmüködő amerikai kévekötő aratógépeket.** Eredeti amerikai szénagyüjtőit 1 vagy 2 ló befogására alkalmazható combinált ráddal. **Sorvető és szórvavető gépeket** és mindenemű egyéb kisebb gépeket.

Jutányosárak! — Kedvező feltételek!

!! Fürdőidény-megnyitás !!

pünkösd napján folyó évi május hó 13-án.

— Lápfürdők — aczélforrások —

„BUZIÁS"

gyógyfürdő

hasonló a Spas, Pyrmont, Schwalbach és Pyrawarthi acél forrásokkal kitünő meleg és hideg *vasvaláfürdőivel, moos és dereglyefürdőivel, tükörfürdőivel és vizzuhatokkal, Hidegvizgyógyintézet és Massage.*

IVÓ-KÚRA

kitünő eredményeivel *vérszegénység, idült gyomor- és bél kurut, hymor-, lő- és vesebaj, mik- és köszvénykurut, vérben rendetlenségekről, magtalanság, idegbetegség, bajnokor, csöb bőszvény és fenyálmokról* stb.

Fürdőidény: Május—Oktober. — **Buziás gyógyfürdő** vasuti állomás Temesvár, vagy Lugos. — Társaskocsik az állomásnál. Ismertetések kivánatra ingyen.

Fürdőigazgatóság Buziáson.

Évek óta kipróbált, fájdalomcsillapitó háziszer

Kwizda-féle köszvényfolyadék.

köszvény, csúz és idegbajok ellen

Kwizda-féle köszvényfolyadék.

1 palaczk 1 frt o. é. — 1 palaczk 60 kr.

Kwizda-féle köszvényfolyadék.

Kapható minden gyógyszertárban.

Kwizda-féle köszvényfolyadék,

G. Fölötet: kerül. gyógyszertár Korneuburghban.

Világhirü

a

„LES DERNIÈRES CARTOUCHES ÉS LOHENGRIN"

féle szivarkapapir

Braunstein frères gyárából, **Párizsban**

65 Boulevard Exelmans 65.

A **Braunstein frères** czég csakis **Gassicourtban** (S. és O.) **franczia országban** létező saját **papirgyárának** készitményét hozza forgalomba.

Ezen nagyszerü a legujabb elveken alapuló berendezett telep készitményei a papiripar diadalának tekinthetők.

A szivarkapapir és szivarkahüvely clárusitására szánt gyáritaktár helysége

Bécsben, I. Schottenring 25. sz. a.

Az általunk a **„Les dernières Cartouches"** féle papirból készitett valódi francia **szivarkapapir**, valamint valódi francia szivarkahüvely, melynél minden papirtok a **„Braunstein Frères"** czéget viseli, —

minden **norinbergi nagykereskedésben,** *valamint minden magy. kir.* **dohány-tőzsdében kaphatók.**

ELSŐ NAGY-KANIZSAI
GÉP- és KAZÁNGYÁR, VAS és ÉRCZÖNTŐDE
Nagy-Kanizsán.

Tisztelettel értesitjük a nagyérdemü közönséget, hogy **helyben**, a **Csengery-utczában** ujonnan épült **gépgyárunk** üzemét megkezdtük. — Bátorkodunk alább felsorolt gyártmányainkat, melyeknek szakszerü és pontos kiviteléről a teljes jótállást elvállaljuk, a t. c. közönség becses figyelmébe ajánlani:

Korszerü stabil gőzgépek,
Gőzmozgonyok, gazdasági és iparvállalatokhoz,
Szivattyuk és fecskendők,
Sűritő és sűritő berendezések,
Aspiratió készülék,
Előmelegitők,
Közlőművek (Transmissiók),
Gőzkazánok a legjobb szerkezetben,

Tápviztisztitó készülék,
Viztartányok,
Vaskémények,
Malomberendezések és malomrészek,
Gőzcséplőgépek,
Cséplőgépek kézi és járgányhajtásra,
Járgányok,
Szabadalmazott *„Tátra“ sorvető-gépek* (legujabb szerkezetü),

Darálók, morzsolók,
Szecska- és répavágó-gépek,
Ekék, Extirpátorok,
Lókapák, halmozók,
Hengerek és *Boronák*, valamint **minden féle gazdasági gépek és eszközök.**

Minden e szakmába vágó, bármely javitások is a legrövidebb idő alatt a legjutányosabb áron elkészittetnek.

Kiváló tisztelettel

Hirschel Ede és Bachrach.

Árlejtési hirdetmény.

Melyel alulirt elöljáróság közhirré teszi, hogy Nagy-Bakónakon a jegyzői lakás, hivatalos helyiség és gazdasági épület felépitése tárgyában folyó évi május hó 28-án délelőtt 10 órakor a körjegyzői irodában árlejtés fog tartatni.

Epitési költségelőirányzat 4050 frt. Melyre a vállalkozni szándékozók azzal hivatnak meg, hogy az épitési terv a jegyzői irodában bármikor megtekinthető és az árlejtés megkezdése előtt 5 százalék bánatpénz lefizetendő.

Kelt Nagy-Bakónakon, 1894 május hó 17-én. (122)

Dénes Béla, s. k. körjegyző. (K. P. H.) Tóthmárton József, s. k. biró.

Schlick féle vasöntőde és gépgyár részvénytársaság BUDAPESTEN

Gyár és irodák VI. KERÜLET, KÜLSŐ VÁCZI UT,
Városi iroda és raktár: PODMANICZKY-UTCZA 14. — Fiókraktár: KEREPESI-UT 77.

Gőz- és járgánycséplő-készületek

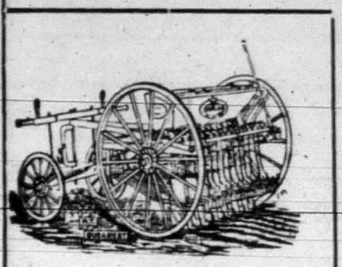

számos első dijakkal kitüntetett

szab. Schlick-féle 2 és 3 vasu ekék

mélyitő- és egyetemes acél-ekék

eredeti SCHLICK, és VIDATS-féle

egyvasu ekék, talajmivelő-eszközök, valamint Schlick-féle szab. **Haladás sorbavetőgépek**

Takarmánykészitő gépek, darálók, őrlőmalmok és mindennemü **gazdasági gépek. Eredeti amerikai kévekötő** és **marokrakó aratógépek** és **fűkaszáló gépek szállittató mezei vasutak stb.**

Előnyös fizetési feltételek. Legjutányosabb árak. — Árjegyzékek ingyen és bérmentve. —

*)Gunkel Tivadar **Ferencz-József császár-fürdő Tüffer** Alsó-Stájerország

Déli vasut-állomás: **Tüffer mezőváros**, nappali és éjjeli gyorsvonatok. Meleg fürdők 38° Celsius; a római idők óta ismeretes izület csuz, köszvény, női-bajok, nehéz üdülés stb. gyógyitására. A hirneves, hideg, hatásos, homok fürdők részére külön fürdő épittetett. Erdős vidék, árnyékos park, villamos világitás. Jutányos árak, teljes ellátás is, május hóban 2—3 frt naponként és személyenként szobával együtt.

— **Fürdőorvos: schön-perlashofi dr. Ritter M.** — *Ásványvizek szétküldése.* —

Fényeremény esetleg 500,000 márka | **Szerencse-hirdetmény.** | A nyereményekért az állam kezeskedik

Meghivás!

az állam által garantirozott hamburgi nagy pénzsorsjáték *nyeremény-kilátásain* való részvételre, a melyen **10 millió 452,425 márkát** okvetlen nyereni kell.

Ezen előnyös pénzsorsjáteknak, mely rendszerint csak 100.000 sorsjegyet tartalmaz, nyereményi a következők:

A legnagyobb nyeremény esetleg 500,000 mka.

Jutalom	300.000 márka.	56 ny. á	5000 m.
1 nyer. á	200,000 m.	106 ny. á	3000 m.
1 nyer. á	100,000 m.	253 ny. á	2000 m.
2 nyer. á	75,000 m.	6 ny. á	1500 m.
1 nyer. á	70,000 m.	756 ny á	1000 m.
1 nyer. á	65,000 m.	1237 ny. á	500 m.
1 nyer. á	60,000 m.	31 ny. á	300 m.
1 nyer. á	55,000 m.	120 ny. á 200.	150 m.
2 nyer. á	50,000 m.	33950 ny. á	148 m.
1 nyer. á	40,000 m.	7992 ny á 127, 100, 94.	
5 nyer. á	20,000 m.	10848 ny. á 67, 40, 20.	
3 nyer. á	15,000 m.	egészben 55,400 nyer.	
25 nyer. á	10,000 m.		

a melyek néhány hónap alatt 7 részben *biztosan* eldöntetnek.

Az 1 főnyeremény kitesz 50.000 márkát a 2. osztályban 55.000 m. emelkedik, a 3-ikban 60,000 m., a 4-dikben 65,000 m., az 5-ikben 70,000 m., a 6 ikban 75,000 m, a 7-ikben 200,000 márkára és a 300,000 márkás jutalommal esetleg 500,000 márkára.

Az első nyereményhuzásra hiv. megállapitott ára az egész eredeti sorsjegynek csak . 3 frt 70 kr.
a fél » » » 1 frt 85 kr.
a negyed » » » . — frt 95 kr.
beleértve a német birodalmi bélyeget.

Minden résztvevőnek a huzás után felszólitás nélkül azonnal megküldöm a hiv. sorsol. jegyzéket.

Az állam czimerével ellátott sorsolási tervet, a melyből a 7 osztály nyéreményeinek betéte és eloszlása látható, előre ingyen szétküldöm.

A nyeremény pénzek kifizetése és szétküldése az érdekeltek részére pontosan és szigoru elhallgatás mellett közvetlenül általam történik.

☞ Megrendeléseket postautalvány vagy levél utján kérek.

E végből a megbizásokkal, a huzás közelsége miatt — lehetőleg azonnal, de **legkésőbb folyó évi május 23 ig** forduljon bárki bizalommal.

HECKSCHER JÓZSEF
bank- és váltó-irodájához **HAMBURG.**

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán, 1894.

41. szám. Nagy-Kanizsa, 1894. május 24-én. XXIII. évfolyam.

Szerkesztőség:
Fő-utca Ollop-féle ház.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára: 10 krajcár.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letenyei takarékpénztár, a „nagy-kanizsai malátagyár- és serfőződe r. t." *hivatalos közlönye.*

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal:
Városház-épület: *Fischel Fülöp* könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 12 korona (6 frt — kr.)
Félévre 6 korona (3 frt. — kr.)
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.)

Hirdetések jutányosan számittatnak.

Nyilttér petitsora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozók Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

Demokratikus szellem Magyarországon.

(h. s.) A legkezdetlegesebb emberi társadalomban ép olyan felötlő az emberek között való rang- vagy hatalombeli különbség, mint a legbonyolultabb és legcivilizáltabb állami életben. Az egész világtörténelem sorozatos képe azoknak a meg-megujuló küzdelmeknek, melyeket az elnyomottak vivtak elnyomóik ellen — rendszerint eredménynyel. A nép elűzi zsarnok királyát, vagy itél fölötte; elpusztitja a hatalmasokat, — a kik elnyomására törnek és mindig keresztülviszi akaratát.

Az utolsó ilyen nagy küzdelem a francia forradalom volt, a melytől számitják is a modern társadalmak demokratikus irányát. A francia forradalom produktuma volt, a harmadik rend, fölszabaditása, azé a harmadiké melynek érdeme a *munka* volt. Az arisztokrácia elvesztette politikai sulyát s az egyenlőség eszméi csakhamar meghódiitották egész Európát.

Ezóta épen egy század telt el, mely alatt a felszabadult harmadik rend megérett és elfajult, a demokratikus kérdés ismét uj formában kerül napirendre. A harmadik rendből egy erős osztály lett: a *bourgeoisie*, — mely többé nem is a munka osztálya, hanem az *örökletes tőkéé*. — A tőke pedig ismét csak oligarchiára vezet a rang kiválósága helyett a tőke hatalmát képviselvén, a plutokraciát juttatja érvényre a társadalomban.

S a plutokrácia épen olyan veszedelmes, mint az arisztokrácia: az egyéni érték elhanyagolását és el nem ismerését hozza magával. Sőt rosszabb, mint az arisztokracia, mert a nagy tőke immorális és ezért igen könnyen megbontja a társadalomban uralkodó jobb erkölcsöket s természetszerüen hozza létre a szocializmust, a negyedik rend küzdelmét a harmadik rend ellen s a munka harcát a tőke ellen.

Magyarországon az 1848-iki események uj állapotokat teremtettek s rövid ötven esztendő alatt eljutottunk odáig, hogy van egy meggazdagodott polgári osztályunk, — mely épen olyan *élhetetlen*, mint a francia bourgeoisie. Minden társadalom életerejét az egészséges, erőteljes középosztály teszi és sajnos ez a középosztály minálunk vegyes elemeivel, széthúzó töredékeivel igazi hatalmas akcióra nem képes. Nem képes pedig azért, mert a polgári osztályban, a meggazdagodott parvenükben teljesen hiányzik a demokratikus szellem. Ezek fölfelé vágyakoznak, arisztokratikus allürökben tetszelgenek maguknak s szánalmas lenézéssel tekintenek a szegény lateinerekre, a kiknél ők sokkal műveletlenebbek, silányabbak, de gazdagabbak. A főrendiház mágnásai között is sokkal több igazi demokrata lehet találni, mint ez ugorkafára kapaszkodottak között.

Nagy ellensége Magyarországon a demokráciának a klérus is, már szervezeténél, de még inkább hatalmánál fogva. A catholikus ujságok tisztelik a tőkét (jól tudják, miért) s a szocializmusban nem látnak egyebet, mint a szabadkőmivesség egy termékét. A demokratikus mozgalmak mindig nemzeties mozgalmak is egyszermind s a klérus a nemzeti mozgalmak elől lehetőleg elzárkózik s ezek ellen a bécsi udvar magyarfaló mágnásainál keres oltalmat.

De még a klérusnál is létezik nagyobb ellensége a demokratikus iránynak s ez a *nemzeti párt*, és a függetlenségi párt reakcionárius része. Demokratikus szellem lehetetlen abban a társadalomban, abban az államban, a hol az egyik felekezetnek tulsulya van a másik fölött, vagy épen olyan jogai vannak, melyekkel magának az államnak a kezét is megkötheti. Demokratikus szellem csak abban az államban lehetséges, mely nemzeti, egységes és hatalmában semmiféle illetéktelen tényező által korlátozva nincs.

Az egyházpolitikai javaslatok fölött való küzdelmek lerántották a fátyolt a parlamenti ellenzéki pártokról s a nemzet most már tisztán láthatja, hogy milyen lábon áll a demokrácia a mi képviselőházunkban.

A nemzeti párt magatartása nem lepett meg bennünket. Ez a párt épen ellentéte a szélkakasnak. Ha a kormányról arisztokrata szellő fujdogál, akkor ők a legnagyobb demokraták, de ha a kormány demokratikus, akkor ők még Szapáry Gyula gróffal is szövetkeznek s a párt bizalmas embere, Kaas Ivor még parvenünek is el merte nevezni Wekerle miniszterelnököt aki, mint egyszerü polgáremberből lett miniszter a

A „ZALA" tárcája.

A hiuság.

— A „ZALA" eredeti tárcája. —

A hiuság az emberi nemnek azon gyengesége, mely alól teljesen senki nem tudja magát emancipálni. Megfogamzik az ifjuban, fejlődik a férfiuban, sőt még az agg ember agyába is befészkeli magát. A tudomány nem képes kiirtani, a nyomor nem tudja teljesen tönkre tenni, fötáplálékát a vagyon, hatalom, tekintély szolgáltatják.

Az emberek életét cselekedeteit, ha figyelemmel kisérjük: a hiuságnak számtalan nyilvánulásaival találkozhatunk.

A hatalmas Napoleon eme mondása: Franciaországnak nagyobb szüksége van reám, mint nekem Franciaországra. Kétségkivül a legnagyobb hiuság kifolyása volt.

V Sixtust a pápai csalhatalanság sem védte meg, hogy II. Fülöp fiatal követének megláttásánál sértett hiusága ezen kifejezésre ne fakadjon: „A spanyol király is találhatna képviseltetésére érdemesebb s legalább szakállas férfiakat!" — s nagyon megbocsátható a fiatal heves követ azon érdes válasza: „ha uram tudta volna, hogy szentséged az érdemet szakáll szerint méri, bakkecs két küldött volna." — Ottokár cseh király soha sem fogott volna legyvert Habsburgi Rudolf ellen, ha neje hiuságát meg nem sérti s a dunamenti kudarc után fél asztalt nem teritett számára eme magyarázattal: »Ma csak fél akkora ur vagy, mint tegnap voltál s igy az asztalnál is fél annyival érd be, mint tegnap.«

Köztudomásu dolog, hogy Lafayette azért vált ellenségévé XVI. Lajosnak, mert a királyné udvari bál alkalmával ügyetlen mozdulatait kinevette. Mirabeau pályáján a hiusággal lépten-nyomon találkozhatunk. — Egy rózsa, melyet Mária Antoinette játékezüleg nyujtott neki, ellenségből a királyi ház védelmezőjévé avatta.

Jellemző ama kérdés is, melyet Erzsébet angol királynő, Stuart Mária képviselőjéhez intézett: »Ki szebb, én-e, vagy az ön asszonya?" s mikor a követ azt felelé: »fenséged Angliában, az én urnőm Skóciában legszebb«, — nem éri be a felelettel, hanem tovább zaklatja a skótot: „Ki magasabb, én-e vagy Mária?" És a skót azon azon válaszára: „urnőm magasabb tán vagy két ujjal," — hiu tetszelgéssel mondja: „no, akkor nem lehet szebb mint én, mert a nőnél a legszebb magasság az, melylyel én birok".

Sajátságos, hogy az ember többnyire oly tulajdonaira hiu, melyekben leggyengébb. Például Napoleon nem kitünő hadi terveire s vezéri talentumára volt büszke, hanem kicsi kezeire.

Petőfi Sándornak legnagyobb büszkeségét a „Hóhér kötele" cimü munkája képezte.

A hiuság az önérzetnek elfajulása s már sok sok embernek tönkre tette jövőjét, s oltotta ki életét.

„A hiuság rettenetes zsarnok — mondja egy jeles iró, — mely minél inkább hatalmába kerit valakit, annál sulyosabb láncokkal igyekezik őt lenyügözni, beveszi magát a hatalmába keritett — szánandó — lélek szivébe és agyába s ösztökéli őt oly tettekre, mik a higgadt szemlélőben csak szánalmat, sőt megvetést keltenek.

Magunk helyes mérlegelése, megitélése és becslése szüli a helyes önbizalmat, a nemes önérzetet, mely éreztetvén erkölcsi méltóságunkat a jóra, nemesre képességeinket, a jóra bátorit, abban megtart, tökélyre ösztönöz és bizonyos önelégültséggel tölt el. — A helyes önbizalommal, önérzettel ellenkezik a csuszás-mászás, alacsony hizelgés, rabszolga meghunyászkodás, — de másrészről az önérzetes ember — minden önbizalma mellett sem nyegle, sem kérkedő, hanem szerény és alázatos.

—ö—

legigazabb és leghamisitatlanabb demokratikus programmal lépett az ország elé. — Hogy a nemzeti törekvésekkel mi módon fér össze az aulikusokkal és klerikalisokkal való szövetkezés, az állitólagos demokratasággal a legdölyfösebb arisztokratáskodás, ez tisztán Apponyi Albert gróf titka.

Sokkal visszásabb és sokkal szomorubb a függetlenségi anyapárt megbomlott és terrorizált állapota. Ez a párt a demokratikus eszmék örököséül vallja magát, hiszen Kossuth a legtisztább demokratikus irányt követte a politikájában és mégis ennek a pártnak egy tekintélyes része, — szentfrigyre lép a klerikálisokkal és az arisztokratákkal s akadályozni akarja a demokratikus eszmék uralomra jutását.

Minő szerepe jutott itt Ugron Gábornak? Nemzeti aspirációkban a szélső irányzatot követi és mégis védelmébe veszi a klérust. Demokratának akar látszani és dühöng a főrendiház erőszakos megfélemlitése vagy kapacitálása ellen. Egyedül a választási elv a demokratikus és ő mégis a főrendiházban látja a nemzet akaratának érvényesülését s nem a képviselőházban.

Az egyházpolitikai javaslatok törvénybe iktatása erős demokratikus szellemet hozna az országba s 1848 óta nem is voltak nálunk napirenden ily demokratikus szellemü javaslatok. És megesett velük az a furcsa eset, hogy nagy demokratáknak kikiáltott képviselők — leszavazták őket.

E furcsa eset magyarázata különben egyszerü. Azok a képviselő urak nem demokratikus, hanem zsidó-kérdést láttak a javaslatban s ezért buktatták el. De létezik-e a világon még valami, a mi nagyobb ellensége volna a demokráciának, mint az antiszemitizmus. Ez a legutálatosabb gőg, mely csak létezik az emberek között és a gőg minden lehet, de sohasem demokratikus.

Vissza.

Végre eljutott oda a képviselőház, hogy másodszor szavazhatott a házassági reform felett. Ma volt meg a szavazás a főrendiház elutasító üzenete tárgyában, az eredmény az, hogy a képviselőház 272 szavazattal 204 ellen, vagyis 168, szavazat óriási többséggel elfogadta a Wekerle miniszterelnök által benyujtott határozati javaslatot, ami azt jelenti, hogy a házassági jog szabadelvü, egységes állami kezeléséről szóló, a kötelező polgári házasságot involváló házassági törvényt változatlanul, ugy amint első izben megállapittatott, visszaküldte a képviselőház a főrendekhez ujabb megfontolás, illetőleg elfogadás végett.

Vissza! Komolyan egyetlen józan ember sem tagadhatja, hogy a kormányra és a képviselőházra nézve más ut nem volt lehetséges, hogy a főrendiház merevsége által egy pillanatra megakadt reformmunkát ismét meginditsa a nélkül, hogy a saját méltóságán és az itt szóban levő vitális érdekeken csorbát ejtsen. Még ha elfogadjuk is azt az esetet, hogy a kormányra és képviselőházra nézve ebben a feltétlenül alapvető ügyben egy kompromisszum lehetséges lett volna, akkor is erre vonatkozólag az inditványt eredetileg a főrendiháznak kellett volna tennie. A képviselőház meghozta a határozatait, amint máskép nem is tehette, a tulajdon meggyőződésének megfelelőleg, azoknak az elveknek az értelmében, melyeket a közvélemény, a nemzeti akarat és egyházpolitikai élet terén a tartós kétes viszonyok helyreállitásának szükséges volta diktált neki. Ha igaz, amit Apponyi gróf és jelenlegi kisérete állit, hogy a főrendiházban tényleg létezik a hajlandóság és ennek tényekkel leendő bizonyitására meglenne a többség, hogy a házasságjogi reformra vonatkozólag a kormánynyal és képviselőházzal tranzigáljon, akkor ennek a hajlandóságnak magától a főrendiháztól kell nyilvánulnia. Amde láttuk, hogy mindama sok szónok közül, akik a főrendházi tagok többségéből, akik a vita folyamán felszólaltak, csak egyetlenegy volt: Széchenyi Imre gróf (az ifjabb), a ki enyhe célzást tett arra, hogy egy kompromisszum kivánatos lenne. De e reformjavaslatnak még ez az egyetlen engesztelékeny ellenzője is bevallotta, hogy megfelelő határozati javaslatot benyujtani volt ugyan szándéka, de nem dolgozta ki módositását, mig a többi ellenzőnokok valamennyien egy mereven elutasitó, sőt visszataszitó non possumusra konkluduláltak.

Most az a kérdés, valjon a huszonegyes többség urai a második tárgyalásnál békülékenyebb magatartást fognak-e elfoglalni a hozzájuk szükségképpen változatlanul visszaküldött javaslattal szemben? Valjon rálépnek-e az államférfiui, a helyes konzervativizmusnak megfelelő utra, hogy a képviselőház kezére járjanak egy valódi tárgyaláshoz. Reméljük, hogy igy lesz. Nem mintha azt azt hinnők, hogy a hormány és a képviselőház elfogadhat oly transzákciót, mely a reformtörvény elvet és lényeges alkatrészeit alterálná, de mindamellett sokat nyernénk vele, ha a főrendiház merev nunciuma folytán oly rideg, feszült viszony a két törvényhozó testület közt enyhittetnék. Nem elég, hogy a vélemények ellentétes volta folytán a kettő közt való harc kikerülhetlen lett? Kell, hogy az ellentétek az engesztelhetetlenségig, az elkeseredettségig fokozott hevességgel pattanjanak egymásra, ugy hogy köztük a brutalis hatalmi kérdés, az ultima ratio kel fel? Tényleg kikerülhetetlen, hogy a kormánynak a saját méltósága ártalma nélkül a végső eszközhöz kell nyulni és a koronától engedélyt kérni, hogy a főrendiház mereven elutasító votumának korrekturáját a szabadalmazott kamara szervezetébe való behető beavatkozás által eszközölte? Ezt határozottan tagadjuk. Kétségtelenül, bizonynyal az a hivatása a főrendiháznak, hogy a képviselőháznak — véleménye szerint — nagyon is siető haladási munkálataiba mérséklőleg avatkozzék; de nem hivatása, hogy a közvetlen népakarat mandatáriusának haladó munkálatait a limine, sértő módon visszalökje. Ha a főrendiház többségében tényleg a hazafias megfontolás uralkodik, amit még ma is szivesen hiszünk, nem pedig a kasztszellem és kiméletlen önzés vezeti a jogart, akkor a főrendeknek okvetlen előzékenyeknek kell lenniök a nemzeti akarat iránt és nem szabad a dolgokat a kard élére állitaniok, a döntést a brutális személyes birkozásra szoritaniok. Sapienti sat . . .

Tollfuttában.

A szellemes nőkről azt tartják, hogy nagyon szeretik az aforizmákat.

Ez éppen nem csoda, mert a szellemes nők lelke — amint az élet egyes mozzanataiban megnyilatkozik — egészen olyan, mintha megannyi aforizmából volna szőve.

Innét van azután, hogy lelkök, szellemök világát csak igen kevesen értik meg, éppen mint az aforizmákat.

És talán innét van (ámbár ez nem valami nagy bók a férfiakra), hogy a nők legtöbbnyire arról panaszkodnak, hogy tetteiket félremagyarázzák a férfiak.

Lehet ugyan, hogy ez a panasz jogos, de már azt mégis beláthatják a nők, hogy minden férfiban megvan az őszinte törekvés: megismerni a nőket, belátni azoknak belső világába; szivök mélyébe.

A férfiak legnagyobb része tisztában van ennek a vállalatnak nehézségével. Tudják nagyon jól hogy a nők belső világába vezető utnak egyetlen Ariadne-fonala: a szerelem. Azzal a különbséggel, hogy itt az Ariadne fonál nem a Labyrinthusból ki, hanem egyenesen a Labyrinthusba vezet, hol azután gordiusi csomóvá bogozódik, melyet nem igen lehet mással kettévágni, csak házassággal.

De ezután következik a nők titkos világába hatolók számára a lelket bűvöletbe ejtő paradicsomkert, a házasélet paradicsomkertje, melyet sárkányok őriznek nem azért, hogy oda valaki be ne hatolhasson, hanem hogy akik benne vannak, ki ne jöhessenek.

Igy azutána a megházasodottak dicsősége nagyon hasonlit az amerikai ösvényvágókéhoz, akik a saját érdekökben irtva, tisztázva, egyengetve a talajt és sok verejtékezéssel hatalmukba ejtve a terrenumot, enyuttal utat nyitanak az idegen invazionak is.

Eszerint nem lehet tehát csodálni, ha ilyen körülmények között a férfiak nagy része bizonyos mythosi,-herkulesi erő nélkül nem igen mer behatolni abba a paradicsomkertbe, honnan — akárhogy jóllakott is boldogsággal, gyönyörüséggel, még csak egyszerü kirándulásra sem eresztik ki a sárkány-cerberusok, kiket őrizetre láncolt oda egy zöldszemü szörnyeteg: a féltékenység.

Éppenséggel nem lehet tehát csodálni azt sem, hogy a férfiak nagy része az amerikai ösvényvágók sorsa és dicsősége helyett azt a sokkal könnyebb és olcsóbb dicsőséget választja, hogy aforizmákat ír a házasságról.

A fiskalis urak például azt tartják, hogy alházasság olyan itélet, melyen ellen hiába apellál a vesztes fél.

A nők művészeti nevelése.

Párisban már igen régen tisztázták a nők nevelésének kérdését. Ez a világváros az, mely nekünk magyaroknak, kik ezen a téren — sajnos, még mindig bizonytalanul, idegen példák után indulunk, a képzelhető legjobb utmutatást adhatja. — A francia nőknél — kiknek véralkata a többi nyugoti népek között leginkább hasonló a magyar nők temperamentumához, feltaláljuk azt az arany középutat, melyet követni minden nemzet leányainak üdvös volna.

Amerika, Angolország, Németország nőinek jó tulajdonaiból egyet, a *kitartást*, a komoly tanulmányokhoz való kedvet volna jó átültetni a magyar nők lelkébe. De viszont az amerikai leányok excentrikusságát, az angolok hidegségét, a németek tudalékosságát nem irigyelhetjük egyiktől sem! A francia nő már természettől fogva eszes, gyors felfogásu, kedélye élénk, hajlitható, szive pedig nagyon jó. Mindaháromon olyan jeles tulajdon, melyeknek elsejét a nevelő szellemessége fejleszti, másodika az elragadó társalgási müvészetben nyilvánul, melynek a francia nők salonjuk hirességét köszönhetik, — végre a harmadik minden tudásuk mellett megőrzi számukra a legdrágább kincset, *a hitet*, a minden nemes és szép iránti lelkesülést fentartja bennük, és az emberi nyomor iránt fogékonnyá teszi őket, — melynek Páris bámulatra méltó jótékonysági irodái ételüket köszönik.

Természetesen, ezt csak általánosságban mondjuk, nem minden francia nő állhat előttünk példaképen. — de végre is, mi csak az átlag után mehetünk, és én is csak a francia *nevelési elvet* tartanám helyesnek nálunk is alkalmazni. — De még azoknak *a nem követendő példát* adó nőknek is megmarad egy jó tulajdonságuk, a nők legigazibb ékessége: *a gyengéden érző szív.* — vette Guilbert-ről, a hires *chansonette*-ről fel van jegyezve, hogy fényes jövedelmének feleslegét, mindig a szegények között osztja ki, és a neki gyermekkorában, — midőn nyomorban tengődött, — adott jókról most, dicsőségének tetőpontján sem feledkezik meg, sőt hálját, a hol csak lehet, kimutatni igyekszik.

A francia nőt leginkább a pezsgő kedélye ragadja el, és viszi túlságba. De ez korántsem a nevelés hibája, hanem az *egyéné*.

A francia leányok igen szigoruan és nagyon vallásosan vannak nevelve. 18—20 éves koruk előtt nem mutatják be őket a világnak, akkor pedig már valamelyik zárdában megtanulták mindazt, a mire egy igazán müvelt nőnek az életben szüksége van.

Nem foglalkozik egyik tudománynyal sem kizárólagosan, legfeljebb időt szentel a tárgynak, mely kiválóképen érdekli, de fogalma van a metaphysicáról és ismeri az electromosság csodái mellett a csillagászattan elemeit is.

Ezen sokoldalu tudás mellett — nem engedik azonban lelkét sem sivárrá lenni, de otthon, *a családban* arra törekednek, hogy kedélyének frissesége és derültsége megmaradjon. — Ezért egy egy párisi *doctoresse* sokkal kellemesebb és vidámabb lény, mint akár amerikai, akár német.

(Folytatjuk.)

Az orvos urak azt mondják, hogy a házasság olyan mint az orvosság. A doktor megrendeli, a beteg beveszi; de legtöbb haszna van belőle egy harmadik személynek: a patikárusnak.

A birák szerint a házasság olyan forum, hol az igazság mérlege szintén asszony kezében van, de ennek nincs bekötve a szeme s a serpenyő az ő tetszése szerint billen.

A mérnökök olyan folyamhoz hasonlitják, melynek medrét sohasem lehet szabályozni. A bányászok pedig olyan aknához, mely aranyat igér és közönséges rezet ad.

Az irók a házasságot bibliotékához hasonlitják, hol a kiváncsi kutató Milton „Elvesztett paradicsomát" keresi s a helyett, rendesen Dante „Poklát" találja meg.

A professorok a házasságot olyan katedrának mondják, ahol mindig hallgatni kell — a férfiaknak.

A hamiskás tisztelendő urak, — akik tulajdonképen a magas ég nevében olyan őszinte örömmel kötözik meg a házasulókat, — nem szólnak, csak nevetnek a markukba, mert tudják, hogy bármilyen felbonthatatlanul erős legyen is a kötelék, — sohasem fáj a kötözőnek.

Ezeket, a férfi részről eredett aforizmákat azonban nem azért irtam le, mintha én egyfél egyig teljesen, és fültétlenül magamévá tenném, hanem csak azért, hogy valamelyik aranyos asszonykának véleményét provokáljam.

Majd csak — miután egy ilyen aranyos toll is megfutotta a papirt — fogom leirni az én privát véleményemet azzal a biztos tudattal, hogy ebben a kérdésben ugy sem lesz enyém az utolsó szó

HIREK.

— **Kitüntetés.** *Botfy* Lajost, Zalavármegye tiszteletbeli főjegyzőjét, ki mint megyénk első aljegyzője a közügyek terén fáradhatlan tevékenységével nagy érdemekre tett szert, a koronás arany érdem-kereszttel tüntette ki a király.

— **A Balaton áldozatai.** *Tagányi* Barna honvédszázados hullája szombaton ugyancsak Balaton-Berenynél megkerült és az ottani temetőben vasárnap délután örök nyugalomra tétetett. A temetésen *Klobucsár* Győző ezredes vezetése alatt részt vett a nagykanizsai honvédtisztikar egy nagyobb küldöttsége, mely koszorut is helyezett a szerencsétlenül járt bajtárs koporsójára.

— **Eljegyzés.** Ilj. *Fischer* Ferencz helybeli fiatal kereskedő jegyet váltott *Pollák* Juliska kisasszonynyal Nagy-Kanizsán.

— **Esküvők.** *Weiszmayer* Lipót a Zerkovitz Zsigmond és társa bornagykereskedő cég főnöke Nagy-Kanizsán, ma csütörtökön tartja esküvőjét *Weisz* Jenny kisasszonynyal Budapesten a dohányutcai izr. templomban. Ugyancsak ma csütörtökön vezeti oltárhoz *Kramer* Lajos nagykanizsai tanár *Kohn* Lina kisasszonyt a tapolcai izr. imaházban.

— **Ünnepélyes misék.** Ily cimen jelent meg lapunkban egy cikkely, melyben a cikkiró a pünkösdi zenés misékről emlékezvén meg, fölemliti azt is, hogy boldogult *Groszmann* Ignác kegyesrendi tanár volt az első, ki a zenés misék behozatalán fáradozott. A nélkül, hogy Groszmann Ignác szép érdemeiből legcsekélyebbet is levonni akarnánk, a leghitelesebb forrásból vett értesülés alapján, az igazság érdekében mégis ki kell jelentenünk, hogy a zenés misék behozatalát illetőleg a kezdeményezés érdeme boldogult *Berecz* Imréé, ki előbb *Wenczel* Rezsővel, majd *Groszmannal* fáradozott azon, hogy városunkban templomi zenekar szervezessék. Berecz Győrbe menvén, Groszmann sok anyagi és erkölcsi áldozattal folytatta a megkezdett munkát Venczel Rezső támogatásával és rendeztek is nehány zenés misét; de tény az, hogy Groszmann elhunyta után az anyagi áldozatokat és erősebb támogatást igénylő törekvés megtenekfett s ujabban csak a tűzoltói zenekar föllépésével történt valami ez ügyben. Ennyit szükségesnek tartottunk az emlitett czikkelyben foglaltak kiegészitéseül utólagosan közzétenni.

— **A zalamegyei általános tanitó-egyesület** sümeg-tapolcai járáskörc f. hó 19-én tartá közgyülését. *Könnye József* elnök megköszönvén a tanügybarátoknak megjelenését, az ülést megnyitja. A folyó ügyek végeztével *Kohn* Izidor tartott felolvasást: „A költészet a nevelés szolgálatában" — czimmel. A hallgatóság lelkes éljenzése után Keszler Gyula tartott szabad előadást: A tanitók fontos hivatásáról a philloxera elleni védekezésben. A köztetszésben részesülő tanulságos előad s után a kör tanitó-tagjai kikocsiztak a nagy terjedelmü állami szőllőtelepre. Tus Antal vinczellériskolai igazgató vezérelte a megjelenteket. Gyakorlatilag mutatta be a forgatott földben végzett szőllőültetési munkálatokat, majd a telep épületeinél folyó ojtásokat szakszerü, érdekes előadásban ismertette. — A telep néhány héten át száznál is több munkást foglalkoztat, a vidékre kimondhatatlan jótetemények bizonyult ez az intézmény. Csak az idén is 500,000-nél több oltványt ültettek el, mely oltványok a balatonvidéki szőllők fentartását fogják előmozditani. A tanitó-egyesület elnöke meleg szavakban adott kifejezést a telep vezetőinek a barátsággal nyujtott ismeretekért. A telep megszemlélése után a kör tagjai a Baloghféle nagyvendéglőben gyülekeztek társasebédre, hol is a vonat elindulásáig jókedvvel mulattak. — Jó humoru felköszöntökben sem volt hiány.

— **Lawn-tennis.** A polgári-egylet kerti helyiségében serényen folynak a lawn-tennis és női takepályák felállitási munkálatai. Tegnap *Vécsey* Zsigmond főkapitány elnöklete alatt értekezés tartatott, mely előkészitő bizottságot alakitott a következő urakból: *Vécsey* Zsigmond elnök, *Sümegi* Kálmán, *dr. Lőke* Emil, *dr. Plihál* Viktor, *Unger Ullmann* Elek, *Tripammer* Gyula, *Belus* Lajos, *Abel* Alajos és *Radó B.* Béla a bizottság jegyzője. Az aláirási ivek már eddig is szép eredményenyel körüztettek, és reméllhetőleg még számos résztvevő fog jelentkezni, ugy hogy legközelebb a klub megkezdheti működését. A lawn-tennis pálya mellett lesz egy fedett tekéző-pálya és két orosz (csüngő) tekéző. A klub kertrésze csinos sétautakkal lesz körülvéve s igy igen kellemes találkozó helye lesz városunk előkelő közönségének, melynek körében eddig számtalanszor merült fel a panasz, hogy a nyári saisonban ilyen jellegü találkozó helye nem volt.

— **Himlőjárvány.** Lapunk megelőző számában emlitett tettünk a Kis Kanizsán fellépett himlőjárványról, mely ügyben dr. *Mangin* Károly megyei tiszti főorvos városunkba jött és e hó 21-én dr. *Gerő* József városi orvos és *Vécsey* Zsigmond rendőr-főkapitány, kiséretében meglátogatta az összes bejelentett himlő betegeket. Jelenleg 13 beteg van, kiknek legtöbbje 10 éven alüli, de vannak köztök 20 és 30 évesek is. A megyei főorvos a betegséget igen sulyos minőségünek találta. A járvány továbbhurczolásának meggátlására következő intézkedések tétettek. A fertőzött házak lakói rendőri felügyelet alatt állanak és szigorusan megtiltva van ezeknek az érintkezés a küllakókkal. Azon házakból, hol himlő beteg van, a gyermekek iskolába nem küldhetők, de az iskolák bezárását az orvosok függőben hagyni véleményezték, mig a kényszer-beoltás az iskolákban, mely jelenleg folyamatban van, teljesen nem eszközöltetett. A rendőrség éber figyelemmel őrködik, hogy ezen, valamint az egyéb hatósági intézkedések szigorusan betartassanak.

— **Az egyleti kertből.** O vasóinkat bizonyára érdekelni fogja egy jókedvü fiatal menyecske bon-motja, melyet sikerült illetékes helyről megkapnunk. Reméljük, hogy a Szt.-István sör lelkesült barátaira nem gyakorol deprimáló hatást. Az Egylet-kertben sörkóstolásra határozta magát egy társaság, melynek tagjai közt az asszonyka is volt. — Sorba jött a Szent István, az ászok, a kőbányai, pilseninek nevezett árpalé. — A magát jurynak nevezett három szakértő véleménye ez volt szószerint: A Szt. István sör nem rosz, de sokkal könnyebb, mint a kőbányai. Hm! szólt erre a menyecske könyebbnek hiszen könnyebb, de meginni sokkal nehezebb.

— **A Mária Dorothea-egyesület** f. hó 27-én, vasárnap d. e. 11 órakor Budapesten az állami polg. iskolai tanitóképző intézet nagytermében (Andrássy-ut 65. sz. a.) választmányi ülést tart, melyre a tagok és ügybarátok tiszteletteel meghivatnak. Főbb tárgyak: 1. Titkári jelentés. 2. Pénztári jelentés. 3. Jelentés az otthonban megüresedett alapitványi helyről. 4. Tervezet az ujabb gyüjtőivekről. 5. Január óta befolyt alapitványok és adományok. 6. Fürdői kedvezmények. Szavazásra minden választmányi tag, valamint a vidéki körök megbizottjai is jogosultak. A tanácskozásban minden rendes tag, valamint a vidéki körök megbizottjai is jogosultak. A tanácskozásban minden rendes tag részt vehet. — Vendégek szivesen láttatnak.

— **Gyilkosság** Folyó hó 21-én este fél 9 órakor Pöle Jánosgarabonci szőlőpásztor a szőlőhegyen, melynek ő az őre, civakodás közben Takács János garabonci lakóst agyonlőtte és Reisz János garabonci lakost megszurta. Tettes elfogatott, a vizsgálat folyamatban van.

— **Tüz.** Miháldi levelezőnk irja, hogy a városunktól egy órányira fekvő Sand községben május 22-én délután ismeretlen okból tüz támadt, melynek két lakóház és néhány melléképület esett martalékául. Hogy nagyobb pusztitást nem okozott, azt csak a szerencsés szélirányban lehetett köszönni. Ha a szél ellenkező irányban fu, a félfalu martalékul esik; mert a házak mind zsupposak és tömötlen egymás mellé vannak épitve. A tüzoltásnál a sandiakon kivül különösen a szomszédos miháldiak tejtettek ki nagy buzgalmat. Két feeskendővel jelentek meg is igy a sandiak egyetlen fecskendőjét támogatva, sikerült hamarosan a tüzet lokalizálni. A ház, hol a tüz keletkezett, biztositva volt s a mint állitják, most harmadszor égett már le hasonló körülmények között.

— **A vörös kereszt-egylet** nagykanizsai városi választmánya e hó 20-án délután *Babochay* György elnök elnöklete alatt tartotta évi rendes közgyülését. Az ülés megnyitása után *Tripammer* Gyula titkár felolvasta a lefolyt és működéséről irt jelentését, mely működés tőleg oda irányult, hogy lehetőleg ébren tartassék az érdeklődés ezen nemescélu intézmény iránt. A működés pozitiv része abban nyilvánult, hogy a városi választmány betegápolónőket képeztetett ki, kik adandó alkalommal igen jó szolgálatot tesznek. A jelentésben kegyeletteljes megemlékezés tétetett a *Weisz* Henrikné és *Kudusz* Boldizsár választmányi tagok elhunytáról. Az egylet mult évi bevétele 303 frt 50 kr., kiadása pedig 91 frtra rugtak; a 212 frt 50 kr. bevételi többlettel együtt az egyletnek jelenlegi vagyona 2065 frt 37 kr. A számvizsgáló bizottság jelentése tudomásul véletvén, a pénztárnoknak a felmentvény megadatott. A sorrend szerint kilépő választmányi tagok ismét megválasztattak. *Weisz* Henrikné helyett dr. *Tripammer* Rezsőné választatott meg. Inditványok nem tétetvén elnök a gyülést bezárta. — A közgyülést nyomban választmányi ülés követte, melyben a tisztikar következőleg alakult meg: Elnök: Babochay György, társelnök: Fesselhoffer Józsefné, alelnök: Ebenspanger Lipót, társalelnök Fischl Pálné, pénztáros Unger Ullmann Elek, jegyzők: Tripammer Gyula és Hoffman Mór.

— **Villamosvilágitás.** A Strém és Klein cég dicsekedhetik azzal, hogy az ő üzlete a nyitt üzletek közül e legelső, hol a villamos világitás állandósittatott. A cég saját gépezetével állitja elő a folyamot, mely gyönyörü luszterekbe vezetve, igen szépen világia meg az üzlethelyiséget, melynek estenként sokbámulója van.

— **Állat-kiállitás** A sümeg-vidéki gazdakör f. évi junius 25-én tenyész állat-kiállitást rendez melyre 600 frt áll a kör rendelkezésére. Ebből 100 frtot költségekre, 500-at pedig dijakra szavazott meg a választmány olyképpen, hogy a jutalmakat nem készpénzben, hanem gazdasági eszközökben fogják kiszolgáltatni. A kiállitásnak 3 főosztálya lesz: I. Tiszta nyugati, II. Kevert. III. Szilajfaju szarvasmarhák. Mindegyik főosztály ismét 3 alosztályra oszlik. (Ezekről, valamint a dijakról a környek később kiadandó hirdetménye fog bővebb értesitést adni) Elnök jelentése szerint a fő- és alispán, a zalavármegyei gazdasági egyesület elnöke és titkára megjelenésüket megigérték. A kiállitás rendező-bizottságát Zathurczky Zsigmond alelnök, Mojzer József pénztáros, Darnay Kálmán és Füzik Gyula jegyzők, és Schnitte I. állatorvos, — birálóbizottságot pedig Szücs Zsigmond, Barcza László, Bezerédy László, Gyömörey Vince és ifj. Hácky Kálmán tagokból alakitották meg. A kiállitáson az összes zalai tenyésztőknek jogában áll részt venni.

— **Richter Iovarda-tulajdonos** pár nap mulván kitünően szervezett társulatával városunkban megkezdi előadásait.

— **Czigarettapapir.** A legjobb minőségü eredeti francia „*Cartouche-Exquiites*" cigarettahüvely kapható Fischel Fülöp könyv- és papirkereskedésében Nagy-Kanizsán.

Színészet Nagy-Kanizsán.

Midőn ezek a sorok világot látnak, Rakodczay és társulata nincsenek többé Nagy-Kanizsán.

De mortuis nil nisi bene.

Elköltözének; és az elköltözöttek iránti kegyeletnél fogva illik, hogy „Romeo és Juliáról", mely tragédiát szombaton adták, csak jót mondjunk. Tehát jó volt. A részletes bírálat olyan szörnyen fölöslegesnek tűnik föl előttünk ma már, mikor az illető szereplők a klassikus O-buda theatrumában játszanak, hogy eltekinthetni véltünk tőle; hiszen a közönség tudja mikép kellett volna jól adni a darabot; a színészek pedig fültől hánynak a a posthumus referáldának. Legyen szabad tehát csupán a krónikus lelkiismeretességével regisztrálni, hogy Hahnel Aranka jutalomjátékául adatott ez a Shakespeare-féle tragédia, és a közönség szép számban jelent meg, lerovandó a hála adóját kedvence iránt, kinek annyi műélvezetet köszönhetett a színtársulat rovná (illete alatt. Megjelenésekor sűrű taps fogadta, mely percekig nem akart szünni. — Virágadományok és egyéb kedves meglepetések nyujtattak fel a nézőterről, — melyeket Hahnel látható örömes meghatottsággal fogadott. Juliája kifogástalanul szép volt, amit a nézőtérnek összes Romeói is osztatlanul elismertek. — Leginkább felelt meg Hetényi, mint Mercutió, ki, hogyha hosszabb belépő beszédét el nem hadarta volna, — a legszigorúbb bírálatot megálló pompás alakítást mutatott volna be Mercutióban.

Vasárnap: „A kis alamuszi" című eredeti operette adatott, melynek szövegét és zenéjét Bokor József a népszinház karnagya irta. Jó hír előzte meg a darabot, melyet azonban csak néhány igen szép zenei rész volt képes igazolni; egyebekben gyönge a meséje, sőt helyenként meglehetősen untató, ami a gyöngeségnél is rosszabb. A fiatalság, melyet valami lovagias szellem szállhatott meg saison végén, az énekesek ezen bucsuztadásán, — melyre különben is nagyközönség jelent meg, — valóságos virágosromot inscenált, mely ostromban három nagy csokor (Kövessyné, Ligeti Mari és Solti Paulának szánva) képezte a nagy lövegeket, melyeket azután a karzat régiojából dobott számos apró csokor követett. — Legnagyobb érdeme e fi gyelemre természetesen Kövessynének volt, ki az egész idény alatt kiválóképen járult ahoz hogy a közönség élvezettel hallgassa meg a dalműveket.

Hétfőn: „Rafael", Várady Antal történeti drámája adatott, itt másodszor, és röviden csak azt óhajtjuk felemliteni, hogy Szolinszky Olympia Antonió szerepében ujból tanujelét adta kiváló képességének. A közönség, őszinte elismerése jeléül, virágcsokrot nyujtott át a kisasszonynak és nem fukarkodott tapsaival sem Antonio kitünő alakitása alkalmából.

Kedden: még „A kis alamuszi" adatott másodizben, — és előadás után az indóházhoz siettek Thallia papjai és papnői, számos tisztelő és ismerős kisértében. A viszontlátás reményében mondunk Istenhozzádot mi is a derék igazgatónak és társulatnak.

(x. y. z.)

— *A szintársulat bucsuja.* Mélyen tisztelt közönség! A második évadot, melyet itt tölteni szerencsés valék, ugyanazon kedves érzelmekkel zárom be, amelyekkel a tavalyit kisérik emlékeim. Nagy-Kanizsa az egész ország színészete előtt tekintély a müérzék, az izlés és a finomság birodalmában. Vágyik ide minden színész s mi is sajnálkozva távozunk innen a n. é. közönség magas igényeit megillető jó kivánatainkkal viszonozva müpártolását s ha méltók voltunk erre azzal a sóhajjal szivünkben hogy: a *viszontlátásig.* Mély tisztelettel alázatos szolgája Rakodczay Pál, igazgató.

IRODALOM.

Lapunk e rovatában ismertetett művek, lapunk kiadójánál: Fischel Fülöp könyvkereskedésében megrendelhetők:

— **Előfizetési felhivás.** Hazai iróink sorában, a kik két nyelven is utat találnak közönségükhöz, Dr. Silberstein Ötvös Adolf a legelőkelőbb helyet foglalja el. Magasan álló kritikai öröksmként hirdeti a külföldnek azokat a nagy szellemi mozgalmakat, melyek hazánkban időnként megindulnak s ugyanakkor száz és száz czikkelyben ismerteti meg velünk a fáradhatlan iró a négy folyam országának határain kivül buzgó szellemi életét. Két irányban messzire nézve és messzire látva Dr. Silberstein Ötvös Adolf a Pester Lloydban és másutt irott tanulmányaival ilyenformán teljes képet adott azokról az áramlatokról és ellenáramlatokról, a melyek az utolsó huszt eszkendő szellemi életét mozgatták. De ez a kép eddig körképben hasonlitott, a melynek egyes részei — bármilyen gazdagok voltak szinben, fényben és csodálatosak szellemben — elfutottak a néző szemei előtt s nem vésődhettek elég mélyen szivébe. Vajmi gyakran felhangzott tehát a kivánság, hogy ezt a képet hozzá méltó, egységes keretbe foglalj k. Ennek a kivánságnak óhajt most eleget tenni az alulirott nyomdai vállalat, midőn Dr. Silberstein Ötvös Adolf válogatott tárczáit és tanulmányait rendezi sajtó alá. Ahhoz a kettős irányu munkásséghoz képest, a melyet ez a gazdag és finom szellem kifejt, a kit hivatása a német nyelvhez köt, mig szive gyakran visszahuzza magyar anyanyelvhez munkáinak hat kötetre tervezett kiadása is kettősnyelvü lesz. A két kötetnyi magyar dolgozatok felét erudeti dramaturgiai és aesthetikai tanulmányok teszik, a melyek még az irodalomnak ebben a gazdag országban is hézagot fognak pótolni, mig a második Aristoteles Poétikájának fényes kommentárral kisért magyar fordiitását — ezt a valóban kiváló fontosságu tudományos munkát — fogja tartalmazni. Ez a két kötet „Dramaturgiai dolgozatok" gyűjtőcimmel jelenik meg és ára 4 frt. lesz. A német dolgozatok négy kötetben mintegy nyolczvanzat fognak tartalmazni azokból a százalra menő tárczákból, a melyeket a Pester Lloyd az utolsó másfél évtized alatt közölt Silberstein Ötvös tollából. A válogatott tárczáknak ez a gyűjteménye a tartalom szerint csoportositva a következő alczimekkel fogja a német kiadást kitüntetni: I. Aus drei Glaubensspheren. II. Premieren des Nationaltheaters. III. Roman der Gegenwart. IV. Unsere bildenden Künste. V. Philosophisches, Historisches und Naturwissenschaftliches. Ennek a négy kötetnek gyűjtő czime „Im Strome der Zeit" lesz és előfizetési ára 10 frt. Ugy a magyar, mint a német kiadás tiz-tizenkét ivet kötetekben, az irókoz és munkálkoz méltó köntösben fog megjelenni és mintán a magyar kiadás egészen külön, az dolgozatokat fog tartalmazni, 14 frttal a kettős kiadásra együttes előfizetést is hirdetünk. De azért a magyar és a német gyűjteményre külön-külön is előfizethetni. Tisztelettel kérjük s t. cz. előfizetőket, szivaskodjanak az előfizető irokat is pénzeket ahoz irott könyvnyomda-intézethez folyó év május hó 15-ig beküldeni Wiener Izidor könyvnyomdá és kiadó-vállalat Budapest Eötvös-utcza 19.

— **Áldozat** czim alatt ismét uj regény kezdődik a Regény-Salon-ban, mely kitűnő szépirodalmi folyóiratunk immár tizenegyedik füzete feknik előttünk. Micklevic Ádám „**Lenben**" czimü balladája. A „Regény Salon" összes eddigi füzetei mindig kaphatók és a kiadóhivatal (Budapesten VIII., Népszinház-utcza 26.) szivesen küld bárhová mutatványszámokat is. Negyedévi 2 frt előfizetési dijért kötetekre menő olvasmányt szerezhet bárki és a mit a Regény Salon nyujt, az nem muló értékü, hanem igazán maradandó becsü.

— **A „Pénz és Föld"** czimü szaklap, olyan földmivelési térképet állitott ki, melyről minden ember egy szemplantázsal tájékozást szerezhet hazánk mezőgazdasági és egyéb mivelési állapotáról. A térképen vonzó rajzokkal vannak feltüntetve a megyék fő termékei. A buza termőföldeket buzakalász mutatja, az állattenyésztést állatfajok, szőlőfürt jelzi a szőlőket. Megfelelő levelek mutatják hol van tölgyes, bükkös vagy fenyves erdő. Mindenféle mezei termék fel van tüntetve ilyen módon a termő helyen. Fel vannak tüntetve a főbb bányatermékek: arany, ezüst, réz, antimon, kőszénbányák. Porczellánföld, ásványvizek, fürdők, megyei határok, vasuti vonalak, folyók, megyei székhelyek pontosan fel vannak tüntetve. A térképnek ára 3 frt. Előfizetni lehet a „Pénz és Föld" kiadóhivatalánál Budapesten, Váczi-körut 39 szám alatt.

— **„Tanügy"** czimen igen életre való közoktatásügyi lap jelen meg Bokánn, Vaday József szerkesztésében, most már a II-ik évfolyamban. A lap azt a feladatot tüzte ki magának, hogy czikkeivel az iskolai hatóságoknak és a tanárságnak az iskola iránti közönyét legyőzve, a közoktatásügy iránt meleg érdeklődést és lelkesedést keltsen, hogy igy az összes tényező közreműködésével hazánk népoktatásügye minél virágzóbb fokra emelkedjék. A lapot nemcsak tanitók, hanem a társadalom minden tagjának számára szerkesztik s általános érdekü iskolai czikeln kivül a tárcsarovatban kellemesen mórakoztató olvasmányt is nyujt. Megjelen minden hó 1-én és 15-én. Előfizetési ára évenkint 3 frt.

Közgazdaság.

A biztositás Messiása.

Dacára annak az általánosan elősmert fontos és üdvös nemzetgazdasági missiónak, melyet a biztositás intézménye betölt, midőn az esetleges kár anyagi sulyát csekély dij ellenében a közönség vállairól levéve, ugyszólván a jótékony gondviselés szerepét viszi, még is megszámlálhatlan milliókat tesznek ki az ingó és ingatlan vagyonok, amelyek közöny és könnyelmüség folytán biztosittatlanul maradnak. Közöny és könnyelmüség folytán mondjuk, — mert a józan ész hiába keresné indokolását annak, — hogy azzal az esélylyel szemben, amely minden emberi számitás alól kivonja magát, a véletlen szeszélyeivel szemben, a melyek minden nap és minden órában ugy szedik áldozatukat a föld lakói köréből, mint akár a halál lojtó angyala, *védtelenül* maradjon az ember akkor, midőn — a kockázat arányában elenyésző csekély áldozat árán, a sorsnak csapásait anyagi tekintetben magára nézve megerőtelenitheti, mint ahogy lepattan jól vértezett harcosról az ellenséges löveg.

Sajnos hogy igen sok esetben csak akkor ébred az ember ennek tudatára, mikor érzékenyen sujtatott már, és *késő bánat* fogja el a változhatatlan felett. — De ilyenkor a lelkiismeret, ez a millió kebleknek mély alvója, szólal meg, és ki volna képes megfelelni szemrehányó kérdésének, — mely mintha vesztett remények sötét sirjából zokogna fel: „Tiéidet gondatlanságod által oly lá jól, miért bántottad meg?" Mert igenis *kötelesség* a biztositás utján való gondoskodás, kötelesség önmaga és mások iránt, mert minden ember — a leg függetlenebbtől a fizetett szolgáig — egy nagy erkölcsi tartozás terheltje övéivel szemben, — és ha minden rokoni kötelektől ment árva volna is, ugy számontartottja az államnak, melynek minden gyermeke sorsa drága és nemzetgazdaszatilag fontos.

De nem akarunk egy vonalnyira sem letérni a tiszta tárgyilagosság ösvényéről, és ezért elismerjük, hogy a közönség egy részének idegenkedése a biztositás élől, ha nem is okadatolást, de enyhitő magyarázatot talál abban a kétségtelen és nem egy izben beigazolt körülményben, hogy szédelgő vagy gyöngén fundáll, rosszul vezetett vállalatoknak *áldozatává* váltak. — Hogy ezért első sorban az illető biztositó társaságokat, — illetve azok vezetőit terheli a felelősség az felül áll minden kételyen és mindazon esetben, ahol ez helyén való volt, meg is tette a magáét az igazságszolgáltatás.

De valamint az ideális kormányzás az előrelátás, ugy a jogosult igényeknek megfelelő törvényhozás az e czélra *megőrzés*, az *elhárítás* nem pedig a beteltbünlajstrom utján való fenyités. Az államalkotó közönségnek joga van kérni, joga van követelni, hogy a biztositási intézmény rohamos fejlődése folytán, mint a külföldön, ugy nálunk is tevékenység fejtessék ki, nem csak tudományos de, sőt főleg a *törvényhozási körökben.*

Ez utóbbihoz pedig legelőbben az szükségeltetnék, hogy az igazságügyi miniszteriumban a biztositási jog szervezteszék és meg ne tűressék, hogy e téren a vezetés a kereskedelmi- és pénzügyminiszterium — ahol azonban szintén nincsen organizálva a biztositási ügy — hatáskörébeessék. Az ipar- és kereskedelmi ügyek szakosztályába osztva igen mostoha sorsra jutott a biztositás intézménye, melynek speciá is, nagy érdekeit a külföld mintájára kellene megfigyelni Magyarországon is.

Ha ily irányban kötelességét teljesitené a törvényhozás, mint a hogy ezt számos sürgetés után sem teszi, akkor a kölcsönös viszony: közönség és biztositó-társaság között is lényegesen megváltoznék, még pedig oly örvendetes módon, hogy a biztositó, valamint a biztositott, ez a két szerződő fél, akik közül a fenforgó viszonyok között rendszerint csak az egyik a megelégedett; egyaránt éreznék át üdvös voltát a biztositás intézményének. Legutóbb *dr. Réth Pál* budapesti ügyvéd mutatta ki a Magyar Jogászegylet teljes ülése előtt tartott nagyszabásu felolvasása alkalmával, hogy mennyire tarthatatlan a biztositási törvény által inaugurált helyzet, és reámutalt arra, hogy mily fogyatékos az 1875-iki kereskedelmi törvény által meghonositott „nyilvánossági rendszer", mely a biztositási vállalatok ellenőrzésére szolgálni volna hivatva, de ennek megfelelni képtelen. És épen ez az oka annak, hogy hiányzik a nagyközönségben az a megnyugvás, — melyet más állam törvényhozásai megadnak, beleoltanak a népbe, azzal, hogy a biztositó-intézetek megalakulását, működését, fejlődését, rendszeres felügyelet, ellenőrzés tárgyává teszik, és nem biznak a nagyközönségre, hogy magának alkosson itéletet oly vállalatok tevékenységéről, prosperitásáról, melyeket üzlettechnikai ismeretek hiján el nem is birálhat. Hisszük azonban, hogy a kereskedelmi miniszternek az utolsó költségvetési vita alkalmával tett kijelentése; hogy a biztositási-törvény revíziója sürgős voltától áthatva már a közel jövőben megfelelő törvényjavaslatot fog a képviselőház elé terjeszteni, tényvé fog válni, és ekkor világosság fog költözni kereskedelmi törvényünknek a biztositást tárgyaló részeibe, melyeket eddig még sürü homály borit, és melyekbe a jogász elme legfényesebb, világu lángjával is csak tapogatódzva merészkedhetett az ember, — akár egy büvár az ismeretlen veszélyek ezreivel fenyegető föld fekete gyomrába.

Hogy mily égető szükségnek felelne meg a biztositási törvény revíziója, eklatánsul bizonyitja egy ujabb vállalatnak kiburjánzása, mely *szövetségi alapon* állva, szinte provokálja az államot, hogy teljesitse eminens feladatát, mely polgárai jólétének biztositása érdekében gyakorlandó felügyeleti jogában áll. A „kölcsönösségnek" annyi halottja fedi már azt a tért, mely küzdtere a részvénytársaságoknak és vesztőhelye a szövetségeknek, hogy a most alakult „*Országos magyar kölcsönös biztositó szövetkezet*" öntudatos, sőt harczias felhivása a zászlaja alá való tömörülésre,

csaknem ugy hangzik, mint a halála tudatában porondra lépő gladiator harsány üdvözlete: *„morituri te salutant!“* Hiába prognostikálják a legtekintélyesebb szaklapok rövid lét utáni kimulását, hiába utalnak mérvadó szaktekintélyek a magyar korona országaiban tett szomoru tapasztalatokra, az *„Országos magyar kölcsönös biztositó szövetkezet“* kinyujtja csápjait és ebben megnem akadályoztatik senki által. A „kölcsönös jégbiztositási szövetkezet“ mely 1857-ben, az „Erdélyi kölcsönös tüz és jégbiztositó egylet mely 1860-ban, a „Kármentő kölcsönös életbiztositó“ mely 1875-ben, és a „Magyar tisztviselők hitel- és biztositó intézete“ mely ugyancsak 1875 ben szünt meg kinos vergődés után, nem eléggé eloquensen szól amellett, hogy a szövetségi alapon létesitett biztositó társaságok számára nincsen hely e hazában, melyet józan nép lakik?! Vagy kérdjük: van-e sejtelme is az ily szövetkezetnél biztositást kérő télnek arról, hogy a kereskedelmi törvény 1875: XXXVII. t.-cz. 231. paragrafusa alapján a *szövetkezet kötelezettségeiért vagyonilag felelni tartozik*, ami azt jelenti más szóval, hogy veszteséggel záródó üzletévek után a mitsem sejtő biztositott fél *utánfizetésre* log szólittatni. És mért nem emliti egy szóval sem a legtényesebb igeretekkel telt körlevél ezt a körülményt? Mert tetszeleg az *„Országos magyar kölcsönös biztositó szövetkezet“* a *Messiás* szerepében, melyben nem átalja a részvénytársaságok hatalmas intézményét megtámadni és *megváltást* igérni az emberiségnek. Nevetséges ügyekezet, amely emlékeztet a gyerkőczre, aki csigahéjjal akarta romba dönteni a tengerből kiemelkedő világitótornyot.

Nem animozitás vezérel bennünket. A közönséget csupán *felvilágositani* óhajtjuk, hogy azok, akik „a szövetkezetnél“ biztositanak, nemcsak biztositó felei a szövetkezetnek, hanem egyszersmind *tagjai is*, akik *a szövetkezet kötelezettségéért* vagyonilag szavatolnak; ha tehát ugy alakulna a szövetkezet üzlete, hogy a befolyt díjak nem fedeznek a károkat és költségeket, *akkor a felek, illetve tagok, tartoznak a veszteséget fedezni, még pedig a korlátlan szavatosságból kifolyólag akár az egyszer már befizetett díjak százszorosa erejéig is!* És ha erről a *„Megváltó“* ajkai mitsem rebegnek, ugy kötelessége a *sajtónak* erről szólni!

Ezek után tudni fogja a biztositó közönség kellő értékére redukálni az *„országos magyar kölcsönös biztositó szövetkezet“* olcsó díjainak valódi becsét, és fel fogja ismerni benne azt a *kétélű kést*, mely talán vág is, de biztosabban megsebzi azt ki kezeli . . . . (*x. y. z.*)

Vasuti menetrend

Kanizsa állomás.

Irány	Indulás Kanizsáról				Erkezés Kanizsára			
	vonat	óra	perc	idő	vonat	óra	perc	idő
Pragerhof	sz. v.	4	42	regg.	gy. v.	5	33	regg.
	sz. v.	2	35	d. u.	sz. v.	12	59	d. u.
	gy. v.	12	20	éjjel	sz. v.	11	22	éjjel
	v. v.	6	50	este	v. v.	7	59	reg.
Bécs	sz. v.	6	05	regg.	sz. v.	3	42	regg.
	sz. v.	2	05	d. u	sz. v.	1	34	d. u.
Szt-Iván	v. v.	5	15	d. u.	v. v.	8	04	regg.
Bécs	sz. v.	12	45	éjjel	sz. v.	10	15	este
Budapest	gy. v.	5	47	regg.	sz. v.	3	50	regg.
	v. v.	10	—	regg.	sz. v.	1	39	d. u.
	sz. v.	2	—	d. u.	v. v.	8	44	este
	sz. v.	12	15	éjjel	gy. v.	12	10	éjjel
Barcs	sz. v.	4	57	regg.	v. v.	9	40	regg.
					sz. v.	1	26	d. u.
	sz. v.	2	25	d. u.	sz. v.	11	34	éjjel.

Felelős szerkesztő:
Dr. LŐKE EMIL
Laptulajdonos és kiadó:
FISCHEL FÜLÖP.

HIRDETÉSEK.

ALAPITTATOTT 1841 ÉVBEN

A

Pesti Magyar Kereskedelmi Bank

váltó-üzlete

Budapest, V., Dorottya-utcza 1. szám

saját házában

Részvénytőke 10.000,000 frt. — Tartalékalap 4.400,000 frt.

Vesz és *elad* mindennemü *értékpapirt* a *hivatalos* tőzsdei *árfolyamok* alapján;
tőzsdei műveleteket a legjutányosabban eszközöl;
pénzügyi műveletekre nézve szivesen szolgál szakszerü felvilágositással;
igérvényeket minden husásra bocsájt ki;
előleget nyujt értékpapirokra;
díjmentesen megvizsgálja a sorsjegyeknek és sorsolandó értékeknek *hazisait*;
kisorsolás által érhető árfolyamveszteség ellen biztosit, sorsjegyeket és sorsolandó értékeket.

Sürgöny.

A RICHTER-féle

60 művész és 28 lóból álló

óriási

amerikai lovardája

a jövő héten **Bécsből-Budapestre** való átutaztában, városunkban a zárda-utcában levő téren néhány **előadást** fog tartani.

Csupán elsőrangu különleges művészetek bemutatása, valamint a legjobb idomitott lovak elővezetése.

Építési telek eladás.

A helybeli **ujvilág utczában**, egy 520 négyszögöl terjedelmü üres épitési telek eladó.

Tudakozódhatni: Eötvös-tér: 524. szám földszint. 123. —

Eisele József

RÉZ-, ÉRCZMŰ- ÉS GŐZKAZÁNGYÁR

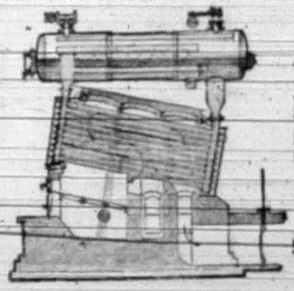

BUDAPEST, V., Külső váczi-út 138.

Ajánlja modern és a mai követelményeknek megfelelő szerszámok, készülékek, valamint

hydraulikus szögecselő gépekkel

kitűnően berendezett gyárát, bármely szerkezetü és nagyságú gőzkazánok szállitására, sziatugy minden másnemü kazánkovács-munkák, mint tartályok, vasszerkezetek, kémények stb. készitésére.

Különlegességek:

Steinmüller-féle szab. vizcsöves gőzkazánok
20 légköri használati fesznyomásig.

FELSZERELÉSEK

gőzkazántelepek, gépek, gőz- és vizvezetékek számára pontosan készittetnek s azokból nagy raktár tartatik. Teljes szesz-, szakor- és vegyészeti gyárberendezések elvállalatnak s legszakszerűbben készittetnek.

Schlick-féle vasöntöde és gépgyár részvénytársaság

BUDAPESTEN.

Gyár és irodák VI. KERÜLET, KÜLSŐ VÁCZI UT;
Városi iroda és raktár: PODMANICZKY-UTCZA 14. — Fiókraktár: KEREPESI-UT 77.

Gőz- és járgánycséplő-készületek

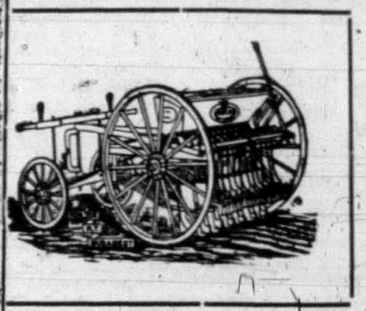

számos első díjakkal kitüntetett

szab. Schlick-féle 2 és 3 vasu ekék

mélyitő- és egyetemes acél-ekék

eredeti SCHLICK, és VIDATS-féle

egyvasu ekék, talajmivelő-eszközök, valamint Schlick-féle szab. Haladás sorbavetőgépek

Takarmánykészitő gépek, darálók, őrlőmalmok és mindennemü gazdasági gépek. Eredeti amerikai kévekötő és marokrakó aratógépek és fűkaszáló gépek szállitható mezei vasutak stb.

Előnyös fizetési feltételek. Legjutányosabb árak. — Árjegyzékek ingyen és bérmentve. —

ELSŐ NAGY-KANIZSAI
GÉP- és KAZÁNGYÁR, VAS és ÉRCZÖNTŐDE
Nagy-Kanizsán.

Tisztelettel értesitjük a nagyérdemü közönséget, hogy **helyben**, a **Csengery-utczában** ujonnan épült **gépgyárunk** üzemét megkezdtük. — Bátorkodunk alább felsorolt gyártmányainkat, melyeknek szakszerü és pontos kiviteléről a teljes jótállást elvállaljuk, a t. c. közönség becses figyelmébe ajánlani:

Korszerü stabil gőzgépek,
Gőzmozgonyok, gazdasági és iparvállalatokhoz,
Szivattyuk és fecskendők,
Sűritő és sűritő berendezések,
Aspiratió-készülék,
Előmelegitők,
Közlőművek (Transmissiók),
Gőzkazánok a legjobb szerkezetben,
Tápvíztisztitó készülék,
Víztartányok,
Vaskémények,
Malomberendezések és *malomrészek,*
Gőzcséplőgépek,
Cséplőgépek kézi és járgányhajtásra,
Járgányok,
Szabadalmazott *„Tátra" sorvető-gépek* (legujabb szerkezetü),
Darálók, morzsolók,
Szecska- és répavágó-gépek,
Ekék, Extirpátorok,
Lókapák, halmozok,
Hengerek és *Borondk,* valamint **mindenféle gazdasági gépek és eszközök.**

Minden e szakmába vágó, bármely javitások is a legrövidebb idő alatt a legjutányosabb áron elkészittetnek.

Kiváló tisztelettel

Hirschel Ede és Bachrach.

Fönyeremény esetleg 500,000 márka | **Szerencse-hirdetmény.** | A nyereményekért az állami kezeskedik

Meghivás!

az állam által garantirozott hamburgi nagy pénzsorsjáték *nyeremény-kilátásain* való részvételre, a melyen **10 millió 452,425 márkát** okvetlen nyereni kell.

Ezen előnyös pénzsorsjáteknak, mely rendszerint csak 100.000 sorsjegyet tartalmaz, nyeremények a következők:

A legnagyobb nyeremény esetleg 500,000 mka.

Jutalom 300.000 márka.		56 ny. á	5000 m.
1 nyer. á	200,000 m.	106 ny. á	3000 m.
1 nyer. á	100,000 m.	253 ny. á	2000 m.
2 nyer. á	75,000 m.	6 ny. á	1500 m.
1 nyer. á	70,000 m.	756 ny. á	1000 m.
1 nyer. á	65.000 m.	1237 ny. á	500 m.
1 nyer. á	60,000 m.	31 ny. á	300 m.
1 nyer. á	55,000 m.	120 ny. á 200.	150 m.
2 nyer. á	50.000 m.	33950 ny. á	148 m.
1 nyer. á	40,000 m.	7992 ny. á 127, 100, 94.	
5 nyer. á	20,000 m.	10848 ny. á 67, 40, 20.	
3 nyer. á	15,000 m.	egészben 55,400 nyer.	
26 nyer. á	10,000 m.		

a melyek néhány hónap alatt 7 részben *biztosan* eldöntetnek.

Az 1. főnyeremény kitesz 50.000 márkát, a 2. osztályban 55,000 m. emelkedik, a 3-ikban 60,000 m., a 4-dikben 65,000 m., az 5-ikben 70,000 m., a 6-ikban 75,000 m, a 7-ikben 200,000 márkára és a 300,000 márkás jutalommal esetleg 500,000 márkára.

Az első nyereményhuzásra hiv. megállapitott ára az egész eredeti sorsjegynek csak . 3 frt 70 kr.
a fél » » » . 1 frt 85 kr.
a negyed » » » . — frt 95 kr.
beleértve a német birodalmi bélyeget.

Minden résztvevőnek a huzás után felszólitás nélkül azonnal megküldöm a hiv. sorsól. jegyzéket.

Az állam czimerével ellátott sorsolási tervet, a melyből a 7 osztály nyereményeinek betéte és elosztása látható, előre ingyen szétküldöm.

A nyereménypénzek kifizetése és szétküldése az érdekeltek részére pontosan és szigoru elhallgatás mellett közvetlenül általam történik.

Megrendeléseket postautalvány vagy levél utján kérek.

E végből a megbizásokkal, a huzás közelsége miatt — lehetőleg azonnal, de **legkésőbb folyó évi junius 23 ig** forduljon bárki bizalommal.

HECKSCHER JÓZSEF
bank- és váltó-irodájához **HAMBURG.**

Grand Hotel National Bécsben.

Táborstrasse. Régi hirneves egyedüli nagy bécsi szálloda, hol sem a kiszolgálás-, sem a világitásért nem számittatik semmi. — 200 szoba 1 forinttól felfelé. — Fürdők, távirda és telefon. Pályaudvarok és hajó kikötő állomások közvetlen közelben. Jutányos árak. Huzamosabb tartózkodásnál külön egyesség. On parle toutes les langues modernes.

Harhammer A. igazgató. Mayer F. M. üzletvezető.

Ép most jelent meg!!
és igen előnyös feltételek mellett kapható:
Fischel Fülöp *könyykereskedésében*
— *Nagy-Kanizsán* —

Dárday Sándor

Közigazgatási törvénytár.

Hat nagy 8-rétü kötetben, **ára 30 forint.**

E munka teljesen nélkülözhetővé teszi a „Törvények és Rendeletek-Tára" beszerzését, melynek bolti ára a 200 forintot felül haladja és ennekdacára azoknak használata a megfelelő segédkönyvek igénybevétele nélkül alig lehetséges.

!! URAKNAK !!

Gyengült férfierőnél kiváló szolgálatot tesz a cs. kir. szabadalmazott *„galeanvillam-készülék"* önhasználatra orvosok által egész Európában melegen ajánlva.
Volta tanár módszere.
Leirás boriték alatt 10 kr. levéljegy beküldése ellen. Kapható: **Augenfeld J.** elektrotechnikus és cs. kir. szab. tulajdonosánál
BÉCS, I.,
Schulerstrasse 18. sz. a.

Taussig Gottlieb
finom öltözéki szappan és illatszergyáros.
Főraktár:
BÉCS, I., Wollzeile 8.

KLYTHIA ZSIR HAJPOR

a bőr szépitésére és finomitására,
legelőkelőbb öltözéki, bál és társalgó hajpor,
— fehér, rózaszin. és sárga —
— vegyileg analyzált sé ajánlva **Dr. Pohl J. J.** cs. kir. tanár által **Bécsben.** —

325

Elismerő levelek következő urnőktől:
Wolter Sarolta, cs. kir. udv. szinésznő Bécs.
Beeth Lola, cs. kir. udv. opera énekesnő Bécs.
Schläger Antonia, cs. kir. opera énekesnő Bécs.
Pálmay Ilka, szinésznő a cs. kir. szab. szinháznál Bécsben.
Odilon Helena, szinésznő a német népszinháznál Bécsben.
van Dyck Ernő cs. kir. udv. opera énekes Bécsben, stb.

Egy doboz ára **1** *frt* **20** *kr.,*
— Utánvéttel vagy az összeg előleges beküldése után küldetik. —

Kapható a legtöbb illatszer-, gyógyszer kereskedésben és gyógyszertárban.

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán, 1894.

42. szám. Nagy-Kanizsa, 1894. május 27-én. XXIII. évfolyam.

Szerkesztőség: Fő-utcza Ollop-féle ház.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bármentetlen levelek csak ismert kezek közt fogadtatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letenyei takarékpénztár, a „nagy-kanizsai malátagyár és serfőződe r. t." hivatalos közlönye.

Kiadóhivatal: Városház-épület. Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 12 korona (6 frt — kr.)
Félévre 6 korona (3 frt — kr.)
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.)

Hirdetések jutányosan számittatnak.

Nyilttér petitsora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozók Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

Megjelenik hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

A Wekerle-kormány.

— május 25-én.

(—) Sűrű titok fedi a legközelebbi napok eseményeit. Találgatás itt, találgatás ott. De hogy milyen lesz a kibontakozás, azt e pillanatban még senkisem tudná megmondani. Az igaz, hogy magyar kormány ily érdekes döntés előtt, 67 óta még nem állott. Ha semmi egyéb, ez is világosan bizonyitana a Wekerle-kormány kiválósága mellett, mely bámulatos munkaerejével óriási tevékenységével odáig juttatta az országot, hogy a reformjavaslatok elkészülhettek. A politikai életben hamar felejtenek némely emberek, s ha hozzá voltak szokva, hogy az állam szekere csak döcögve haladjon, de még is ugy, hogy a szunnyadók fel ne ébresztessenek, — akkor nagyon természetes: egy kissé kényelme lenül érzik magukat, mikor a gyeplőt erősebb kéz ragadta meg, s a szekér gyorsabban megy, kellemetlenül félbeszakitván a szunnyadozások jámbor álmát. Egyszóval elfelejtik, hogy ez a Wekerle-kormány fenállásának rövid ideje alatt mily bámulatos tevékenységet fejtett ki állami életünk minden terén, minő áldásos törvényhozási munkát végzett, s mint iparkodott a nemzet erkölcsi, szellemi és anyagi tényezőit gyarapitani azokban a törvényjavaslatokban, melyeket előterjesztett s részben szentesitvék, részben pedig tárgyalás alatt vannak.

No és ennek a kormánynak, mely a magyar nemzet aspirációinak legjobban felel meg, melynek minden ressortja kiváló szakember kezében van, melynek vezetésére a nemzet szivesen bizza magát, — ennek a kormánynak éppen az az ellenzék vet legnagyobb gátat működése elé, mely vele ugyanazon elvi alapon áll, mely magát nemzeti pártnak nevezi, de oly kevéssé érzi a nemzet szivének lüktetését, oly kevéssé ismeri a nemzet vágyait, óhajtásait, akaratát.

Akkor, mikor a függetlenségi s 48-as párt igazán szabadelvű elemei igazán örömmel üdvözli a szabadelvű kormány által beterjesztett szabadelvű reformjavaslatokat, mert érzi, hogy azok a nemzeti közvélemény folyományai is közszükségletnek felelnek meg s lemond arról, hogy ilyen alkalmat használjon fel arra, hogy a kormányt megbuktassa, mert ez által az igazán szabadelvű intézmények veszélyeztetve vannak, akkor a nemzeti párt, mely állitólag egyedül képviselője a nemzet óhajainak, szövetkezik azokkal az elemekkel, melyek ellenségei a magyar állam consolidacziójának és logika nélküli sophysmákkal, melyek nem képesek eltakarni a lólábat, igyekeznek akadályozni a szabadelvű intézmények létesitését.

Kivánjuk, hogy a nemzet minden rétegének legyen most elegendő politikai éleslátása s tanulja megismerni barátait. Ez lehetetlen volt addig, mig csak többé-kevésbé szép frázisokról lehetett szó. Most, hogy a Wekerle-kormány a tettek terére lépett s végig küzdi azt az elvi harczot, mely politikai történelmünk egyik legszebb lapját van hivatva betölteni: most midőn arról van szó, hogy a politikus érzelmeiről szint is valljon, s ne szép szavak mögé rejtegesse, most meglehet itélni, ki hátrál meg, mikor kenyértörésre kerül a dolog. A legközelebbi napok dönteni fognak a házassági javaslat s evvel együtt — meglehet, a Wekerle-kabinet sorsa felett is. De bármi legyen az előbbiek sorsa, s ha talán kedvezőtlen elintézés következtében a Wekerle-kabinetnek demissionálni kellene — a mi még korántsem oly bizonyos, mint azt a házassági javaslat ellenségei hirdetni szeretik, azok a beszédek, melyek a vita alkalmával annak barátai részéről ugy a parlamentben, mint a főrendiházban elhangzottak, mindenkin dicsőségét fogják képezni ugy a Wekerle kormánynak, mint a szabadelvű pártnak.

Eltekintve attól, hogy Szilágyi és Wekerle egy-egy felszólalása eseményszámba mehetett, mert annyi politikai tudás, oly fényes eloquentia s oly nagy erkölcsi erő nyilatkozott meg bennök, az ellenzéki szónokok részéről történt legtöbb felszólalás, már a meggyőző érvek hiányánál fogva is, nem mérkőzhetik velök. Mert a puszta negatiónak nincs meggyőző ereje. Meggyőződés, mely nem magából a tárgyból tud érveket hozni, igen gyenge lábon áll, nemhogy másokat is meggyőzni tudjon. Kinos vergődés az a polemis, mely refrainekkel dolgozik; a mely előbb construálni kénytelen azt a lehetetlen állapotot, a melyet lehetetlennek akar feltüntetni. Hiszen hatnak ma is a hamis jelszok, de olyan rémmesék nem, a melyeket

A „ZALA" tárcája.

Az otthon.

— A „ZALA" eredeti tárcája. —

Nem a fővárosi sajtóhatalom képviselőinek egyesületéről akarok szólani. Mért beszélnék arról a kedves Bohemiáról, hol ugyis gyöngyen folyik az élet, hol *Rákosi* Jenő is ugy megszokott fiatalodni, hogy kedélyével tulragyogja öcscsét: a csintalan *Sipulust* s ahol dr. *Sziklay* Jancsi is annyira átváltozik, hogy hallgatag titoknok lesz belőle. Könnyű volt a mi jókedvű iró-atyánkfiainak megteremteni azt az Otthont, mert nem kellett hozzá asszony.

De hát arról az otthonról akarok szólni, amihez asszony kell, és pedig olyan asszony, aki a saját erejéből megtudja teremteni olyanná, hogy gyöngyen folyon benne az élet; olyan gyöngyen hogy még *Bársony* Pista tollát is megaranyozza derűjével.

Ehhez e művészethőz csak asszony ért igazán.

A rengeteg nagy világból, kiszakitani egy paránynyi kis zugot és azt megaranyozni, megbűrölni, olyanná tenni, hogy benne legyen az egész világ öröme, nyugalma, üdve, boldogsága: erre csak egy asszony képes, aki a teremtés legendája szerint férficsontból vétetett, de bizonyára csak azért, hogy örök emléke maradjon annak a mesés, idealis kornak, mikor még mi férfiak is „*jó csontok*" voltunk.

Oh az otthon, az asszonynak által teremtett otthon, hova mi „rossz-csontok" olyan édes nyugalommal vonulunk el az életküzdelmek viharai ut[illegible], ahová az élet poklából nem jut be soha [illegible]ra, hol a szeretet áldó melege, tiszta [illegible]ye sugárzik ránk: ez az igazi mennyországi, ez az üdvösség megszentelt tanyája; minden más csak álom.

És ennek a boldogságos helynek teremtő szelleme, fentartó ereje abban a paránynyi szivben van, mely értünk, csak egyedül értünk ver; melynek mi vagyunk egyetlen álma; mely értünk lemond a világon mindenről, hogy ő maga legdrágább kincse legyen a mi otthonunknak, a mi kizárólagos mindenünknek.

Nem tudjuk mi férfiak, a nőnek ezt a fenséges lemondását a maga nagyságában méltányolni soha, soha. Mert mi, akik az édes otthonba csak pihenni, üdvözülni térünk s e mellett az élet nagy mozgalmaiban aktiv erőnket, ambicióinkat kielégitve és széles körben érvényesitve, — a szereplés terén is kivesszük a maguk részét: nem érezhetjük át annak az odaadásnak, szerető lemondásnak nagyságát, magasztosságát, melylyel a nő az otthont megteremti és fentartja.

Mert ahhoz, hogy a nő az otthont valóban a boldogság, a nyugalom eszményi világává varázsolhassa, nem elég csupán az eskü, az egybekelés, melylyel lényét egy férfi lényével összefűzi, általánosabb emberi célokra; hanem kell hozzá a lemondó akaraterőnek olyan magas foka, mit férfi alig érhet el.

És ha valóban olyan szép ez az otthon, amit tündérkézzel paradicsommá varázsol a nő szeretete, gondossága, minden paránynyiságra kiterjedő figyelme, mért van az, hogy a férfiaknak (e gonosz csontoknak) olyan tekintélyes része s nélkül az eszményi világ nélkül agglegénykedi át az életet?!

Miként van az, hogy olyan sokan megkerülik, ut mellékén hagyják azt a bűvösen szép kis országot, mit a szerelem rózsalánczai fűznek körül?!

Hisz ha valaki csak néha-néha egy-egy pillanatra tekinthet is bele az életnek paradicsomkertjébe: az otthonba, — lehetetlen nem sóvárogna utána, még ha legmegsontosodottabb ellensége volt is a házaséletnek!

Vagy lehet-é olyan rideg szív, melynek hurjait meg ne rezegtesse, ha véletlenül szemtanuja annak a lélekbűvölő pillanatnak, mikor a létküzdelem verejtékezéséből otthonába térő férfit a nő angyali karokkal fogadja.

A tisztaságtól ragyogó legegyszerűbb lakásnak minden butoráról, minden kis tárgyáról a megelégedettség derűje mosolyog a boldogságnak annak a menyországi fényétől, mely az otthon órangyalának, a nőnek arcán tündökölik.

Az angyal oda lép a menny kapuja elé, kezét nyujtja a verejtékes homloku, fáradt férfinak; nem fogadja betanult frázisokkal; de őszinte, szelid szemeiből minden Demosthenesnél szebben beszél, minden ragyogó szónoklatnál fényesebben ragyog ki a gondolat: „Vártalak, nagyon vártalak. Jer lépj be a nagy világ izgalmaiból ebbe kicsi kis világba! Vedd le arczodról a komolyságot! Itt nem kell éles szemekkel vizsgálnod

az együgyü ész is mindjárt azoknak ismer fel.

Hogy mit fog a főrendiház a javaslat második tárgyalásakor határozni, vagy egyáltalán odakerül-e garántiák nélkül, arról fölösleges volna előre okoskodni, a találgatás ugyis hiábavaló; de a Wekerle-kabinet akár keresztülviszi javaslatát akár nem, büszke lehet magatartására, egyáltalán ebben a dologban kifejtett egész actiójára, a nemzet legnagyobb része vele érez, s vele óhajtja, hogy a főrendiház esetleg másodizben oly semmivel sem indokolható merev elutasító magatartást ne kövessen, hanem fontolja meg jobban a nemzet — conservativ érdekeit.

Nagy eszmék irásban és képben.

Azok a nagy eszmék, — mik az emberiség lelkében nagy időn át értek, miket azonban csak a mult századvégi forradalom juttatott erőteljesebb kifejezésre, nem vesztették még divatjokat, sőt erősen fentartották magukat a különböző politikai és társadalmi áramlatok hullámzása között; de a nagy emberi társadalom képét nem birták oly mértékben megváltoztatni, amily mértékü átalakulásokat a tökéletesedés felé azoknak apostolai álmodtak.

A szabadság, egyenlőség és testvériség eszméi most is ott ragyognak vezérlő csitagokul a haladás, a tökéletesedés egén, fényökkel reményt, fenmaradásukkal bizalmat hintve az emberiség boldogságáért küzdők lelkébe s változatlanul irányt jelölve azoknak a valóban helyes kibontakozás felé. Ragyognak, tündökölnek fölöttünk fényesen, mint a csillagok; de magasan, tőlünk nagy-nagy messzeségben is, mint a csillagok.

A világmegváltó nagy eszmék irásban már bejárták az egész világot. Türelmes papiroson, szolgálatkész tollal, türelmes füleknek ügyes nyelvvel, szép szavakkal nem nehéz dolog apostolkodni olyan eszmék mellett, miknek megvalósulását nagy idők óta várják az emberiségnek sulyosabb helyzetben levő milliói.

Mennyi szóvirág hever már a fehér papirosmezőkön, mennyi erőteljes szónoklattól rázkódott meg már az emberi szót to varingató levegő, mióta nemcsak szép, — hanem hasznos dolog is a nagy tömegeket igékkel tartani! És milyen nagy előny az a sok virágos tollu, nagy hangu apostolra nézve, hogy a papiros és a levegő nem pszihologusok s igy az apostoli igéket türelmesen közvetitve, sohasem kutatják, — soha sem birálgatják, hogy azok a léleknek igazi, őszinte megnyilatkozásai-é?

Igy azután van alkalmunk bőségesen gyönyörködni erőteljes stilussal megirt ujságcikkelyekben, röpiratokban és lendületes szónoklatokban, mik a szabadságot, egyenlőséget és testvériséget a lehető legnagyobb arányokban, a legáltalánosabb érvényesülésben kivánják, - követelik, sürgetik egyes nemzetek és az egész emberiség számára.

Olvasunk és hallunk gyönyörü igéket, mik jaj be szép énekké tömörülnek, zengvén az emberiség erkölcsi életének és szellemi, lelki világának fundamentumáról: a szabadságról. Olvasunk és hallunk erőteljes igéket, mik — mint megannyi tizenkét fontos lövegek — ostromolják az emberiség igéretföldjének Jérichóját: a társadalom fenálló válaszfalait. Szinte bámulatos, hogy ennyi és ilyen hatalmas ostrom után már a földdel egyenlővé nem tétetett a társadalom Jerichója, s az hogy emberiség ezeknek az ékesen iró- és beszélő apostoloknak vezetése mellett már muzsikaszóval nem vonult be az egyenlőség és testvériség igéretföldjére és csillagokra szóló módon nem tartotta meg az általános ölelkezés fenséges világ-ünnepét.

Hogy ennyi derék és lelkes Jozsue dacára még mindig innen vagyunk a határon: annak bizonyára lényeges okának kell lenni. Van is! — Es pedig az, hogy a mi szép és nagy eszméinknek egészen más a sorsuk szóban vagy irásban és egészen más a sorsuk: képben.

Ha szavakból akarnók megitélni az eszmék érvényesülését, akkor feltétlenül, habozás nélkül azt kellene mondanunk, hogy a világboldogitásra hivatott eszmék nemcsak bejárták, hanem teljesen meg is hóditották a világot. Azonban ha a társadalom képét vizsgáljuk, akkor meg arra a szomoru meggyőződésre jutunk, — hogy a türelmes papiros és jámbor levegő még vajmi keveset adtak át azokból a gyönyörü szóvirágokból és erőteljes hangokból az életnek.

Látunk lépten nyomon, — a társadalom különböző rétegeiben elégületlenséget, lázas forrongást a szabadságnak általánosabb és magasabb értelemben való érvényesitése érdekében. Látunk düledező válaszfalak helyett ujakat emelkedni; nagy buzgalommal épitve talán éppen azok által, kik szóban irásban leghevesebb ostromlói Jericho falainak. Előttünk állanak még a régi mohos válaszfalak a politikai életben is, olyan erőséggel, hogy milliók törekvését képesek megállitani egy kisded csapattal.

A testvériséget hangoztató lendületes szónoklatok, egyeseknek hatást igérő és biztositó igék szárnyalása nyomában látjuk föl fölütni a gyülölet üszkeit, hogy faji és vallási érdekek lázitó jelszavaival lángba boritsák a világot.

Egyenlőséget hirdetünk papiroson, szép alkalmi beszédekben, — mert ez divatos dolog s a divattal haladni nem ostobaság, ha hatással és haszonnal is jár.

Az életben azonban még a legdemokratikusabb társadalmi intézmények keretébe is becsempészünk egyes dolgokat, mik az ügynevezett *előkelők* előnyére, lelki gyönyörüségére vannak. Korlátokat nem huzunk ugyan s nem alkalmazunk rendőri felügyeletet; de a kordon, — a tendentia már benne van az alkotás lényegében.

Igy tárulnak elénk a nagy eszmék képben.

De hát mikor igy sokkal kényelmesebb.

Eljen az egyenlőség! Eljen a testvériség! Ölelkezzünk! — Irásban.

Drei Schritt vom Leib, aki nem előkelő! — Képben.

A himlőjárvány folytán a városi rendőrfőkapitány következő figyelmeztetést bocsájtotta ki:

Figyelmeztetés!

Miután Nagy Kanizsa város VI. és VII. kerületében a ragályos himlőbetegség járványszerüleg fellépett, ezen járvány terjedésének megakadályozása végett a következő óvintézkedések pontos és szigoru betartására azzal a figyelmeztetéssel hivom fel Nagy-Kanizsa város közönségét, hogy aki ezen óvintézkedéseket be nem tartja, a törvény szigorával fog büntettetni.

---

a veled beszélő lelkét. Itt nincsen álarc; itt minden: valóság; ez a derü, ez a ragyogás, amit itt látsz, ez őszinte igaz, mint a szeretet, melytől sugarait kapja. Lépj be s ha lelkedre felhőt vetett künn az élet: itt megaranyozzuk azt a szeretetet, az érted dobbanó szivek őszinte, igaz vigaszával. Ez itt a te világod! Csak a tied! Itt te vagy az ur! Erted van itt minden, amit csak látsz. Itt nem férközhetik szivedhöz gonosz szándékkal senki, csak az én szivemen keresztül. De az én szivemet áttörhetetlen páncél fedi, amiről lepattan minden támadás: a hüség. Jer édes bizalommal karjaimba; te vagy az én mindenségem. Neked is adja meg legalább ez a kisvilág, amit az élet erősebb küzdelmi terén meg nem találsz, — a szeretetet, a csendes nyugalmat. Nekem ez a kis hely egész világom; legyen neked enyhet adó sziget az élet hullámzó tengerén! Nekem ez a kis világ egész üdvösségem. Üdvözitsen téged is legalább nehány órára!"

Ezek a gondolatok ragyognak ki a nő angyali, szelid, menyországba hivó tekintetéből.

Es a férfi belép az édes otthonba, a földi menyországba, hogy nyugalma pillanataiban ott a szó legmagasztosabb értelmében üdvözöljön.

Hol és miben keresem az okot, hogy manapság oly sokan nem sietnek ebbe a leirhatatlaul szép eszményi világba? Mit mondjak rólatok, vadvirágairól a mindenütt áldásosan gyümölcsöző természetnek, ti rideg agglegények?!

De hiába is mondanék akármit, ti azért csak megcsontosodott ellenségei maradnátok az édes otthont teremtő házasságnak.

Azt nem mondhatom, hogy nincs érzéketek az otthon ragyogó költészete iránt; mert ti is egytől egyig vágyódtok utána, sohajtoztok ki a vendégfogadók és gazdasszonyok prózai légköréből és édes-örömest be is lépnétek az otthon költői világába, de csak házasság nélkül.

A ti bizalmotok megrendült vagy teljesen e. veszett a nők iránt. Ti azt tartjátok, hogy az a eszményi otthon, ami félszázad előtt még megaranyozta a földi életet, immár csak a mesék világába tartozik. Amit pedig a modern kor otthonáról beszélnek a mindenütt ragyogást, mosolyt, derüs látó optimisták, az csak mesemondás. A ti pessimista lelketek másként gondolkozik, másként itél. Ti azt mondjátok, hogy az otthon most is megvan ugyan, ragyog is, tündöklik is; csupán őrizőt cserélt. Angyal helyett ördög őrzi. Hát akinek bizalma van ördögben, annak tisztelitek a gusztusát és jó szerencsét kivántok neki; de a magatok számára nem kértek a szerencséjéből.

Iszonyu apostolok vagytok ti agglegények! — Azt hirdetitek, hogy a modern nők teljesen megrontották az otthon paradicsomát. A nő manapság már előbb megszerződik az ördöggel, mielőtt ebbe az ugynevezett paradicsomkertbe belépett volna. Az ördög nagyon hü szövetséges. Szerződőfele kedvéért a saját szarvait adja oda az asszonynak, hogy koronázza meg vele az otthon fejedelmét (a boldogult Dobse László egyenes utódját) a férjét.

Oh ti rettenetes nyelvü agglegények. Hányszor hallom töletek, hogy a modern asszony is mosolyogva fogadja az otthon küszöbén az életküzdelmekben elcsigázott férfit, de ebben a mosolyban az mondatik: „Mit hoztál? Teljesitetted é vágyamat? Meg tudod é, meg akarod-é fizetni nekem kincscsel, ragyogással azt a roppant nagy áldozatot, hogy addig, mig mellettem ülsz, a tied vagyok? Vagy azt hiszed, hogy kolostorrá teszem a házat és szőrköntösbe öltözöm? Csalódol kedves emberecském; mert az asszony nem azért láncolja életét férfihoz, hogy lemondjon a nagyvilág örömeiről, hanem hogy magával ragadja a férfit is a váltók ragyogó világába, hol a lázas bajba néha-néha egy-egy romantikus pisztolydurranás is vegyül. Jöjj velem, kövesd vágyaim szárnyalását! Tedd nekem fényessé ezt a világot, bocsásd be a világ idegizgató lázas örömeit és én mosolyogni fogok. Aztán hunyd be szemed és képzeld, hogy menyországban vagy!"

A ti véleményetek szerint ez szól le a modern asszony mosolygó arcáról.

Ti édes otthon nélkül maradt atyámfiai pokolnak festitek a családi otthont.

Igazatok van-e?

Hogyan higyjek nektek én, akinek örömem, boldogságom, nyugvó helyem, minden küzdelmet, minden emberi képmutatást feledtető világom, az őszinteség szentek szentje: az édes, a pótolhatatlan otthon. — — — — — — — —
— — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — —

1. Mendazon házak, hol ily ragályos beteg van, a hatóság által a következő felirással: „Ezen házban ragályos beteg van" ellátott vörös cédulával vannak megjelölve. Továbbá tilos ezen házban lakóknak más egyénekkel, különösen gyermekekkel érintkezni.

2. Mindazok, kiknél ragályos beteg van, az orvos urak által előírt rendelkezéseket pontosan és lelkiismeretesen hajtsák végre.

3. Ha azon házakba, hol ragályos beteg van, még iskolába járó gyermekek vannak, azok iskolába járástól visszatartandók; továbbá a ragályos beteggel egy házban lakók a betegtől teljesen elkülönitendők, s ugy a beteggel mint a beteg ápolójával való érintkezéstől szigoruan tartózkodjanak.

4. Gyanus betegedések esetén rögtön orvos hivandó s a beteg elkülönitése a többiektől azonnal eszközlendő.

5. A ragályos beteg elhalálozása után azonnal koporsóba helyezendő, lezárandó s korsin a halláházba szállitandó.

6. A ragályos betegségből felépült egyén mindaddig, mig az orvos urak meg nem engedik, mások tól — ápolója kivételével — szigoruan elkülönitve tartandó.

7. Azon szoba és lakás, ahol ragályos beteg volt — akár felépült, akár elhalt légyen az — azonnal felsurolandó, ujra kimeszelendő és 5–6 napig éjjel nappal szellőztetendő s csak azután használható lakásul.

8. A ragályos beteg által használt minden ruha, ágy- és fehérnemű a hatósági orvos urak által fertőtlenitendő, ennek megtörténte után erős lugban kimosandó.

Nagy Kanizsa, 1894. május 22-én.

Vécsey Zsigmond,
rendőr főkapitány.

HIREK.

— **Urnapja Nagy-Kanizsan.** Az oltári szentség ünnepének rendkivül kedvezett az időjárás. A kath. egyház hivei ünnepi diszben, impozans számban vettek részt a körmeneten, melyet a tüzoltói zenekar kisért. Az ünnepi diszhez nagyban hozzájárult a katonaság, a hadastyán egylet és több más testület ünnepélyes kivonulása. A gymnasium ifjusága és a községi iskolák növendékei tanáraik vezetése alatt vonultak ki. — A nagy mise a ferencrendiek templomában tartatott és innét vonult ki a körmenet. A baldachin alatt Nith Norbert quardian vitte a szentséget kisérve a papság és a hatóság képviselői által. A diszlövéseket, a misé, és a körmenet alatt a 20-ik honvéd gyalogezred egy diszszázada adta. A körmenet általában egyike a leglényegesebbnek volt, mely valaha még városunkban tartatott. Sajnálattal kell azonban constatálnunk, hogy néhány kereskedő a törvény intézkedései ellenére nem várva be a körmenet elvonulását sietett üzlethelységeinek ajtait kitárni.

— **Kinevezés.** A pécsi kir. itélőtábla elnöke dr. Szegő Hugó nagykanizsai ügyvédjelöltet a pécsi kir. itélőtábla kerületébe díjas joggyakornokká nevezte ki.

— **Eljegyzés.** Palkó Zsigmond, m. kir. postaés távirdatiszt Nagy-Kanizsán eljegyezte Lázár József, m. kir. pósta- és távirdatiszt leányát Izabella kisasszonyt Nagy-Kanizsán.

— **Gáspárich szobor.** Perlakon e hó 23-án megalakult a bizottság, mely hivatva van társadalmi uton beszerezni azon márvány obeliszk költségeit, mely azon helyen lesz felállitva, hol a vértanu a szabadságharc kitörésekor egyik kezében kereszttel, másikban karddal hivá fel muraközi testvéreinket a harcra Jelassics és az osztrákok ellenti Csáktornyán már régebben megalakult a Gáspárich szobor bizottság és ez már össze is gyüjté nagy részét a szükségelt összegnek, hogy Muraköz szülöttjének, a szabadság vértanujának emlékoszlop állitassék, de a jövőben a perlaki bizottsággal egyetemben fogja a teendőket végezni. Perlakon a szoborbizottság elnökévé Kostyál Ferenc főszolgabirót választatott, titkárrá Sipos Károly. Bizottsági tagok lettek: dr. Böhm Sidney, Grész Lajos ügyvéd, Horváth Csongor járásbiró, Varga János plébános, Tóth Sándor isk. igazgató, Benelly Sándor, Glavina András, Málek István városbiró. — Barancsics Ferenc és Gáspárich Vince a vértanu rokona. Ezen hazafias célra szánt még csekély adományok Sipos Károly gyógyszerész urhoz küldendők.

— **A szabadkőmivesek gyásznapja.** A magyar szabadkőmivesek nagypáholyában — amint a Pesti Napló irja — máj. 23-án este volt az utolsó három évben elhunyt tagok emlékének tiszteletére az ugynevezett gyászmunka, amelyre a vidékről is sokan jöttek fel. Az egyik helyettes nagymester által vezetett munka három részből állott. Első sorban a nagypáholy főszónoka: dr. Mezei Mór országgyülési képviselő emlékbeszédet mondott Kossuth Lajosról, mint szabadkőmüvesről, majd Gelléri Mór főtitkár méltatta azok érdemeit, akik a magyar szabadkőmivesség vezetése körül kiválóbb érdemeket szereztek. Ezek névsora a következő: gróf Csáky Tivadar helyettes nagymester, Klapka György, Máriaffy József biró, Paulay Ede szinigazgató, Walter Jakab iparos, Zádor Gyula királyi táblai elnök. Végül ugyancsak a főtitkár olvasta fel azok élet- és jellemrajzait, akik a páholyok tagjai közül az utolsó három évben meghaltak. E névsorban ott találjuk a többek között a következő neveket: Andrássy Gyula esztergomi birtokos, Besze János, Ellinger József énekes, budai Goldberger Imre gyáros, Kada Mihály alpolgármester, Nagy Imre szinész, Solder Hugó hirlapiró, Thaisz Elek főkapitány, Tompa Sándor volt alispán, Török János volt főkapitány, Vargha Pál volt református lelkész. A gyászmunkát férfi karének fejezte be.

— **Gyászlap.** A mult számunkra megkésve vettük a következő gyászlapot: A magyar kir. nagykanizsai 20. honvéd gyalogezred tisztikara fájdalommal jelelenti szeretett bajtársának Tagányi Barna m. kir. honvéd segédorvosnak f. évi május hó 13-án Keszthelyen történt gyászos elhunytát. A megboldogult földi maradványai folyó hó 20-án délután Balaton-Berényben örök nyugalomra tétettek. Aldás hamvaira! Nagy-Kanizsa, 1894. május hó 20-án.

— **Érettségi vizsgálatok.** A helybeli főgymnásiumban az irásbeli érettségi vizsgálatokat f. hó 16—21. napjain tartották meg, az érettségi szóbeli vizsgálatok junius 25. 26, és 27-én fognak megtartatni.

— **Nyilvános köszönet.** *A főgymnasiumi* tanulók által f. hó 26-án rendezett hangversenye alkalmával — a tanári kar által szabadon meghatározható jutalmazásra — a következők adakoztak: Falcs Lajos 1 forint, dr. Tripammer Rezső 1 frt, Remete Géza 1 forint, Ebenspanger Leo 5 frt, Nábráczky Lajos 1 forint, Györffy János 1 forint, dr. Rothschild Jakab 1 frt, dr. Rosenberg Mór 1 frt, dr. Löke Emil 1 forint, Scherz Richard 1 forint, Dr. Fischl Pál 1 frt, Seregély Dezső 1 frt, dr. Rátz Kálmán 1 forint Ollop Ernő 1 frt. dr. Benczik Ferenc, 1 frt, dr. dr. Hauser János 1 frt Tripammer Gyula 1 frt, Vágner Károly 1 frt, Osterhuber László 1 frt, Csesznak Miklós 1 frt, dr. Szücs Miklós 1 frt, dr. Plosszer István 1 frt, Sümegi Kálmán 1 frt, dr. Kiss István 1 forint, dr Fried Ödön 1 frt, Knortzer György 1 frt, összesen 32 forint. Fogadják a nemes szivü adakozók az igazgatóság s a tanári kar köszönetét.

— **A „Polgári-Egylet"**, mely nemcsak tagjai kényelmességéről, hanem ezek és családjaik kellemes szórakoztatásáról is gondoskodik, ezen ténykedése folytán a közönség körében oly kedvelté vált, hogy e tagok száma örvendetesen gyarapodik és nemsokára eléri a 400-at. Mihelyt ezen szám betelik, az egylet nagy házi-mulatságot rendez, — kizárólagosan a tagok és ezek családjaik részére.

— **Tavaszi mulatság.** A galamboki önkéntes tüzoltó egyesület saját alapja javára f. junius hó 3-án a galamboki községi erdőben *tavaszi mulatságot* rendez. Belépti dij 40 kr. — Kezdete délután 3 órakor. Kedvezőtlen idő esetén a reá következő vasárnap fog megtartatni. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

— **A himlőjárvány Kis-Kanizsán.** Lapunk másik helyén találja az olvasó azon figyelmeztetést, melyet *Vécsey* rendőrfőkapitány a közönséghez intézett. Magában a járvány fészkében — értesülésünk szerint — a következő intézkedések tétettek: Az összes iskolás gyermekek beoltattak, az otthon levő gyermekek, valamint a felnőttek beoltása folytonosságban eszközöltetik. A r. főkapitány rendelete folytán a fertőzött házak lakói a betegektől elkülönitettek és állandó rendőri felügyelet alatt állnak; az ugynevezett lakó iskolás gyermekek az iskolalátogatástól eltiltattak. Fertőzött házak lakóinak tiltva van Nagy-Kanizsára, különösen pedig a piacra jönni. A betegek állandóan nyilvántartatnak és a városi orvosok által a legpontosabban kezeltetnek. A betegek hozzátartozóinak vagy ugyanazon házban lakóknak megtiltatott a mai vasárnapi körmeneten való részvétel. Az iskolák bezárása valószinü szintén elrendeltetni fog. Fentebbi intézkedések foganatosithatása végett a VI. VIII. kerületi rendőri őrség megkétszeresittetett. Eddig összesen 29 megbetegedés fordult elő, melyből 6 végződött halállal. A hivatalos adatok szerint a járvány csökkenőben van és reméljük, hogy a hatóságnak erélyes intézkedéseivel sikerülni fog a járványt mielőtt ez még nagyobbb méreteket öltene — elfojtani.

— **Majális Zala-Egerszegen.** A zala-egerszegi polgári- és vele kapcsolatos középkereskedelmi, valamint a polgári leányiskola növendékei a „Kaszaházi kertben" e hó 20-án tekeversenynyel és tüzijátékkal egybekötött igen sikerült mulatságot rendeztek, melyet az esti órákban beállott záporeső sem volt képes megrontani. Egészben csak egy kis *helycserét* okozott tánc közben, — amennyiben a kocsi-szin alakittatott át tánchelylyé, mert a zárt termekről mitsem akart tudni a majálisozó társaság. A jövedelem az iskolák segitő egylete javára mintegy 150 forint.

A nők müveszeti nevelése.

I. (Folytatás.)

Irja: W. I.

És ilyen nevelésben nemcsak az aristocratia vagy a „haute bourgeoisie" leányai részesülnek, hanem kiállja velük a versenyt a csak némileg jó helyzetben levő középosztály nője is. De ennek még többre is kell törekednie. Mig amazoknak, férjhez menve, összes teendőjük jóformán csak a csillogás, a nagyvilágban való szereplés és férjeik megelégednek ha otthonuk derült, nyájas és nejeik, salonjuk méltó diszét képezik, addig a középosztály nőinek, kik többnyire hivatalnokokhoz mennek nőül, az egész háztartás gondja, sőt nem ritkán munkája is, vállukra nehezedik. És legnagyobb érdemük az, hogy dolgozva, sokszor nagyon is sokat munkálkodva szellemi életüket épen ugy megőrzik minden sülyedéstől, mint mikor a nevelőintézetben voltak. Erre pedig csak is nemes gondolkozásmódjuk, — emelkedett szellemök képesiti őket.

Most pedig, a francia nők némely kiváló tulajdonságának felsorolása után, — áttérek arra a pontra, melyről tulajdonképen beszélni akarok, — a nők, müvészi hajlamainak fejlesztésére.

Az már régen volt, mikor a párisi diákok panaszt tettek, hogy egyes kiválóbb, rokonszenvesebb előadásu tanárjuk órájakor nem lérnek be a „Sorbonne" termébe, annyi nő siet oda ismeretkörét tágitani. Pedig az bizonyos, hogy oda nem feltünni vágyó dilettantizmus, hanem a komoly tudásvágy vezérli a hölgyeket! Mert sokat megtesznek a nők hiuságból, de azt nem, hogy egy két óráig — hallgatva unatkozzanak.

Legujabban divatba jött a párisi legmagasabb körök hölgyeinél, hogy a bizonyos hét napjain egy ismert, nagy müvész vezetése alatt látogatást tesznek a Louvre termeiben, ahol vezetőjük megmegmagyarázza nekik az ódon mükincsekről — mindazt, a mit tudni jó és szép. Igy aztán szórakozva vesznek órákat és megtanulják a régiségtant, a különböző stylusu ékitményeket, megismerik a szabászat, festészet remekeit és ezzel látkörük tágul, ismereteik bővülnek, kedélyük a képzőmüvészeti tanulmányok mellett a szép élvezésével nemesül, szóval ez oly divat, melyet a mi hölgyeink is követhetnének.

Nincs ugyan mindenütt Louvre, de olyan hely nincs, ahol meg ne lehetne szerezni a tanulmányokhoz szükségeseket, hisz egy jó könyv, egy szép festmény, egy egyszerü népdal, — melynek harmoniája szivünkben hangzik vissza, elég tápot nyujt, az örök szép után sóvárgó léleknek az elmélkedésre.

Ahelyett, hogy a divatos felületes nevelésben részesitenék a magyar hölgyeket, — sokkal jobb volna már gyermekkorukban a szép és nemes iránti rajongást felkölteni sziveikben. Mert csak ez képes később bennük az idealizmust fentartani . . .

(Folytatjuk.)

— **Kuruzsoló asszony.** *Horváth* Józsefné n.-kanizsai lakós szabad óráiban a kuruzslással foglalkozott és ebbeli tevékenysége leginkább nehéz körségban sinlődőkre terjedt ki. A rendőrség tudomást nyervén az asszony üzelmeiről, kiváncsi volt megtudni, miképen „gyógyitja" ez betegeit, melyek közt egy őrült leány is volt. Ezen gyógymódnál a legtöbb kellék a beteg haja, mely olvasztott viaszkkal leöntetik, három mesgyéből vett anyafölddel összegyurva, egy vizzel telt tál alá tétetik. Mindezen dolgok természetesen csak ima kiséretében végezhetők és legalább is „7 mi atyánkot" kell a betegnek mondani. Ezen „eddig kitűnőnek" bizonyult gyógymód nem képezte ugyan Horváthné jövedelmi forrását, mert csak azok fordultak hozzá, kiknek nincsen pénzök, hogy orvost hivhasssanak, de azért egy kis habot, lisztet, zsirt és hasonnemüeket jövedelmezett praxisa. Megemlitésre méltónak tartjuk még, hogy Horváthné müvészete annyira terjedt, hogy nem volt éppen szükséges a betegel látnia, elég volt nehány hajszál, melylyel a fentebb emlitett hókus-pókus históriát végezhette.

— **Zalavármegye** tőszégi és körjegyzőinek egylete 1894. május 29 án d. e. 10 órakor Nagy-Kanizsán a városháza tanácstermében rendes évi közgyülését tartja. A közgyülés tárgyai lesznek: 1. Elnöki jelentés. 2. A mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesitése. 3. Az 1893. évi számadás megvizsgálása, 4. Az 1895. évi költségvetés megállapitása. 5. Az alapszabályoknak a mult ülés XIII. tárgyára hozott közgyülési határozat értelmében m dosiása. 6. Bevehetetlen tagsági dijak törlesbe hozatala iránti határozat hozatal. 7. A Bernáth Ágoston, — és a 8. Torontál megyei jegyzői szaktanfolyam féle, — a mult mult közgyülés napirendjéről az előadó körjegyző ur betegsége miatt levett inditványok tárgyalása. 9. A nagy kanizsai járási jegyző egylet 1893. október 16 án M.-Kereszturon tartott gyülése jegyzőkönyvének bemutatása. 10. Az országos központi jegyzői egylet 1893. október 29-iki közgyülése jegyzőkönyvének bemutatása. 11. Neusiedler József egyleti főjegyző beszámoló jelentése az ország s központi jegyzői egylet 1893. okt ób r 29 iki közgyülésére történt kiküldetése tárgyában. 12. A szilágyvármegyei jegyzői egylet által országos jegyzői egylethez felterjesztett s ez á tal véleményezés végett kiadott, a helyettes jegyzők oklevelének országos érvényre emelése tárgyábani memorandum bemutatása. 13 Jelentés az első magyar általános biztosító társaság részéről a megyei jegyzői nyugdijalap javára felajánlott 49 frt 19 kr. szerzési jutalékról, 14. Jelentés az országos jegyzői árvaház alapja javára meginditott gyüjtés eredményéről. 15. A közgyülést 24 órával megelőzőleg az elnökséghez beérkezett inditványok tárgyalása. 16. Az országos jegyzői egylet 1894. évi közgyülésére két tag megválasztása. 17. A közgyülést 9 órakor a választmányi ülés előzi meg. — A közgyülésre szóló meghivókat Ferenczy János, megyei egyleti elnök és Neusiedler József megyei egyleti jegyző bocsájtották ki.

— **Kereskedő ifjak mulatsága.** A zalaegerszegi kereskedő ifjak önképző-egylete saját könyvtára javára Zala-Egerszegen, 1894. junius hó 10-én a kaszaházi kertben tekeversenynyel és tüzijátékkal egybekötött zártkörü táncmulatságot rendez. Belépti-dij személyenkint 70 kr., családjegy 1 frt 80 kr. Egy tekejegy 3 dobásra 15 kr. — Kezdete délután 5 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirapilag nyugtáztatnak. Kedvezőtlen idő esetén a táncmulatság 17-én tartatik meg.

— **Majálist** rendez f. hó 27 én a baki önkéntes tüzoltó egylet felszerelése javára az erdészlak melletti ugynevezett fülemile völgyben. Ugyancsak mai napon a tartja balaton-szt.-györgyi tüzoltóegylet mulatságát.

— **Mai számunkhoz** mellékelve veszik t. olvasóink Mayfarth Ph. és Társa gazdasági gépgyár prospektusát, mely számos elismerő bizonylatot tartalmaz a „Syphonia" szőlővessző és növénypermetező kitünő voltáról. Ajánljuk a gazdaközönség figyelmébe.

— **Czigarettapapir.** A legjobb minőségű eredeti francia *„Cartouche-Exquiites"* czigarettahüvely kapható Fischel Fülöp könyv- és papirkereskedésében Nagy-Kanizsán.

IRODALOM.

Lapunk e rovatában ismertetett müvek, lapunk kiadójánál: Fischel Fülöp könyvkereskedésében megrendelhetők:

— **Az Atheneum képes irodalomtörténetéből** (Szerk. Beöthy Zsolt) a 20-ik füzet is elhagyta a sajtót. Ebben Váczy János ismerteti Ráday, Verseghy, Bacsányi, Szentjóbi és Dayka ekklektikus irányu működését, s a „Kassai társaság" irodalmi hatását. A diszesen kiállitott vállalat körülbelül 50 füzetben jelenik meg s füzetenkint 40 krért kapható.

— **Tompa Mihály** összes költeményeinek képes diszkiadására hirdet előfizetést Méhner Vilmos Budapesti könyvkiadó (Papnövelde-u. 8. sz.) A költő arczképén kivül a kiadást 350 a szövegbez tartozó kép fogja diszitení. Megjelenik körülbelül huszonöt 4+4 ivnyi terjedelmü füzetben. Egynek ára 40 kr. Megrendelhető minden hazai könyvkereskedőnél.

— **A magyar nőkhöz.** A szabad órákban, midőn a hölgyek pihenve fektetik kacsóikat ölükbe, nincs semmi, a mi jobban fel tudná viditani a kedélyt és a szivet, mint egy jól szerkesztett s különösen a magyar nőknek szerkesztett folyóirat. Nem hisszük, hogy Magyarország müvelt hölgyei között csak egy is van, a kinek asztaláról hiányoznék a legrégibb és legjobb divatközlöny: a „Budapesti Bazár." Ez nem a csillogó külsőre, nem a Párisban készitett divatképekre hivatkozik, hanem zászlójára kitüzvén az „izlés, takarékosság és munka" jelszót, minden számában hasznos és czélszerü melléklettel, kiváló divatrészszel és kitünő szépirodalmi melléklettel jelenik meg. Január hó elsejétől a „Budapesti Bazár" előfizetőinek arczképeit külön „Emlékalbumban" közli, melynek eddig megjelent képeit a most belépő uj előfizetők dijtalanul megkapják. — A „Budapesti Bazár" minden izében magyar s harmincháromi éves multja élő bizonyság arra, hogy a müvelt magyar nők kedvencz közlönye méltán megérdemli az elismerő szavakat. Szerkesztője Király János (Budapest, Koronaherczeg-utcza, 17) kihez az előfizetési pénzek (negyedévre 2 frt., félévre 4 frt. egész évre 8 frt.) küldendők.

— **Előfizetési felhivások.** Balázs Ferencz Aradon egy „Találmányok és felfedezések Lexikona" czimü hasznos müvet fog kiadni, melyben lexikonszerüleg ismerteti a legrégibb kortól napjainkig ismeretessé vált felfedezéseket és találmányokat. A mü szeptember hóban jelenik meg. Ára 3 korona lesz, mely május végéig a szerzőhöz küldendő (Arad, Akácz-utcza 17.)

— **Hogy kell befőzni?** Ez a kérdés foglálkoztatja a jó gazdasszonyokat, mikor a gyümölcsérés ideje következik be. Mert a jó gazdasszony eléségtáráról a hosszu téli időre jó előre szokott gondoskodni. Erre a kérdésre legjobban felel meg Erzsi néni: Hogy kell befőzni? czimü a befőttek készitéséről szóló könyve, május 1-én most már 3-ik bővitett kiadásban fog megjelenni. A könyv közel 400 recipét tartalmaz és ára csinos kötésben 1 frt lesz. Megrendelhető Lávai Mór könyvnyomdájában Ungvárt, valamint minden hiteles könyvkereskedésben.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

Felsőbb biróságoktól leérkeztek.

Szándékos emberöléssel vádolt Tubiknnecz Ignácz elleni bünügy a Curiától részben helyben hagyó itélettel.

Hivatali sikkasztás büntettével vádolt Kosz János elleni bünügy megváltoztató itélettel.

Sulyos testi sértés vétségével vádolt Persovics Szabó György elleni bünügy a táblától helyben hagyó itélettel.

Lopás büntettével vádolt Kogulbauer István st. elleni bünügy a táblától helybenhagyó itélettel.

Sulyos testi sértés és magánlak sértés kisérletének vétségével vádolt Gori Gábor st. elleni bünügy a táblától részben megváltoztató itélettel

Csalárd bukás büntette és vétkes bukás vétségével vádolt Csakaturner Salamon elleni bünügy a táblától megváltoztató itélettel.

Magán illetve közokirat hamisitás büntettével vádolt Povics József és Vigh György elleni bünügy a Curiától megváltoztató itélettel.

Kollárics Mária özv. Novák Mihályné st. felpereseknek — Zerna Albert alperes elleni ingatlen tulajdonjog a s jár. iránti pere a kir. táblá megváltoztató itélettel.

Járásbirósághoz leérkezett itéletek.

Beke Polgári Ferencnek — Molnár József elleni pere kir. táblától helybenhagyva.

Özv. Fischl Fülöpné és társainak — Kohn Lajos elleni pere a kir. táblától p tlás végett.

Dr. Neusiedler Antalnak — Méhes József elleni pere a kir. táblától helybenhagyva.

Kanizsa városának — Strem Bernát elleni pere a kir. táblától helybenhagyva.

Blau M. fiának — Springer M. elleni pere a kir. táblától megváltoztatva.

György Károlynak — Tóth József és t. elleni pere a kir. táblától helybenhagyva.

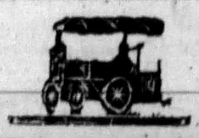

Vasuti menetrend

Kanizsa állomás.

Irány	Indulás Kanizsáról				Érkezés Kanizsára			
	vonat	óra	perc	idő	vonat	óra	perc	idő
Prágerhof	sz. v.	4	42	regg.	gy. v.	5	33	regg.
	sz. v.	2	35	d. u.	sz. v.	12	59	d. u.
	gy. v.	12	20	éjjel	sz. v.	11	22	éjjel
	v. v.	6	50	este	v. v.	7	59	reg.
Bécs	sz. v.	6	05	regg.	sz. v.	3	42	regg.
	sz. v.	2	05	d. u.	z. v.	1	34	d. u.
Szt-Iván	v. v.	5	15	d. u.	v. v.	8	04	regg.
Bécs	sz. v.	12	45	éjjel	sz. v.	10	15	este
Budapest	gy. v.	5	47	regg.	sz. v.	3	50	regg.
	v. v.	10	—	regg.	sz. v.	1	39	d. u.
	sz. v.	2	—	d. u.	v. v.	8	44	este
	sz. v.	12	15	éjjel	gy. v.	12	10	éjjel
Barcs	sz. v.	4	57	regg.	v. v.	9	40	regg.
					sz. v.	1	26	d. u
	sz. v.	2	25	d. u.	sz. v.	11	34	éjjel.

Felelős szerkesztő:
Dr. LŐKE EMIL
Laptulajdonos és kiadó:
FISCHEL FÜLÖP.

NYILTTÉR.*)

Egész selyem, mintázott Foulardokat (mintegy 450 különböző fajban) méterenként 75 krtól 3 ft 65 krig — valamint **fekete, fehér s szines** selyemszövetek 45 krtól 11 frt 65 krig szállit — sima, kockás, csikos, virágos, damaszolt minőségben (mintegy 240 féle dispositió és 2000 különböző szin és árnyalatban) szállit postabér- és vámmentesen a privátmegrendelők lakására **Henneberg G.** (cs. kir. udvari szállitó) **selyemgyára Zürichben.** Minták póstafordulóval küldetnek. — Svájcba czimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. (2)

Nyilatkozat.

Alulirottak, nevezetesen Gaal Miklós és Baranyay Ödön pacsai lakósok, mint Kolbenschlag Béla pacsai lakos szolgabiró ur megbizottjai, — másrészt Tántzos Lajos és Baranyay Béla, mint Bakó Gyula felsőrajki lakós megbizottjai, ezennel kijelentjük, hogy a köztük fenforgó becsületbeli ügy a lovagias szabályoknak teljesen megfelelőleg végképpen elintéztetett.

Kelt Pacsán, 1894. május 17.

Tántzos Lajos s. k. *Gaal Miklós s. k.*
Baranyay Béla s. k. *Baranyay Ödön s. k.*

Sürgöny.

A RICHTER-féle

60 művész és 28 lóból álló

óriási

amerikai lovardája

a jövő héten **Bécsből-Budapestre** való átutaztában, városunkban a zárda-utcában levő téren **néhány** **előadást** fog tartani.

Csupán elsőrangu különleges művészetek bemutatása, valamint a legjobb idomitott lovak elővezetése.

*) Az e rovatban közlöttekért nem vállal magára felelősséget a szerk.

ELSÖ NAGY-KANIZSAI
GÉP- és KAZÁNGYÁR, VAS és ÉRCZÖNTÖDE
Nagy-Kanizsán.

Tisztelettel értesitjük a nagyérdemü közönséget, hogy **helyben**, a **Csengery-utczában** ujonnan épült **gépgyárunk** üzemét megkezdtük. — Bátorkodunk alább felsorolt gyártmányainkat, melyeknek szakszerü és pontos kiviteléről a teljes jótállást elvállaljuk, a t. c. közönség becses figyelmébe ajánlani:

Korszerü stabil gőzgépek,
Gőzmozgonyok, gazdasági és iparvállalatokhoz,
Szivattyuk és fecskendők.
Sűritő és sűritő berendezések,
Aspiratió készülék,
Előmelegitők,
Közlőművek (Transmissiók),
Gőzkazánok a legjobb szerkezetben.

Tápviztisztitó készülék,
Viztartányok,
Vaskémények,
Malomberendezések és *malomrészek,*
Gőzcséplőgépek,
Cséplőgépek kézi és járgányhajtásra,
Járgányok,
Szabadalmazott *„Tátra“ sorvető-gépek* (legujabb szerkezetü).

Darálók, morzsolók,
Szecska- és répavágó-gépek,
Ekék, Extirpátorok,
Lókapák, halmozok,
Hengerek és *Boronák*, valamint **mindenféle gazdasági gépek** és **eszközök.**

Minden e szakmába vágó, bármely javitások is a legrövidebb idő alatt a legjutányosabb áron elkészittetnek.

Kiváló tisztelettel

Hirschel Ede és Bachrach.

Főnyeremény esetleg 500,000 márka | **Szerencse-hirdetmény.** | A nyeremányekért az állam kezeskedik

Meghivás!

az állam által garantirozott hamburgi nagy pénzsorsjáték *nyeremény-kiláttásain* való részvételre, a melyen **10 millió 452,425 márkát** okvetlen nyereni kell.

Ezen előnyös pénzsorsjáteknak, mely rendszerint csak 100.000 sorsjegyet tartalmaz, nyeremányi a következők:

A legnagyobb nyeremény esetleg 500,000 mka.

Jutalom	300.000 márka.	56 ny. á	5000 m.
1 nyer. á	200,000 m.	106 ny. á	3000 m.
1 nyer. á	100,000 m.	253 ny. á	2000 m.
2 nyer. á	75,000 m.	6 ny. á	1500 m.
1 nyer. á	70,000 m.	756 ny. á	1000 m.
1 nyer. á	65,000 m.	1237 ny. á	500 m.
1 nyer. á	60,000 m.	31 ny. á	300 m.
1 nyer. á	55,000 m.	120 ny. á	200. 150 m.
2 nyer. á	50,000 m.	33950 ny. á	148 m.
1 nyer. á	40,000 m.	7992 ny. á	127, 100, 94.
5 nyer. á	20,000 m.	10848 ny. á	67, 40, 20.
3 nyer. á	15,000 m.	egészben	55,400 nyer.
26 nyer. á	10,000 m.		

a melyek néhány hónap alatt 7 részben *biztosan* eldöntetnek.

Az 1. főnyeremény kitesz 50.000 márkát a 2. osztályban 55,000 m. emelkedik, a 3-ikban 60,000 m., a 4-dikben 65,000 m., az 5-ikben 70,000 m., a 6 ikban 75,000 m, a 7-ikben 200,000 márkára és a 300,000 márkás jutalommal esetleg 500,000 márkára.

Az első nyereménybuzásra hiv. megállapitott ára az egész eredeti sorsjegynek csak . 3 frt 70 kr.
a fél » » » . 1 frt 85 kr.
a negyed » » » . — frt 95 kr.
beleértve a német birodalmi bélyeget.

Minden résztvevőnek a huzás után felszólitás nélkül azonnal megküldöm a hiv. sorsol. jegyzéket.

Az állam czimerével ellátott sorsolási tervet, a melyből a 7 osztály nyéreményeinek betéte és elosztása látható, előre ingyen szétküldöm.

A nyeremény pénzek kifizetése és szétküldése

az érdekeltek részére pontosan és szigoru elhallgatás mellett közvetlenül általam történik.

Megrendeléseket postautalvány vagy levél utján kérek.

E végből a megbizásokkal, a huzás közelsége miatt — lehetőleg azonnal, de **legkésőbb folyó évi junius 23 ig** forduljon bárki bizalommal.

HECKSCHER JÓZSEF

bank- és váltó-irodájához **HAMBURG.**

1596. sz./tk. 1894.

Arverési hirdetmény.

A nagy-kanizsai kir. törvényszék 1kvi osztálya részéről közhirré tétetik, hogy a nagykanizsai takarékpénztár végrehajtatónak Hoffer Gergely és neje Dobosi Józefa végrehajtást szenvedő nagykanizsai lakósok elleni 250 frt tőke, ennek 1892. april 5-től járó 8% késedelmi kamatai 19 frt 65 kr. per, 9 frt 35 kr végrehajtás kérelmi, 8 frt 85 kr jelenlegi, továbbá a nagy-kanizsai segélyegylet szövetkezetnek 100 frt tőke, ennek 1893. augusztus 28-tól járó 7½% kamatai s a lejárt kamatok 7½% kamatai, 17 frt 10 kr. perbeli, 8 frt 40 kr. végrehajtás kérelmi s a még felmerülendő költségek iránti végrehajtási ügyében a fentnevezett kir. törvényszék területéhez tartozó a nagykanizsai 356. sztkben + 396. hrsz. a. felvett s 613 frtra becsült ház és belső-ég

1894. évi junius hó 18-ik napján d. e. 10 órakor

ezen kir. törvényszék telekkönyvi helyiségében Fischl Pál és Rapoch Gyula felperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fennebb kitett becsár.

Arverezni kivánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy ovadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt N.-Kanizsán, a kir. tvszék mint telekkönyvi hatóságnál 1894. évi március hó 20-ik napján.

MIKOS,
előadó.

114. 1—1.

!! A legujabb !!

férfiak részére,

kik *ifjukori bűnök* (önfertőztetés vagy kicsapongó életmód folytán *elcsesztett*, vagy *gyengült férfi erőben, magfolyásban* szenvednek az osztrák-magyar birodalomban és Franczia-országban szab. gyógykészülék (a *zsebben hordozható*) *önhasználatra* a legbiztosabb hatásu. Hirneves professzorok, a köszönetnyilvánitások ezrei érdek nélkül ajánlják ennek használatát.

Füzeteket 10 kr. bélyeg megküldése ellen bérmentve küld a feltaláló és szakorvos:

Dr. Altmann Károly

BÉCS, *VII—I. Mariahilferstrasse 70.*

78 —26

Épitők és vállalkozók figyelmébe.

Hazánkban a legrégibb és legjobb hirnévnek örvendő

— *„Első Sümegi Mész- és Téglagyár“* —

ajánlja legkitünőbb minőségü zsirdús kő- és *pormentes* **legkiadósabb**

fehér, darabos meszét

bármely mennyiségben: teljes vasuti kocsirakományokban vagy bárhova is tengelyen szállitva.

Bővebb felvilágositással és árjegyzékkel

82 készséggel szolgál

Első Sümegi Mész- és Tégla-Gyár

— SÜMEGEN. —

!! Fürdőidény-megnyitás !!

pünkösd napján,

folyó évi május hó 13-án.

— Lápfürdők — aczélforrások —

„BUZIÁS“

gyógyfürdő

hasonló a Spas, Pyrmont, Schwalbach és Pyrawarthi aczélforrásokkal kitünő meleg és hideg *vasaczélfürdőivel, moor és szénanyfürdőkkel, tükörfürdővel és uszodával. Hidegvizgyógyintézet és Massage.*

IVÓ-KÚRA

kitünő eredményuyel *vérszegénység, idült gyomor- és bél hurut, homok-, kő- és vesebaj, méh- és hólyelhurut, vérzési rendellenességekuél, magtalanság, ideghetegség, bujakor, csiz kösvény és fejfájásoknál* stb.

Fürdőidény: Majus—Oktober. — **Buziás gyógyfürdő** vasuti állomás Temesvár, vagy Lugos. — Társaskocsik az állomásnál. Ismertetőnek kivánatra ingyen.

Fürdőigazgatóság Buziáson.

— **Kuruzsoló asszony.** *Horváth* Józsefné n.-kanizsai lakós szabad óráiban a kuruzslással foglalkozott és ebbeli tevékenysége leginkább nehéz kórságban sinlődőkre terjedt ki. A rendőrség tudomást nyervén az asszony üzelmeiről, kiváncsi volt megtudni, miképen „gyógyitja" ez betegeit, melyek közt egy őrült leány is volt. Ezen gyógymódnál a legtöbb kellék a beteg haja, mely olvasztott viaszkkal leöntetik, három mes gyéből vett anyafölddel összegyurva, egy vizzel telt tál alá tétetik. Mindezen dolgok természetesen csak ima kiséretében végezhetők és legalább is „7 mi atyánkot" kell a betegnek mondani. Ezen „eddig kitünőnek" bizonyult gyógymód nem képezte ugyan Horváthné jövedelmi forrását, mert csak azok fordultak hozzá, kiknek nincsen pénzök, hogy orvost hivhassanak, de azért egy kis babot, lisztet, zsirt és hasonneméket jövedelmezett praxisa. Megemlitésre méltónak tartjuk még, hogy Horváthné művészete annyira terjedt, hogy nem volt éppen szükséges a beteget látnia, elég volt néhány hajfürt, melylyel a fentebb emlitett hókus-pókus históriát végezhette.

— **Zalavármegye** községi és körjegyzőinek egylete 1894. május 29-án d. e. 10 órakor Nagy-Kanizsán a városháza tanácstermében rendes évi közgyülését tartja. A közgyülés tárgyai lesznek: 1. Elnöki jelentés. 2. A mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesitése. 3. Az 1893. évi számadás megvizsgálása. 4. Az 1895. évi költségvetés megállapitása. 5. Az alapszabályoknak a mult ülés XIII. tárgyára hozott közgyülési határozat értelmében m dositása. 6. Bevehetetlen tagsági dijak törlésbe hozatala iránti határozat hozatal. 7. A Bernáth Ágoston, — és a 8. Torontál megyei jegyzői szaktanfolyam féle, — a mult mult közgyülés napirendjéről az előadó körjegyző ur betegsége miatt levett inditványok tárgyalása. 9. A nagy kanizsai járási jegyző egylet 1893. október 16 án M.-Keresztúron tartott gyülése jegyzőkönyvének bemutatása. 10. Az országos központi jegyzői egylet 1893. október 29-iki közgyülése jegyzőkönyvének bemutatása. 11. Neusiedler József egyleti főjegyző beszámoló jelentése az országos központi jegyzői egylet 1893. okt ober 29 iki közgyülésére történt kiküldetése tárgyában. 12. A szilágyvármegyei jegyzői egylet által országos jegyzői egylethez felterjesztett s ez á tal véleményezés végett kiadott, a helyettes jegyzők okleveleinek országos érvényre emelése tárgyábani memorandum bemutatása. 13 Jelentés az első magyar általános biztositó társaság részéről a megyei jegyzői nyugdijalap javára felajánlott 49 frt 19 kr. szerzési jutalekról, 14. Jelentés az országos jegyzői árvaház alapja javára meginditott gyüjtés eredményéről. 15. A közgyülést 24 órával megelőzőleg az elnökséghez beérkezett inditványok tárgyalása. 16. Az országos jegyzői egylet 1894. évi közgyülésére két tag megválasztása. 17. A közgyülést 9 órakor a választmányi ülés előzi meg. — A közgyülésre szóló meghivókat Ferenczy János, megyei egyleti elnök és Neusiedler József megyei egyleti jegyző bocsájtották ki.

— **Kereskedő ifjak mulatsága.** A zalaegerszegi kereskedő ifjak önképző-egylete saját könyvtára javára Zala-Egerszegen, 1894. junius hó 10-én a kaszaházi kertben tekeversenynyel és tüzijátékkal egybekötött zártkörü táncmulatságot rendez. Belépti-dij személyenkint 70 kr., családjegy 1 frt 80 kr. Egy tekejegy 3 dobásra 15 kr. — Kezdete délután 5 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirapilag nyugtáztatnak. Kedvezőtlen idő esetén a táncmulatság 17-én tartatik meg.

— **Majálist** rendez f. hó 27-én a baki önkéntes tüzoltó egylet felszerelése javára az erdészlak melletti ugynevezett fülemile völgyben. Ugyancsak mai napon a tartja balaton-szt.-györgyi tüzoltóegylet mulatságát.

— **Mai számunkhoz** mellékelve veszik t. olvasóink Mayfarth Ph. és Társa gazdasági gépgyár prospektusát, mely számos elismerő bizonyiatot tartalmaz a „Syphonia" szőlővessző és növénypermetező kitünő voltáról. Ajánljuk a gazdaközönség figyelmébe.

— **Czigarettapapir.** A legjobb minőségü eredeti francia „*Cartouche-Exquiites*" cigarettahüvely kapható Fischel Fülöp könyv- és papirkereskedésében Nagy-Kanizsán.

IRODALOM.

Lapunk e rovatában ismertetett müvek, lapunk kiadójánál: Fischel Fülöp könyvkereskedésében megrendelhetők:

— **Az Athenaeum képes irodalomtörténetéből** (Szerk. Beöthy Zsolt) a 20-ik füzet is elhagyta a sajtót. Ebben Váczy János ismerteti Ráday, Verseghy, Bacsányi, Szentjóbérés Dayka ekklektikus irányu működését, s a „Kassai társaság" irodalmi hatását. A diszesen kiállitott vállalat körülbelül 50 füzetben jelenik meg s füzetenkint 40 krért kapható.

— **Tompa Mihály** összes költeményeinek képes diszkiadására hirdet előfizetést Méhner Vilmos Budapesti könyvkiadó (Papnövelde-u. 8. sz.) A költő arcképén kivül a kiadást 350 a szöveghez tartozó kép fogja diszitení. Megjelenik körülbelül huszonöt 4—4 ivnyi terjedelmü füzetben. Egy nek ára 40 kr. Megrendelhető minden hazai könyvkereskedésnél.

— **A magyar nőkhöz.** A szabad órákban, midőn a hölgyek pihenvé fektetik kacsókat ölükbe, nincs semmi, a mi jobban fel tudná vidítani a kedélyt és a szivet, mint egy jól szerkesztett s különösen a magyar nőknek szerkesztett folyóirat. Nem hiszük, hogy Magyarország müvelt hölgyei között csak egy is van, a kinek asztaláról hiányoznék a legrégibb és legjobb divatközlöny: a „Budapesti Bazár." Ez nem a csillogó külsőre, nem a Párisban készitett divatképekre hivatkozik, hanem zászlójára kitüzvén az „iszlés, takarékosság és munka" jelszót, minden számában hasznos és czélszerü melléklettel, kiváló divatrészszel és kitünő népirodalmi melléklettel jelenik meg. Január hó elejétől a „Budapesti Bazár" előfizetőinek arcképeit külön „Emlékalbumban" közli, melynek eddig megjelent képeit a most belépő uj előfizetők díjtalanul megkapják. — A „Budapesti Bazár" minden izében magyar s harmincháromm éves multja elég bizonyság arra, hogy a müvelt magyar nők kedvencz közönye méltán megérdemli az elismerő szavakat. Szerkesztője Király János (Budapest, Koronaherczeg-utczа, 17) kihez az előfizetési pénzek (negyedévre 2 frt., félévre 4 frt. egész évre 8 frt.) küldendők.

— **Előfizetési felhivások.** Balázs Ferencz Aradon egy „Találmányok és felfedezések Lexikona" czimü hasznos müvet fog kiadni, melyben lexikonszerüleg ismerteti a legrégibb kortól napjainkig ismeretessé vált felfedezéseket és találmányokat. A mü szeptember hóban jelenik meg. Ára 3 korona lesz, mely május végéig a szerzőhöz küldendő (Arad, Akácz-utcza 17.)

— **Hogy kell befőzni?** Ez a kérdés foglalkoztatja a jó gazdasszonyokat, mikor a gyümölcsérés ideje következik be. Mert a jó gazdasszony eleségtáráról a hosszu téli időre jó előre szokott gondoskodni. Erre a kérdésre legjobban felel meg Erzsi néni: Hogy kell befőzni? czimü a befőttek készitéséről szóló könyv, május 1-én most már 3-ik bővitett kiadásban fog megjelenni. A könyv közel 400 recipét tartalmaz és ára csinos kötésben 1 frt lesz. Megrendelhető Lévai Mór könyvnyomdájában Ungvárt, valamint minden hiteles könyvkereskedésben.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

Felsőbb biróságoktól leérkezték.

Szándékos emberölléssel vádolt Tubikanecz Ignácz elleni bünügy a Curiától részben helyben hagyó itélettel.

Hivatali sikkasztás büntettével vádolt Kosz János elleni bünügy megváltoztató itélettel.

Sulyos testi sértés vétségével vádolt Persovics Szabó György elleni bünügy a táblától helyben hagyó itélettel.

Lopás büntettével vádolt Kogulbauer István st. elleni bünügy a táblától helybenhagyó itélettel.

Sulyos testi sértés és magánlak sértés kisérletének vétségével vádolt Gori Gábor st. elleni bünügy a táblától részben megváltoztató itélettel

Csalárd bukás büntette és vélkes bukás vétségével vádolt Csakaturner Salamon elleni bünügy a táblától megváltoztató itélettel.

Magán illetve közokirat hamisitás büntettével vádolt Povics József és Vigh György elleni bünügy a Curiától megváltoztató itélettel.

Kollárics Mária özv. Novák Mihályné st. felpereseknek — Zerna Albert alperes elleni ingatlen tulajdonjog a s jár. iránti pere a kir. táblá megváltoztató itélettel.

Járásbirósághoz leérkezett itéletek.

Beke Polgári Ferencnek — Molnár József elleni pere kir. táblától helybenhagyva.

Özv. Fischl Fülöpné és társainak — Kohn Lajos elleni pere a kir. táblától pótlás végett.

Dr. Neusiedler Antalnak — Méhes József elleni pere a kir. táblától helybenhagyva.

Kanizsa városának — Strem Bernát elleni pere a kir. táblától helybenhagyva.

Blau M. fiának — Springer M. elleni pere a kir. táblától megváltoztatva.

György Károlynak — Tóth József és t. elleni pere a kir. táblától helybenhagyva.

Vasuti menetrend

Kanizsa állomás.

Irány	Indulás Kanizsáról				Érkezés Kanizsára			
	vonat	óra	perc	idő	vonat	óra	perc	idő
Pragerhof	sz. v.	4	42	regg.	gy. v.	5	33	regg.
	sz. v.	2	35	d. u.	sz. v.	12	59	d. u.
	gy. v.	12	20	éjjel	sz. v.	11	22	éjjel.
	v. v.	6	50	este	v. v.	7	59	reg.
Bécs	sz. v.	6	05	regg.	sz. v.	8	42	regg.
	sz. v.	2	05	d. u.	z. v.	1	34	d. u.
Szt-Iván	v. v.	5	15	d. u.	v. v.	8	04	regg.
Bécs	sz. v.	12	45	éjjel	sz. v.	10	15	este
Budapest	gy. v.	5	47	regg.	sz. v.	3	50	regg.
	v. v.	10	—	regg.	sz. v.	1	39	d. u.
	sz. v.	2	—	d. u.	v. v.	8	44	este
	sz. v.	12	15	éjjel	gy. v.	12	10	éjjel
Barcs	sz. v.	4	57	regg.	v. v.	9	40	regg.
					sz. v.	1	26	d. u
	sz. v.	2	25	d. u.	sz. v.	11	34	éjjel.

Felelős szerkesztő:
Dr. LŐKE EMIL
Laptulajdonos és kiadó:
FISCHEL FÜLÖP.

NYILTTÉR*)

Egész selyem, mintázott Foulardokat (mintegy 450 különböző fajban) méterenkánt 75 krtól 3 frt 65 krig — valamint **fekete, fehér s szines** selyemszövetek 45 krtól 11 frt 65 krig szállit — sima, kockás, csikos, virágos, damasszolt minőségben (mintegy 240 féle dispositió és 2000 különböző szin és árnyalatban) szállit postabér- és vámmentesen a privátmegrendelők lakására **Henneberg G.** (cs. kir. udvari szállitó) **selyemgyára Zürichben.** Minták postafordulóval küldetnek. — Svájcba czimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. (2)

Nyilatkozat.

Alulirottak, nevezetesen Gaal Miklós és Baranyay Ödön pacsai lakósok, mint Kolbenschlag Béla pacsai lakos szolgabiró ur megbizottjai, — másrészt Tüntzos Lajos és Baranyay Béla, mint Bakó Gyula felsőrajki lakós megbizottjai, ezenyel kijelentjük, hogy a köztük fenforgó becsületbeli ügy a lovagias szabályoknak teljesen megfelelőleg végképpen elintéztetett.

Kelt Pacsán, 1894. május 17.

Tüntzos Lajos s. k. *Gaal Miklós s. k.*
Baranyay Béla s. k. *Baranyay Ödön s. k.*

Sürgöny.

A RICHTER-féle

60 művész és 28 lóból álló

óriási

amerikai lovardája

a jövő héten **Bécsből-Budapestre** való átutaztában, városunkban a zárda-utcában levő téren néhány **előadást** fog tartani.

Csupán elsőrangu különleges művészetek bemutatása, valamint a legjobb idomitott lovak elővezetése.

*) Az e rovatban közlöttekért nem vállal magára felelősséget a szerk.

ELSÖ NAGY-KANIZSAI
GÉP- és KAZÁNGYÁR, VAS és ÉRCZÖNTÖDE
Nagy-Kanizsán.

Tisztelettel értesitjük a nagyérdemü közönséget, hogy **helyben**, a **Csengery-utczában** ujonnan épült **gépgyárunk** üzemét megkezdtük. — Bátorkodunk alább felsorolt gyártmányainkat, melyeknek szakszerü és pontos kiviteléről a teljes jótállást elvállaljuk, a t. c. közönség becses figyelmébe ajánlani:

Korszerü stabil gőzgépek,
Gőzmozgonyok, gazdasági és iparvállalatokhoz,
Szivattyuk és *fecskendők*,
Sürítő és *sürítő berendezések*,
Aspiratió készülék,
Előmelegitők,
Közlőművek (Transmisiók),
Gőzkazánok a legjobb szerkezetben.

Tápviztisztitó készülék,
Viztartányok,
Vaskémények,
Malomberendezések és *malomrészek*,
Gőzcséplőgépek,
Cséplőgépek kézi és járgányhajtásra,
Járgányok,
Szabadalmazott „*Tátra*" *sorvető-gépek* (legujabb szerkezetü).

Darálók, morzsolók,
Szecska- és répavágó-gépek,
Ekék, Extirpátorok,
Lókapák, halmozok,
Hengerek és *Borondk*, valamint **mindenféle gazdasági gépek** és **eszközök.**

Minden e szakmába vágó, bármely javitások is a legrövidebb idő alatt a legjutányosabb áron elkészittetnek.

Kiváló tisztelettel

Hirschel Ede és Bachrach.

Főnyeremény esetleg 500,000 márka — **Szerencse-hirdetmény.** — A nyereményekért az állam kezeskedik

Meghivás!

az állam által garantirozott hamburgi nagy pénzsorsjáték *nyeremény-kiláltásain* való részvételre, a melyen **10 millió 452,425 márkát** okvetlen nyereni kell.

Ezen előnyös pénzsorsjátéknak, mely rendszerint csak 100.000 sorsjegyet tartalmaz, nyereményi a következők:

A legnagyobb nyeremény esetleg 500,000 mka.

Jutalom 300.000 márka.		56 ny. á	5000 m.
1 nyer. á	200,000 m.	106 ny. á	3000 m.
1 nyer. á	100,000 m.	253 ny. á	2000 m.
2 nyer. á	75,000 m.	6 ny. á	1500 m.
1 nyer. á	70,000 m.	756 ny. á	1000 m.
1 nyer. á	65,000 m.	1237 ny. á	500 m.
1 nyer. á	60,000 m.	31 ny. á	300 m.
1 nyer. á	55,000 m.	120 ny. á 200.	150 m.
2 nyer. á	50,000 m.	32950 ny. á	148 m.
1 nyer. á	40,000 m.	7992 ny. á 127, 100, 94.	
5 nyer. á	20,000 m.	10848 ny. á 67, 40, 20.	
3 nyer. á	15,000 m.	egészben 55,400 nyer.	
26 nyer. á	10,000 m.		

a melyek néhány hónap alatt 7 részben *biztosan* eldöntetnek.

Az 1. főnyeremény kitesz 50,000 márkát a 2. osztályban 55,000 m. emelkedik, a 3-ikban 60,000 m., a 4-dikben 65,000 m., az 5-ikben 70,000 m., a 6 ikban 75,000 m, a 7-ikben 200,000 márkára és a 300,000 márkás jutalommal esetleg 500,000 márkára.

Az első nyereményhuzásra hiv. megállapitott ára az egész eredeti sorsjegynek csak . 3 frt 70 kr.
a fél » » » . 1 frt 85 kr.
a negyed » » » . — frt 95 kr.
beleértve a német birodalmi bélyeget.

Minden résztvevőnek a huzás után felszólitás nélkül azonnal megküldöm a hiv. sorsol. jegyzéket.

Az állam czimerével ellátott sorsolási tervet, a melyből a 7 osztály nyereményeinek betéte és elosztása látható, előre ingyen szétküldöm.

A nyereménypénzek kifizetése és szétküldése az érdekeltek részére pontosan és szigoru elhallgatás mellett közvetlenül általam történik.

Megrendeléseket postautalvány vagy levél utján kérek.

E végből a megbizásokkal, a huzás közelsége miatt — lehetőleg azonnal, de **legkésőbb folyó évi junius 23 ig** forduljon bárki bizalommal.

HECKSCHER JÓZSEF
bank- és váltó-irodájához **HAMBURG.**

1596. sz./tk. 1894.

Arverési hirdetmény.

A nagy-kanizsai kir. törvényszék ikvi osztálya részéről közhirré tétetik, hogy a nagykanizsai takarékpénztár végrehajtatónak Hoffer Gergely és neje Dobosi Józefa végrehajtást szenvedő nagykanizsai lakósok elleni 250 frt tőke, ennek 1892. april 5-től járó 8% késedelmi kamatai 19 frt 65 kr. per, 9 frt 35 kr vhajtás kérelmi, 8 frt 85 kr jelenlegi, továbbá a nagy-kanizsai segélyegylet szövetkezetnek 100 frt tőke, ennek 1893. augusztus 28-tól járó 7½% kamatai s a lejárt kamatok 7½% kamatai, 17 frt 10 kr. perbeli, 8 frt 40 kr. végrehajtás kérelmi s a még felmerülendő költségek iránti végrehajtási ügyében a fentnevezett kir. törvényszék területéhez tartozó a nagykanizsai 356. sztkben + 396. hrsz. a. felvett s 613 frtra becsült ház és belső-ség

1894. évi junius hó 18-ik napján d. e. 10 órakor

ezen kir. törvényszék telekkönyvi helyiségében Fischl Pál és Rapoch Gyula felperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fennebb kitett becsár.

Arverezni kivánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy ovadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt N.-Kanizsán, a kir. tvszék mint telekkönyvi hatóságnál 1894. évi március hó 20-ik napján.

MIKOS, előadó.

114. 1—1.

!! A legujabb !!

férfiak részére,

kik *ifjukori bűnök* (önfertőztetés vagy kicsapongó életmód folytán *elcsesztett*, vagy *gyengült férfi erőben, magfolyásban* szenvednek az osztrák-magyar birodalomban és Franczia-országban szab. gyógykészülék (*a zsebben hordozható*) *önhasználatra* a legbiztosabb hatásu. Hirneves professzorok, a köszönetnyilvánitások ezrei érdek nélkül ajánlják ennek használatát.

Füzeteket 10 kr. bélyeg megküldése ellen bérmentve küld a feltaláló és szakorvos:

Dr. Altmann Károly

BÉCS, *VII—I. Mariahilferstrasse 70.*

76 —26

Építők és vállalkozók figyelmébe.

Hazánkban a legrégibb és legjobb hirnévnek örvendő

— *„Első Sümegi Mész- és Téglagyár"* —

ajánlja legkitünöbb minőségü zsirdús *kő- és pormentes* **legkiadósabb**

fehér, darabos meszét

bármely mennyiségben: teljes vasuti kocsirakományokban vagy bárhova is tengelyen szállitva.

Bővebb felvilágositással és árjegyzékkel
82 készséggel szolgál

Első Sümegi Mész- és Tégla-Gyár
— SÜMEGEN. —

!! Fürdőidény-megnyitás !!

pünkösd napján,
folyó évi május hó 13-án.

— Lápfürdők — aczélforrások —

„BUZIÁS"

gyógyfürdő

hasonló a Spas, Pyrmont, Schwalbach és Pyrawarthi aczélforrásokkal kitünő meleg és hideg *vasaczélfürdőivel, moor és dzvényfürdőkkel, tükörfürdővel és uszodával. Hidegvizgyógyintézet és Massage.*

IVÓ-KÚRA

kitünő eredményuyel *vérszegénység, idült gyomor- és bél hurut, homok-, kő- és vesebaj, mék- és hólyaghurut, vérzési rendellenségeknél, magtalanság, idegbetegség, bujakor, csiz kösvény és fejfájásoknál* stb.

Fürdőidény: Majus—Oktober. — **Buziás gyógyfürdő** vasuti állomás Temesvár, vagy Lugos. — Társaskocsik az állomásnál. Ismertetések kivánatra ingyen.

Fürdőigazgatóság Buziáson.

Kérjen csak „ZACHERLINT"

mert ez a leggyorsabban és legbiztosabban működő szer mindennemű férgek kipusztítására.

Semmi nem bizonyithatja jobban elérhetlen erejét és jóságát, mint **óriási elterjedésének** sikere mely szerint nem létezik egy második szer, melynek forgalmát, a **ZACHERLIN** legalább néhány tuczatszor felül nem multa.

Kérjen azonban mindenkor *lepecsételt üveget* és csak is „Zacherlin" névvel ellátottat mert minden más értéktelen hamisitvány!!

Kapható:

Nagy-Kanizsán:
Deutsch és Ehrenfeld
Fesselhofer József
Strém és Klein
Schwarcz és Tauber
Armuth Nathan
ifj. Fischer Ferencz
Marton és Huber
ifj. Rosenberg Miksa
Fleischhacker József
Rosenfeld A. és Fia

Berzence:
Kautmann I. S.

Csáktornyán:
Strahia Testvérek
Graner Testvérek
Heinrich Miksa
özv. Gönczi L.

Csurgón:
Fried Albert
Kreisler Géza
Schwarz Béla.

Keszthelyen:
Laskay Ernő
Wunsch Ferencz
Márton Mór
Agoston Zsigmond
Osmán Pál
Schleiffer A.

N.-Récse:
Nandrassi Gusztáv.

Perlakon:
Sosteric Pál,
Kramarics Viktor.

Zala-Egerszegen:
Kaszter Sándor
Rosenthal L.
Hubinszky Adolf
özv. dr. Unger
Gyarmaty Vilmos
Weiss Jónás utódai
és Rechnitzer M.
uraknál.

Az üvegek ára: 15 kr., 30 kr., 50 kr., 1 és 2 frt; a Zacherlin-porszóró-készülék darabja 30 kr.

KOTZÓ PÁL

GÉPÉSZMÉRNÖK

Budapest, Ullói út 18 sz. alatt.

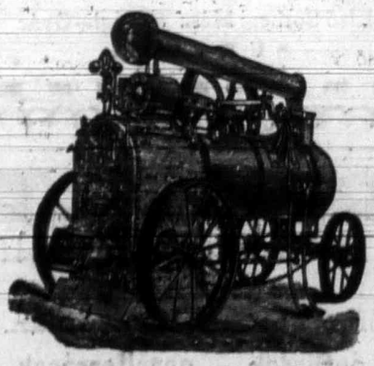

Ajánl 2½, 3½, és 4 lóerejű

SZÖGECS CSÉPLŐKÉSZLETEKET.

(339) továbbá 4, 5, 6, 8, 10 és 12 lóerejű

sines gőzcséplőkészleteket,

kosszu szalmarázókkal, alsó szelelővel és rendkivül nagy felületü rostákkal, árpahéjászóval és választóhengerrel.

Fa- és szénfütésü és eredeti szalmafütő gőzmozgonyokat

Továbbá **R. GARRETT & SONS** felülmulhatatlan 40 % tüzelőanyag megtakarító.

COMPOUND gőzmozgonyokat.

legjobbnak elismert **brandfordi önmüködő amerikai kévekötő aratógépeket.** Eredeti amerikai szénagyüjtőt 1 vagy 2 ló befogására alkalmazható combinált ráddal. **Borvető és szérvavető gépeket** és mindennemü egyéb kisebb gépeket.

Jutányos árak! — Kedvező feltételek!

---

*)Gunkel Tivadar **Ferencz-József császár-fürdő Tüffer** Alsó-Stájerország

Déli vasut-állomás: **Tüffer mezőváros,** nappali és éjjeli gyorsvonatok. Meleg fürdők 38¾° Celsius; a római idők óta ismeretes izület csuz, köszvény, női bajok, nehéz üdülés stb. gyógyitására. A hirneves, hideg, hatásos, homok fürdők részére külön fürdő épittetett. Erdős vidék, árnyékos park, villamos világitás. Jutányos árak, teljes ellátás is, május hóban 2—3 frt naponként és személyenként szobával együtt.

— **Fürdőorvos: schön-perlashofi dr. Ritter M.** — *Ásványvizek szétküldése.* —

!! URAKNAK !!

Gyengült férfierőnél kiváló szolgálatot tesz a cs. kir. szabadalmazott *„galvan-villam-készülék"* önhasználatra orvosok által egész Európában melegen ajánlva.

Volta tanár módszere.

Leirás boriték alatt 10 kr. levéljegy beküldése ellen. Kapható: **Augenfeld J.** elektrotechnikus és cs. kir. szab. tulajdonosánál

BÉCS, I., Schulerstrasse 18 sz. a.

A Richter-féle Tisztt. Capsici comp.

Horgony-Pain-Expeller

elnevezés alatt igen jó hirnévnek örvend.

Ezen fájdalomcsillapitó bedörzsölés valamennyi köszvény, csúz és tagszaggatásban szenvedő egyéneknek ez utonj legyen ajánlólag emlékezetbe hozva. Ezen tinktura már **25 év óta, mint legmegbizhatóbb** háziszer általánosan kedvelt és ennélfogva már további ajánlásra nem szorul.

Csekély ára, üvegenként 40 kr., 70 kr. vagy 1 f. 20 kr. vagyontalanoknak is lehetővé teszi, ezen kitünő háziszernek beszerzését. Bevásárlás alkalmával a „Horgony" védjegyre ügyelendő, nehogy utánzatot adjanak, mert csak a vörös Horgonynyal ellátott üvegek valódiak. Ha a valódi Pain-Expeller helyben nem volna kapható, akkor forduljunk a gyártók gyógyszertárához: Richter gyógyszertára „az arany oroszlánhoz" Prágában vagy Török József gyógyszerészhez Budapesten.

---

2 arany. 13 ezüst érem.

9 disz- és elismerő okmány

Kwizda-féle

Korneuburgi marha-táppor.

lovak, szarvasmarha és juhok számára.

Egész doboszal 70 kr., — fél doboszal 35 kr.

40 év óta a legtöbb istállóban használatban, étvágyhiánynál, rossz emésztésnél, valamint teheneknél a tej javitása s a tejelőképesség fokozása céljából.

Tessék a fönnebbi védjegyre ügyelni s a vételnél határozottan kifejezni Kwizda-féle Korneuburgi marha-táppor.

Fő letét: **Kwizda Ferencz János** osztrák cs. és kir. és román kir. udvari szállító kerületi gyógyszertárában **Korneuburgban** Bécs mellett.

Valódi minőségben gyógyszertárakban és drogistáknál kapható.

Épitési telek eladás.

A helybeli **ujvilág utczában, egy 520 négyszögöl terjedelmü üres épitési telek eladó.**

Tudakozódhatni: Eötvös-tér: 524. szám földszint. 123. —

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán, 1894.

43. szám. Nagy-Kanizsa, 1894. május 31-én. XXIII. évfolyam.

Szerkesztőség: Fő-utcza Ollop-féle ház.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára: 10 krajcár.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letenyei takarékpénztár, a „nagy-kanizsai malátagyár és serfőzöde r. t." *hivatalos közlönye.*

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal: Városháza-épület: *Fischel Fülöp* könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 12 korona (6 frt — kr.)
Félévre 6 korona (3 frt — kr.)
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.)

Hirdetések jutányosan számittatnak.

Nyilttér petitsora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozók Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

Köznépünk és az egészségügy.

(—) Régi dolog az, hogy a legegyszerübb igazságot a legnehezebben fogja fel a nép. Vagy a megszokottság vagy az indolentia, vagy a régihez való ragaszkodás egyaránt sűketté és makacská teszik az igazság befogadására, a helyesebbnek, a jobbnak elismerésére és követésére. — Az ujtól mindig idegenkedik, ha még oly kipróbált helyes is az, meggyőzni is nagyon nehéz, s ha már belátni is kezdi, mégis nehezen adja rá magát. De sokszor még olyan dolgoknál is bizonyos makacs ellenkedést fejt ki, a melyek egyenesen javára szolgálnak, ragaszkodik a hagyományos szokáshoz még akkor is, mikor a maga kárát látja, — annyira megrögzik benne a szokás, melynek hatalma van felette. Ha miatta baj éri, fatalistikus egykedvüséggel tűri, ha szemrehányást tesznek neki, azzal védekezik, hogy ennek ugy kellett történni, az ember nem tehet ellene.

Népünk e sajátsága sehol sem tünik ki jobban, mint az egészségügyi intézkedésekkel szemben, melyeket valamely ragályos betegség esetében a hatóság tenni jónak lát. Tudjuk mindnyájan, hogy hazánk egyes vidékein némely években mily óriási mértékben pusztit a difteritis, ez az irtózatos betegség, mely a gyermekeket ugy megtizedeli; némely vidékről éppen meginditó értesitéseket lehet olvasni a ragály iszonyu pusztitásairól. De köznépünk saját kárán is ritkábban tanul. Ha megszünt a baj, megsiratja eltemetett magzatait, s lakásban s a lakás környékén marad ismét minden a régiben: átengedi magát ismét a slendriánnak, a közönynek, s ha a baj ismét megjelen, ujra oly tehetetlen vele szemben, mint első izben, s a ragály ujra szedheti áldozatait. Pedig a hatósági egészségügyi intézkedéseknek oda kellene irányulni, — hogy nemcsak akkor, mikor a ragály már fellépett, kövessenek el helyesen mindent, hogy azt elfojtsák s tovaterjedését, elharapódását meggátolják, — hanem a köznépet fel kellene világositani az iránt, hogy mit tegyen és tehet a baj mellőzése szempontjából, s mit kell tennie gyorsan és mulhatlanul, mikor a baj már megvan.

A ki köznépünket ismeri, az jól tudja, hogy a legtöbb esetben orvost sem hivat, s a mikor hivatja, akkor rendesen már majdnem késő. — A bajt nem tartja oly veszedelmesnek, innen van az, hogy a legragadósabb betegségekben is nincs kellő érzéke arra, hogy a család tagjait a betegtől elkülönitse vagy távol tartsa, — még akkor sem, ha elegendő helye, van. A tisztaság érzéke sincs oly mértékben kifejlődve benne, hogy ez némiképen gátat vethetne a ragály terjedésének, ha egyszer befészkelte magát. — A hatóságoknak minden gondolkozása meddő és hiábavaló fog maradni, ha a köznépet alkalmas eszközökkel nem képesitik arra, hogy a mennyire az lehetséges, maga is védekezzék, ha fel nem világositják őt arról, hogy mit kell tennie egészségének megóvása céljából. — Ha ezt tudná, ha indolentiáját leküzdhetné s az életet jobban megbecsülné, a hatóságok kevesebb eszközökkel s a siker több biztositékával felelhetnének meg a reájuk háruló kötelezettségeknek.

Hogy mire képes egy hatóság erélye, — tapintatossága, — azt nálunk a legujabban Kis-Kanizsán fellépett himlőjárvány bizonyitgatja, mely csak azért nem terjedett tovább nagyobb mértékben, — mert azonnal megtétettek mindazok az intézkedések kellő mértékben, melyek szükségesek voltak, s egyszersmind a legnagyobb erélylyel végrehajtattak. Azt hisszük, hogy nagyrészt ennek köszönhető, hogy Nagy-Kanizsán, a hol az iskolás gyermekek hivatalos rendelkezés folytán beoltatnak, még eddigelé egy eset sem fordult elő, s remélhetőleg nem is fog előfordulni. Ugy értesülünk, hogy a hatósági intézkedések Kis-Kanizsán is gá-

A „ZALA" tárcája.

A nők művészeti nevelése.

— A „ZALA" eredeti tárcája. —

Irta: W. I.

(Folytatás és vége.)

Nincs nő, akiben valami iránt különös előszeretet ne lenne. Egyik szereti a virágokat, a másik az olvasásban találja legfőbb gyönyörét, a harmadik ügyesen rajzol, mig a negyedik, ötödik talán a zenéért rajong. Nos tehát, a természet ujjal mutat a térre, melyen a legtöbbre vihetné és amely hajlamaival is megegyezik, kedve is van hozzá, szülői pedig, mert azt akarják, hogy „mindenhez értsen" épen kedvenc tárgyától vonják el.

A leányt, aki arra van utalva, hogy felnőve, önfentartásáról gondoskodjék, zárdába, intézetekbe adják, hogy tanitónő legyen belőle. És ha csak szerencséjére hajlama nem egyezik szülői gondolkodásával, akkor fél már előre attól a perctől, amelyben valami állást foglalhat el és élete végeig, tanitványai nem látnak arcán mást mint az elégedetlenség kifejezését, ő maga pedig szerencsétlennek fogja érezni magát. — Pedig ugyanazt valami művészetre tanitatva, melyhez kedve, tehetsége volt, talán igen boldoggá és elégedetté lehetett volna tenni.

Hiszen tanitják a leányokat művészetekre — mondják némelyek, hiszen akárhová megyünk, mindenhol zongoraszó fogad! Épen ez, a zongora! Ez is ujabb bizonyitéka annak, hogy a divat szabelénk mindent és annak áldozunk. Pár évvel, sőt évtizedel a *comme il faut* neveléshez tartozott, a leányokat zongorázni tanitani. Nem kérdezte akkor egy mama sem a kis leánytól: van-e kedve zongorázni tanulni, vagy inkább más hangszert választ? Divat volt — tanulni kellett, akár csak az abcét! Most már szegény zongora igen „elcsépelt" (nagyon is sokszor *lecsépelt*) hangszer lett divatosabb versenytársai a cimbalom és a hegedű. A multkor magam hallottam egy gondos anyát igy nyilatkozni: „A kis leányom nagyon szeretne zongorázni tanulni, de inkább választom a hegedűt, az divatosabb és *nem foglal annyi helyet!*" Ime ilyen szempontok is szerepelhetnek a modern művészeti nevelésnél!

A sok állásnélküli nevelőnő, vagy zongoramesternő (micsoda elnevezés ez) helyett sokkal jobb volna több valóban hivatást betöltő képzett művésznővel birnunk. Akit passiója a festészethez vonzott, nem jobb-e ha engéd a benseiében hivó szónak és lesz belőle, habár középszerű festőnő is, de magával és választásával megelégedett *egyén*, mintha szülői kényszerének engedve, más szokottabb pályára lép, és mi válik belőle? Egy zugolódó, szülőit és a sorsot vádoló lény, szóval, egy *félreismert genie*. Mert ha szülői esetleg vagyonosak, és csak abból a félelemből, hogy hátha szüksége lesz rá mégis, tanittatják ki, és diplomájának soha hasznát nem veszi, nem-e jobb neki a paletta, vagy a vető, melyet megtanult jól, nem dilettanskodva kezelni, melylyel aztán egész életén át élvezetet szerez magának is — és másoknak is?

Ha pedig ugy fordul a sors kockája, hogy tudását értékesitenie kell, mennyiben marad egy jó festőnő jövedelme egy tanitónőé alatt? De még ha nincs is szerencséje, vagy elég tehetsége ahhoz, hogy kiváljék a többi közül, hála Istennek, iparunk mai fejlettségénél kap kenyeret a művészetet *mesterségszerűen* űző női kéz is, mert ecsetjét a porcellán- és majolikagyárakban, vésőjét pedig a különböző műintézetekben elég jól fizetik.

Különösen a csendélet és arcképfestésben vihetik legtöbbre a hölgyek. Csak egy pár név felemlitése igazolja azt, mely nevek közt van egy pár *nagyművész* is. Kaufmann Angela, Bonheur Rosa, Abbéna Luisa, azután a *mi* büszkeségeink: Parlaghy Vilmától Konek Jolánig, képei mind visszatükrözik

tot vetettek a járvány nagyobb terjedésének, a mit szives örömmel constatálunk. Arra csakugyan ideje volna már, hogy a közegészségügy tekintetében is mentül előbb érnök el az európai nivót. Ebben iparkodjunk utánozni az előrehaladott európai államokat.

A kérdések kérdése.

Aki az igazságot tisztán, teljes világosságban akarja látni, annak ma már nem szabad a "házasságjogi javaslatról, mint elintézendő nagy napikérdésről beszélni: ez a kérdés el van intézve a képviselőház második szavazatával. E kérdést ujabb függésben lehet tartani, de csak igen rövid időre; végleges megoldása a házasságjog egysége és államisága értelmében a házasságkötés polgári alakjával többé teljesen feltartóztathatlan. Aki az igazságot mesterségesen, készakarva elhomályositani nem akarja, maga-magára és másokra nézve is, annak ma már nem szabad ugy tennie, mintha lehetségesnek tartaná, hogy a korona csak egy hajszálnyira is eltér a pártok felett álló helyzete követelményeitől, hogy az egyik vagy másik párt kedvéért érzelmet nyilvanitson, vagy csak ilyen célzást is tegyen. Minden köd elosztott, a korona legtökéletesebb alkotmányos integritás szeplőtlen fényében ragyog az országba, a népre.

A liberalis, népszerű, talpig becsületes és őszinte Wekerle-miniszteriumnak álmában sem jutott eszébe, hogy többet kivánjon a koronától, mint amire neki a koronának a lennforgó nagy alkalomból ismételten tényekkel bizonyitott bizalma és a képviselőháznak készser szokatlanul hatalmas többséggel garantirozott támogatása kétségtelen törvényes jogot, szigoruan alkotmányos igényt ad.

A Wekerle-kabinet az alkotmányosan megengedett garanciákat semmiesetre sem abban a szándékban kivánta a koronától, hogy a főrendiház ellen mindjárt a legerősebb tromfot játszva ki, az előtérbe lépett visszaképződést ebben a törvényhozó testületben mintegy in corpore vili orvosolja. Az ideális ösvényen, melyen kezdettől fogva oly erőteljes férfias bátorsággal és lelkesült kitartással halad az igazi korszerű állami élet eszményi magaslatai felé, szenvedélyes felpezsdülések által egy pillanatra sem engedte magát államférfiui egyensulyában megtántoritttatni a miniszterium, nem különösen a nagy reformok körül közvetlen engage-ált Wekerle, Szilágyi, Csáky és Hieronymi miniszterek; az oly mozgalmas, nehéz és eddig oly győztesen vitt küzdelemben soha sem vezette őket a rossz kedv, gyülölet vagy elkeseredettség. És amit ezután fognak tenni, vagy nem tenni, hogy a küzdelmet igy vagy ugy befejezzék, az is be fogja tartani nemcsak a legszigorubb alkotmányosság, de annak a derék álameszélynek és valódi hazaszeretetnek a határait is, mely a politikussal soha nem felejteti, hogy végre az ellenséges táborban levők is nagy részben jóérzésű, meggyőződéshű férfiak, a megtévesztetteket pedig vissza lehet vezetni az igazság és joghoz, és végre még a tévutra vezető stréberek és cselszövő természetek is e haza gyermekei, kikben a gyökerek ereje, melyek őket a magyar földhöz kötik, végre legyőzheti a gyomot, melyet szivükben elburjánzani engedtek. A kérdések-kérdése mindezek után nem az, hogy mit igért a korona a kabinetnek s ez mit fog haszuálatba venni a megigértekből; a kérdések-kérdése az: valjon a főrendiház huszonegyes többsége hazafias áldozatkészséggel megteszi-e azt, a mit tőle bár kemény, de alkotmányilag feltétlenül tiszta harcesaközökkel, ha ma nem, hát holnap, ki lehet küzdeni.

*

A „Pester Correspondenz" illetékes oldalról nyert értesülései szerint Wekerle Sándor miniszt-elnök által — ő Felségének tartott előterjesztés után kétségt elenül biztositva van, hogy a kötel-ző polgári házasságról szóló törvényjavaslatra vonatkozólag a korona változatlan és á legcsekélyebb mértékben meg nem ingott bizalommal van a minisztérium iránt és ez világos alakban kifejezésre is fog jutni

A Wekerle-minisztérium tehát támaszkodva erre az örvendetes egyetértésre a koronával és támogatva a képviselőház impozáns többsége által, rendelkezni fog mindazokkal az erkölcsi és gyakorlati politikai hatalmi tényezőkkel, melyek alkalmasak arra, hogy a főrendiház hazafias belátására való hivatkozás megujitásánál a kötelező polgári házasságról szóló törvényjavaslat elfogadására kedvező döntést idézzenek elő.

Az összes törvényhozó tényezők egyetértésének helyreállitását a lennforgó reformkérdésben mértékadó helyen nemcsak a magyar állam leglőbb és tartós érdekeire tartják kivánatosnak, hanem a monarchia érdekeinek szempontjából is szükségesnek melynek a magyar állampolitika megbizható karakterében biztos támasza van.

Házasságjogunk mai állapota.

A következő levél közzétételére kéretünk fel:

Minthogy kormányunknak a polgári házasságról szóló törvényjavaslatát a mi főpapjaink a főrendiházban leszavaztatták, kötelességemnek tartom, hogy saját életemből egy példát adjak át a nyilvánosságnak, vallásomat védendő.

1884. év nyarán nőm, kivel 24 évi boldog házasságban éltem, hosszas szenvedés után meghalt, maradt tőle 3 kiskoru leánygyermekem. Akkor virágzó üzletem lévén, ujabb nősülésem elodázhatlan szükség volt. Ugyancsak ez év őszén el is vettem egy koromhoz illő özvegy nőt, kit jóhirű rokonai és ismerősei ajánlnak. Azonban pár hó mulva uj feleségem először is kalapom után kapkodva — gyermekeimet és háztartásomat pedig sokalva, napról-napra „ilt hagylak"-kal fenyegetett. Én, ki e nőt soha sem szóval, — sem tettel bántalmazni képes nem voltam, — sőt mégakkor sem, mikor idősb leányomat férjhezmenetele után halálos betegségében meglátogatni tőlem megtiltotta; derék vőmet a háznál nem türte, ettől minden anyai segélyt megvont, vőmet velem: két ellenséggé kovácsolt, — mindezt a házi béke érdekében, bár fájdalommal, de eltűrtem.

Beteg leányom meghalt s igy én rövid idő alatt két drága halottat sirattam, akiknek közeli sirjait csak loppal voltam kénytelen felkeresni és hantjaikat ápolni, mert jó nőm megtudva e kegyeletes cselekedetemet, ilyen szavakkal illetett: »Csak járj a dögeidhez, ha kenyered nem lesz, azok majd adnak.« Rövid néhány hó mulva jó nőm elhagyott, — gyermekeim s magam ismét magunkra maradtunk. Most már, ha a házassági törvény értelmében válópert inditok, ugy annak a hűtlen nőnek, — ki egész életemet megrontotta, — azt a jogot adom meg azzal, hogy rögtön tartási dijat követel tőlem — tán egész életére, s kis vagyonocskámat teszem ki ezáltal a veszélynek s ha vallásomtól válni nem akarok, ugy csakis ágytól asztaltól választhat el a r. kath. egyház.

Szerény háztartásom kényszerit arra, — hogy egy gondos háziasszonyt tartsak. — Sikerült is egy aldott nőt házamhoz vállalni, ki már 8 év óta boldogitja a családi életemet; mert ezen nő gyermekeimnek igazi édesanyja, házamnak hű őre, nekem hű gondozóm. E nő engem egy kedves fiúgyermekkel ajándékozott meg. Azonban a lelki nyugalom — a fő — hiányzik. Mert ha senki szememre nem lobbantja is, mégis azon tudat, hogy mostani boldog háziéletem nem egyébb mint vadházasság, borzadály fogja el egész lényemet és undorral gondolok arra a jogtalanságra, — mely miatt az, ki életem alkonyát kedvessé tette és az a kedves gyermek, kinek ereiben vérem folyik, — nevemet nem birhatják.

Kérdem, nem-e *ugy én, valamint szeretteim áldozatai vagyunk egy hűtlen nő szeszélyeinek — és a jelenlegi házassági rendszerben?!!* . . .

Kérdem továbbá: *rom. kath. hitemet áldozzam-e fel azért, hogy szeretteimnek nevet adhassak, vagy pedig szeretteimet, kiknek földi boldogságomat köszönhetem, egész életükre nélkülen hagyjam?!* — Erre feleljenek azok a jó főrendek, kik a jelenlegi kormányunk által előterjesztett üdvös polgári házassági törvényjavaslat ellen hajtóvadászatot tartottak.

Kérdem végre: nem üdvösebb lenne-e ugy egyházunkra, — valamint sorsomhoz hasonló ezerre nézve, ha ilyen kényszerült törvénytelen életnek a polgári házasság által véget vetve, továbbra is vallásunk és egyházunk hivei maradunk?

Szerény nézetem, sőt meggyőződésem az, hogy ki az előterjesztett házassági törvényjavaslat ellen kikel, — legyen bár egyházi vagy világi ember — az nemzetünk békéjét és üdvös fejlődését gátolva saját vallását az anyagi érdekeknek szubordinálja.

R. J.

---

azt a világot, melyben a női lélek legjobban otthon érzi magát.

Azt a pénzt, melyet a zongoratanitásért nagyon sokszor kidobnak, elég jövedelmezően lehetne befektetni, a leánykák hajlamainak nagyobb figyelembevételével, akármi másban képeztetik ki őket.

Az a nő, kinek értelmét művészeti nevelésben fejlesztették, sokkal fogékonyabb a szép és nemes iránt mint egy másik, kinek akármilyen jó szive is legyen, lelkét nem emeli fel a képzőművészetek bármely remekének szemlélése sem. A szép- és jónak, mint két elvont, magasabb fogalomnak megvan az a sajátsága, hogy megnemesiti, idealisabbá teszi a vele foglalkozókat. Minél jobban átérzi ezeket a fogalmakat egy nő, lelke annál magasabban szárnyal, és annál nemesebben fog érezni és gondolkozni. Mivel pedig széltében használják a közmondást: „Cherchez la femme!" és mivel bebizonyitották, hogy egy társaságnak annál nagyobb a műveltsége, minél magasabb szellemű a központját képező nő: már csak társadalmi szempontból is kötelességünk lenne a magyar nők művészi érzékét olyan niveaura emelni, hogy bátran következtethessenek róluk egy egész nemzet műveltségére!

Tollfuttában.

A bölcs francia államférfiu: Talleyrand, azt állitá, hogy az emberek azért vannak megáldva nyelvvel, hogy gondolataikat eltitkolhassák.

Ez imponáló aforizma.

Mily diplomatikus, mily egyszerű felelet ez, ha valaki bennünket véleményünk nyilvánitására provokál! (Csodálom, hogy a polgáriházasság javaslatánál nem citálták. E felfogás szellemében egyszerre mellette és ellene is lehettek volna.)

En azonban, mint afféle asszony (bevallom, hogy az vagyok, habár nem is tarthatok igényt az „aranyos" jelzőre) nagy benső küzdelem után elhatároztam, hogy nemcsak ezzel a megfelelő aforizmával, hanem az aposztrofálásra egészen nyiltan is fogok felelni.

Teszem ezt azért, mert nagyon is feltünő az a sarcasmus, melyet velünk folytonosan éreztetnek.

Mit lehet azon annyira csodálkozni, hogy az asszonyok is kedvelik az aforizmákat?! Talán azért, hogy a kiváló aforizmáknak művészete és frappáns büvereje abban rejlik, hogy igen kevés szóban nagyjelentőségű bölcseséget találunk? Az asszonyok pedig nagyszabásu bőbeszédűségök da-

cára gyakran semmit sem fejeznek ki. Ámde mellettök szóló argumentum az, hogy az asszonyok ellentétekből vannak alkotva s talán éppen azért rajongnak az után, ami elüt tőlük.

Legyen!

Megadjuk magunkat, ha nem is könnyen, de végre mégis; mert az ellesség, melylyel küzdünk, erősebb.

De ahol már nem adjuk meg magunkat oly könnyen, — ez az a második támadás, hogy mindig csupa házassági aforizmákkal traktálnak bennünket. Mintha magasabban szárnyaló eszméink, erősebb törekvésünk nem is lehetne, mint a házasság! Mintha ez volna az egyedüli cél, mely után mindnyájan törekszünk! És mintha a nőknek minden tudásuk, egész becsvágyuk ez egyetlen kérdés megoldása körül összpontosulna!

E föltevés ellen tiltakozom. Tiltakozom pedig azért, mert éppen a házasság az egyedüli thema, melyről egyáltalán nem is szeretünk beszélni; melyről sem fejtegetésekbe, sem tárgyalásokba nem bocsátkozunk s amelylyel szemben szivesen megelégszünk, ha csupán egy árva kis szócska kerül ránk. Ezt a kis boldogitó „igen" szócskát is csak reszketve, halkan, ajtatosan ejtjük ki; ez is csak alig lebeg el ajkainkról.

Hát igy tekintve a dolgot: nem tökéletes ironia-é az egész felhivás?!

Föltételezni rólunk, mintha nem tudnánk a sorok között olvasni; mintha nem értenők azokat az apró tüszurásokat, mikkel lépten-nyomon találkozunk!

Igaz hogy nem tértem ki diplomatikusan az affaire elől és nem feleltem sokat mondó hallgatással; de sokáig tünődtem azon: mivel lehet nagyobb hatást kelteni? — Agyonhallgassam az egész apostrofálást? vagy kimondjám nyiltan: mi fekszik szivünkön?

Mert e két ellentétben: agyonhallgatni vagy agyonbeszélni, — rejlik az asszonyok legnagyobb force-a. És mivel mindakettő egy eredményre vezet, csupán az lebeghetett szemem előtt a választásnál, hogy a kettő közül melyik igér nagyobb effektust? Mert azt, hogy a nőkben általában olyan kiolthatatlan a házasság utáni vágy — nem lehet pozitive megállapitani; de azt igen, hogy bennök van az elvitathatatlan törekvés: szerepelni és — felülkerekedni.

Ámde melyik leány szerepelhet és kerekedhetik felül?

Tehát előre a harcba! Hadd győzzön fölöttünk egy, — — — hogy alkalmunk legyen győzelmet aratni többön! — —

Különös, hogy a sokat és — mondjuk! — okosan gondolkozó férfiak — kik állitólag többet hallgatnak mint beszélnek — folytonosan tárgyalják a házassági themát; mi nők pedig, — kik különben nem igén vagyunk fölruházva a discretió tulajdonságával — némán hallgatunk, mint a sir — a házasság előtt éppen ugy, mint a házasság után.

Ez a hallgatás a mi egyedüli stratégiai tudományunk, melyet ösztönszerüleg követünk.

Nem értünk a magasabb politikához; nem küzdünk diplomák után, mint az általunk annyira tisztelt és szeretett férfiak; de tisztában vagyunk azzal, hogy ha nem vagyunk is mérvadók a külvilági politikában, teljesen mi vagyunk az urai a belvilági politikának. — — —

Nem kegyetlenség-é öntől, tisztelt uram, éppenséggel azt a themát választani, amiről (eltagadhatatlan tény!) a nők leginkább szeretnek hallgatni? Mikor annyi sokkal ártatlanabb és hálásabb kérdést lehet hozzánk intézni!

Vagy talán csak fogás volt ez, hogy egyáltalán senkinek se legyen bátorsága felelni s igy az utolsó szó mégis öné maradjon?

Bárhogy legyen, — óvatos leszek vallomásaimban. Legyen a diadal és az utolsó szó öné!

Én hű maradok velünk született taktikánkhoz és — — ha lgatok.

Ugy állok hozzá nemünkért, hogy mindkét halálnemmel megölöm önt: agyonbeszélem és agyonhallgatom.

Igy bünhődjék minden kegyetlenség! — —

Mi pedig azért szintén markunkba nevetünk és theoriánknál maradunk, hogy nem irunk aforizmákat a házasságról, hanem — ha lehet — férjhöz megyünk és szem előtt, tartjuk, hogy nem kell okvetlenül azt mondani, amit tudunk; hanem igenis tudni amit mondunk.

HIREK.

— **Halálozás.** *Shäuller* Frigyes a déli vasut vezérigatója, az osztrák urakházának tagja e hó hó 29-én hosszas szenvedés után elhunyt Mödlingben. Az elhunyt főleg közlekedési és kereskedelmi körökben nagy tiszteletnek örvendett.

— **Jótékonyság.** *Ebenspanger* Lipót kir. keresk. tanácsos utján *Politzer* Ignác ur és neje szül. Ebenspanger Fánny bécsi lakósok 100 frtot küldöttek az izr. hitközséghez a házi szegények között azonnali kiosztás céljából, ami meg is történt. A nemes tett dicséretre nem szorul, önma gában leli az jutalmát.

— **Díjtekézés.** A „*Polgári Egylet*" kertihelyiségében az első díj-tekézés vasárnap junius hó 3-án délután fog megtartatni. A díjtekézés kezdete d. u. 4 órakor. Tagok és az ezek által bevezetett vendégek szivesen láttatnak. A díjtekézést rendező bizottság sok szép nyereményről gondoskodott. Ezzel kapcsolatban megemlitjük, hogy a „Polgári Egylet" kebelében alakuló lawntennis és hölgy-tekepálya-klubnak már több mint 100 tagja van. A belépési díj 1 korona, tagsági díj az egész idényre egy családnak 4 korona, személyenként 2 korona.

— **„A biztositás Messiása."** Ilyen cim alatt *Rodó* B. Béla lapunk munkatársa a „Magyar-Francia biztositó társaság" nagy-kanizsai főügynökségének titkára tollából lapunk 40. és 41. számában a biztositási körökben méltán nagy feltünést keltő cikket közöltünk. Ezen cikkelyt a „Biztositási értesitő" 12-ik számában egész terjedelmében reprodukálja és a szerkesztő * alatt a következő megjegyzéssel kiséri: „fenti sorok egy általunk igen tisztelt és ismert tollu egyén kezéből erednek és *átveszük*, mert nemcsak, hogy teljesen egyetértünk vele, de mert kötelességet vélünk teljesiteni akkor, amidőn a mérvadó körök figyelmét felhivjuk a gründolási mánia e legifjabb torzszülöttjére, mely egy-két igazgatósági állás után streberkedő ember agyában szülemlik meg, és mely alapitás fölött kell, hogy minden józanul és komolyan gondolkozó szakember méghotránkozzék — különben rátérünk még a jövő számunkban." — Örvendünk, hogy közleményünk a szakszajtóban is visszhangra talált, de e mellett még egy megjegyzésünk lenne. — Szivesen látjuk, ha közleményeink minél szélesebb körökben terjesztetnek és beérjük az erkölcsi eredmény mellett azzal, ha t. laptársunk hasonló alkalmakkor legalább a forrást idézi, honnét a közleményt „*átvette.*"

— **A szépitő-egyesület Csáktornyán** e hó 24-ikén Morándini Bálint elnöklete alatt közgyülést tartott, melyen gróf Festetics Jenő urat egyhangulag az egyesület védnökévé választották meg. Elnök bemutatott két városi park-tervet; a jelenlevők többsége elvileg a Mezei-utcában lévő Baumhak-féle telek mellett nyilatkozott, melynek megvétele és befásitása ügyében a lépések meg fognak tétetni.

— **A „Nagy-Kanizsai Dalárda"** mult vasárnap, május hó 27-én délután tartotta meg *alakuló közgyülését* a tüzoltó örtanya helyiségében, mely alkalommal mintegy 50-en jelentkeztek a dalkörbe való felvételre. A gyülést Raffay István ideiglenes elnök nyitotta meg, örömét fejezvén ki a jelentkezők nagyszáma fölött s rátért a tárgysorozat első pontjára a tisztviselők választására. Elnökké: — közfelkiáltással — *Vécsey Zsigmond* városi rendőrfőkapitány választatott meg, kihez nyomban egy 6 tagu küldöttség ment. — *Vécsey Zsigmond* a közgyülésen megjelenve, lelkesült éljenzés közt köszönte meg meg a benne helyezett bizalmat s megtisztelteté s igérte, hogy a dalárda ügyét szivén fogja viselni s mindent el fog követni, hogy e nemes intézmény az óhajtott sikert kivivja magának magának. A tisztikar a következőképen alakult: alelnök Raffay István, igazgató-karmester: Knobloch Frigyes, h. karmester: Bánekovics János, titkár: Farkas Jenő, pénztárnok: Szauer Lajos; ezeken kivül 12 választmányi tag választatott. Ezután Vécsey Zsigmond elnök buzditó szavakkal ösztönözte kitartásra s a dal órák pontos betartására a tagokat s a gyülés véget ért. — Mi csak üdvözöljük a szép intézményt, mely valóban hézagot fog pótolni városunkban, s hogy ezuttal lesz jövője a dalkörnek, arra nézve elég biztositékot nyujt az, hogy egy oly közbeczülésben és szeretetben álló férfiu lépett az élére, mint városunk rendőrfőkapitánya. — Mint értesülünk e dalkör szövetségbe lépett a gyöngyöző-zenekarral, mely Knobloch Frigyes karmester vezetése mellett szintén szép haladást tett a fuvó hangszeres zene terén s igy a dalárdával egyetemben érdekes hangversenyeknek nézhetünk eléje. — Azok, kik a működő tagok sorába felvétetni óhajtanak, minden héten kedden vagy csütörtökön esti 8 órakor a tőzoltó-örtanyán, hol e napokban dalórák tartatnak, jelentkezni sziveskedjenek.

— **Tánckonzerucska.** A nagy-kanizsai tánckedvelő ifiatalság 1894. évi junius 3-án a „Polgári Egylet" emeleti disztermében Sárközi János zenekara közreműködése mellett a városi szegény-alap javára jótékonycélu zártkörü táncz-konzerucskát rendez. Kezdete 8 órakor. Belépti díj személyenkint 50 kr. Családjegy 1 frt 20 kr. — Felülfizetések tekintettel a nemes célra, köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. A meghivó másra át nem ruházható. Rendezőség: Zakál Mihály elnök, Fekete Vendel alelnök, Andri Lajos titkár, Fleischner Samu pénztárnok, Koller Lajos, Arvai József, Somogyi István, Krénusz Károly tánerendezők.

— **Magyarositó tanitói kör.** A murszombati járás tanitói köre kebeléből alakult „Magyarositó és közmivelődési szakosztály" kör levél utján 27 hazai könyvkereskedő céget kért föl, hogy a magyarositás és közmivelődés terén kitűzött céljok elérésében könyvadományaikkal támogassák. Eddig 341 darab könyv gyült be, melyből két népkönyvtári s néhány iskolát segélyeztek. Ez utóbbiakat; különösen, a végett, hogy az átadott könyvek a szorgalmas vendéjku tanulók között osztassanak szét. Kiosztásra vár még 122 darab könyv. Ezenkivül a szakosztály Takács R. István elnök inditványára elhatározta, hogy vend gyermekeknek magyar iskolákba küldését 3—5 forint jutalommal segiti elő, amennyiben ezt a szakosztály anyagi körülményei megengedik. Nagyon szép tanulságos és követésre méltó példa ez a szomszédból, — hogy hogyan lehet odaadó, lelkes buzgalommal hatni a magyarositás terén.

— **A muraközi tanitói kör** ez évi rendes közgyülését f. é. junius hó 7-én d. e. 10 órakor a csáktornyai közs. elemi népiskolában fogja megtartani. A gyülés főbb tárgyai: 1. Elnöki jelentés. 2. Pénztáros jelentése. 3. Előtőzalapról szóló jelentés. 4. Tisztujitás. 5. A hitelemzés történelmi fejlődése s módszeres kezelése az elemi iskolában; előadja: Matyi Márk csáktornyai hitelemző nr. 6. A magyarnyelv tanitása a horvát anyanyelvü iskolában; előadja Kovács János mura-királyi tanitó nr. 7. Netáni inditványok. A meghivót *Jeney* Gusztáv körelnök bocsájtotta ki.

— **A nagykanizsai iparos-ifjak** önképző-egyletének vigalomrendező bizottsága május 27-én tartott ülésében elhatározta, hogy *julius 1-én* „zártkörü nyári tánczvigalmat" fog rendezni a „Polgári-Egylet" kerti helyiségében. — Kedvezőtlen idő esetében a tánczvigalom az egylet diszteremben fog megtartatni. A meghivók e napokban küldetnek szét.

— **A zalamegyei agyharcosok testülete köréből.** *Alapitó*-tagokul ujabban a testületbe léptek: Palini Inkey László 100 frttal, — Clement Lipót 25 frttal. *Pártoló*-tagokul 3 forint tagsági díjjal a következők léptek be: Schwarz és Tauber cég, Ledofsky Armin, Betlbeim Samu, Probáld Károly, Sártory Oszkár és Fischel Fülöp cég. Továbbá *adományoztak a testület alapja javára*: Löwinger Ignác 3 frtot, Faits Lajos 2 frtot, Szépe Boldizsár, Löwinger Lajos, dr. Ploszszer Sieiner Ignác és Schwarcz Ignác 1—1 forinfot, Deutsh Jakab 50 krt. — A testület szives pártolóinak köszönetet mond az elnökség.

— **A kisdedvédelem ügye Vasmegyében.** Halász Ferenc, vasvármegyei kir. tanfelügyelő, a megyei közigazgatási bizottság május havi ülésén jelentette, hogy a vallás- és közok-

tatásügyi miniszter a szentgotthárdi és szombathelyi ovodáknak már mult évben, a köszegi és muraszombati ovodáknak pedig ez évben megadta a jogot nyári menedékházakat vezető dajkák képzésére s az e végett szükséges tanfolyamok megtartására. Egyuttal a négy ovodánál megtartandó tanfolyamok költségeire 416 frtot engedélyezett olyképpen, hogy mindenik ovodánál 5—5 szegényebb jelentkező a tanfolyam tartamára vagyis 42 napra naponkint 40 kr. segélyben, a kisdedovoda vezetője pedig hat heti kiképezésért 20 frt jutalomdijban részesüljön. Az emlitett négy ovodában a tanfolyam lehetőleg junius elsején, de junius hóban okvetlenül megnyittatik.

— **Vizsgák sorrendje** a nagy-kanizsai izr. hitközség tanintézeteiben. *Középkereskedelmi* iskola 3 o. máj. 30. d. e. és 31. d. e. és d. u Jun. 3—8 d. e. irásbeli, és junius 25—26 d. e. és d. u. szóbeli érettségi vizsgák. — 2 oszt. jun. 20. és 21-én d. u. és 22-én délelőtt. — 1. oszt. junius 21. és 22-én d. e. — *Polgári iskola*: 1. oszt. junius 17. és 18. d. u. — 2. o. jun. 17. és 18. d. u. — 3. oszt. jun. 18. és 19. d. e., 4. oszt. 18. és 19-én délelőtt. *Elemi iskola*: jun. 13. d. e. 1. leány és 1. fiuosztály, 5 órakor torna a polgári iskolában. 14-én d. e. 2-ik leány és 2. fiuosztály. 14. d. u. 3-ik leány és 3 fiuosztály. 15-én d. e 4. fiu és 4. leányosztály és ének a fiu iskola nagytermében, 15 én délután 5—6 leányosztály. — 29-én d. e. 8 órakor isteni tisztelet. A vizsgálatok kezdődnek az elemi és polgári iskolában d. e. 9., d. u. 3 órakor, a középkereskedelmi iskolában d. e. 8., d. u. 2 órakor.

— **Öngyilkossági kisérlet.** *ekker* Rozi, Tóth Károly hentes cselédje hétfőn e hó 28-án gyufaoldattal megmérgezte magát. A nagy adag gyufaoldat a leány gyomrát oly erősen összeégette hogy reménytelenül fekszik a kórházban. Tettének okául szolgálatadóinak brutalis bánásmódját hozta fel.

— **Uj menetrend.** A keszthely-balaton-szt.-györgyi h. e. vasuton junius hó 1-én uj menetrend lép életbe. E szerint csatlakozása lesz a Kanizsáról induló vonatoknak Balaton-Szt.-Györgyön a következő időkben: a Kanizsáról d. e. 10 órakor induló vegyes vonatnak; d. e. 11 óra 12 p.-kor, érkezés Keszthelyre 11 óra 32 perckor. A Kanizsáról d. u. 2 órakor induló vonatnak d. u. 3 óra 19 p.-kor, érkezés Keszthelyre 3 óra 30 p.-kor. A Kanizsára d. u. 1 óra 39 p.-kor érkező személyvonathoz indulás Keszthelyről 11 óra 52 perc, érkezés Balatonszentgyörgyre 12 óra 12 p., az esti 8 óra 44 p. érkező vegyes vonathoz indulás Keszthelyről 6 óra 50 p.-kor este, érkezés B.-Szt.-Györgyre 7 óra 15 p.-kor; az éjjel 12 óra 10 p.-kor érkező gyorsvonathoz indul Keszthelyről esti 10 óra 40 p., érkezik B.-Szt.Györgyre 11 óra 5 p. éjjel.

Közgazdaság.

— **A triesti általános biztositó-társaság** (Assicurazioni Generali) f. é. május hó 10-és tartott 62-ik közgyülésén terjesztettek be az 1893. évi mérlegek.

A zárszámadási jelentéséből látjuk, hogy a társaság életbiztositás díjtartaléka 1893. évi december hó 31-én 39.757,609 frt 91 krra emelkedett, mig kár és nyeremény részesülési tartalékok czimén 1.060,020 frt 07 kr. vezettetett uj számlára elő. 1893. december 31-én az érvényben volt életbiztositási ágban az év folyamán bevett díjak 6.715,576 frt 28 krt tettek.

A tűz és szállitmány-biztositási ágakban a díj- és illeték bevétel 10.388,780 frt 65 kr. volt, miből 2.729,196 frt 46 kr. mit díjtartalék és 996,181 frt 91 kr. mint kártartalék lett minden tehertől menten a jövő évre átvitelezve. Az 1893. december 31-én érvényben volt biztositásokért a jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege 29.399.787 frt 58 krra emelkedett.

Károkért az 1893-ik évben 9.302,328 frt 93 krt fizettek ki. Ehhez hozzádva az előbbi években teljesitett kárfizetéseket, a társaság alapitása óta károk fejében 362.401,706 frt 51 krnyi igen is tekintélyes összeget fizetett ki. Ebből a kártéritési összegből hazánkra 48.265,865 frt 80 kr. esik, melyet a társaság 154,321 káresetben fizetett.

Az értékpapirok árfolyam ingadozása fedezetére alakitott tartalék 1893. december 31-én 1.190,544 frt 33 krt tett ki, daczára annak, hogy a sorsolás alá eső és a névértékükön beváltható értékpapirok csakis névértékükön vétettek fel a mérlegbe, mig a nyereség tartalék alapszabályszerű mérvében, a részvénytőke fele összegében, vagyis 2.625,000 frtban, az ingatlan tartalék 1.280.480 frt 92 krnyi összegben a végre a kétes követelések tartaléka 80,000 frttal fentartatott.

A társaság biztositék alapjai idei átutalások folytán 49.162,470 frt 81 krról 54.900,693 frt 34 krra emelkedtek és következőképen vannak elhelyezve:

1. Ingatlanok és jelzálog követelések	8.747,269 frt	73 kr.
2. Életbiztositási kötvényekre adott kölcsönök	3.909,510 „	96 „
3. Állampapirokra adott kölcsönök	36,170 „	82 „
4. Értékpapirok	34.450.046 „	52 „
5. Tárca-váltók	538,064 „	60 „
6. Folyó-számlák (Adósok a hitelezők követeléseinek levonásával)	1.214,319 „	82 „
7. Készpénz az intézeteknél és bankoknál	2.429,629 „	79 „
8. A részvényeseknek biztositott adóslevelei	3.675.000 „	— „
	Ö. é. 59.990,003 frt	34 kr.

Ezekből több mint 15 millié magyar értékre esik.

Az elért 812,185 frt 13 krnyi tiszta nyereményből a társaság osztalékul részvényenkint 120 frtot aranyban, vagyis 300 frankot fizet.

Felelős szerkesztő:
Dr. LŐKE EMIL
Laptulajdonos és kiadó:
FISCHEL FÜLÖP.

NYILTTÉR.*)

Csak 8 előadás!

Nagy-Kanizsán,
a Zárda-utczában levő városi telep és Rosenberg-féle ház kertrészén
RICHTER-féle amerikai vászonsátor
LOVARDA
mely 28 lóból és 60 személyből áll.
Ma csütörtökön, 1894. május 31-én
nagy megnyitó
DISZ-ELŐADÁS.
Fellépte a mai kor legnagyobb különleges ségi művészeknek, valamint elővezettetése a legjobban idomitott lovaknak az igazgató által.
Holnap pénteken junius 1-én:
!!! NAGY DISZ-ELŐADAS!!!
— Vasár- és ünnepnapon 2 előadás. —
Kezdete este 8 órakor!

*) Az e rovatban közöltekért nem vállal magára felelősséget a szerk.

Közvetlen beszerzési forrás a legolcsóbb
reichenbergi öltöny-szövetekből.
Tiszta gyapju cheviot és kamgarn.
Egy teljes uri öltöny 8 frt 70 kr.
Franz Rehwald Söhne, posztó gyári raktár.
Reichenberg, Csehország.

A legrégibb, legjobbnak bizonyult és valódi, mindamellett a legolcsóbb egyetemes, népszerű házi gyógyszer majdnem minden külső és belső betegség ellen.

a Egyedül valódi angol
csodabalzsam
THIERRY A. gyógyszertárból
PREGRADÁ-ban,

Enyhíti a köhögést, gyógyítja a mell- és tüdőbajt, minden külső és belső betegséget és csodaszerű gyógyhatással bir. Mint első segély használatára egyetlen egy családnak sem hiányozzon. Csak akkor valódi és hamisitatlan e balzsam, ha minden üveg egy ezüst kupakkal (kapsell van lezárva, melyben czégem „Thierry Adolf gyógyszertára az Órangyalhoz Pregradában" belenyomva, s ha minden üvegen egy veres czimke, ehhez pedig egy használati utasitás is mellékelve van, mely ugyanezen vedjegy és czimmel, mint itt fenn látható, van ellátva. Minden más balzsamok, melyek nem az en kupakjaimmal vannak lezárva és más ként vannak kiállitva, hamisitványok és utánzatok és tiltott, káros hatásu s durva anyagot mint „Aloe" és ehhez hasonlókat tartalmaznak. Minden ilynemű balzsam ne fogadtassék el. Balzsamom hamisitói és utánzói a védjegytörvény alapján, törvényesen, szigoruan üldöztetnek, ugyszintén a hamisitványok ismét elárusitói is. A magas kormány 5782. B. 4168. sz. a. kelt vegyészeti szakértői bizonyitvány alapján igazolva van, hogy készitményem semminemű tiltott vagy az egészségre káros hatásu anyagot nem tartalmaz. Oly helyről, hol balzsamomból raktár nincs, tessék megrendelést közvetlenül hozzám: **Thierry A. Pregradában, Rohits-Sauerbrunn mellett** intézni. Ausztria-Magyarország bármely postaállomására bérmentve küldve 12 kis vagy 6 duplaüveg ára 4 korona, 60 kis vagy 30 duplaüveg ára 19 korona 60 filér. Bosniába vagy Hercegovinába bérmentve: 12 kis vagy 6 duplaüveg ára 5 korona, 60 kis vagy 30 duplaüveg 15 korona. Megrendelések csak a pénz előleges beküldése, vagy utánvétellel eszközöltetnek. **Thierry Adolf gyógyszerész Pregradában, Rohits-Sauerbrunn mellett.**

Thierry A. gyógyszertára az „Órangyal"-ház Pregradban.

Hatóság. bejegyz. védjegy.

A valódi angol
csodakenőcs
hatása és ereje.

Az angol csodakenőcs, mely a legjobb eredményeket használt szer a szenvedő emberiségnél a legolcsóbb és legtöbb bajokban. A sebek gyógyitása, ugyszintén a fájdalom enyhitésében feltétlenül kitűnő alkatrészét a piros rózsa „rosa centifolia"-ban létező csodaszerű hatásu gyógyerejű anyag, más kitűnően elismert gyógyanyagok összetételei képezik.

Az angol csodakenőcs használhatók:

A gyermekágyasnő mellbajánál, tejgyülemlésénél, mellkeményedésénél, Órbáncz (Szt.-Antal tüze), mindennemű sérelmek, láb vagy czipő sebesülések, sebek, genyedtség, dagadt lábak, sőt csontcs ellen; ütés-, szurás-, lö-, vágás- és rúzódási sebek ellen. Használható minden idegen részek, u. m.: üveg-, faszálka-, homok-, mészkő- és tüskék eltávolitására. Mindennemű daganat, kinövés, pokolver, ujjképződés, sőt rákbetegség ellen; szemölcs, körömdaganat, hólyag és feldörzsölt lábak gyógyitására. **Mindennemű égési sebek**, fagyott testrészek, belegyknél hosszas fekvés által támadt sebek, nyakdaganat, vértorlódás, fülszúgás és a gyermekeknél előforduló kisebedések ellen; stb. stb.

Az angol csodakenőcs minél régibb, annál kitűnőbb hatásában.

Igen ajánlatos **ezen egyedül álló elővigyázati szerből** minden családnál készletben tartani.

Két dobozzal kevesebb nem küldetik; a szétküldés kizárólag az összeg előleges beküldése vagy pedig utánvétellel eszközöltetik. 3 tégely csomagolás, szállitólevél és bérmentes megküldéssel 3 korona 40 filér.

Számos bizonyitványok rendelkezésre állnak.

Figyelmeztetek mindenkit hatástalan hamisitványok megvétele ellen, s kérem szigoruan arra ügyelni, hogy minden tégelyen a fenti **védjegy** és czégnek „**Thierry A Órangyal gyógyszertára Pregradában**" beleégetve kell lenni és minden tégelynek egy használati utasitásba ugyanolyan védjegygyel mint itt látható kell becsomagolva lenni.

Az egyedüli és valódi angol csodakenőcsöm hamisitói és utánzói a védjegytörvény alapján szigoruan üldöztetnek, ugyanugy a hamisitványok ismételárusitói.

Egyedüli közvetlen beszerzési forrás
THIERRY A. Órangyal gyógyszertára
Pregradában, Rohits-Sauerbrunn mellett.
Egyedüli főraktár Budapest és környéke részére
TÖRÖK JÓSZEF-nél
Budapest, Király-utcza 12. szám

Oly helyről, hol raktár nincs, tessék a megrendelést közvetlenül: „**Thierry Adolf Órangyal gyógyszertárához**" Pregradában, Rohits-Sauerbrunn mellett czimezni.

Az Ausztria-Magyarországi védjegy lajstom száma 4424.

SARG F. A. FIA és TARSA. Első és legrégibb Stearin-gyertya-gyár Ausztria-Magyarországban. **Alapittatott Ad. de Milly által 1837.**

Cs. és kir. udvari szállitók. 117

Sarg-féle **Milly** GYERTYÁK.

Bevezetése a Glycerin-gyártmánynak Ausztria-Magyarországban.

Feltalálása a glycerin-szappannak SARG F. A. által 1858.

Feltalálása és bevezetése a KALODONT-nak 1887-ben.

Harmincz első érem és oklevél 1894-ig.

Iroda: BÉCS, IV. Schwindg. 7.

Milly-, asztal-, templom-, barock-, renaissance-, conus- és ürgyertyák, milly-éjjeli gyertyák és viasz karácsonyi-gyertyácskák.

Mindenütt kapható! Határozottan SARG-féle milly-gyertya kérendő! Mindenütt kapható!

ELSÖ NAGY-KANIZSAI
GÉP- és KAZÁNGYÁR, VAS és ÉRCZÖNTŐDE
Nagy-Kanizsán.

Tisztelettel értesitjük a nagyérdemü közönséget, hogy **helyben**, a **Csengery-utczában** ujonnan épült **gépgyárunk** üzemét megkezdtük. — Bátorkodunk alább felsorolt gyártmányainkat, melyeknek szakszerü és pontos kiviteléről a teljes jótállást elvállaljuk, a t. c. közönség becses figyelmébe ajánlani:

Korszerü stabil gőzgépek,
Gőzmozgonyok, gazdasagi és iparvállalatokhoz,
Szivattyuk és *fecskendők.*
Sűritő és *sűritő berendezések,*
Aspiratió készülék,
Előmelegitők,
Közlőművek (Transmissiók),
Gőzkazánok a legjobb szerkezetben.

Tápviztisztitó készülék,
Viztartányok,
Vaskémények,
Malomberendezések és *malomrészek,*
Gőzcséplőgépek,
Cséplőgépek kézi és járgányhajtásra,
Járgányok,
Szabadalmazott *„Tátra" sorvető-gépek* (legujabb szerkezetü),

Darálók, morzsolók,
Szecska- és répavágó-gépek,
Ekék, Extirpátorok,
Lókapák, halmozok,
Hengerek és *Boronák,* valamint **mindenféle gazdasági gépek és eszközök.**

Minden e szakmába vágó, bármely javitások is a legrövidebb idő alatt a legjutányosabb áron elkészittetnek.

Kiváló tisztelettel

Hirschel Ede és Bachrach.

Főnyeremény esetleg 500,000 márka | **Szerencsehirdetmény.** | A nyereményekért az állam kezeskedik

Meghivás!

az állam által garantirozott hamburgi nagy pénzsorsjáték *nyeremény-kilátásain* való részvételre, a melyen **10 millió 452,425 márkát** okvetlen nyereni kell.

Ezen előnyös pénzsorsjáteknak, mely rendszerint csak 100.000 sorsjegyet tartalmaz, nyereményi a következők:

A legnagyobb nyeremény esetleg 500,000 mka.

Jutalom	300.000 márka.	56 ny. á	5000 m.
1 nyer. á	200,000 m.	106 ny. á	3000 m.
1 nyer. á	100,000 m.	253 ny. á	2000 m.
2 nyer. á	75,000 m.	6 ny. á	1500 m.
1 nyer. á	70,000 m.	756 ny. á	1000 m.
1 nyer. á	65,000 m.	1237 ny. á	500 m.
1 nyer. á	60,000 m.	31 ny. á	300 m.
1 nyer. á	55,000 m.	120 ny. á	200. 150 m.
2 nyer. á	50,000 m.	33950 ny. á	148 m.
1 nyer. á	40,000 m.	7992 ny. á	127, 100, 94.
5 nyer. á	20,000 m.	10848 ny. á	67, 40, 20.
3 nyer. á	15,000 m.	egészben	55,400 nyer.
26 nyer. á	10,000 m.		

a melyek néhány hónap alatt 7 részben *biztosan* eldöntetnek.

Az 1. főnyeremény kitesz 50.000 márkát a 2. osztályban 55.000 m. emelkedik, a 3-ikban 60,000 m., a 4-dikben 65,000 m., az 5-ikben 70,000 m., a 6 ikban 75,000 m., a 7-ikben 200,000 márkára és a 300,000 márkás jutalommal esetleg 500,000 márkára.

Az első nyereményhuzásra hiv. megállapitott ára az egész eredeti sorsjegynek csak . 3 frt 70 kr.
a fél » » » . 1 frt 85 kr.
a negyed » » » . — frt 95 kr.
beleértve a német birodalmi bélyeget.

Minden résztvevőnek a huzás után felszólitás nélkül azonnal megküldöm a hiv. sorsol. jegyzéket.

Az állam czimerével ellátott sorsolási tervet, a melyből a 7 osztály nyereményeinek betéte és elosztása látható, előre ingyen szétküldöm.

A nyereménypénzek kifizetése és szétküldése az érdekeltek részére pontosan és szigoru elhallgatás mellett közvetlenül általam történik.

Megrendeléseket postautalvány vagy levél utján kérek.

E végből a megbizásokkal, a huzás közelsége miatt — lehetőleg azonnal, de **legkésőbb folyó évi junius 23 ig** forduljon bárki bizalommal.

HECKSCHER JÓZSEF

bank- és váltó-irodájához **HAMBURG.**

Grand Hotel National Bécsben.

Táborstrasse. Régi hirneves egyedüli nagy bécsi szálloda, hol sem a kiszolgálás-, sem a világitásért nem számittatik semmi. — 200 szoba 1 forinttól felfelé. — Fürdők, távirda és telefon. Pályaudvarok és hajó kikötő állomások közvetlen közelben. Jutányos árak. Huzamosabb tartózkodásnál külön egyesség. On parle toutes les langues modernes.

Harhammer A. igazgató. Mayer F M. üzletvezető.

Épitési telek eladás.

A helybeli **ujvilág utczában, egy 520 négyszögöl terjedelmü üres épitési telek eladó.**

Tudakozódhatni: Eötvös-tér: 524. szám földszint. 123. —

(Zalamegye) **Szepetnek községben** rendszeresitett állandó menedék házhoz

egy óvónő részére

évi **184** frt fizetés, és **szabadlakás** javadalmazás mellett a pályázat **f. é. jun. hó 18. délelőtt 9 órára** kitűzetik. A pályázni óhajtók kérvényeiket Szepetnek község birájához kéretnek a fenti időig beadni.

Kelt Szepetnek, 1894. évi május hó 30

Szepetneki iskolaszék

KLYTHIA ZSIR HAJPOR

a bőr szépitésére és finomitására,

legelőkelőbb öltözéki, bál és társalgó hajpor,

— fehér, rózsaszin. és sárga —

— vegyileg analyzálti sé ajánlva **Dr. Pohl J. J.** cs. kir. tanár által **Bécsben.** —

325 **Elismerő levelek** következő urnőktől:

Wolter Sarolta, cs. kir. udv. színésznő Bécs.
Beeth Lola, cs. kir. udv. opera énekesnő Bécs.
Schläger Antonia, cs. kir. opera énekesnő Bécs.
Pálmay Ilka, színésznő a cs. kir. szab. szinháznál Bécsben.
Odilon Helena, színésznő a német népszinháznál Bécsben.
van Dyck Ernő cs. kir. udv. opera énekes Bécsben, stb.

Egy doboz ára **1** *frt* **20** *kr.,*

— Utánvéttel vagy az összeg előleges beküldése után küldetik. —

Kapható a legtöbb illatszer-, gyógyszer kereskedésben és gyógyszertárban.

Taussig Gottlieb

finom öltözéki szappan és illatszergyáros.

Főraktár: **BÉCS,** I. Wollzeile 3.

ASSICURAZIONI GENERALI 1893. ÉVI MÉRLEGE.

Nyereség- és veszteség-számla az A mérleghez (1893).

BEVÉTEL.

A tétel neve		Üzlet (bevételek) frt	kr	Vagyon (bevételek) frt	kr	Összesen (bevételek) frt	kr
1. Díjtartalék a mult évről:							
a) tűzbiztosítás	2544325 21						
b) szállitmánybiztosítás	211547 26						
c) jégbiztosítás	20646 62	2576139 09		—	—	2576139 09*	
2. Tartalék oly károkra, melyek 1892. decz. 31-én még függőben voltak:							
a) tűzbiztosítás	474762 87						
b) szállitmánybiztosítás	395812 19						
c) jégbiztosítás	3967 09	874041 65		—	—	874041 65*	
3. Díjak a törlések levonásával:							
a) tűzbiztosítás	7857612 79						
b) szállitmánybiztosítás	2200805 65						
c) jégbiztosítás	47556 42						
d) balesetbiztosítás	329847 16	10434822 02		—	—	10434822 02	
4. Visszatérített baleset károk	—	—	188001 95	—	—	188001 95	
5. Visszatérített baleset jutalékok	—	—	90801 43	—	—	90801 43	
6. Kötvényilletékek:							
a) tűzbiztosítás	319968 60						
b) szállitmánybiztosítás	10898 61						
c) jégbiztosítás	13103 74	343965 95		—	—	343965 95	
7. Tőke elhelyezések jövedelme:							
a) Jelzálogkövetelések kamatai	4000 —						
b) Értekekre adott előlegek kamatai	1107 22						
c) Állam- és más értekpapirok kamatai és osztalékai	279197 25						
d) Kamatok váltóleszámitásból, folyó-számlától és agio	16572 25	—	—	300866 72		300866 72	
8. Nyereség különféle értékesitések folytán	—	—	—	—	42225 88	42225 88	
A tűzbiztositási ágba befoglalvák a tükörüveg biztositásban elért eredmények.							
Összesen		—	14508972 19		343092 50	14851164 84	

KIADÁS.

A tétel neve		Üzlet (kiadások) frt	kr	Vagyon (kiadások) frt	kr	Összesen (kiadások) frt	kr
1. Viszontbiztositási díjak:							
a) tűzbiztosítás	3232208 79						
b) szállitmánybiztosítás	906773 43						
c) jégbiztosítás	42883 97						
d) balesetbiztosítás	329347 16	4511257 84		—	—	4511257 84	
2. Károk:							
a) tűzbiztosítás: kifizetett káriszszegek frt 2871618.11; tartalék még ki nem fiz. károkra frt 440764.87 (viszontbiztositással levonva)	3312382 98						
b) szállitmány-biztosítás: kifizetett káriszszegek frt 939619.63; tartalék még ki nem fiz. károkra frt 550428.14 (viszontbiztositással levonva)	1490047 77						
c) jégbiztosítás: kifizetett káriszszegek frt 12903.50; tartalék még ki nem fiz. károkra frt 1702.64 (viszontbiztositással levonva)	13605 22						
d) balesetbiztosítás	188001 95	5003036 92		—	—	5003036 92	
3. Díjtartalék 1893. december 31-én még folyó biztosításokra:							
a) tűzbiztosítás	2560091 67						
b) szállitmánybiztosítás	1339094 79						
c) jégbiztosítás	19199 —	3918384 46		—	—	3918384 46	
4. Jutalékok:							
a) tűzbiztosítás	802522 39						
b) szállitmánybiztosítás	97251 11						
c) jégbiztosítás	1354 44						
d) balesetbiztosítás (jutalék és kötség)	90801 43	1042139 93		—	—	1042139 93	
5. Általános kezelési költségek:							
a) tűzbiztosítás	609565 [illegible]						
b) szállitmánybiztosítás	132167 09						
c) jégbiztosítás	361 61	742097 02		—	—	742097 02	
6. Adók és illetékek:							
a) tűzbiztosítás	845063 03						
b) szállitmánybiztosítás	60000 22						
c) jégbiztosítás	1878 94	907942 09		—	—	907942 09	
7. Az ellátási pénztár kamatai	—	—	—	—	22905 —	22905 —	
Nyereség	—	—	900648 [illegible]		819140 [illegible]	1849788 [illegible]	
Összesen	—	—	14508972 19		343092 50	14851164 84	

Nyereség- és veszteség-számla a B mérleghez. — Életbiztositási osztály (1893).

A tétel neve		Üzlet frt	kr	Vagyon frt	kr	Összesen frt	kr
1. Díjtartalék a mult évről	36380862 86						
le: viszontbiztosítások	1169135 86	35211727 —		—	—	35211727 —	
2. Tartalék 1892. december 31-én függőben levő károkra	— —	390875 —		—	—	390875 —	
3. Díjbevétel: a) halálesetre szóló biztosításokra	5916484 36						
b) eléleset szóló biztosításokra	605669 81						
c) járadékokra szóló biztosításokra	116209 84	6638363 01		—	—	6638363 01	
4. Kötvénydijak	— —	79213 27		—	—	79213 27	
5. Díjtartalék átadott viszontbiztositásokra	— —	1390695 25		—	—	1390695 25	
6. Elhelyezett tőkék jövedelme:							
a) Jelzálog-követelések kamatai	90098 66						
b) Értekekre adott előlegek kamatai	1420 42						
c) Állam- és más értekpapirok kamatai	1268144 86						
d) Folyó számlák kamatai	14086 13						
e) Az ingatlanok tiszta jövedelme	189506 74						
f) Életbiztositási kötvényekre adott előlegek kamatai	188782 56						
összesen	1745443 37						
miből is levonva a tartalék rendes jutalékát	1488624 99	1488624 99		—	—	1488624 99	
marad	256818 38	—	—	256818 38		256818 38	
7. Nyereség különféle értékesitések folytán	— —	—	—	4827 10		4827 10	
Összesen		—	45197298 58	261145 48		45458444 —	

A tétel neve		Üzlet frt	kr	Vagyon frt	kr	Összesen frt	kr
1. Viszontbiztositási díjak	— —	— —			579040 79	—	579040 79
2. Fizetések esedékes biztosításokért:	Kezepénz.	Tartalékb.					
a) halálesetre szóló biztosításokért	1909 30 78	27413 97					
b) eléleszszére szóló biztosításokért	323161 46	126191 86					
c) járadékokért	188835 66	795 68					
	2560001 [illegible]	456390 [illegible]					
Levonva viszontbiztositások fejében	51116 37	32281 56					
	2509474 61	438109 34					
		2509474 61			2947583 95	—	2947583 95
3. Kötvény-visszavásárlások	— —	— —			592241 72		592241 72
4. Dij- és költségtartalék az 1894. évi számlára: a) Halálesetre szóló biztositás	Tartalék 2351209[illegible] 61	Költsé-tart. 500970 84					
b) Eléleszszére szóló biztositás	5955183 70	15567 45					
c) Járadékbiztositás	1810816 94	— —					
	40777504 [illegible]	516538 [illegible]					
		40777504 [illegible]					
Összesen	—	41294133 54					
Levonva a kiegészitési részleteket	—	1586582 63					
Netto-tartalék	—	— —			39757609 91	—	39757609 91
5. Orvosi tiszteletdijak	—	— —			55075 60	—	55075 60
6. Jutalékok	—	— —			874711 [illegible]	—	874711 [illegible]
7. Költségek (az év folyamán kifizetve)	—	— —			553052 67	17654 43	569487 10
8. Adó és bélyeg	—	— —			60084 72		60084 72
9. Kamatok a nyereménynyel biztositottak javára	—	— —				39000 32	39000 32
10. Leírás kétes követelésekre	—	— —				77428 66	77428 66
Nyereség	—	— —			295667 38	144252 02	439919 40
Összesen	—	—	45197298 58	261145 48		45458444 —	

VAGYON.

Az ASSICURAZIONI GENERALI vagyonállása 1893. december 31-én.

TEHER.

Folyó szám	A tétel neve	A frt	kr	B frt	kr	Összesen frt	kr
1	A részvényesek adóslevelei a tőke be nem fizetett részéről	1887500	—	1887500	—	3775000	—
2	Ingatlan birtok:						
	a) városi telkek	—	—	4248672	43		
	b) földbirtokok (gazdasági leltárral)	—	—	2496628	71	6745301	14
	c) 1893. december 31. meg el nem adott gazdasági termények a társaság földbirtokaiból	—	—	130265	26	130265	26
3	a) Kölcsönök a társaság életbiztositási kötvényeire	—	—	3904850	96		
	b) Aktiv életjáradékok és jelzálog által biztositott, a felek halálakor felveendő tőkék vételára	—	—	4660	—	3909510	96
4	Kamatozó jelzálogilag biztositott tőke-kölcsönök ingatlanokra a jelzálog-osztályba tartozók kivételével: a) folyó frt 1784000.47; b) hátralékos » 1765.—	80000	—	1705765	47	1785765	47
5	Kölcsönök letéteményezett állam- és más értekpapirokra	22683	34	13486	98	36170	92
6	Állam- és más értekpapirok	5067086	86	29382959	66	34450046	52
7	Váltók a tárczában	528064	60	—	—	528064	60
8	Előlegek a jelzálogosztálynak (alapsz. I. cz. e) pont)	—	—	85928	86	85928	86
9	Pénzek folyó számlán különböző bankoknál és hitelintézeteknél	2167358	66	657593	51	2824951	56
10	Készpénz-készlet a triesti és velencei igazgatóságok pénztárában	334188	97	3025	70	337214	67
11	Készpénz-készlet a fiókok pénztárában	55907	69	22741	—	78648	69
12	Maradvány a viszonbiztositók számláiból	411228	70	18756	54	429985	24
13	Maradvány az intézet fiókjainak számláiból	849257	28	125188	12	974445	40
14	Maradvány az A mérleg folyó számlájából	—	—	524791	69	524791	69
15	a) Adósok különböző czimek alatt	396916	07	379515	31	776431	38
	b) Adósok jelzálog kölcsönökre hátralékos kamatokkal	1000	—	6430	61	7430	61
	c) Letétek kezesség és biztositék gyanánt	1038455	29	588805	99	1627261	28
	d) Letét Goldschmiedt alapitvány	3000	—	—	—	3000	—
16	Díjtartalék átadott élet-viszonbiztositásokra	—	—	1390695	25	1390695	25
17	Bútorzat- és vasszekrények a társaság összes hivatalaiban, czégtáblák, papir- és nyomtatvány az összes raktárakban	—	—	—	—	—	—
18	Előlegezett jutalékok és szervezeti költségek	—	—	—	—	—	—
		12799647	45	47529962	05	60321909	50
	Az 1893. december 31-én a jövő évekre érvényben maradó díjkötelezvények értéke: frt 29399787.58						

Folyó szám	A tétel neve	A frt	kr	B frt	kr	Összesen frt	kr
1	Alaptőke	2000000	—	2000000	—	4000000	—
2	Tőkésitett nyereségtartalék	1312500	—	1312500	—	2625000	—
3	Tartalék az értékpapirok árfolyam ingadozásinak fedezésére	772818	76	418325	67	1191144	43
4	Ingatlan tartalék	—	—	1299480	99	1299480	99
5	Tartalékalap kétes követelések fedezésére	40000	—	40000		80000	
6	a) Díjtartalék még érvényben levő biztositásokra az A mérlegen	2739094	46	—		2739094	46
	b) » » » a B mérlegen	—	—	39757609	91	39757609	91
7	Tartalék bejelentett, de december 31-én még ki nem fizetett károkra az A mérlegen	997958	65	—		997958	65
	» B mérlegen	—	—	438109	34	438109	34
8	Osztalékalap az életbiztositásban nyereménynyel biztositottak javára: halálesetre biztositás frt 375958.90; vegyes biztositás » 245961.83	—	—	621910	73	621910	73
9	A hivatalnokok ellátási pénztárának vagyona	509526	65	—		509526	65
10	Jelzáloghitelezők	—	—	—		—	—
11	Egyenleg a viszonbiztositók számláján	1017128	46	64115	50	1081243	96
12	Egyenleg az intézet fiókjainak számláján	35496	—	5298	36	40794	36
13	a) Hitelezők különböző czimeken	548256	33	63559	28	611815	61
	b) Letétek kezesség és biztositék gyanánt	1038455	29	588805	99	1627261	28
14	A B mérleg folyó számlájának egyenlege	524791	69	—		524791	69
15	Gidoni alapitvány	5690	56	—		5690	56
16	Girard alapitvány	4977	50	—		4977	50
17	Goldschmiedt alapitvány	3000	—	—		3000	
18	Felosztható nyereség	537538	74	274646	38	812185	12
		12799647	45	47529962	05	60321909	50
	A jövő években lejárandó biztositási díjak: frt 29399787.58						

A cs. kir. szab. Assicurazioni Generali központi igazgatósága Triestben: Besso M., Dr. Camillo Bozza, Báró Bruck Otto, Dr. Calabi R., Báró Morpurgo József, Segré V.

A vezérirkár: Besso József.

Magyarországi vezérügynökség, Budapesten, Dorottya-utcza 10. sz., az intézet saját házában.

Bővebb zárszámadási felentések az alanti főügynökségnél kaphatók. — Ugyanott felvilágositások a legnagyobb készséggel adatnak és élet-, tűz- szállitmány- és üvegbiztositások az **Assicurazioni Generali**, jégbiztositások a **Magyar jég- és viszonbiztositó- részv.-társaság** baleset elleni biztositások az **Első o. ált. baleset ellen biztositó-társaság** számára a legelőnyösebb feltételek és legolcsóbb dijak mellett fogadtatnak el.

A nagy-kanizsai főügynökség:

Schertz és Engländer.

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán, 1894.

Színészet Nagy-Kanizsán.

Midőn ezek a sorok világot látnak, Rakodczay és társulata nincsenek többé Nagy-Kanizsán.

De mortuis nil nisi bene.

Elköltözének; és az elköltözöttek iránti kegyeletnél fogva illik, hogy „*Romeo és Juliáról*", mely tragédiát szombaton adták, csak jót mondjunk. Tehát jó volt. A részletes birálat olyan szörnyen fölöslegesnek tünik föl előttünk ma már, mikor az illető szereplők a klassikus O-buda theatrumában játszanak, hogy eltekinthetni vélünk tőle; hiszen a közönség tudja mikép kellett volna jól adni a darabot; a színészek pedig füttyöt hánynak a a posthumus referádának. Legyen szabad tehát csupán a krónikus lelkiismeretességével regisztrálni, hogy *Hahnel Aranka* jutalomjátékul adatott ez a Shakespeare-féle tragédia, és a közönség szép számban jelent meg, lerovandó a hála adóját kedvence iránt, kinek annyi műélvezetet köszönhetett a szintársulat rövid illlése alatt. Megjelenésekor sürü taps fogadta, mely percekig nem akart szünni. — Virágadományok és egyéb kedves meglepetések nyujtattak fel a nézőterről, — melyeket *Hahnel* látható örömes meghatottsággal fogadott. Juliája ki fogástalanul szép volt, amit a nézőtérnek összes Romeói is osztatlanul elismertek. — Leginkább felelt meg *Hetényi*, mint Mercutió, ki, hogyha hosszabb belépő beszédét el nem hadarta volna, — a legszigorubb birálatot megállló pompás alakitást mutatott volna be Mercutióban.

Vasárnap: „*A kis alamuszi*" czimü eredeti operette adatott, melynek szövegét és zenéjét *Bokor József* a népszinház karnagya irta. Jó hir előzte meg a darabot, melyet azonban csak néhány igen szép zenei rész volt képes igazolni; egyebekben gyönge a meséje, sőt helyenként meglehetősen untató, ami a gyöngeségnél is rosszabb. A fiatalság, melyet valami lovagias szellem szállhatott meg saison végén, az énekesek ezen bucsuelőadásán, — melyre különben is nagyközönség jelent meg, — valóságos virágostromot inscénált, mely ostromban három nagy csokor (Kövessyné, Ligeti Mari és Solti Paulának szánva) képezte a nagy lövegeket, melyeket azután a karzat régiojából dobott számos apró csokor követett. — Legnagyobb érdeme e fi yyelemre természetesen *Kövessynének* volt, ki az egész idény alatt kiválóképen járult ahoz hogy a közönség élvezettel hallgassa meg a dalműveket.

Hétfőn: „*Rafael*", Várady Antal történeti drámája adatott, itt másodszor, és röviden csak azt óhajtjuk felemliteni, hogy Szolinszky Olympia Antonió szerepében ujból tanujelét adta kiváló képességének. A közönség, őszinte elismerése jeléül, virágcsokrot nyujtott át a kisasszonynak és nem fukarkodott tapsaival sem Antonio kitünő alakitása alkalmából.

Kedden: még „*A kis alamuszi*" adatott másodizben, — és előadás után az indóházhoz siettek Thália papjai és papnői, számos tisztelő és ismerős kiséretében. *A viszontlátás* reményében mondunk Istenhozzádot mi is a derék igazgatónak és társulatnak.

(*x. y. z.*)

— *A szintársulat bucsuja.* Mélyen tisztelt közönség! A második évadot, melyet itt töltem szerencsés valék, ugyanazon kedves érzelmekkel zárom be, amelyekkel a tavalyit kisérik emlékeim. Nagy-Kanizsa az egész ország szinészete előtt tekintély a müérzék, az izlés és a finomság birodalmában. Vágyik ide minden szinész s mi is sajnálkozva távozunk innen a n. é. közönség magas igényeit megillető jó kivánatainkkal viszonozva műpártolását s ha méltók voltunk erre azzal a sóhajjal szivünkben hogy: a *viszontlátásig*. Mély tisztelettel alázatos szolgája Rakodczay Pál, igazgató.

IRODALOM.

Lapunk e rovatában ismertetett művek, lapunk kiadójánál: Fischel Fülöp könyvkereskedésében megrendelhetők:

— **Előfizetési felhivás.** Hazai iróink sorában, a kik két nyelven is utat találnak közönségükhöz, Dr. Silberstein Ötvös Adolf a legelőkelőbb helyet foglalja el. Magasan álló kritikai érzemként hirdeti a külföldnek szokat s nagy szellemi mozgalmakat, melyek hazánkban időnként megindulnak s ugyanakkor száz és száz czikkelyben ismerteti meg velünk a fáradhatlan iró a négy folyam országának határain kivül buzgó szellemi életét. Két irányban messzire nézve és messzire látva Dr. Silberstein Ötvös Adolf a Pester Lloydban és mésutt irott tanulmányaival ilyenformán teljes képet adott szokról az áramlatokról és ellenáramlatokról, a melyek az utolsó husz esztendő szellemi életét mozgatták. De ez a kép eddig körképhez hasonlitott, a melynek egyes részei — bármilyen gazdagok voltak szinben, fényesek stilben és csodálatosak szellemben — elfutottak a néző szemei előtt s nem vésődhettek elég mélyen szivébe. Vajmi gyakran felhangzott tehát a kivánság, hogy ezt a képet hozzá méltó, egységes keretbe foglalj k. Ennek a kivánságnak óhajt most eleget tenni az alulirott nyomdai vállalat, midőn Dr. Silberstein Ötvös Adolf válogatott tárczáit és tanulmányait rendezi sajtó alá. Ahhoz a kettős irányu munkásséghoz képest, a melyet ez a gazdag és finom szellem kifejt, a kit hivatása a német nyelvhez köt, mig szive gyakran visszahuzza magyar anyanyelvéhez munkáinak hat kötetre tervezett kiadása is kettősnyelvü lesz. A két kötetnyi magyar dolgozatok felét eredeti dramaturgiai és aesthetikai tanulmányok teszik, a melyek még az irodalomnak ebben a gazdag országban is hézagot fognak pótolni, mig a második Aristoteles Poétikájának fényes kommentárral kisért magyar forditását — ezt a valóban kiváló fontosságu tudományos munkát — fogja tartalmazni. Ez a két kötet „Dramaturgiai dolgozatok" gyüjtőczimmel jelenik meg és ára 4 frt. lesz. A német dolgozatok négy kötetben mintegy nyolczvanat fognak tartalmazni azokból a százakra menő tárczákból, a melyeket a Pester Lloyd az utolsó másfél évtized alatt közölt Silberstein Ötvös tollából. A válogatott tárczáknak ez a gyüjteménye a tartalom szerint csoportositva a következő alczimekkel fogja a német kiadást kitölteni: I. Aus drei Glaubenssphären. II. Premieren des Nationaltheaters, III. Roman der Gegenwart. IV. Unsere bildenen Künste. V. Philosophisches, Historisches und Naturwissenschaftliches. Ennek a négy kötetnek gyüjtő czime „Im Strome der Zeit" lesz és előfizetési ára 10 frt. Ugy a magyar, mint a német kiadás tiz-tizenkét ives kötetekben, az iróhoz és munkáihoz méltó köntösben fog megjelenni és miután a magyar kiadás egészen külön, uj dolgozatokat fog tartalmazni, 14 frttal a kettős kiadásra együttes előfizetést is hirdetünk. De azért a magyar és a német gyüjteményre külön-külön is előfizethetni. Tisztelettel kérjük a t. cz. előfizetőket, szivskedjenek az előfizető ivket és pénzeket julirott könyvnyomda-intézethez folyó év méjus hó 15-ig beküldeni Wiener Izidor könyvnyomda és kiadó-vállalat Budapest Eötvös-utcza 19.

— **Áldozat** czim alatt ismét uj lap kezdődik a Regény-Salon-ban, mely kitünő szépirodalmi folyóiratnak immár tizenegyedik füzete fekszik előttünk. Mickievic Ádám „**Lesben**" czimü balladája. A „Regény Salon" összes eddigi füzetei mindig kaphatók és a kiadóhivatal (Budapesten VIII., Népszinház-utcza 26.) szivesen küld bárhová mutatványszámokat is. Negyedévi 2 frt előfizetési dijért kötetekre menő olvasmányt szerezhet bárki és a mit a Regény Szalon nyujt, az nem multó értékü, hanem igazán maradandó becsü.

— **A „Pénz és Föld"** czimü szaklap, olyan földmivelési térképet állitott ki, melyről minden ember egy szempillantással tájékozást szerezhet hazánk mezőgazdasági és egyéb mivelési állapotáról. A térképen vonzó rajzokkal vannak feltüntetve a megyék fő termékei. A buza termőföldeket buzakalász mutatja, az állattenyésztést állatfejek, szőlőfürt jelzi a szőlőket. Megfelelő levelek mutatják hol van tölgyes, bükkös vagy fenyves erdő. Mindenféle mezei termék fel van tüntetve ilyen módon a termő helyen. Fel vannak tüntetve a főbb bányatermékek: arany, ezüst, réz, antimon, kőszénbányák. Porczellánföld, ásványvizek, fürdők, megyei határok, vasuti vonalak, folyók, megyei székhelyek pontosan fel vannak tüntetve. A térképnek ára 3 frt. Előfizetni lehet a „Pénz és Föld"-kiadóhivatalánál Budapesten, Váczi-körut 39 szám alatt.

— **„Tanügy"** czimen igen életre való közoktatásügyi lap jelen meg Békésen, Vaday József szerkesztésében, most már a II-ik évfolyamban. A lap azt a feladatot tüzte ki magának, hogy czikkeivel az iskolai hatóságoknak és a társadalomnak az iskola iránti közönyét legyőzve, a közoktatásügy iránt meleg érdeklődést és lelkesedést keltsen, hogy igy az összes tényező közreműködésével hazánk népoktatásügye minél virágzóbb fokra emelkedjék. A lapot nemcsak tanitóknak, hanem a társadalom minden tagjának számára szerkesztik s általános érdekü iskolai czikkein kivül a tárcsarovatban kellemesen szórakoztató olvasmányt is nyujt. Megjelen minden hó 1-én és 15-én. Előzetési ára évenkint 3 frt.

Közgazdaság.

A biztositás Messiása.

Dacára annak az általánosan elősmert fontos és üdvös nemzetgazdasági missiónak, melyet a biztositás intézménye betölt. midőn az esetleges kár anyagi sulyát csekély dij ellenében a közönség vállairól levéve, ugyszólván a jótékony gondviselés szerepét viszi, még is megszámlálhatlan milliókat tesznek ki az ingó és ingatlan vagyonok, amelyek közöny és könnyelmüség folytán biztositatlanul maradnak. Közöny és könnyelmüség folytán mondjuk, — mert a józan ész hiába keresné indokolását annak, — hogy azzal az esélylyel szemben, amely minden emberi számitás alól kivonja magát, a vételen szeszélyeivel szemben, a melyek minden nap és minden órában ugy szedik áldozatukat a föld lakói köréből, mint akár a halál lojtó angyala, *védtelenül* maradjon az ember akkor, midőn — a kockázat arányában: elenyésző csekély áldozat árán, a sorsnak csapásait anyagi tekintetben magára nézve megerőtelenitheti, mint ahogy lepattan jól vértezett harcosról az ellenséges löveg.

Sajnos hogy igen sok esetben csak akkor ébred az ember ennek tudatára, mikor érzékenyen sujtatott már, és *késő bánat* fogja el a változhatatlan felett. — De ilyenkor a lelkiismeret, ez a millió lebleknek mély alvója, szólal meg, és ki volna képes megfelelni szemrehányó kérdésének, — mely mintha vesztett remények sötét sirjából zokogna fel: „Tiéidet gondatlanságod által oly fa jón, miért bántottad meg?" Mert igenis *kötelesség* a biztositás utján való gondoskodás, kötelesség önmaga és mások iránt, mert minden ember — a leg függetlenebbtől a fizetett szolgáig — egy nagy erkölcsi tartozás terheltje övéivel szemben, — és ha minden rokoni köteléktől ment árva volna is, ugy számontartottja az államnak, melynek minden gyermeke sorsa drága és nemzetgazdászatilag fontos.

De nem akarunk egy vonalnyira sem letérni a tiszta tárgyilagosság ösvényéről, és ezért elismerjük, hogy a közönség egy részének idegenkedése a biztositás elől, ha nem is okadatolást, de enyhitő magyarázatot talál abban a kétségtelen és nem egy izben beigazolt körülményben, hogy szédelgő vagy gyöngén fundált, rosszul vezetett vállalatoknak *átdozgatává* váltak. — Hogy ezért első sorban az illető biztositó társaságokat, — illetve azok vezetőit terheli a felelősség az felül áll minden kételyen és mindazon esetben, ahol ez helyén való volt, meg is tette a magáét az igazságszolgáltatás.

De valamint az ideális kormányzás az előrelátás, úgy a jogosult igényeknek megfelelő törvényhozás az e'özetes *megóvás*, az *elhárítás* nem pedig a betelt bünlajstrom utján való fenyités. Az államalkotó közönségnek joga van kérni, joga van követelni, hogy a biztositásitási intézmény rohamos fejlődése folytán, mint a külföldön, ugy nálunk is tevékenység fejtessék ki, nem csak tudományos de, söt főleg a *törvényhozási körökben*.

Ez utóbbihoz pedig legelsőben az szükségelletnék, hogy az igazságügyi miniszteriumban a biztositási jog szerveztessék és meg ne türessék, hogy e téren a vezetés a kereskedelmi- és pénzügyminiszterium — ahol azonban szintén nincsen organizálva a biztositási ügy — hatáskörébeessék. Az ipar- és kereskedelmi ügyek szakosztályába osztva igen mostoha sorsra jutott a biztositás intézménye, melynek speciá is, nagy érdekeit a külföld mintájára kellene megfigyelni Magyarországon is.

Ha ily irányban kötelességét teljesitené a törvényhozás, mint a hogy ezt számos sürgetés után sem teszi, akkor a kölcsönös viszony: közönség es biztositó-társaság között is lényegesen megváltoznék, még pedig oly örvendetes módon, hogy a biztositó, valamint a biztositott, ez a két szerződő fél, akik közül a fenforgó viszonyok között rendszerint csak az egyik a megelégedett: egyaránt éreznék át üdvös voltát a biztositás intézményének. Legutóbb *dr. Róth Pál* budapesti ügyvéd mutatta ki a Magyar Jogászegylet teljes ülése előtt tartott nagyszabásu felolvasása alkalmával, hogy mennyire tarthatatlan a biztositási törvény által inaugurált helyzet, és reáutalt arra, hogy mily fogyatékos az 1875-iki kereskedelmi törvény által meghonositott „nyilvánossági rendszer", mely a biztositási vállalatok ellenőrzésére szolgálni volna hivatva, de ennek megfelelni képtelen. És épen ez az oka annak, hogy hiányzik a nagyközönségben az a megnyugvás, — melyet más állam törvényhozási megadnak, beleoltanak a népbe, azzal, hogy a biztositó-intézetek megalakulását, működését, fejlődését, rendszeres felügyelet, ellenőrzés tárgyává teszik, és nem bizzák a nagyközönségre, hogy magának alkosson itéletet oly vállalatok tevékenységéről, prosperitásáról, melyeket üzlettechnikai ismeretek hiján el nem is birálhat. Hisszük azonban, hogy a kereskedelmi miniszternek az utolsó költségvetési vita alkalmával tett kijelentése; hogy a biztositási-törvény reviziója sürgős voltától áthatva már a közel jövőben megfelelő törvényjavaslatot fog a képviselőház elé terjeszteni, tényvé fog válni, és ekkor világosság fog költözni kereskedelmi törvényünknek a biztositást tárgyaló részeibe, melyeket eddig még sürü homály borit, és melyekbe a jogász elme legfényesebb világu lángjával is csak tapogatódzva merészkedhetett az ember, — akár egy búvár az ismeretlen veszélyek ezreivel fenyegető föld fekete gyomrába.

Hogy mily égető szükségnek felelne meg a biztositási törvény reviziója, eklatánsul bizonyitja egy ujabb vállalatnak kiburjánzása, mely *szövetségi alapon* állva, szinte provokálja az államot, hogy teljesitse eminens feladatát, mely polgárai jóléteének biztositása érdekében gyakorlandó felügyeleti jogában áll. A „kölcsönösségnek" annyi halottja fedi már azt a tér, mely küzdtere a részvénytársaságoknak és vesztőhelye a szövetségeknek, hogy a most alakult „*Országos magyar kölcsönös biztositó szövetkezet*" öntudatos, sőt harczias felhivása a zászlaja alá való tömörülésre,